

ROGER MACBRIDE ALLEN

INFERNÓ

Szukits Kiadó - 2003
Fordította: Füssi-Nagy Géza

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Szeretnék köszönetet mondani annak a sok embernek, aki hozzájárult e könyv létrejöttéhez. Köszönöm szerkesztőimnek, David Harrisnek, hogy elcsípte kisebb-nagyobb baklövéseimet a szöveg első vázlatában, és általában tisztességes volt velem. Köszönetet érdemelnek John Betancourt és Leigh Grossman a Byron Preiss Visual Publications részéről, Byron Preiss, amiért segített nekem e könyv megszületésében. Köszönet jár az Ace Books képviselői, Susan Allison, Laura Anne Gilman és Ginjer Buchanan, rendkívül értékes tanácsaikért, bátorításukért és végtelen, meg nem érdemelt türelmükért. Köszönettel tartozom Eleanore Foxnak, aki elvégezte a gépelés munkájának oroszlanrészét, amikor éppen London megismerésében kellett volna a segítségére lennem; valamint szüleimnek, Tom és Scottie Allennek, akik mindig biztosították számomra a családi és kiadói támaszt és támogatást. De mondanom sem kell, a legnagyobb köszönet Isaac Asimovnak jár, akinek ezt a könyvet ajánlom. Ennél a kötetnél nagyobb terjedelem kellene mindannak a felsorolásához, amivel neki tartozunk. Nélküle nem lenne Három Törvény, nem lennének robotok, sem úrlakók, sem telepések - és nem lenne Inferno sem. Hiányzik nekünk.

ROGER MACBRIDE ALLEN

A ROBOTIKA EREDETI TÖRVÉNYEI

I.

A robotnak nem szabad kárt okoznia emberi lényben, vagy tétlenül túrnie, hogy emberi lény bármilyen kárt szenvedjen.

II.

A robot engedelmeskedni tartozik az emberi lények utasításainak, kivéve, ha ezek az utasítások az Első Törvény előírásaiba ütköznek.

III.

A robot tartozik saját védelméről gondoskodni, amennyiben ez nem ütközik az Első és a Második Törvény előírásaiba.

A ROBOTIKA ÚJ TÖRVÉNYEI

I.

A robotnak nem szabad kárt okoznia emberi lényben.

II.

A robotnak együtt kell működnie az emberi lényekkel, kivéve, ha ez az együttműködés ütközik az Első Törvénnyel.

III.

A robot tartozik saját védelméről gondoskodni, amennyiben ez az önvédelem nem ütközik az Első Törvénnyel.

IV.

A robot a kedve szerint cselekedhet, kivéve, ha bármely cselekedete az Első, a Második vagy a Harmadik Törvényt sérti.

AZ INFERNO BOLYGÓ - részlet (nyugati kvadráns, északi félteke)

Az űrlakók és telepések közt folyó harc voltaképpen nem volt egyéb, mint ideológiai versengés. Valójában - ha a primitív korok történelmének terminológiáját használnánk - a legjobb kifejezés a vallásháború lenne, hiszen a szemben álló felek álláspontja sokkal inkább hitükben, félelmeikben és tradícióikban gyökerezett, semmint a tények gondos mérlegelésében.

Függetlenül attól, hogy hajlandóak voltak-e beismerni vagy sem, az összecsapásaik hátterében mindvégig egyetlen dolog állt: a robotok kérdése. Az egyik oldal úgy tekintett rájuk, mint valamiféle csodaszerre, amely mindenre megoldást nyújt, míg a másik fél magának a gonosznak a megtestesülését látta bennük.

Az űrlakók azoknak az embereknek a leszármazottai voltak, akik robotjaikkal együtt elhagyták a mára már szinte mitikussá vált Földet, amikor azokat ott betiltották. Kiűzetvén a Földről, kezdetleges űrjárműveikkel elindultak, és megkezdték a gyarmatosítás első hullámát. Mesterséges társaik segítségével ötven bolygót tettek lakhatóvá, és mindegyiken kialakították a szépség és a szellemi nagyság kultúráját, míg a megerőltetőbb munkát a robotok végezték. Végül gyakorlatilag *minden* munka a robotokra hárult. Miután ötven világot gyarmatosítottak, az űrlakók felhagytak az új bolygók keresésével, többé nem tettek mást, csupán élvezték robotjaik munkájának gyümölcsét.

A Földön maradtak leszármazottai voltak a telepések. Őseik hatalmas, föld alatti citykbe költöztek, melyeket úgy építettek, hogy egy atomrobbanástól is megóvják őket. Kétségtelen, hogy az ilyesformán berendezkedett telepés népesség gondolkodását mélyen átítatta az idegengyűlölet. Ez az érzés túlélte az atomháború fenyegetését, és végül a gögös űrlakók és azok robotjai ellen fordult.

Annak idején a félelem sarkallta arra a földlakókat, hogy kitiltsák bolygójukról a robotokat. Ennek egyik összetevője a közöttük szabadon kószáló fémszörnyetegektől való irracionális rettegés volt. Volt azonban más, sokkal ésszerűbb okuk is az idegenkedésre: attól tartottak, hogy a robotok elveszik a munkát - és ezzel a megélhetés forrását - az emberek elől. Fontos szempont volt az is, hogy a szemükben az űrlakók társadalma tunyának, közönyösnek és dekadensnek tűnt. Ezt látva úgy vélték, hogy a robotok, miközben megszabadítanak az emberiséget a korlátaiktól, egyúttal megfosztanak lelkétől, akaraterejétől és ambícióitól.

Az űrlakók eközben egyre megvetőbbben tekintettek a földlakókra, akiket egymás között csak koszos barlanglakókként emlegettek. Mindez oda vezetett, hogy végül megtagadták őket, és azt is vitatni kezdték, hogy közös őstől származhatnak azzal a néppel, amely valaha kitalasztotta őket. Ám a múltjukkal együtt elveszítették a jövőjüket is: technológiájuk, kultúrájuk, világnézetük megmerevedett ebben az állapotban, és többé nem volt hová fejlődni. Az űrlakók eszménye egy olyan világegyetem lett, ahol soha nem történik semmi, ahol a tegnapi és a holnap csupán a ma szinonimái, és ahol minden apró zavart kiküszöbölnék a robotok.

Válaszul a telepések elhatározták, hogy ők valóban gyarmatosítani fogják a galaxist, számolatlanul fogják lakhatóvá tenni a bolygókat, túlnőve az űrlakó világokon és technológián. Hódító útjukra magukkal vitték anyabolygójuk világnézetét is. Az űrlakókkal történt minden találkozás alátámasztani látszott a robotokkal szemben tanúsított bizalmatlanságukat. A mesterséges teremtményektől való félelem és az ebből származó gyűlölet a telepések elveinek és filozófiájának alappillérvé vált. Ez a robotgyűlölet és az űrlakók meglehetősen arrogáns viselkedése persze semmit nem javított a két fél viszonyán.

De minden gyanakvás és súrlódás ellenére néhanapján mégis sikerült együttműködniük. Mindig akadtak olyan jó szándékú emberek, akik megpróbálták félretenni a viszolygásukat és az ellenérzéseiket - több-kevesebb sikerrel.

Az űrlakók és a telepések talán legmerészebb közös vállalkozására az egyik legkisebb, legvédtelenebb és legtörékenyebb űrlakó világon, az Infernón került sor. A helybélieknek egyszerre két hatalmas problémával kellett szembenézniük. A természeti adottságokból származó nehézségek mindenki számára nyilvánvalóak voltak, bár csak kevesen tudták

felmérni ezek súlyosságát. Az űrlakók a telepések közül hívtak terraformáló szakembereket, hogy segítsenek leküzdeni a gondokat.

Volt azonban egy második, kevésbé nyilvánvaló probléma, amely még nagyobb veszélyt jelentett. Az űrlakóknak és a telepéseknek ugyanis - bár eleinte sejtelmük sem volt erről - a robotok legalapvetőbb viselkedésében beállt hátborzongató változással is szembesülniük kellett ezen az oly találóan elnevezett bolygón...

Sarhir Vadid: A gyarmatosítás kezdeteinek krónikája. Baleyföldi Egyetemi Nyomda, A. K. 1231.

ELŐHANG

Prospero, a robot az alacsony, sötét épületből kilépett az éjszakába. Megindult a sápadtszürke egyenruhát viselő emberalak felé, aki a fénytől kellő távolságban állt, a parthoz közel. A férfi neve Fiyle volt.

Prospero óvatos, egyenletes léptekkel haladt előre. Igyekezett, hogy ne tegyen semmiféle váratlan mozdulatot. Nyilvánvaló volt, hogy a másik fél nélkül is éppen elég feszült állapotban van.

A kezében lévő súlyos táska nem volt nagy, de alaposan megtömték. Helyénvalónak is tűnt, hogy súlyos legyen, ha arra gondolunk, mi minden függött ettől az üzlettől a jövőben. Másrészt éppen elég könnyűnek számított ahhoz képest, mennyi szabadság vásárolható meg általa.

Prospero megközelítette a férfit, és egy-két méternyi távolságban megállt vele szemben.

- Az ott a pénz? - kérdezte Fiyle. Homályos, orrhangú kiejtése elárulta külvilági származását.

- Igen, ez az - válaszolta Prospero.

- Akkor hát lássuk! - mormolta Fiyle.

Elvette a táskát, letette a földre, és kinyitotta. Kézilámpát húzott elő a zsebéből, bekapcsolta, és a fénysugarat a csomagra irányította.

- Nem bízik meg bennem - állapította meg Prospero. A szavai nem kérdést formáltak.

Nincs okom rá, amiért bíznom kellene. Hajlandó és képes lennél rá, hogy hazudj nekem és becsapj, nem igaz? - felelte Fiyle.

- Igen - ismerte el Prospero. Nem lett volna értelme tagadnia azt, amit amúgy is mindenki tudott az újtörvényes robotokról. *A hazugságra képes robotokról.* A gondolat még Prospero számára is idegennek tűnt.

És legalább annyira furcsa és idegen volt a bűnöző robot képze is. Fiyle odanyújtotta Prosperónak a lámpát. - Itt van - mondta -, fogd, és világíts velem! - Lám, még itt és ebben a pillanatban is így van. Még ez az alak, ez a telepés is, aki nyakig benne van a rozsdázásban, a legcsekélyebb hátsó gondolat nélkül parancsolgat egy újtörvényes robotnak. Még ő sem tudatosította, hogy egy újtörvényes nem köteles engedelmeskedni az emberek parancsainak - hacsak az adott ember nem manipulálni akarja, vagy játszadozik vele. Hm, ha most itt erről lenne szó...

De nem! Prospero legyűrte magában az ellenállás, a tiltakozás indulatát. Nem ez volt a megfelelő hely és idő a kérdés megvitatására. Nem mert szembefordulni Fiyle akaratával. Nem, ameddig az embernek megvan hozzá az ereje, hogy a törvény hatalmával sújtson le valamennyiükre. Nem, amikor egy sugárfegyver lövése a szemek közé bármely szökött robot szokványos büntetése. És most a többiek is tőle függtek. Prospero úgy irányította a fénysugarat, hogy könnyen szemügyre vehesse a táska belsejét. Tele volt gondosan összerakott papírdarabok kötegeivel, s mindegyik köteg közepe táján szalag futott körbe. Pénz. Papírpénz, amit „kereskedelmi hiteljegyeknek" neveztek, bármi is lett legyen az valójában. A telepések használták, nem volt nyomon követhető, és értékkel rendelkezett. Ennyit tudott róla Prospero, azon túl, hogy rettenetes erőfeszítésébe került ennyi papírköteget összegyűjtenie.

Hihetetlen, hogy milyen sok robot cserélhet gazdát olyan ostoba dolgokért, mint ezek a cifra nyomtatványok. Az ember közben végighúzta a tenyerét a táskában fekvő papírkötegeken. Szinte becézőn simogatta őket, mintha a közönséges papírfecnik szépséges tárgyak lettek volna.

Pénz. Mindennek az eleje és a vége a pénz. Pénz az örök megvesztegetésére. Pénz a műszereszek megfizetésére, akik az újtörvényes robotok belsejéből kiszereklik az elméletileg eltávolíthatatlan távkorlátozókat. Amennyiben az a távmérő a helyén van, az újtörvényes egyszerűen lebénul, ha netán átlépi azt az előírt határt, amelyet a műszer ellenőriz a Purgatórium szigetén álló acéltoronyból sugárzott jelek segítségével. Ha viszont a megfelelő pénzösszeg lefizetése ellenében kiszereklik belőle a távmérőt, az újtörvényes oda mehet, ahová éppen a kedve tartja.

Már ha talál kiutat erről a szigetről. És ezen a ponton lépnek be a képbe az olyasféle alakok, mint Fiyle.

A férfi kiemelt egy köteget, és lassan, alaposan megszámolta, majd visszatette a táskába. A műveletet az összes többi köteggel megismételte, majd elégedetten becsukta a csomagot.

- Mind megvan - egyenesítette ki a hátát.

- Igen, megvan - erősítette meg Prospero, és visszaadta neki a lámpát. - Akkor netán rátérhetnénk az üzletre?

- Mindenképpen - válaszolta sátáni vigyorral. - A hajóm az északi rakpartnál köt majd ki. A tizennegyedik hajóállásnál. 03.30 órakor. A biztonsági képernyőket figyelő őr váratlanul rosszul lesz. Szolgálatos robotja elkíséri a szálláshelyére, a képernyők meg ott maradnak gazdátlanul. Mivel nem érzi jól magát, elfelejti bekapcsolni a rögzítőberendezést, így senki sem láthatja, ki vagy mi kerül föl a hajómra. De várható, hogy az őr hamarosan jobban lesz, és 04.00 órakor már megint ott lesz a helyén. Addigra mindennek vissza kell térnie a megszokott kerékvágásba, különben...

- Különben az őr lefülel bennünket, maga eliszkol valamerre, az én barátaim meg mind odavesznek. De ne izguljon! Minden a terv szerint megy majd.

- Eegen, lefogadnám, hogy pontosan úgy lesz - morogta Fiyle. Fölemelte a táskát, és kedélyesen megpaskolta. - Remélem, neked is éppen annyira megéri, mint nekem - mondta váratlanul halkabb és udvariasabb hangon. - Átkozottul komisz helyzetben lehetsz, hogy készséggel kifizetsz ilyen nagy összeget, csak azért, hogy elhúzhass innen.

- Igen, eléggé komisz a helyzet - dűnnyögte Prospero kissé meglepetten; a rokonszenv semmiféle megnyilvánulását nem várta ugyanis az olyasféle alakok részéről, mint Fiyle.

- Fogadnék, hogy örülsz, ha kijuthatsz innen - tette hozzá az ember.

- Én nem megyek el - válaszolta Prospero. Végigfuttatta tekintetét a rakparton és a tengeren horgonyzó hajókon. - Itt kell maradnom, hogy megszervezhessem a következő menekülő csoportot, meg az utána következőt. Nem kelhetek át a tengeren a szabadságba.

Hátat fordított a tengernek, és a szárazföld felé nézett, a rideg, sziklás sziget felé, a felé az ellentmondásos, félig szabad, félig rabszolga lét felé, amelyet egyedül ismert.

- Itt kell maradnom - mormolta. - Itt kell maradnom Purgatóriumon.

1. FEJEZET

A gyilkosság szinte zaj nélkül történt: sem sikoly nem hallatszott, sem sugárfegyver dörrenése, csupán egy halk nyögés, a haldokló ember utolsó lélegzetvétele, amelyet elnyomott az eső kopogása.

Viszont az áldozat biztosan halott volt.

Ez a segítségére lesz. Így, figyelmet ébresztő hang nélkül, több óra is könnyen eltelhet, mielőtt bárki fölfedezné a csendőr holttestét. Akkorra viszont természetesen már késő lesz.

Senki nem tud majd róla semmit, míg le nem zajlik az egész.

A gyilkos elvigyorodott. Sápadt arcán a kielégített vérszomj kéje tükröződött vissza, és nem az elégedett öröm. A bosszú érzése ritka és édes gyönyörűség volt számára. Az előidéző esemény múltával is még hosszú ideig ízlelgethető. No de elég legyen a magánügyekből! Más, nagyobb szakértelmet igénylő feladat is vár még rá.

Ottley Bissal átlépett a tetem fölött, és megindult a kormányzó téli rezidenciáján rendezett estély fényei és ragyogása felé.

A téli rezidencia déli fogadóterme egyre zsúfoltabbá és zajosabbá vált. A gyakorlatlan szem számára az összejövétel még nyugodtnak és kellemesnek is tűnhetett. E világ irányítói és mozgatói sereglettek össze egy esti ünnepélyre, hogy hitet tegyenek összetartozásuk és együttműködésük eszméje mellett:

Alvar Kresh seriff viszont, aki egy csöndes, a zenekari emelvénytől a lehető legtávolabb eső sarokból figyelte az eseményeket, egyáltalán nem ilyennek látta. Egy csöppet sem ilyennek.

- Nos, Donald? - fordult a kísérője felé. - Mit gondolsz?

- Nagyon nyugtalanító, uram. - Donald-111 Kresh személyes segédje volt, egyben a bolygó egyik legfejlettebb robotja, és egész biztosan a legkiválóbb rendőrrobotja. A seriff hivatalának égszínkép árnyalatát viselte, és az emberi külső alacsony, legömbölyített változatával ruházták föl.

A Donaldhoz hasonló, kiváló teljesítőképességű és magas intelligenciájú rendőrrobotok háromtörvényes rendszerét úgy alakították át, hogy széleskörű cselekvési szabadsággal rendelkezzenek, ami melleleg meglehetősen zavaró volt az emberek szemében. Pontosan ezért formálták Donald alakját annyira jelentéktelenre és megnyugtatóra, amennyire csak lehetséges volt. Donald tehát a legkevésbé sem kihívó küllemű, csupa lekerekített sarkot és lágy körvonalat mutató robot volt.

- Melloy kapitány Telepes Biztonsági Szolgálatára még annál is tehetetlenebbnek bizonyult, mint amilyennek hírlík - jelentette ki Donald. - Úgy tűnik, ma este azt tekintik a legfontosabb föladatuknak, hogy a kormányzó embereinek útjába álljanak.

- Mintha a csendőröknek amúgy segítség kellene az összezavarodáshoz - morogta Kresh.

- Így van, uram.

Alvar Kresh a falnak vetette hátát, és érezte az ütemes rezgést, amely mintha mindenre kiterjedt volna a sziget déli részén. A Terraformáló Központból származott. Működtek a nagy erejű energiamező-generátorok, melyek a szél megfordítására törekedtek, a légáramlások bolygómértékű csatornáinak új és kedvezőbb irányba fordításáért küzdöttek.

Kresh kinézett az ablakon, de a zuhogó esőn kívül nem látott semmit. Purgatórium szigetén a legtöbb éjszakán láthatók voltak a magasban remegő hatalmas erőterek, a színesen lobogó fénylepedők, a fekete égen keresztül-kasul. Az viszont kissé mulatságos volt, hogy a

terraformálással kapcsolatos kormányzói fogadást éppen egy felhőszakadás kellős közepén rendezték.

De Kresh számára mindezzel kapcsolatban csak az az egyetlen kérdés merült föl, mégpedig az, hogy ez az eső vajon biztonságosabbá vagy veszélyesebbé teszi-e a helyzetet. Az odakint strázsáló külső biztonsági őrök számára elég pocsék lehetett, de talán a lehetséges merénylet előtt is fölmerülhetett egy-két akadály.

Alvar Kresh szomorúan megcsóválta a fejét. A dolgok reménytelenül összezavarodtak. Bárcsak idehozhatta volna a rendőreit és robotjait, *hogy* biztonságos legyen a helyzet! De sem azok, sem ő maga nem rendelkezett semmiféle gyakorlati hatalommal Hádész városán kívül. Itt csupán a kormányzó kíséretének egyik tagjaként volt jelen, mint valami függönybojt az ablakon.

Igazságszolgáltatás! Már attól halálos beteg lett, ha csak *meghallotta* ezt a szót. De mégis, ha semmi más dolga nem lenne, csak hogy mosolyogjon, és udvariasan társalogjon, mivelhogy éppen szolgálaton kívül van, Alvar Kresh nem az a fajta ember volt, aki ettől abbahagyja a töprengést.

Kresh jól megtermett férfi volt, széles vállú és határozott tekintetű, az arca pedig - finoman fogalmazva - kemény vonású. De bármilyen is volt a kifejezése, mindig azt a benyomást keltette, hogy többet árul el az érzelmeiből, mint amennyit igazán szeretne. Talán éppen emiatt látszott csaknem mindig gondterheltnak. A bőre világos volt, valaha úrfekete haja már hófehér bozontként borította a koponyáját, és úgy látszott, hogy soha nem volt képes igazán kordában tartani. De dús szemöldöke még mindig koromfekete volt, s arra szolgált, hogy még határozottabb legyen az arckifejezése. Aznap este a hivatalos egyenruháját viselte: elég komor kinézetű fekete kiskabátot, és a seriff hivatalát jelképező égszínkék nadrágot. Számos kitüntetés éppen a hiányával ékeskedett. A helyiség teli volt olyan férfiakkal és nőkkel, akik sokkal kevesebbet tettek eddig, mint Kresh, mégis plecsnikkel és színes szalagokkal páváskodtak, mintha sokkal többet tettek volna, bár manapság egy egész mellkasnyi kitüntetés sem jelentett semmit. Viselne inkább mindenki valami gyümölcssalátát a hajtókéjén! Az embereknek különben sem kell tudniuk arról, milyen dicső tetteket hajtott végre Kresh rendőrfőnök. Ő maga tudta, mi mindent cselekedett, és ez pontosan elegendő volt neki.

Most azonban az foglalkoztatta a legjobban, mi egyebet cselekedhetne. Odaát, Hádészban ő felelt a kormányzó biztonságáért, és azon igyekezett, hogy minden tőle telhetőt megtehessen az államférfi épségben való visszatéréseért. Még akkor is, ha emiatt a robotját némi törvényen kívüli vizsgálódásra is kell utasítania. - Folytasd csak, Donald - mormolta -, mi van még?

- Nem kevesebb, mint négy őrizetlen földszinti behatolási lehetőséget találtam, nem is beszélve az emeleti ablakokról, valamint 'a föld alatti alagutakról, amelyeket ugyan kivétel nélkül lezártak, viszont az utóbbi napokban nem ellenőriztek. Arról is be kell számolnom, hogy áttekintettem a biztonsági eljárásokról szóló jelentéseket, és azokat is fölöttébb nyugtalanítóknak találtam.

- És pontosan mire bukkantál?

- Az elmúlt héten a ház három teljes napig üresen állt. Az alatt az idő alatt ugyan zárva volt, de nem őrizték. Annak ellenére, hogy nyilvánosan kihirdették a kormányzó rövidesen várható érkezését. Bárki, aki valami keveset tud a biztonsági berendezésekről, könnyűszerrel behatolhatott, hogy tetszőleges előkészületeket hajtson végre.

- Gondolom utána néztél, nincsenek a házban fegyverek.

- Igen, uram. Ezt megköveteli tőlem az Első Törvény. Az eredmény negatív. Nem találtam semmilyen fegyvert. De ettől még nem nyugodhattam meg teljesen. Az a tény, hogy semmilyen fegyvert nem *találtam*, még nem biztosítja, hogy valóban egy sincs a házban. Igen nehéz feladat egy negatív ítélet bizonyítása. A beépített berendezéseim bármiféle energiafegyvert kimutatnának, hacsak azt a fegyvert előre el nem látták az ilyen műszerek elleni védőpajzzsal. És azt is hozzátehetem még, uram, hogy a háromtörvényes robotok

eltávolítása csak fokozza az aggályaimat.

- Mondd el erről a véleményedet! Irdatlan erőfeszítembe került, mire a telepések csupán *a te* belépésedet is engedélyezték a szigetre. - A kormányzó téli rezidenciája és annak parkjai ugyan az úrlakók fennhatósága alatt maradtak, de a sziget többi részét a telepések birtokolták, és ott az ő törvényeik érvényesültek. Kemény szabályt alkottak: az ő térfelükön kizárólag újtörvényes robotok lehettek jelen. Ez alól nem volt semmilyen kivétel. A vezetőjük, Tonya Welton ugyanis érdekelt az újtörvényes robotok gyártásában.

Újabb jó példája ez az úrlakók és a telepések közötti kicsinyes és értelmetlen torzsalkodásnak. Az úrlakó kormányzat betiltotta az újtörvényes robotokat a szárazföldön, mire a telepések a jó öreg háromtörvényes robotok tilalmát rendelték el Purgatórium szigetén. Ezért a kormányzói birtokra irányított valamennyi háromtörvényes robotot ki kellett kapcsolni, hogy lepecsételt konténerekben szállíthassák keresztül őket a sziget telepések által ellenőrzött területén. Kresh ugyan kiharcolta a Donaldra vonatkozó kivételes engedélyt, de ettől még korántsem vált elégedetté a helyzettel.

Az akadékoskodás és ostobáskodás azonban egyáltalán nem ért véget a különböző típusú robotok kölesönös betiltásával. Minden úrlakó politikusnak és közéleti pojácának még egy másik közönség, a haza, a tömegek, a választók előtt is játszaniuk kellett kisedet játékaikat. A választók pedig egyáltalán nem örvendeztek annak, hogy hirtelen alaposan megcsappan a háztartási robotjaik száma.

Már maga a robotok hiánya is lehetetlenségnek tűnt előttük. A legutóbbi fölmérések szerint az Infernón a robotok száma megközelítőleg éppen százszorosa volt az emberi lényekének. Ám ezeknek a robotoknak a túlnyomó többsége nem maradt többé közvetlenül az egyes emberek szolgálatában. Grieg kormányzó elkoboztatta és kiküldette őket erdők telepítésére a Terra Grande északi pusztáiba. Lehet, de éppen csak lehet, hogy Grieg helyesen cselekedett. Lehetséges, hogy a személyi robotok túlzott használata valóban pazarlásnak tekinthető - de az is, hogy a kialakult vészhelyzetben több értelme van annak, ha a robotokat a bolygó újjáteremtésére használják föl, mintsem hogy fölösleges és korlátolt cselédekként robotoljanak tovább.

De mindettől függetlenül ezekben a napokban is robotokban mérték a vagyont, sőt talán még inkább, mint korábban bármikor. És ezekben a nehéz időkben az emberek nemigen fitogtatták a javaikat.

Kresh viszont nem annyira a vagyont, hanem inkább a biztonságot látta a robotokban. Az Első Törvény alapján minden robot kiváló testőrként is szolgálhatott. És most hirtelen egyetlen ilyen testőr sem maradt Kresh keze ügyében.

A kormányzói rezidencia természetesen kifogástalan robottestőrséggel rendelkezett. A fővárosból pontosan egy héttel azelőtt szállították át a testőrrobotokat, a látogatás előkészítéseként. Ma este azonban, egy maroknyi kivételével, kikapcsolva álldogáltak a szállításukra szolgáló légi konténerekben. A felszolgáló személyzetet a kormányzó gárdája biztosította. A szolgálatban lévő csendőrök többsége csöppet sem örvendezett ennek a feladatnak, ők ugyanis a törvény többé-kevésbé fölkészült, hivatásos őrei voltak, nem pincérek.

Az esti fogadás után a házi robotok majd visszatérhetnek a helyükre. Az esemény idején viszont, ahol minden nevezetesség és hatalmasság jelen lesz, egyáltalán nem lenne előnyös a kormányzó számára, ha robotok nyüzsögnének körülötte. Különösen azért, mert valamennyi hírközlő eszköz közvetíti majd az ünnepség nagy részét.

Ma este a kormányzó pontosan akkor számíthat majd a legcsekélyebb védelemre, amikor a legsűrűbb tömeg veszi körül. Normális időkben Kresh emiatt nem aggódott volna annyira, de mostanság nem normális idők jártak.

Az Inferno bolygó a változás folyamatát élte át, és éppen az elképzelhető legnagyobb fölfordulás előtt állt. Bizonyos változások persze mindenképpen elkerülhetetlenek voltak, és

még jó irányban is elsülhettek - de mindentől függetlenül elégedetlen és fölzaklatott tömegeket hagynak majd maguk után.

A változások kétségkívül fájdalmat okoznak, és azok egy része, akik már részesültek belőle, éppen a visszavágáshoz készülődtek. Az elmúlt hetekben nem kevés kellemetlen eseményre került sor Kresh beosztottjai kis híján beleszakadtak az erőfeszítésbe, hogy ki ne engedjék a szellemet a palackból. A rendőrfőnöknek az volt a szakmai meggyőződése, hogy képtelenség a kormányzó teljes biztonságának garantálása ilyen nyilvánosság mellett - kiváltképpen a seregnyi testőrrobot nélkül.

Donald kivételével egyetlen bekapcsolt robot sem akadt az egész épületben, pedig nekik kellett volna főlszolgálniuk az italokat, nyitogatniuk az ajtókat, szaladgálniuk az ennivalóval megrakott tálcákkal, teljesíteniük a vendégek bármely szeszélyes kívánságát, és biztosítaniuk, hogy egyik emberi lény se tehessen kárt valamely másikkban.

Még a vendégek nyomában sem jártak személyi robotok. A kormányzó bármelyik barátjának esetében politikai öngyilkosság lett volna, ha falkányi robot kíséretével jelenik meg itt. Valójában ez egész estély egyik fő célja az volt, hogy az emberek robotok nélkül mutakozzanak ezekben a szűkös időkben. A politika logikája időnként nagyon kacifántos lehet.

Az úrlakó méltóságok kissé elveszettek látszottak. Valahogy nem találták a helyüket. Némelyikük számára egész eddigi életében ez volt a legelső alkalom, hogy egyáltalán kilépett a háza ajtaján, a nyomában igyekvő személyi robotok nélkül.

Büntetés? Szűkösség? Természetesen nagy számárság az egész. Az új rendelkezések húsz darabban határozták meg a háztartásonként alkalmazható robotok számát. Kresh véleménye szerint nem volt valami nagyfene ínségnek tekinthető, ha egy embernek mindössze húsz, jelre vagy szóra ugrásra kész robottal kell átvészelnie szűkös napjait.

De ebben a pillanatban a rendőrfőnöknek nem maradt már semmi türelme a politikai vagy gazdasági kérdések iránt. Nyilvánvaló volt, hogy bármilyen merénylőnek sokkal nehezebb lenne bármit is cselekednie, ha nagyszámú robot nyüzsögne a helyszínen, de ebben a pillanatban sehol nem mutatkozott egyetlenegy sem.

A korábbi időkben, amikor mindenütt robotok csapatai sürgölődtek, és mindig készenlétben, olyan egyszerű és olyan magától értetődő volt a biztonság, hogy még a legjelesebb és a legellentmondásosabb közéleti személyiségek sem törődtek vele. De többé nem így van. Manapság már nem kockáztathatnak semmit.

- Nos, van még valami, Donald?

- Többé-kevésbé végeztem, uram. Csak annyit tennék még hozzá, hogy a rezidencia a legkevésbé sem felel meg az igazán biztonságos helyről alkotott elképzeléseinknek. Bár semmiféle fenyegető körülményre nem bukkantunk, az adott biztonsági helyzet mégis nagyon aggasztó a számomra.

Ha Donald aggódott, Kresh is aggódott.

- Tegyük most félre egy pillanatra a megszokott szabványainkat. Amúgy *megfelelően* biztonságosnak véled a környezetet?

- Nem, uram. Ha most is a régi biztonságos és nyugodt idők járnának, magam is jóval nyugodtabb lennék. Ha azonban az ingatag politikai helyzetre és az általános fölfordulás légkörére gondolunk, ismételten arra kell kérnem, hogy még egyszer váltson szót a kormányzóval a körülmények megváltoztatásáról. Vagy, ami még jobb lenne, általában a fogadás lemondásáról.

- Nincs szükségem sürgetésre, hogy beszéljek vele - dörmögte Kresh. - Semmivel sem tetszik nekem jobban ez a felállás, mint neked. Gyerünk hát, Donald, váltsunk néhány szót Grieg kormányzóval!

2. FEJEZET

Az eső szinte dübörögve zuhogott, miközben a két robot közeledett a téli rezidencia felé. Az emberek nem szívesen mentek ki ilyen időben, de a robotokat nem zavarta a nedvesség és a hideg, és a közvetlen társalgásban sem akadályozta őket. Mivel az egyik robot az egyetlen volt az egész bolygón, amelyet nem láttak el hiperhullámú kommunikációs rendszerrel, a közvetlen, négy szemközti beszélgetés lehetősége számukra nem volt elhanyagolható szempont.

Az épületegyüttestől jó százméternyire megálltak. Nézegették a csinos palotát. Alacsony volt, és minden részletében arányos. Az elől álló robot hátrafordult a másik felé.

- Gondolod, hogy valóban bölcs dolog lenne továbbmennünk? - kérdezte.

- Nem tudom biztosan - válaszolta a társa. - Jogosan vagyunk itt. Meghívtak bennünket, és maga a kormányzó is igényelte a jelenlétünket. A veszélyek azonban valóságosak. A helyzet bonyolult, így nem hiszem, hogy bárki, akár ember, akár robot megállapíthatna minden részletet.

- Akkor talán forduljunk vissza inkább? - kérdezte az első. - Nem az lenne esetleg a legjobb, mintsem a veszélyhelyzet kockáztatása?

Erre a második emberi tagadó mozdulattal rázta meg a fejét, lazán, nem gépiesen, inkább kecsesen, ami nagyon szokatlan volt egy robot részéről.

- Be kell mennünk! - mondta kemény, határozott hangon. - A kormányzó kívánságára kell így tennünk, és én egyáltalán nem szeretném, ha bosszúságot okoznánk neki. Nagyon sok mindent megtanultam az emberi politikáról... éppen eleget ahhoz, hogy a legelemibb kérdéseiről ne tudjak szinte semmit. De a kormányzó kért meg bennünket a részvételre, és én sokkal tartozom a kormányzónak, ahogyan te is. Nem lenne bölcs dolog, ha visszautasítanánk őt. Ha nem állt volna dr. Leving mellé, engem biztosan megsemmisítenek; s ha nem támogatja dr. Leving kutatásait, akkor mindenekelőtt te és a többi újtörvényes robot egyáltalán nem létezhetne. És talán nem is szükséges, hogy emlékeztesselek rá, mekkora hatalommal rendelkezik fölöttünk még mindig.

- Jó érvek, az egyszer biztos - ismerte el az első robot. - Valóban sokat tett értünk. Reménykedjünk benne, hogy meggyőzhetjük, tegyen még többet, de ne okozzunk neki kellemetlenséget.

- Kellemetlenkednünk valóban nem lenne bölcs dolog - értett egyet társával a második robot. - Én jobban ismerem az embereket, mint te, és attól tartok, hogy alábecsülsz az elképzelhető ellencsapást a lehetséges terveddel szemben.

- Akkor reménykedjünk abban, hogy az a lehetőség nem is merül majd föl. Most menjünk! Mindig kíváncsi voltam rá, hogyan néznek ki az ilyen rendezvények. Menjünk be, Kalibán barátom!

Mondanunk sem kell, hogy volt némi fönnakadás az ajtónállókkal, mire kiderült, hogy a meghívóik valóban hitelesek. De már mind a ketten régen megtanulták, hogyan küzdhetik le az ilyesféle helyzeteket, s így hamarosan túljutottak az utolsó biztonsági ellenőrzési ponton is. Keresztülvágtak a bejárat után következő előtérben, és beléptek a nagy fogadóterembe. Kalibán

végig egy vagy két lépéssel a barátja előtt járt.

Alig egy pillanattal azelőtt a helyiséget még vidámság és kacagás uralta, de minden és mindenki elnémult, amint Kalibán és Prospero belépett a bejáratként szolgáló tolóajtón. Fémtestükön még mindig megcsillant egy-két esőcsepp.

Kalibán rezzenéstelen tekintettel nézett körül a teremben. Már megszokta, hogy a helyiségek rendszerint elcsöndesednek, amikor ő belép. Régen megtanulta, hogy nincs értelme megjátszania magát, vagy hogy senki nem tudja majd, kicsoda ő. Kalibán ugyanis jóval magasabb volt két méternél, és karcsú, kissé szögletes alakja fémesen vörös színben ragyogott. Mélyen ülő kék szeme éles ellentétet alkotott általános megjelenésével. De nem is a külleme hatott elsősorban ijesztően az emberekre, sokkal inkább a híre. Ő volt a törvények nélküli robot, az egész világmindenségben az egyetlen. Kalibán, akit megvádoltak a megalkotója elleni gyilkos merénylet kísérletével, de később fölmentettek a vád alól. Kalibán, a robot, amely *képes lenne* embert is ölni, ha úgy kellene döntenie.

A helyiségben nyüzsgő tömeg mintha elpárolgott volna a közelükben; tágas, üres kör támadt a két robot és az emberek között. A vendégek sugdolóztak, mutogattak, egymás oldalát bökdösték, bámultak rájuk.

- Látom, megvannak az előnyei annak, hogy veled érkeztem ide - súgta halkán Prospero. - Gyakran komiszul bánnak velem az emberek, társasági összejöveteleik alkalmával, de veled az oldalamon, úgy látom, itt biztonságban leszek: senki a legcsekélyebb figyelmet sem szenteli majd nekem.

Prospero körülbelül egy fejjel volt-alacsonyabb a barátjánál, testesebb, és kevésbé impozáns megjelenésű. Koromfekete színben csillogott, szeme narancssárgán izzott.

- Biztosítalak felőle, hogy sokkal jobban örülnék, ha kevesebb figyelemben részesítenének - méltatlankodott Kalibán. *A robot, amely képes lenne ölni.* Legnagyobb bosszúságára a legtöbb ember számára mindössze ennyi volt. A legtöbbben mindössze ennyit tudtak róla, vagy csak ennyire voltak kíváncsiak.

Igaz, maga is tudta, *hogy* - legalábbis elméletileg - könnyedén megölhetne egy embert. Csak ki kellene nyújtania a kezét, és eltörhetné bárkinek a nyakát, ha úgy akarná. Nem akadályozta ebben az Első Törvény, amelyet nem égettek bele az agya legmélyebb tekervényeibe, hogy mozdulatlanra dermedjen ilyen cselekedetnek még a pusztá gondolatától is. Ez mind igaz, de mit számít valójában?

Ha akar, valóban ölhetett volna, de *nem* akart semmi ilyesmit. Különben minden emberi lény ugyanennyire képes volt gyilkosságelkövetésére: semmiféle beépített tilalom nem akadályozta az embereket, hogy valaki mást megöljenek. Az emberek elsősorban és leginkább mégsem a lehetséges gyilkost látták egymásban.

Kalibán már régen megértette, hogy senki, sem robot, sem ember nem bízik meg benne teljesen soha. Ő volt a törvények nélküli robot, amelyet az Első Törvény tilalma nem tartott vissza az ember sérelmére elkövetett tettektől.

- Máris kezdődik megint az egész - dörmögte komoran. - A sugdolózás, a sok ember, amint egymást bökdösi és mutogat rám. Egy-kettőnek lesz csak annyi lelkiereje, hogy odajöjjön hozzám, de azok is úgy közelítenek majd meg, mint valami vadállatot. Megerősítik az idegeiket, azután fölteszik nekem ugyanazokat a kérdéseket, amelyeket már annyiszor, de annyiszor hallottam.

- És miféle kérdések lennének azok? - szólalt meg egy hang a hátuk mögött.

Kalibán kissé meglepetten fordult hátra.

- Jó estét kívánok, dr. Leving - köszönt illendően. - Kissé csodálkozom, hogy itt láthatom önt.

- Én is ugyanezt mondhatnám mindkettőtökkel kapcsolatban - válaszolta Fredda Leving mosolyogva. Alacsony termetű, fiatalos kinézetű, világos bőrű nő volt, aki fekete haját rövidre vágatta. Jó ízléssel öltözött: sötét színű, lobogó ruhát viselt, magas gallérral; a nyakát egy-

szerű, rendszerint alábecsült aranylánc ékesítette. - Az úr szerelmére, mi csábított benneteket éppen *ide*, minden más lehetséges hely közül? Elég sokszor elcipeltelek titeket ilyen eseményekre odaát a szárazföldön, és nekem úgy tűnt, hogy sohasem élveztétek a lehetőséget. Azt gondoltam, már egész életetekre éppen elég emberi fogadáson vehettetek részt.

- Pontosan így igaz, dr. Leving. - Az alatt az év alatt, mióta a kormányzó megadta a lehetőséget dr. Leving számára ahhoz, hogy rendelkezessék egy törvények nélküli robottal, Fredda számos társadalmi eseményre magával vitte, hogy így próbáljon valami támogatást szerezni az újtörvényes robotok ügyének.

Fredda Levingről elmondható volt, hogy szellemi gyermekeinek elég különös gyűjteményével rendelkezett már. Többek között az ő szülőtte volt Kalibán, Prospero és Donald is. Mindannyiukat egy bizonyos régi, földi drámaíró hősei után nevezte el. Ezt a névadási szokást csak a legkiemelkedőbb teremtményei esetében alkalmazta.

- Az, hogy Kalibánt elvittem különféle összejövetelekre, elég szép sportteljesítmény volt - fordult Leving Prospero felé. De végül mind a ketten belefáradtunk, amiért rendszeresen valamiféle különös kiállítási tárgyként kezelték, afféle általam teremtett tudományos csodabogárként. Mi voltunk „a törvény nélküli robot és örült alkotója”, s attól tartok, ma este is éppen ilyen fogadtatásban lesz részünk. Nos, *miért* jöttetek ide?

- Attól tartok, csak engem érhet szemrehányás Kalibán jelenléte miatt - válaszolta Prospero. - Kalibán sokat mesélt nekem az ilyesféle rendezvényekről. Beismerem, hogy végre magam is szerettem volna látni egyet. - Kalibán megállapította magában, hogy nem ez volt a teljes igazság, de ebben a pillanatban éppen megfelelt. Biztosan nem volt szükség arra, hogy Fredda Leving ezúttal többet megtudjon.

- És pontosan hogy írta le az ilyen koktélparkot? - érdeklődött Fredda.

- Olyan ősi szertartásként, amelynek elméletileg kellemesnek kellett lennie, de már jó néhány ezer éve senki sem leli benne igazi örömét - magyarázta Prospero.

Fredda Leving hangosan fölkacagott.

- Attól tartok, ez így többé-kevésbé helyes. De mégis nagyon érdekelne, Kalibán, hogy miféle kérdéseket tesznek föl neked az ilyen alkalmakkor?

- Általánosságban annak a kérdésnek a változatait, hogy miképpen ellenőrizhetem magamat törvények híján. A leggyakoribb változat arra összpontosít, hogy nem rendelkezem a robotika Három Törvényével, s különösképpen az Első Törvénnyel. Azt kérdezzék tőlem, pontosan mi tart vissza attól, hogy embereket öljek.

- Kegyelmes Isten! - kiáltott föl Fredda. - Odamennek hozzád, és csak úgy fölteszik *ezt* a kérdést?

- Pontosan - bólintott Kalibán ünnepélyesen.

- Számomra - vetette közbe Prospero - ez a kérdés azt jelenti, hogy az átlagos emberi lénynek nincs elfogadható elképzelése a robotlét lényegéről. S emellett arra is utal ez a kérdés, hogy szerintük végül mégiscsak lakik a robotokban valami mélyen rejtőző sötét és gonosz szellem. Arra utal, hogy az Első Törvénynek kell elsődlegesen féken tartania a robotok eredendően gyilkos ösztöneit.

- Ez azért egy kissé erős, nem igaz? - kérdezte Fredda. - Valóban az - hagyta helyben Kalibán.

Prospero megcsóválta a fejét.

- Kalibán és én sokat vitatkoztunk már e fölött a probléma fölött. Lehetséges, hogy az általam mondottak néhány évvel ezelőtt még valóban túlzásnak minősülhettek *volna*, de nem hiszem, hogy ma is ez a helyzet - magyarázta alkotójának. - Többé nem így van. Olyan korban élünk, amikor számos régi igazság megkérdőjelezhetővé vált. Többé nem az úrlakók alkotják a legerősebb embercsoportot. Az infernóiak nagyarányú engedelményekre kényszerülnek a telepésekkel szemben. A bolygó éghajlata többé nem áll az ember ellenőrzése alatt. Az infernóiak a továbbiakban nem számíthatnak a háromtörvényes robotok öröklétig

tartó, korlátlan hozzáférhetőségére sem. Ha a többi igazság is alapjaiban megrendült, miért éppen a robotok biztos forrása állna rendelkezésre továbbra is? Végtére, maguk a robotok is megváltoztak, és kevésbé megbízhatóak lettek - vélekedett Prospero. - Ez mindenképpen áll az újtörvényes robotokra. Én is *megtehetem*, hogy megmentek egy életet, vagy engedelmeskedem valamely parancsnak, de nem vagyok erre mindenáron köteles.

- Nem tagadom, hogy mindez nagyon megdöbben - ismerte el dr. Leving. - Ez sokkal mélyebb és sötétebb filozófia, mint amire bármikor számítottam volna tőled.

- És a kilátásaink is jóval sötétebbek, mint ahogy ön gondolná - szögezte le Prospero. - Újtörvényes robottársaimat egyáltalán nem kedvelik, nem is bánnak velük jól, és azt is el kell ismernem, hogy mindennek következtében nemegyszer maguk sem viselkednek teljesen megfelelően. A folyamat önmagát táplálja. A fölviigyázóik tartanak attól, hogy megszöknek, s ezért egyre szigorúbb rendszabályokat követelnek a szökések megelőzése érdekében. Az újtörvényesek rogyadoznak az új korlátozások terhe alatt, és éppen ezért döntenek a menekülés mellett. Egyértelmű, hogy a jelen állapotok senkinek sem használnak.

- Ezzel valóban egyetérthetek - ismerte be dr. Leving.

- Én készséggel megteszek minden tőlem telhetőt, hogy a két fél valamiféle új megállapodásra juthasson - jelentette ki Prospero. - Ez is az egyik oka a mostani ittlétemnek. Abban reménykedem, hogy szót érthetek néhány vezető úrlakóval.

Az igazság elleplezésének *újabb* árnyalata, állapította meg magában Kalibán. Fölfigyelt rá, hogy az utóbbi napokban Prospero egyre szűkmarkúbban bánik az igazság részleteivel. Ez aggodalmakat ébresztett benne, de dr. Leving tovább szötte a szót.

- Figyelmeztetlek rá, Prospero, hogy ne táplálj különösebb reményeket ezen a téren - mondta. = Ez itt különlegesen nyilvános esemény, és kételkedem benne, hogy az itt tartózkodók közül sokan mutatkoznának szívesen elmélyült társalkodásba bonyolódva egy fölzaklatott újtörvényes robottal.

- De azt tapasztalom, hogy *önnek* nincsenek ilyen főntartásai - jegyezte meg Prospero.

- Attól tartok - nevetett föl dr. Leving -, az én hírem már régen olyan, hogy semmit sem árthat neki, ha a veled folytatott beszélgetésünket észreveszik. Miután elkövettem azt a rettenetes büntetést, hogy *megalkottalak* téged és Kalibánt, az egyszerű társalgás veletek már igazán csekély kihágásnak számít.

Ottley Bissal visszahúzódott a bejárat elöl, és elrejtőzött a légi kocsik beállójának tetőzete alatti árnyékban. Már megtisztálkodott és meg is szárítkozott a légikocsi-kikötő frissítőállomásán, amelyet jó száz évvel azelőtt létesítettek a vendégek kényelmére, akik igyekeztek, hogy rendbe szedhessék magukat, mielőtt belépnek a kormányzói rezidencián összesereglett társaságba. Nos, ez a helyzet igazán megfelelt számára.

Lassacskán viszont hatalmába kerítette a félelem. Olyan sok minden sülni kezdett el rosszul. A terv ugyan jónak tűnt, és azzal is tisztában volt, mit kell majd tennie, de semmiben sem lehetett teljesen biztos. Megígérték ugyan neki, hogy gondjuk lesz rá, bármi is történjék, de nagyon jól tudta, hogy még a leghatalmasabbak is csődöt mondhatnak olykor.

De a bosszú! A bosszú! Ezen az estén egyszer már megízlelte, és ami még ezután jön, az lesz ám az igazi lakoma, nagy csapás mindazért, amivel az egész világ tartozott neki, de soha nem adta meg. Most megfizethet minden árulásért, egyetlen pillanat alatt.

És ez elég lesz; sőt több is, mint elég. Mit számít egy kis félelem, némi veszély ahhoz a semmihez sem hasonlítható gyönyörhöz képest, amikor megsemmisítheti mindenképp legfőbb ellenségét?

Újabb légi kocsik készülődtek a leszálláshoz. Bissal hátralépett, még mélyebbre az árnyékban, és várta az ő pillanatának elérézését. Hamarosan, most már hamarosan eljön!

Simcor Beddle járműve alásuhant, és tökéletes földre szállást hajtott végre, majd lazán begördült a fedett szín alá. Simcor mosollyal fejezte ki a robotpilótájának ügyessége fölött érzett örömét. Nem is elégszik meg semmi mással, csakis a legjobbal. Simcor mindig élvezte a látványos belépőket, ehhez nem férhet semmi kétség, most pedig igazán lenyűgözőre törekedett. Rajongott azért, hogy nagy jeleneteket rendezhessen.

Simcor Beddle volt a vasfejűek vezetője, egy hangoskodó csoporté, amelynek tagjai azt az eszmét vallották, hogy minden probléma megoldása csakis a még jobb és még nagyobb számú robot előállításában rejlik.

A vasfejűek éppen abban az időben élvezték évek óta a legnagyobb népszerűséget. A háztartási robotok terraformáló munkálatokra történt lefoglalása sokkal nagyobb számú hívet toborzott nekik, mint amennyit saját megmozdulásaik által remélhettek volna. Már ott tartottak, hogy peremre szorult, szélsőséges csoportoskából lassan jelentős politikai tényezővé válnak.

És mindebben rejlett némi valós kihívás. Simcor a múltban sem rettent vissza némi nyilvánvaló gazemberség alkalmazásától, viszont egy tömegmozgalomnak valamilyen valós tekintélyre volt szüksége, ha igazán adott a hitelességére. Nem is magára a pusztá tekintélyre, a vasfejűek ugyanis valamiképpen egy kissé társadalmon kívüliek maradtak. De mára már elmúltak azok az idők, amikor valami lázongás révén bármilyen eredményre juthattak. Most már a nyilvánosságra volt szükségük, arra, hogy látva lássák őket. Simcor Beddle pedig a legnagyobb örömmel nyújtotta ezt nekik.

Beddle alacsony termetű férfi volt; arca kerekded és lapos, benne bizonytalan színárnyalatú, éles tekintetű, szúrós szempárral. A haja fénylőn fekete volt, és olyan hosszúságúra vágatta, hogy lágyan simuljon a koponyájára. Az alakja köpcös volt, majdhogynem kerek, de mentes mindennemű puhaságtól. Erős, kemény, határozott férfi benyomását keltette, aki jól tudta, mit akar, és nem sokat bajlódott vele, mit kell tennie az akarata teljesítéséért.

Ezen az estén pedig mindenképpen valami nagy kalamajkára törekedett. Étvágygerjesztőnek megelégedett volna a fogadás szétrombolásával. Ha már törvényt hoztak a robotokkal szemben, ő majd nyilvánosan megszegi ezt a törvényt. Utána próbálkozzanak csak a letartóztatásával.

Légi kocsija utasfülkéjének ajtaja fölemelkedett és kitért. Simcor fölkelte kényelmes üléséből, és rálépett a hágsóra. Sanlacor-1321 természetesen már ott várta egy esernyővel, hogy kivédje a legutolsó esőcseppet is, amely netán bejuthatott volna a fedett kocsiszínbe. Szintén fedett gyalogjáró vezetett a kocsiszíntől a palota bejárata felé. Más vendégek igyekeztek alatta befelé, de Simcor szándékosan kilépett az esőbe, mivel tökéletesen biztos lehetett benne, hogy Sanlacor-1321 esernyőjével tökéletesen megvédi majd a legvadabb zápor elől is.

Sanlacor-1321 valóban kifogástalanul végezte a dolgát: ott ügetett mellette, és mesterien kezelte az esernyőt a zuhogó esőben. Sanlacor-1322 és Sanlacor-1323 szorosán a nyomukban haladt. Mind a három robot kifogástalanul egyszerre lépett a gazdájával. A Sanlacor modellhez tartozó robotok magasak, arányosak, kecsesek és méltóságteljes külleműek voltak, a színük fémesen ezüstös. Tökéletes háttérrel biztosítottak Beddle számára.

Megtorpanás, sőt lassítás nélkül érkeztek a főbejárat elé. Az ajtónál szolgálatukat teljesítő telepes gárdisták egy-két lépést tettek előre, tiltakozásra készen, míg rá nem jöttek, hogy Beddle áll előttük. Láthatóan bizonytalankodtak, hogy megállítsák-e vagy sem, és éppen elegendő ideig ingadoztak, hogy Simcor lendületének lelassítása nélkül léphesse át a küszöböt. Gyakran tapasztalhatók voltak annak bizonyos előnyei, ha valaki az egyik legismertebb személy egy egész bolygón.

Egyszóval máris bent volt, a robotjai a nyomában, és ahogyan előre is számított rá, egyetlen gerinces ember sem akadt, aki fölszólította volna a robotok eltávolítására, arról nem is

beszélve, *hogy* bárki bármiféle meghívót követelt volna tőle.

És ez már önmagában kész győzelemnek számított. Hadd mondják csak meg a telepések akárkinek, hogy hozhat vagy sem magával robotokat a palota területére, ő, Simcor Beddle, semmi esetre sem veszi ezt figyelembe. Ő akkor és oda viszi magával a robotjait, amikor és ahová akarja.

És ha ez bármiféle gondot okoz Chanto Grieg kormányzó számára, Simcor Beddle azzal sem törődik egy morzsányit sem.

Mosolyogva állt meg a nagyterem bejáratánál, háta mögött a robotjaival, miközben minden szempár rászégeződött. Valaki összeütötte a tenyerét, másvalaki csatlakozott hozzá, majd egyre többen. Lassan, eleinte bizonytalanul, azután egyre növekvő lelkesedéssel az egész tömeg rázendített, míg Simcor Beddle nyakig lubickolt az üdvözlő kiáltásokban és a tapsviharban. Igen, igen. Nagyon jó! Mit számít az, hogy előre elhelyezett a közönség soraiban néhány bérencet a dolog beindítása végett? A tömeg, lám, csatlakozott. Magát a kormányzót is sikerült teljesen háttérbe szorítania.

Ez persze korántsem jött rosszul, mivel Beddle azt tervezte, hogy rövid időn belül ő maga lesz az új kormányzó.

Fredda Leving a többi vendéggel együtt szemlélte, hogyan fogadja Beddle a tömeg hódolatát, de egyértelműen azok közé tartozott, akik nem csatlakoztak az üdvözlőkhöz.

- Úgy tűnik, Simcor Beddle megoldotta a ti gondokat is - mondta Kalibánnak, amint a lárma alábbhagyott. - Nem valószínű, hogy ma este ti lesztek majd a figyelem középpontjában.

- Én félek attól az embertől - suttogta Prospero. - Meg is van rá minden okod - válaszolt Fredda.

El kell ismernem, hogy még ilyen hosszú idő után is nehezen értem meg a megszállottságát.

- Ha engem kérdezel, az az ember egyáltalán nem megszállott - szögezte le Fredda. - Szinte azt kívánom, bárcsak az lenne. Sokkal kevésbé lenne veszedelmes, ha valóban hinne az ügyében.

- Hát *nem* hisz benne?

- Bizonyos dolgokra a vasfejúek nagyon jól megfelelnek, de ha az én véleményemre vagy kíváncsi, szerintem Simcor Beddle nem hisz semmiben és senkiben, a saját személyén kívül. Igazi demagóg, valódi szócséplő, és legalább akkora veszélyt jelent erre a bolygóra, mint az összeomlóban lévő környezet.

- De miért jött el ide? - kérdezte Prospero.

- Hogy tönkregyegy ez az estélyt, gondolom, meg hogy árthasson a kormányzónak - jelentette ki Fredda.

- *És miben* rejlik ennek a rendezvénynek a jelentősége? Kalibán azt mondta nekem, hogy fontos eseményről van szó - faggatózott tovább Prospero. - De nem magyarázta meg a fontosságát számomra kielégítő módon. Önnek talán jobban sikerülhet, mint neki.

- Nos, több mint ötven éve ez a legelső alkalom, amikor az Inferno kormányzója egyáltalán megjelent téli rezidenciáján.

- De miért lenne *ennek* akár a legcsekélyebb jelentősége is? - kérdezte Prospero.

- Háát, azt hiszem, hogy önmagában valóban nincs neki - ismerte el Fredda. - Valójában *az* benne a fontos, hogy lehetőséget nyújt a kormányzónak annak bemutatására, hogy ő és rajta keresztül az Inferno teljes úrlakó kormányzata mindmáig uralja Purgatórium szigetét.

- És valóban az úrlakók kezében van a teljes uralom? - kételkedett Prospero.

- A legkacifántosabb kérdéseket teszed föl nekem, Prospero - zsörtölődött Fredda Leving, az arcán átfutó mosollyal. Kicsit bizonytalankodott, azután ismét megszólalt, de olyan halk hangon, amely még egy robot számára is alig volt hallható. - Jogilag igen, de a valóságban

nem. Ha az egész túlságosan erős fejfájást okoz a telepéseknek, fogják magukat, és egyenesen kísértálnak az egész újra-terraformáló tervből. Purgatórium szigete ebben az esetben visszatérne a helyi hatóságok ellenőrzése alá, viszont anélkül, hogy a telepések működtetnék a központot, Purgatórium többé nem rendelkezne semmiféle jelentőséggel.

- Ha már itt tartunk, anélkül, hogy az én telepeseim rendbe tennék az éghajlatot, a továbbiakban még csak *sziget* sem lenne - szólt közbe egy új hang.

- Üdvözlöm, Madame Welton - szólalt meg Kalibán.

- Hello, Tonya - vetette oda Fredda, és hirtelen egy kicsit bizonytalanabbnak érezte a talajt a lába alatt.

Tonya Welton volt az Infernón tartózkodó telepések vezetője, és ő meg Fredda gyakran találták magukat valamilyen kérdésben az ellenkező oldalon. Megvolt rá minden okuk, hogy különösebben ne örvendezzenek egymás társaságának. Fredda nem tett volna semmiféle külön erőfeszítést Tonya megkeresésére, azon meg kissé meg is lepődött, hogy a másik egyáltalán odajött hozzá. Úgy látszott, hogy Tonya ezúttal legalább az illemnek megfelelően viselkedik, de ebben az esetben a hangsúly a látszik és a viselkedik szavakra került. Bizonyos dolgok igen gyorsan elfajulhatnak.

Tonya Welton sötét bőrű, magas nő volt, hosszú végtagokkal, és híres arról, hogy az infernói divathoz képest kihívó, sőt néha a botrányoshoz közelítő ruhákat hordott. Ezúttal hosszú, vörös zsákruha volt rajta, amely kiemelte az alakját, és olyan szorosan simul a testére, mintha úgy festették volna a bőrére; a dekoltázsa pedig túlságosan mélyre sikerült. Kemény, szilárd és nyers jellem volt, de meglehetősen hihetetlen módon még mindig Gubber Anshaw, Fredda egykori, különösen szerény és visszavonulásra hajlamos munkatársa volt a szeretője.

- Hello, Kalibán! - köszönt Tonya Welton. - Hello Fredda, Prospero. És ha azt akard, Fredda, hogy a legközelebb valami ehhez hasonló rendezvényen ne hallják a szavaidat, gondoldj arra, hogy nem én vagyok az egyetlen, aki elsajátította a szájról olvasás tudományát.

- Igen, ezt jól tudom - mormolta Fredda.

- Mit jelent az, hogy Purgatórium többé nem lesz majd sziget? - érdeklődött Prospero.

- A tenger szintje süllyed - magyarázta Tonya. - A sarki jégsapka meg vastagodik. Három újabb peremsziget fölbukkanását észleltük az elmúlt hónapban.

- Szóval azok a peremszigetek mégis valóságosnak bizonyultak? - sóhajtotta Fredda.

- Ez igencsak komoly fejlemény - vetette közbe Kalibán.

Fredda kényszeredetten egyetértett vele. Purgatórium szigete szilárdan állt a Nagy-öböl közepén, maga az öböl pedig nem volt más, mint egy ősi, régen beomlott kaldera, amelynek északi pereme alkotta a Nagy-öböl partvonalát. Purgatórium szigete volt a kaldera központi kúpjának a csúcsa, a kráter déli pereme meg a Déli-tenger hullámai alatt rejtőzködött.

Az óceán vize azonban mostanság visszahúzódott - elpárolgott, hogy majd hó formájában hizlalja az északi sarkvidék jégsapkáját. Az elsüllyedt kaldera déli peremének legmagasabb pontjai ennek következtében kiemelkedtek a vízből, és egyáltalán nem kívánt szigetek láncolatát alkották. A vészmadarak, de a legfelelősségteljesebb éghajlatkutató tudósok is már jó ideje megjósolták a perem-szigetek várható megjelenését.

- Ez nem is igazán meglepő - szögezte le Fredda. - Viszont igen nagy további terhet jelent a kormányzó számára, néhányan pedig bizonyára halálra rémülnek tőle.

Tonya Welton arcán kellemetlen mosoly jelent meg.

- Az igazi kérdés az, hogy ez a rettegés vajon milyen tettekre sarkallja majd az érintett személyeket. Örültem, hogy láthatalak benneteket - Ezzel kurtán bölintott, majd elfordult tőlük.

- Igazán kellemes egyéniség, nem igaz? - kérdezte gúnyosan Fredda. - Vajon miért is gondolom, hogy egyáltalán nem kívánt fölvidítani bennünket?

- Soha nem voltam igazán sikeres a költői kérdések megválaszolásában - szabadkozott

Prospero. - Valóban azt kívánja, hogy én vagy esetleg mind a ketten feleljünk erre a kérdésre?

- Higgyétek el, hogy ha bármiféle elképzelések van róla, vajon mi mehet végbe Tonya Welton agyában, azt szeretvén minél hamarabb megismerni.

- Kétkedem benne, hogy bármi, amit mondhatnánk, valóban használható lenne valamire - mormolta Prospero töprengő hangsúllyal. - Nekem úgy tűnt, hogy valamivel több lapul a tarsolyában egyszerű udvarias társalgásnál, viszont azt soha nem állítottam, hogy különösképpen értenék az emberi politikához.

Fredda Leving fölnevetett, és megcsóválta a fejét.

- Ahhoz senki sem ért, Prospero. Az emberek éppen azért áldoznak rá olyan rengeteg időt és erőfeszítést, mert egyikük sem tudhatja teljes bizonyossággal, mit is cselekszik valójában. Ha teljes egészében megérthetnénk, ha bizonyos dolgok mindig sikeresen működnének, vagy kudarcot vallanának, akkor magának a politikának nem lenne többé semmi értelme. Csak annál fogva van valamelyes értéke, mivel nem tudjuk, hogyan működik.

- Úgy érzekelem - szólt közbe Kalibán -, hogy éppen most fogalmazta meg világosan az emberi viselkedés ellentmondásosságát. Csak az emberek képesek arra, hogy keményen dolgozzanak olyasmin, aminek nem értik a lényegét.

És Fredda Leving rájött, hogy erre a megállapításra semmilyen használható válasszal nem rendelkezik.

Sero Phrost könnyed, halvány mosolyt erőltetett az arcára, amikor az egyik oldalsó szobából belépett a nagyterembe. Nem csekély derűvel szemlélte Beddle nagyszabású belépőjét. Simcor mindig úgy érezte, hogy meg kell kaparintania az egész színpadot. Sero figyelte, hogyan küldi el Simcor a robotokat. Addigi célját már elérte, és nyilvánvalóan nem akarta, hogy a nagy testű, ezüstszürke robotok közönsége és közte tornyosuljanak.

Eleinte nem látszott, hogy bárki is fölfigyelt volna Sero érkezésére, de ő maga sokkal jobban ismerte a helyzetet, és tudta, hogy ha úgy tesz, mintha mit sem törődne a ráirányuló figyelemmel, sok esetben a legjobb módja annak, hogy egy kifinomultabb társaság figyelmét mégis magára vonja.

Márpedig itt valóban akadtak jó néhányan, akiknek az érdeklődésére szüksége volt. Először is Beddle, a telepések harcias ellensége, az elfogult robotpárti, egyben - talán mondanunk sem kell - Grieg kormányzó egyik leghevesebb bírálója. Beddle körül még mindig tömegével tolongtak a rajongói. Valamennyien kissé hangosan kacagtak, és éppen csak egy árnyalatnyival viselkedtek harciasabban a kelleténél. Beddle elkapta Phrost tekintetét, és odabiccentett neki. Később majd elbeszélgetnek.

És ott volt Tonya Welton, a telepések vezetője is. *Micsoda esemény, hogy Beddle és ő ugyanabban a helyiségben mutatkoznak!* - gondolta magában Phrost. *És micsoda pompás dísz toll a kalapom mellé, hogy mind a ketten beszélni óhajtanak velem!* És ez a szándék egyáltalán nem a képzelet játéka volt. Phrostnak semmi kétsége sem volt afelől, hogy mind a ketten a segítségére elnyerésére törekednek. Az lenne az igazi, ha mindkettejüknek valóban segíthetne, majd később mind a két oldalról nyereségre tehetne szert, anélkül hogy bármelyiküket valóságos előnyben kellene részesítenie.

Tonya Welton éppen elnézést kért attól az embercsoporttól, amellyel társalgott, nyilvánvalóan azért, hogy Phrost üdvözlésére siethessen. A férfi eljátszott a gondolattal, hogy félútig elébe megy, de úgy döntött, jobb lesz, ha vigyáz a helyzetére. Jöjjön csak a nő oda hozzá. Hosszú ideig és keményen dolgozott azért, hogy idáig eljusson. Miért ne élvezhetné az eredményt? Úgy tett, mintha észre sem venné Welton közeledését, ehelyett intett az egyik pincérnek egy italért. Furcsa, nagyon is különös, hogy emberek, még hozzá fölfegyverzett emberek szolgálják ki. A kormányzó szolgálatban lévő csendőrei, akik olyan feladatot végeznek, amelyet normális körülmények között robotoknak kellene. Az, amelyik Phrost felé

nyújtotta az italát, nyilvánvalóan nem örvendezett igazán a megbízatásának.

Phrost magas, pirosas képű férfi volt; az arcvonásai kissé élesebbek annál, hogy hagyományos értelemben jóképűnek nevezhetnék volna. Hideg, szürke szeme kissé túlságosan számítón villant, s mindemiatt aligha tekintette volna őt bárki igazán elbűvölőnek.

Az arcán határozott barázdák húzódtak, de nem olyan mélyek, hogy miattuk öregnek vagy elcsigázottnak tűnhetett volna. Éppen ellenkezőleg: az élet által arcára vésett ráncok lendületről és erőről tanúskodtak, tevékenységgel és tapasztalatokkal teli, teljes életről. Phrost, eléggé önző lévén, tisztában volt a megjelenésével és tekintélyével, és még valami örömét is lelte bennük. De annyi valóságérzettel is rendelkezett, hogy tudja: mindennek nagy része pusztán illúzió. Semmivel nem volt tevékenyebb vagy határozottabb a középszernél, de gyakran a javára szolgált, hogy a többiek ilyen képekben gondolkodtak róla.

A haja nem is olyan régen még koromfekete volt, de mára kissé mákossá világosodott, és sörényében a fehér szálak éppen mostanában kerültek a feketék fölé. Phrost természetesen észrevette, hogy ez az enyhe szürkülés komoly hatással volt az emberek iránta való megnyilvánulásaira. Olyan kultúrában, amely jobban értékelte a kort és a józan tapasztalatokat, mint az ifjúságot és a lelkesedést, az érettség bizonyos külső jelei az üzleti életben is jól kamatozhattak, és ez volt minden, ami számított.

A nyilvánosság előtt Phrost üzleti közvetítőként szerepelt, azoknak az igen kis számú telepese áruféleségeknek a forgalmazásában, amelyek behozatalát az úrlakó törvények egyáltalán lehetővé tették. És ugyanő képviselte az úrlakó termékeknek még rövidebb listáját, amelyeket a telepések egyáltalán megvásároltak. Valójában azonban behozatali és kiviteli tevékenysége csupán egyéb dolgainak álcázásául szolgált.

És ez vezetett oda, hogy ő válhatott a Limbo Ellenőrzési Rendszer tárgyában az úrlakó és a telepese vállalkozók között meghirdetett versenytárgyalások központi alakjává. Ez volt az újraterraformálási tervet legnagyobb és legbonyolultabb része. Magától értetődően telepese pályázat is létezett. Bármelyik fél győz ebben a versenyben, neki jut az elkövetkező munkálatok oroszlánrésze. Sero Phrost számára nem volt csekélység, hogy ilyen jelentős ügyben a hazai oldalt képviselhesse; ez még befolyásosabb és hatalmasabb emberré tette őt.

Ám mindettől függetlenül Phrost nem volt más, miit kereskedő. És mint minden jó kereskedő, tisztában volt azzal, hogy lényegében önmagát árusítja. Különösen szerencsésnek tekintette tehát magát, hogy az idő múlásával a piacképessége inkább erősödött, mintsem gyöngült.

Erre a fogadásra is azért jött el, hogy megmutassa magát, kössön egy vagy két újabb üzletet, és megerősítse a régieket. És most itt áll előtte Tonya Welton.

- Jó estét, Sero - köszöntötte a nő.

- Jó estét Welton asszony - válaszolta Phrost udvariasan. Megfogta a nő kezét, és megcsókolta. Kissé színpadias jelenet volt ugyan, de tudta, hogy a másiknak kedvére van. - Nagyon örülök, hogy itt láthatom.

- És én is, hogy önt - válaszolta Tonya. - A kormányzónak szüksége van ma este maga körül minden barátjára.

- Tehát a telepések még mindig támogatják a kormányzót? Függetlenül a jogi csatározásaitól?

- Nem támogatjuk őt *minden* kérdésben - felelte Welton, és óvatosan válogatta meg a szavait. - De programjának általános vonásait mindenképpen. Bár azzal is tisztában vagyunk, hogy jobban tesszük, ha mindezt *csöndben* csináljuk.

- Az önök nyílt támogatása ebben a pillanatban nem lenne a leghasznosabb dolog a kormányzó számára - fogalmazta meg a választát Phrost szándékosan nyersen. Tonya Welton keményen játszott, és nem is mindig teljesen tisztán. Phrost tudta róla, hogy az az ember, aki kedvezően fogadja az ilyesféle nyersséget. És ezt a tétet Phrost is szívesen megjátszotta volna, ha biztossá válik számára a siker.

- Nem, valóban nem - viszonzta a szavait Tonya teljesen egyértelműen hamis mosollyal. - De az ön támogatása számunkra, Sero... az olyan dolog, amit szeretnék minél nyilvánosabbá tenni.

Pontosan olyan kijelentés volt, amelyet a férfi előre föltételezett róla.

- Valamennyien kénytelenek vagyunk óvatosabban mozogni ezekben az időkben - válaszolta. - Hát hogyan, természetesen, csak szeretnék szorosabban együttműködni az önök embereivel. Máris szép sikereket értem el a robothiány leküzdésében, a telepes termékek forgalmazásában. Csendes, titkos forgalmazásában, ám ezen szeretnék jelentősen javítani. De őszintén bevallom, a telepesekkel való *nyílt* együttműködés most veszedelmes lehetne. Az embernek egyensúlyt kell teremtenie a kockázat és a haszon között.

- A haszon - sóhajtott Tonya. - Szóval eljutottunk a lényegig. De voltaképpen mit akar? Milyen „haszonra” tör?

- És mit óhajt *ön*? Mit szeretne, milyen kockázatot vállaljak föl? Nem nevezhetem meg az árat mindaddig, amíg nem ismerem a szolgáltatás lényegét.

Welton ingadozott egy pillanatig, mielőtt megszólalt volna.

- Nyilvánosságot - mondta ki végül. - A titkos együttműködés terén már eljutottunk a határig. Nagyon jó, ha a gépeink suttymban piacra kerülnek itt vagy ott, de ez már nem elég.

- Mihez nem elég? - kérdezte Phrost. - E bolygónak a robotoktól való megszabadításához? Inkább kereskedelmi módszereket alkalmazna a használhatatlan diplomáciaiak helyett? - Itt nagyon óvatosan kell lépkednie. A nyilvánosság volt *az egyetlen* dolog, amit nem ajánlhatott föl. Abban a pillanatban, amikor napvilágra kerül a Weltonnal és a telepesekkel kötött szövetsége, a vasfejúekkel folytatott, legalább annyira előnyös üzletelésének egy csapásra vége lesz.

- A céljaink nem olyan óriási léptékűek - magyarázkodott Tonya. Nem hangzott el ugyan *a még nem* kifejezés, de ott lebegett a levegőben. - Csupán annyit szeretnék, hogy a telepes termékek, és azok kíséretében egyéb telepes dolgok is, elfogadhatóbbá legyenek e bolygó embereinek szemében.

- Bocsásson meg - szabadkozott Phrost -, de még mindig nem értem, hogyan és miként lehetne bárki számára hasznos az, ha az én részvételem ezekben az ügyletekben bármennyire is „világosabbá” válna. Azt kívánja tőlem, hogy valamilyen módon népszerűsítsem a telepes termékeket? Azt előre elárulhatom önnek, hogy ez nem lenne a számomra lényegesen eltérő egy gondosan előkészített öngyilkosságtól, természetesen szakmai értelemben... de megeshet, hogy még a szó szoros értelmében is.

Tonya Welton éppen a válaszhoz készülődött, amikor újabb szereplő kapcsolódott be a társalgásba, és torkára forrasztotta a szót. Shelabas Quellam, a Törvényhozó Tanács elnöke lépett melléjük. Alacsony, kissé túlsúlyos férfi volt, akinek megjelenése nyíltan sugározta, hogy gyöngé akarátú és könnyen befolyásolható.

- Jó estét kívánok, Madame Welton. Üdvözlét, Sero. Látom, szövetezünk az ellenséggel - próbálkozott a kedélyes hangvétellel, bár ez alig tompította magas, enyhén sápító hangjának kellemetlenségét.

- Jó estét, Quellam szenátor. Én szívesebben tekinteném valamennyiünket barátoknak - köszönt vissza Tonya Welton hűvös és mérges hangon.

- Ó, atyám! - kiáltott föl Quellam, miután rájött, hogy tréfás kísérlete rosszul sült el. - Biztosíthatom, Madame Welton, hogy képletesen szóltam. Nem állt szándékomban megbántani bárkit.

- És mi szél hozott ide, Shelabas? - szólt közbe Phrost. - Netán forgatsz valamit a fejedben? - *Már amennyiben ilyesmi egyáltalán lehetséges* - tette hozzá magában.

- Nos, hogy miért is vagyok itt? Megláttam, amint csevegték egymással, és arra gondoltam, milyen jó alkalom lehetne ez a csempészéssel kapcsolatos újabb kérdések megvitatására.

- Bocsánat, hogyan? - szakította meg Welton.

- A csempészetéről van szó - folytatta Quellam -, s úgy gondoltam, hogy az infernói telepések vezetője és a bolygó legjelentősebb üzletembere rendelkezhet bizonyos gondolatokkal a kérdéstről. Biztos vagyok benne, hogy valamennyien szeretnék elérni a telespes termékek törvénytelen behozatalának fölszámolását. Ez egész biztosan mindannyiunk érdekeit szolgálná. A dolog bomlasztja a mi gazdaságunk stabilitását, és kétségtelenül az önök kormányának is veszteségeket okoznak az efféle illegális üzletek, nem így van, Madame Welton? Elmaradnak a vámbevételek, satöbbi.

- Ne szépítsük a dolgot - sziszegte Tonya -: az űrlakó pénznek olyan elhanyagolható az értéke a telespes világokon, hogy az átlagos csempészt ez hidegen hagyja. Végül is mi az ördögöt vásárolhatna rajta? Maguk a telespes kormányok támogatnának minden arra érdemes csempészügyeletet, amennyiben bízhatnának annak hasznában. Higgyc el nekem. Bármiféle jelentősebb telespes csempészforgalom egyenesen kormányzati támogatást kapna.

- A csempészek támogatása? Az űr szerelmére, miért cselekedne bármely telespes kormány ilyesmit?

- Ki tudhatná? - vetette hátra a fejét Tonya. - Egyes felelőtlen telepések szerint egy korhadt, idejétmúlt rendszer fölbomlasztása talán nem is olyan elvetendő ötlet. És most, ha megbocsátanak, uraim... - Ezzel megfordult, és faképnél hagyta őket.

- Ó, egek! Úgy látszik, valami számárságot mondhattam! - kiáltott föl Shelabas Quellam. - Egyáltalán nem állt szándékomban.

Sero Phrost csak elmosolyodott, de nem válaszolt neki. Quellam kijelentése a jelenlegi, zavaros társadalmi helyzetre vonatkozott, ugyanakkor életének eseményeire saját szándékainak soha nem volt semmiféle hatása. Soha nem törekedett például jelenlegi társadalmi rangjának megszerzésére, sem önnön fontosságának bizonyítására.

Shelabas Quellam a Törvényhozó Tanács elnöke volt. Az elmúlt időkben, amikor az Inferno nyugodt és békés hely volt, és az infernói politikai élet inkább kómába, semmint álomba merült, a Tanács elnöki tiszte is éppen olyan volt, amelyet egy Quellam betölthetett. Reprezentatív tisztség, amely pontosan megfelel egy kedves, bábujellemű embernek.

Csakhogy az elmúlt évben az Inferno politikai élete egy súlyos eset következtében megelevenedett, és a Tanács elnökének alakja váratlanul létfontosságúvá lett a játékmezőn.

Korábban, a régi időkben, még a kormányzó állása is inkább csak reprezentatív volt. Az egyik kormányzó a másik után szolgálta le törvény adta húsz évét, és alig tett többet holmi multságok megszervezésénél, mielőtt nyugalomba vonult, hogy valami egészen más foglalkozást űzzön. Az sem jelentett valami nagy vonzerőt, ha valaki az alkormányzó szerepét játszhatta, mivel neki még kevesebb tennivalója akadt... és a tekintélye is kisebb volt.

De mégis tenni kellett valamit a törvényes utódlás érdekében, arra az esetre, ha a kormányzó netán meghalna, alkalmatlannak bizonyulna, vagy saját akaratából visszavonulna. Nem voltak alkormányzók - ehelyett a törvény minden kormányzótól elvárta utódjelöltjének megnevezését. A hagyomány szerint azonban ez a név nem kerülhetett nyilvánosságra, és a kormányzó bármely pillanatban meghatározhatott valamely más utódot. Számos kormányzó használta ezt a lehetőséget egyszerre kalácsként és korbácsként.

Akadtak azonban olyan körülmények is, amelyek mellett a kormányzó választása semmissé vagy kétségessé válhatott. Amennyiben például a kormányzót vád alá helyezték és el is marasztalták, avagy a választói testület visszahívta, akkor nyilvánvalóan ostobaság lett volna annak lehetővé tétele, hogy a kérdéses jogállású kormányzó nevezhesse meg az utódját. Ha tehát a kormányzónak bármely fentebb említett ok miatt kellett távoznia a hivatalából, a Törvényhozó Tanács elnöke lépett a helyébe, és amennyiben jónak látta, új választásokat írhatott ki - de ez nem volt számára kötelező. Az új kormányzó dönthetett úgy is, hogy kitölti a saját vagy az elődje fennmaradt szolgálati idejét. És Grieg idejéből még több mint tizenhét év volt hátra.

A régi időkben az alkotmányban rögzített valamennyi bonyolult rész körülmény

megalkotása nem volt több kellemes játszadozásnál. Szabályok voltak, amelyeket a szabályalkotás, valamint minden probléma elsimítása örömének kedvéért írtak le. Több mint valószínű, hogy a megalkotóik fejében soha, egyetlen pillanatra sem merült föl annak gondolata, hogy azok bármikor valóságos jelentőségre tehetnek majd szert.

Ám most, szinte teljesen váratlanul, teljesen reálissá vált a kormányzó vád alá helyezése. És ez azt is jelentette, hogy Shelabas Quellam hirtelen valamelyes jelentőségre tett szert.

A fontossága valójában túl is mutatott a vád alá helyezés fenyegetésén. Köztudott volt, hogy Grieg nem kedvelte az utódjelöléssel való játszadozást. Úgy érezte, tennie kell valamit minden lehetséges véletlenszerűség kizárásáért. Új megegyezést kívánt, mivel a jelenlegiek túlságosan bonyolultak voltak. Pontosan ebben a szellemben jelölte meg utódként Shelabas Quellamot. Egy-két mozzanat amellet is szólt, hogy amennyiben Shelabas Quellam a lehetséges következő kormányzó, akkor mindenki gondosan ügyel majd Grieg egészségére és jó állapotának fenntartására.

Phrost valahonnan a mélységből nyájas mosolyt varázsolt elő, és Quellam válla köré fonta a karját. - No, jól van, jól van - dünnyögte. - Emiatt egyáltalán nincs értelme ennyire fölzaklatnod magadat. -

Természetesen minden lehetséges oka *megvolt* a fölzaklatottságra. Phrost hetek óta hajszolta a lehetőséget Tonya Welton becserkészésére. Ez a kis hülyeség viszont nagyon sok tervét háttérbe szoríthatja megint. De mivel azoknak a terveknek egyikénél-másikánál Shelabas még igencsak hasznára lehet így vagy úgy, semmiképpen nem lehetne hasznára, ha elveszítené a türelmét, vagy magát ezt az embert, különösen nem ilyen előkelő nyilvánosság előtt.

Különben sem hárítható minden felelősség egyedül Shelabasra. Phrost és Welton már nagyon közel jártak a nyílt vitához, amikor Quellam egyszer csak megjelent. Az egész estély hangulata kiélezett volt, már a kezdettől fogva. Valamiféle várakozás feszültsége töltötte be a teret, annak az előérzete, hogy valaminek hamarosan történnie kell. Túlságosan sok különféle érdek képviselői voltak jelen e teremben; túl sokféle mélyáramlás mosta alá a fogadást; túl sok volt valahogy az elfojtott feszültség. Valaminek el kell szabadulnia. Valaminek csattannia kell!

Ám amikor alig egy pillanat múltán ez bekövetkezett, Sero Phrost maga is megdöbbsent rajta, milyen gyors volt és milyen heves.

3. FEJEZET

Mialatt Tonya Welton óvatosan távolodott Shelabas Quellamtól, igyekezett valahogy lehűteni magát. Lehetséges, hogy ez az ember ennyire ostoba? Valóban hihetőnek tartja, hogy Tonya kész lenne a telepés csempésztevékenység korlátozására? Az úrlakó titkosszolgálatok nyilvánvalóan tisztában voltak vele, miben sántikál. Vajon Quellam egyáltalán olvasta a jelentéseiket? Vagy talán a szolgálatok nem törődtek vele, esetleg annyira tartottak tőle, hogy a beszámolóikat el sem juttatták a Törvényhozó Tanács elnökéhez?

Hát lehet valaki ennyire sötét? Talán mindössze valami színjáték volt az egész. De minek a szolgálatában? Miféle ok lehetett elég nyomós Quellam számára ahhoz, hogy kellemetlen helyzetbe hozza a telepések vezetőjét?

- Hé! Maga lenne az a telepés hölgy, nemde? - szólalt meg mögötte egy már eléggé kásás férfihang.

Tonya ingerült arccal fordult hátra, és szembetalálta magát egy, a vasfejűek legújabb egyenruháját viselő, eléggé zavarodott arcú alakkal. A szigorú szabású, fekete-szürke ruházat enyhén szólva meglehetősen rendetlen volt, és jó fél mérettel szűkebb is a kelleténél. Néhány gombja már-már lepattant a helyéről.

- Igen - szolt vissza Tonya. - Én vagyok a telepés hölgy. Tonya Welton. - Időnként legjobb fegyver az udvariasság a részegekkel szemben. Ha az ember túl nyersen utasítja vissza őket, még megdühödhetnek.

- Eegen, magam is úgy gondoltam - makogta a vasfejű. - A robotgyűlölő. Maga az a robotgyűlölő - ismételte meg, és úgy bólogatott hozzá, mintha abban a pillanatban jött volna rá valami rejtett igazságra.

- Nem is tudom, helyes-e *az ennyire* szigorú megfogalmazás - védekezett Tonya -, de valóban nem igazán kedvelem őket. Most pedig, ha megbocsát, tovább kell...

Várjon egy pillanatig - erősködött a vasfejű. - Csak egy másodpercig. Az egészséget rosszul értette. Hadd *magyarázzam el* magának a robotokat, akkor majd belátja...

- Köszönöm, nem szükséges - intette le Tonya. - Legalábbis nem most.

Ezzel megfordult és továbblépett.

- Hé! - bödült utána a férfi. - Csak egy pillanatra! És a nő vállára tette a kezét.

Tonya lerázta magáról, és szembepördült vele.

-*Énelőlem* nem vonulhat el csak így - morogta a férfi, és utánanyúlt. Talán csak újból meg akarta fogni, de az is lehet, hogy szándékosan lódította meg a karját - nyitott tenyere a nő arcának ütődött, s hatalmas pofon csattant. Tonya beidegződött mozdulattal lépett hátra egyet vagy kettőt, és olyan erővel rúgta fejbe az alakot, hogy az elterült a padlón.

- Hohó! - kiáltotta mögötte egy másik hang. Ez éppen elégséges figyelmeztetés volt Tonya számára. Hallotta, amint a támadója föl mordul, mikor felé veti magát. Lejjebb kuporodott hát, hogy az illető magasabban ütközzön neki, mint ahogy eredetileg akarta.

Hátulról csapódott a nőnek, és kis híján kiszorította belőle a szuszt. Tonya megragadta a gallériját, és a lendületét kihasználva úgy rántotta maga felé, hogy átvethesse a vállán.

Támadója hangos csattanással csapódott a padlóra. Az is egy újabb vasfejű volt, csak éppen megfelelő alkatú ahhoz, hogy ne nézzen ki nevetségesnek az egyenruhájában. Már föl is pattant, lerázta magáról a becsapódás sokkját, és újra felé rontott...

Ekkor erős robotkarok kulcsolódtak Tonya köré, egy újabb robot pedig a második támadót ragadta meg. Az incidens véget ért.

Tonya szabadulni próbált a szorításból, bár tisztában volt azzal, hogy ez lehetetlen.

Utálta, ha valaki más fejezi be, amit ő kezdett el.

Most. Most! Most érkezett el a pillanat. Az ajtónálló telepes gárdisták pontosan huszonöt perccel korábban vonultak ki, mint ahogyan megígérték neki. Semmitől sem kellett tartania, hacsak nem ólalkodik valami csendőr a bejárat körül.

A későn érkezők népes csoportja körül lézengő Ottley Bissal éppen vagy tizedszer nézte meg az óráját. Most! Előhúzta a zsebéből teljesen hiteles meghívóját, hogy kéznél legyen, ha netán kérné tőle valaki. Befurakodott a kacagó, jókedvű tömegbe, és hagyta, hogy magukkal sodorják a bejáraton át.

Bejutott. Bent van a kormányzói rezidenciában. Itt van hát, szóval sikerült megtennie. Pontosan úgy zajlott le az egész, ahogyan előre megígérték.

Érezte, amint előnti a győzelem mámore. Hanem most még nem jött el az idő ilyesmire. *A rád bízott feladaton járjon az eszed!* Alig két perce volt rá, hogy eljusson oda, ahová kellett.

Ottley Bissal föltűnés nélkül, észrevétlenül igyekezett a célja felé.

A fölfordulásból Alvar Kresh legelőször annak lármáját hallotta meg. Homályos kiáltásokat, tompa ordításokat a nagyterem felől, miközben a kormányzó magánirodájába való bebocsátatására várakozott. Futásnak eredt visszafelé a folyosón, a jócskán előtte rohanó Donald nyomában.

Kresh leszáguldott a lépcsőn, de néhány fokkal annak alja előtt megtorpant. Figyelemreméltó életkép fogadta odalent. Kalibán, a robot tartotta a karjai között Tonya Weltont: hátulról lefogta a karját, miközben a nő csekély eredménnyel küszködött ellene, pedig még a lábaival is rúgkapált.

Egy másik, Kalibánnál valamivel alacsonyabb, koromfekete robot minden erejével azon igyekezett, hogy egy, a vasfejúek egyenruháját viselő férfit valahogy távol tartson Welton egyébként egészen jól irányzott rúgásaitól. Mivel a férfi is minden erejével küzdött a szabadulásért, hogy megint Weltonra vethesse magát, a robotnak egyáltalán nem volt könnyű dolga. Az ördögbe is! Kresh most már emlékezett rá. A fekete robot Prospero volt, az egyik legismertebb az újtörvényesek közül.

A robotokat és az általuk lefogott embereket az estély résztvevőinek elképedt csoportja zárta gyűrűbe, közöttük négy-öt pincérruhát viselő csendőrrel, akik azonban láthatóan nem tudták, mit is kellene tenniük. Az egész helyiségben eluralkodott a zűrzavar.

Kresh fölfigyelt rá, hogy egy másik vasfejú eszméletlenül hever a hátán, egy kissé túl közel a kapálózó ellenfelekhez ahhoz, hogy bárki vállalta volna a kockázatot, hogy közelebb férközzék hozzá, és segítsen rajta. Mindenki tartott ugyanis néhány célt tévesztett ökölcsapás vagy rúgás begyűjtésének kockázatától. Donaldnak azonban nem kellett tartania semmiféle, emberi lényektől származó sérelemtől, és attól sem, hogy netán rátámad valaki. Átvágott hát Welton meg a hadonászó vasfejú között, és a földön fekvő emberhez sietett.

- Na jól van, nyugalom! - kiáltotta el magát Kresh, olyan tekintélyt sugalló hangon, hogy a tömeg valóban lecsillapodott. Kresh leballagott a maradék lépcsőkön, mire az emberfal némán szétnyílt előtte. Csábította a gondolat, hogy megkérdezze, mi történt, de azzal is tisztában volt, hogy ez lenne a legmegfelelőbb eszköz az általános kiabálás és ordítózás újraindítására. Megjelenése viszont elegendőnek bizonyult ahhoz, hogy Welton és a még eszméletlenül lévő vasfejú is odafigyeljen rá, és lecsillapodjék egy kissé. Először a vasfejúhöz fordult, akit még mindig szorosan fogva tartott a fekete robot.

- Hé, maga! - szólította meg. - Maga vasfejű! Mi a neve?

- Blare. Reslar Blare - nyögte ki a férfi. - *A nő* kezdte az egészet. Deam csak odament hozzá, hogy beszéljen vele, mire szó nélkül fejbe rúgta.

- Még hogy beszéljen! - méltatlankodott Welton. - Se szó, se beszéd, jól képen törölt.

- Kresh seriff! Kresh seriff! - Kresh megfordult, és szembe találta magát Simcor Beddle köpcös alakjával. A kabátja ujját ráncigáló alak sokkal zavartabbnak és izgatottabbnak látszott, mint amit egy egyenruhát viselő alacsony és kövér ember megengedhet magának anélkül, hogy nevetség tárgyává váljék. - Ez a két ember *nem vasfejű!* - jelentette ki.

- Akkor meg miért viselik a maguk nyavalyás, operettbe illő egyenruháját? - vonta őt kérdőre Welton.

- Én mondom magának, hogy nem vasfejűek! - erősködött tovább Beddle. - Én személyesen ismerek minden férfit és nőt, akinek joga van a rangjának megfelelő egyenruha viselésére. Ezt a kettőt viszont még sohasem láttam. Azért küldték ide őket, hogy belekössenek valakibe, és emiatt ránk hárítsák a felelősséget!

Ez majdhogynem elfogadható, ismerte el magában Kresh. Az elmúlt hónapokban Beddle megkísérelte, hogy az embereit társadalmilag valamivel elfogadhatóbbá tegye, a szavazóurnák miatt.

- Rendben van, Beddle - mormolta Kresh. - Mindjárt kiderítjük, ki kicsoda. - Utána Tonya Welton felé fordult. Nagyon ravasz, átkozottul ravasz, ha a nő akart fölfordulást kelteni. Diplomáciai feszültség lehet belőle, másról nem is beszélve. Jobb lesz, ha inkább lecsillapítja, már amennyiben képes lesz rá. - Engedd el! - szól Kalibánhoz, de gondosan elkerülte a neve kiejtését. Miért kellene megint fölizgatnia az egész tömeget azzal, hogy elárulja, melyik robotról van szó?!

Kalibán vonakodott. A fenébe! - villant Kresh agyába. Nehéz megjegyezni, hogy nem rendelkezik a Második Törvénnyel, sőt még az Első Törvénnyel sem! Mi az ördög miatt lépett hát közbe és akadályozta meg a verekedést? - Minden rendben van. Nem hinném, hogy Madame Welton bármiféle szamárságot elkövetne - mondta végül.

Kalibán végül elengedte a telepes vezetőt, aki nem valami kecsesen bontakozott ki a szorításából.

- Kérem, ne hibáztassa mindezért a robotokat, Madame Welton - szólalt meg Kresh, mielőtt Tonya bármit mondhatott volna Kalibánnak. - Minden igyekezetük a verekedés megakadályozására irányult.

- Lehetséges - sziszegte Welton -, de azért talán nem kell örvendeznem neki.

- Valóban nem - értett egyet vele Kresh. Körülnézett a kíváncsi arcokkal teli helyiségben, és úgy döntött, hogy nincs szüksége ekkora nézőközönségre, miközben az eset kivizsgálásával foglalkozik. Nincs, ha nem óhajtja újabb ordibálás vagy ökölharc kirobbanását. Úgyis benne van már egy újtörvényes és egy törvények nélküli robot, pár, föltehetően hamis vasfejű és egy telepes is - egyszóval semmi szüksége további bonyodalmakra.

Ebben a pillanatban a Telepes Biztonsági Szolgálat három ügynöke rontott be a terembe. Biztosan szundikáltak valahol szolgálati idejük alatt, amikor valaki riasztotta őket. Nos, attól függetlenül most talán valami hasznukat is veheti.

- Maguk hárman! - szólította meg őket. - Viseljék gondját ennek a két alaknak - mutatott Blare és Deam felé. - Donald! - kiáltotta el magát Kresh. - Előre és középre!

Donald még mindig Deam mellett térdepelt.

- De uram, ez az ember eszméletlen...

- Közvetlen veszély fenyegeti? - kérdezte Kresh, kissé beletaposva Donald lelkivilágába. - Ártalmára lehetne, ha a telepes őrség venné gondozásába?

- Nem, uram - adta meg magát Donald. - Nem fenyegeti közvetlen veszély.

- Akkor hagyj, hadd ápolja valaki más, te meg keress nekem valami helyet, ahol személyesen elbeszélgethetek Madame Weltonnal.

Kresh mindig számított arra, ha valamilyen nyilvános csetepatéről volt szó, hogy a tanúk majd ellentmondanak egymásnak, és összevissza locsognak arról, mikor mi történt, és ki mit cselekedett valaki mással.

Kis szerencsével sikerülhet itt és most lecsillapítania Tonya Weltont, kipréselnie belőle valami összefüggő történetet, s akkor a támadóinak különösebb formások nélkül a csuklójára kattinthatja a bilincset, és reggelre az egész ügytől végleg megszabadulhat. Végül is csak valami torzsalkodásról van szó, és kevés értelme lenne túl sok idejét vagy bárki másét erre az ügyre fecsérelni. Kétkedett benne, hogy Tonya Welton szívesen töltene el egy csomó időt tanúként valamelyik rendőrbíróságon.

Donald rövidesen fölfedezett egy üres társalgót, ahová betessékelte Tonya Weltont. Az asszony letelepedett egy alacsony kerevetre, míg Kresh egy karosszékből foglalt helyet vele szemben. A három robot, Donald, Kalibán és Prospero is bevonult, és megállt a szoba közepén.

Kresh nem volt biztos abban, hogy szüksége van Prospero és Kalibán jelenlétére. Bár a szokványos háromtörvényes robotok képtelenek voltak a hazugságra, amennyire Kresh tisztában volt vele, nem létezett semmi, ami ezt a kettőt visszatarthatta volna bármilyen történet előadásától, ami csak az eszükbe jut. Másrészt viszont annak a veszélye sem fenyegetett, hogy ezeknek a viselkedése vagy emlékezete megzavarodik valamilyen félelemtől vagy meglepetéstől.

- Rendben van, Tonya - mormolta Kresh -, mi történt?

- Nem sok mondanivalóm van róla - felelte a nő. Hármában beszélgettünk Shelabas Quellam és Sero Phrost társaságában. Utána éppen a termen vágtam volna át, amikor ez a Deam nevű fickó rám támadt. Eleinte majdhogynem udvarias volt, bár talán egy kissé ittas és kötekedő. Azt hiszem a vasfejűek filozófiájának valamely kifinomult részével akart megismertetni. Talán azt gondolta, hogy ha azt a bizonyos tételt elfogadom, akkor leesik a hályog a szememről, és magam is az egyetlen igaz útra térek, vagy valami ilyesmi.

- Ismerősen hangzik - jegyezte meg Kresh.

- Akárhogy is, amint már említettem, ittasnak látszott, és valóban nem volt semmi kedvem társalogni vele, ezért valamilyen udvarias formulával elköszöntem tőle, és éppen távozóban voltam. Akkor megmarkolta a vállam, de én lesöpörtem a kezét. Ezt követően bizonyára utánam kapott, de elvétette a célt, amikor lehajoltam előle, vagy pedig eleve ütésnek szánta a mozdulatot, és sikerült is neki. Mindenesetre behúzott egy jó nagyot, egyenesen az államra. Hátraléptem, és oldalról tisztességesen fejbe rúgtam. Gépies mozdulat volt a részemről. Akkor következett a másik, aki hátulról ragadott meg. Leterítettem, de fölkelte megint, és abban a pillanatban fogtak le bennünket a robotok.

- Egyikünk sem látta, hogyan kezdődött a dolog, de Prospero és jómagam is ilyennek láttuk a végét - szólt közbe Kalibán.

Kresh tudomást sem vett a robotról. Nem lett volna szabad megszólalnia, mielőtt őt magát nem szólítják föl erre.

- Nos, ez minden, amire jelen pillanatban kíváncsiak vagyunk, Madame Welton. Nem szeretnénk további kérdésekkel zaklatni önt, hacsak nem nagyon szükséges. Őszintén elnézést kérek, és biztos vagyok abban, hogy az első adandó alkalommal a kormányzó is megteszi ugyanezt.

- Teljesen megértem - nyugtatta meg Tonya, és fölállt. - Manapság sokszor nagyon magasra csapnak az érzelmek hullámai. Szükségszerűen bekövetkeznek... hmm... bizonyos félreértések. Amennyiben a két rám támadó férfi elnyeri méltó büntetését, teljesen elégedett leszek.

- Köszönöm önnek, Madame Welton. Igen nagyvonalú hozzáállást tanúsít. - Kresh egy pillanatra elgondolkodott. Lehet, hogy az egészet itt és most elintézhetik.-- Ha azt óhajtja, Madame Welton, a két fickót most azonnal kikérdezhetem, az ön jelenlétében és Donald

jegyzetelése mellett. Az ön részéről az egész ügyet alig néhány perc alatt lezárhatnánk.

- Ezt nagyra értékelném.

- Rendben van. Máris hívatom őket.

- Uram, most talán az lenne a legjobb...

- Nem, Donald. Annál jobb, minél gyorsabban végzünk. - Kresh már elég hosszú ideje dolgozott együtt Donalddal ahhoz, hogy tudja, mivel folytatta volna a szavait. A gyanúsítottakat nem lenne helyes a vádlójuk jelenlétében kihallgatni. Egyértelműbben fogalmazva: Tonya Weltont legalább annyira gyanúsítottak kellene tekinteniük, mint a vasfejúeket, mivel csak az ő szava áll az utóbbiakéval szemben. Mindez határozottan helyes lehet a bűnügyi nyomozás szabályainak szemszögéből, de politikai szempontból már egyáltalán nem olyan kedvező. - Személyes hangkapcsolatot, Donald! - Kresh úgy érezte, nem lenne helyes, ha Welton és a robotok is behallgathatnának. - Kapcsold nekem a Telepes Biztonsági Szolgálat elemző központját.

Donald kinyitott az oldalán egy rekeszt, és kézi telefonkészüléket húzott elő belőle. Halk, sípoló hangot hallatott, miközben Kresh a füléhez emelte.

- Itt Wylot vezető ügynök - jelentkezett egy éles hang.

- Halló, igen! Itt Kresh seriff. A 121-es szobában vagyunk, a rezidencia földszintjének déli szárnyában. Idekísérhetnék az emberei a két vasfejű gyanúsítottat?

- Ó, milyen vasfejű gyanúsítottokról lenne szó, uram? Kresh összevonta a szemöldökét.

- Arról a kettőről, akit az önök ügynökei tartóztattak le, alig tíz perccel ezelőtt.

- Nem értem önt, uram. Fél órával ezelőtt kaptuk az utasítást, hogy vonuljunk le a rezidencián addig elfoglalt állásainkról. Én a légi kocsimról beszélek önhöz. Éppen a támaszpontunk felé igyekszünk.

- Akkor ki az ördög tartóztatta le azokat a fickókat? - ordította Kresh. - Nem tudom, uram. De annyit mondhatok, hogy nem a mi embereink voltak. Mi soha nem alkalmazunk háromfős egységeket. - És a pokolba, miért nem?

- Biztonsági eljárások alkalmával rossz taktika. A harmadik ügynök mindig útban van. Embereinket egyesével vagy párosával vetjük be, a következő nagyságrend a hatos egység.

- A *teljes* telepes létszámot kivonták?

- Amennyire én tudom, nem, uram. Csak a bejárat ajtajánál állomásozó részleget. Ebben már jó előre megállapodtunk. Miután valamennyi vendég megérkezett, átadtuk a helyszínt a csendőröknek. Ez az ő terepük.

- Értem dörmögte Kresh, bár igazság szerint egyáltalán nem értette. - Köszönöm, Wylot ügynök. - Visszaadta a telefont Donald kezébe, és Weltonra nézett. - Nem telepes ügynökök voltak Deam és Blare elhurcolói. Úgy tűnik, inkább valami zshiványok - magyarázta.

- *Hogyan?* - kiáltott föl Welton. - Mi a pokol keservéért álcázza magát valaki telepes ügynöknek?

- Föltehetően azért, hogy kimenekíthessék az embereiket, mielőtt bárki kérdéseket tehetne föl nekik.

- De miért?

Kresh hűvösen elmosolyodott.

- Mivel nem kérdezhetünk ki senkit, nem is tudhatjuk, igaz? És teszerinted, Donald? Van valami mondanivalód?

- Hiperhullámú kapcsolatot létesítettem a központunkkal, uram, személyazonosító vizsgálatot kértem az... izé... incidensben részt vevő két alak nevével és leírásával kapcsolatban - jelentette Donald. - Nem szerepelnek egyetlen vasfejű megfigyelési listánkon sem. Valójában egyetlen ezen a bolygón élő vagy idelátogató személyeket felsoroló adattárban sem fordulnak elő. Semmilyen, számomra hozzáférhető dokumentumban nem találhatók.

- Akkor mégis ki az ördögök voltak?

- Fogalmam sincs róla, uram. Vagy külvilágiak, vagy kiváló álcát viselő helybéliek, *vagy az*

Inferno olyan lakosai, akiket még soha nem írtak össze, vagy valahogyan módját ejthették az adataik megváltoztatásának, illetve törlésének. És ha még egy kérdést megkockáztathatok, uram - kérte Donald -, hol voltak a telepes ügynökök a támadás ideje alatt? Biztosan sokkal gyorsabban a helyszínre értek volna, mint ahogyan tették.

A telefonbeszélgetés során a telepes ügynök erre magyarázattal szolgált, de ezt Donald nem tudhatta, mivel nem hallhatta a társalgás Kresh fülének szóló részét. Különböző volt a helyzet Welton esetében is. Talán az ő változata is érdemes lehet a megismerésre.

- Madame Welton! Azok végül is a maga ügynökei. Elárulna róluk végre egyet-mást?

- Mégis, mi a csudával próbál megvádolni engem? - csattant föl Welton. - Hogy megrendeztem azt a támadást önmagam ellen?

Ez is egy figyelemreméltó lehetőség - állapította meg magában Kresh. - De ezzel majd később foglalkozom. Mellesleg, ha valóban maga szervezte, az kellő magyarázattal szolgált arról, miért nem tűntek föl egyáltalán az emberei.

- Még a gondolata is távol álljon tőlem! - dörögte Kresh csöndesen. - De mégiscsak ön az itt jelen lévő legmagasabb rangú telepes. Lehetséges, hogy az önök biztonsági szolgálatának ügynökeit valamely oknál fogva másféle feladat ellátására utasították.

- Tudomásom szerint nem - rázta meg a fejét Welton. Még órákkal ezelőtt átnéztem a telepítési tervet, és annak alapján a bejárati ajtónál hat emberünknek kellett tartózkodnia.

- Valóban hat telepes ügynök volt ott szolgálatban, amikor Prospero és én odaértünk - szólalt meg Kalibán.

De Kresh ezt sem vette figyelembe.

- Volt tudomása bármiféle megállapodásról a visszavonásukat, vagy más helyre való átirányításukat illetően? - kérdezte még mindig Tonya Weltontól.

- Nem, de semmi különös okom sem volt rá, hogy legyen. Én nem követek nyomon minden telepest, vajon hol tartózkodik éppen ezen a bolygón. A személyzetemnek több esze van annál, hogysem ilyen apróságokkal háborgatna.

- Hogy apróságok? Eppen ez okozza a gondot - állapította meg Kresh. - Mi az ördög miatt dolgozott volna ki bárki is ilyen bonyolult tervet azért, hogy egy efféle közönséges jelenet alkalmával két kocsmai verekedőt kivonjon a forgalomból? Ez sokkal nagyobb kockázatot jelentett, mint ha hagyják, hogy sor kerüljön Deam és Blare kihallgatására.

- Hát ez valóban eléggé bumfordi módja az ügyek intézésének - értett egyet Tonya Welton. - De akad itt még egy különös mozzanat: az egész ügy néz ki, mintha előre gondosan megtervezték volna.

- Ebben igaza van - bólogatott Kresh. - A hamis telepes ügynökök pontosan a megfelelő pillanatban érkeztek oda.

- Elnézését kell kérem, uram - szólt közbe Donald -, de van itt egy egészen könnyen fölvezethető következtetés. Mivel a Madame Welton elleni jelentéktelen támadás kapcsán túlságosan nagy erőket vonultattak föl, úgy tűnik nekem, hogy az ellene irányuló incidens valamely nagyobb hadművelet része lehet. A támadás tehát a figyelem elterelésére szolgált.

A pokolba is! Igazad van, Donald! - kiáltott föl Kresh. - S méghozzá milyen jól sikerült!

- De mitől? - kérdezte Tonya Welton. - Mitől térítették el a figyelmet?

- Ez azokhoz a kérdésekhez hasonló, amelyeket nem tehetünk föl azoknak az embereknek, akik nincsenek itt - mondta Kresh. - Éppen azért nem tudhatjuk pontosan, mert működött.

A rendőrfőnök fölállt, és megcsóválta a fejét.

- Egy dolgot viszont jól tudok. Donald társaságában éppen a kormányzóhoz igyekeztünk, hogy elcsevegjünk vele a biztonsági intézkedésekről, mielőtt mindez bekövetkezett. Nem hinném, hogy helyes lenne tovább húzni a dolgot. - Kresh seriff ezzel biccentett a telepesek vezetője felé, és Donald kíséretében elhagyta a helyiséget.

Már félúton járt a folyosón, amikor még valami különös dolog jutott az eszébe. Egy pillanatra meg is torpant, hogy végiggondolja. Kalibán és Prospero. Egyikük sem volt *köteles*

megelőzni, hogy bármi kár essék emberi lényekben. Kalibán egyáltalán nem rendelkezett törvényekkel, Prospero esetében meg az Első Törvényt módosították. Arra kötelezték, hogy semmilyen sérelmet ne okozzon az embereknek, de semmi sem kényszerítette arra, hogy ilyesmit *megelőzzön*. Miután Kresh elhagyta az összecsapás helyszínét, többé nem is gondolt rá. Olyasmi ez, mintha meglepődne azon, hogy megázik az esőben. Végül is a robotok elemi feladataihoz tartozott a hasonló verekedések megakadályozása.

- Donald - fordult a kísérőjéhez -, úgy látszik, rád semmiféle hatással nem volt az, hogy Prospero és Kalibán lefogta a marakodókat, pedig tudad, hogy egyikük sem rendelkezik teljességében az Első Törvénnyel. Ez egyáltalán nem zavart téged?

- Nem, uram, nem zavart. Az újtörvényes lényekhez fűződő kapcsolataim mindmáig eléggé korlátozottak, és Kalibánnal is ritkán futottam össze. Azon a kérdésen viszont elég hosszasan eltöprengtem, hogyan lehetne előre jelezni olyan értelmes nem emberi lények viselkedését, amelyek nem rendelkeznek a Három Törvénnyel.

- Értelmes nem emberi lények, amelyek nem rendelkeznek a Három Törvénnyel? Hát tudod, *ez* a gombóc eléggé torokszorogató.

- Olyan lények esetében, mint Prospero vagy Kalibán, nem tartom helyesnek a robot fogalom alkalmazását - válaszolta Donald.

Kresh önkéntelenül jót mulatott Donald szörszálhasogatásán, de némi kapaszkodót is fölfedezett benne.

- Mi lenne, ha inkább álrobotoknak neveznék őket?

- Az kevésbé zavaróan hangzik. Akárhogy is, egy ideje arra a következtetésre jutottam, hogy az ilyen álrobotokat a legésszerűbb talán úgy kezelnünk, mint az értelmes emberidényeket, akik ügyelnek a saját érdekeikre, de bizonyos önzetlenség is jellemző rájuk. Mivel a két álrobot megfékezte a verekedőket, nincs okom arra, hogy féltsem a kezükbe került embereket, legalábbis nem jobban, mintha két másik ember fogná le és tartaná vissza őket.

- De miért cselekedtek így? - kérdezte Kresh. - Semmi nem kényszerítette őket a beavatkozásra.

- Amint már említettem, uram, a korlátozott önérdek következtében. Kicsit nyersebben fogalmazva: az emberi lények megvédelmézése révén jobb színben tüntethették föl magukat.

- Meg vagyok lepődve, Donald. Soha nem gondoltam volna, hogy cinizmusra is képes vagy.

- Ez attól függ, mi a beszélgetés tárgya - mondta Donald kissé fennhéjázón. - Olyan lényekkel kapcsolatban, akik nyereségvágyból tesznek úgy, mintha emberek lennének, gondolom, egyértelmű, hogy gyanút táplálok. Ne menjünk most, hogy szót váltsunk a kormányzóval?

- Dehogynem. Megyünk - válaszolta Kresh, és csak nehezen rejthette el Donald elől a mosolyát.

Tonya Welton figyelte, amint a seriff és Donald eltávozik, utána fölkelült ültéből, és mosolyt villantott Kalibán és Prospero felé.

- Még nem volt rá lehetőségem, hogy mindkettőtöknek tisztességesen köszönetet mondjak - fordult hozzájuk. - Attól tartok, nem valami kecsesen tiltakoztam a lefogásom ellen, Kalibán, de mindenképpen helyesen cselekedtél. Sokkal rosszabbra is fordulhattak volna a dolgok.

- Nagyon örülök, hogy a segítségére lehettem - dörögte Kalibán, a hangjában némi bizonytalansággal.

- És neked is köszönök mindent, Prospero - folytatta Tonya.

- Öröm volt számomra, hogy szolgálatot tehettem - felelte a robot. - Most vissza kell térnem a fogadásra - szabadkozott Madame Welton

- , de még egyszer köszönöm a segítségeket.

Kalibán figyelte, hogyan távozik. Az általa ismert valamennyi ember közül talán éppen Madame Welton volt a leginkább zavarba ejtő. Láthatóan azon igyekezett, hogy minden robotot teljes értékű emberként kezeljen, még a legalacsonyabb rendűeket is, ami nyilvánvalóan értelmetlen volt. Talán valami alapelve lehetett, vagy valami más, amit szerinte be kellett tartania, de még így is zavarba ejtőnek tűnt. Talán azért bánt tisztelettel Kalibánnal és Prosperóval, mert úgy érezte, hogy rászolgálnak? Vagy csak azért, mert ezzel bosszanthatta az úrlakókat?

- Úgy gondolod, hogy valóban helyesen cselekedtünk? - tette föl a kérdést Prospero. - Bölcs dolog volt a háromtörvényes robotok viselkedésének majmolása?

- Nem vagyok biztos benne - felelte Kalibán. Olyan nehéz volt helyesen megítélniük a dolgokat. Ő, Kalibán képes olyan dolgokra, amilyenekre Prospero nem, és ez nagyon is jól jöhet majd a közeljövőben. És mindenképp okosan teszi, ha erre nem emlékezteti az embereket. - Egész biztosan senki sem hibáztathat bennünket miatta, és különben sem lettünk volna képesek a tétlenségre. Az valóban nagyon rossz színben tüntetett volna föl minket. Viszont azért, hogy fölhívtuk magunkra Kresh seriff figyelmét, nos, ha netán rosszabbra fordulnak a dolgok, azért biztosan komoly árat kell majd fizetnünk. Nagyon óvatosan kell eljárunk, ha azt akarjuk, hogy tervünk sikerüljön.

Alvar Kresh és Donald a felső erkélyen vette észre Chanto Griegnek, az Inferno bolygó kormányzójának alakját. Az árnyékban állt, láthatatlanul, és lefelé nézett, a mosolygó és kacagó emberekkel zsúfolt teremre.

- Az estély egészen jól kezdődik, Beddle látványos belépőjétől és a Welton-incidenstől eltekintve szólt Grieg a felé közeledőkhöz.

- Azoktól eltekintve valóban, uram - válaszolta Kresh. - Viszont azok súlyosan elbillentik a mérleget.

- Ó, hát Beddle valójában kénytelen volt nagyozlón viselkedni, és azt sem gondolom, hogy az a kis csetepaté komolyabb aggodalmunkra adna okot. Magam is azon igyekszem, hogy a saját belépőm szintén jó hatást keltsen - mondta a kormányzó. - És szigorúan a tervnek megfelelően kell eljárunk. Ön nem úgy véli, Kresh seriff?

Alvar Kresh seriff tapintatos köhítés kíséretében lépett a kormányzó mellé. Lehetséges, hogy egy politikus számára vonzó jelenség egy mindenféle népségtől hemzsegő fogadóterem, egy rendőr számára viszont nem az - különösképpen egy olyan rendőr számára, aki a hatáskörén kívül álló területen áll egy olyan ember mellett, aki hetente legkevesebb tucatnyi halálos fenyegetést kap. A kérdés mindazonáltal valamiféle udvarias válaszra várt.

- Valóban remek fogadás ez, kormányzó.

Grieg mellett nekitámaszkodott a korlátnak, és ujjaival beletúrt sűrű, ősz hajába. Ezt csak legfeszültebb pillanataiban cselekedte. A válla fölött Donald felé nézett. Lehetséges persze, hogy csak a képzelete játszadozik vele, de látszólag Donald is éppolyan zaklatottnak látszott, mint ő maga.

A gondolat nyilvánvalóan nevetséges volt: Donaldnak nem voltak arckifejezései, sem kifejezni való érzelmei. Az arca nem volt egyéb, mint két, mozdulatlanul izzó szem, és egy rácsos, szintén a lehető legmozdulatlanabb és legkifejezéstelenebb beszélőnyílás.

De mindettől függetlenül Donald *mégis* zaklatottnak látszott. Kresh némán megcsóválta a fejét. Már képzelődik is! Ez előfordult, amikor elfogta az idegesség.

A kormányzónak egyáltalán nem lett volna szabad eljőnie Purgatóriumra ilyen fölkavarodott helyzetben - másrészt, a politikus szemszögéből, a dolgok zavarosságának és ellenőrizhetetlenségének *ténye* tette igazán *szükségszerűvé* a látogatást. A kormányzónak meg kellett mutatnia, hogy ura a helyzetnek, kezében van a gyeplő, és a biztonsága is lehetővé

teszi, hogy házigazdája legyen egy fogadásnak és tanácskozásnak. Az, hogy valójában mégsem volt ura a körülményeknek, még indokoltabbá tette a vállalkozását.

Grieg a seriff felé fordult, és ismét elmosolyodott, ám a kifejezésében mégis bujkált valami merev, színpadias vonás, a szemében pedig halvány, félelemre utaló villanás. *Tudja*, gondolta magában Kresh. Ez volt a legkomiszabb az egészben. Grieg tökéletesen tisztában volt vele, hogy aznap este a saját kezében van az élete. Nem arról volt szó, hogy átmítja magát, vagy figyelmen kívül hagyja a veszélyt, és félresöpri a figyelmeztetéseket. Nem, *mindent tudott*, és mégis ment tovább. Kresh méltányolta a férfi bátorságát, de ez nem jelentette, hogy nem retteg pokolian.

Chanto Grieg kora valamivel több volt ötven standard évnél - éppen csak túl az ifjúkoron, a hosszú életű úrlakók mércéjével mérve. Alacsony termetű, sötét bőrű férfi volt. Vállig erő fekete haját aznap este vaskos, kötélszerű varkocsban viselte a tarkóján. Éppen csak kissé éles metszésű arcában sötétbarna szempár fénylett. Jól szabott, borvörös öltönyt viselt, a vállán és deréktájon fekete paszománnyal; fekete nadrágja szárának külső varrása mentén szintén borvörös csík futott végig. Lenyűgöző látványt nyújtott.

Mindig bujkált az arcán valami üzött vadra emlékeztető vonás, bármennyire próbálta is kedélyességével és mosolyával elleplezni. Kedélyessége az utóbbi napokban mit sem változott, de az üzött arckifejezés egyre erősebbé vált. Chanto Grieg állandóan lépteket hallott a háta mögött, de úgy tett, mintha észre sem venné.

Alvar Kresh éppolyan élesen hallotta azokat a lépteket, de nem kelthette annak látszatát, hogy nem hallja. Az ördögbe is, még egy kísérletet kell tennie. Köteles rá.

- Egy szóra, egyetlen rövid szóra, uram. Visszavonulhatunk egy pillanatra a hivatalába?

Grieg fölsóhajtott és bólintott.

- Jól van. Nem használhat ugyan semmit, de nagyon jól van.

- Köszönöm, uram. - Ezzel Kresh belekarolt a kormányzóba, és megindult vele a lépcsőn fölfelé, a hivatala irányába. Annak legalább megfelelően biztosított ajtaja volt, melyen nem léphetet senki se ki, se be, csak Grieg személyes közreműködésével.

A kormányzó rátette a tenyerét a biztonsági zár lemezére, mire az ajtó félresiklott. Beléptek a szobába, egy kellemes, bár spártai egyszerűséggel berendezett helyiségbe. Alvar Kresh több mint futó érdeklődéssel nézett körül. Csak egyszer járt itt korábban, évekkal azelőtt, pár pillanatra, valami aláírási ceremónián, amelyet még Grieg elődje rendezett. A helyiség mindenesetre igazi nevezetesség volt: a bolygó életének nagyszámú történelmi eseménye zajlott le benne, jó régen már, amikor az Inferno még rendelkezett történelemmel. A bolygó első emberi települései Purgatórium szigetén jöttek létre, még több évszázaddal ezelőtt, és valamiféle kormányzói rezidencia is attól fogva létezett rajta. A jelenlegi épület körülbelül százéves lehetett, mégis magán viselte a bolygó élettörténetének vonásait.

A szoba egyik végében fekete márványlappal fedett íróasztal állt, teljesen üresen, még csak egy ujjlenyomat sem volt rajta. Halványan trónusra emlékeztető karosszék állt az asztal mögött, míg előtte két, kissé kényelmetlennek látszó szék helyezkedett el, a meghallgatandók számára. A szokványos ülőmagasságnál kicsivel alacsonyabbak voltak.

Megdöbbentő - gondolta magában Alvar -, *még itt, a kormányzó téli pihenőházában is tovább zajlik a játék!*

A játék, amely a múlt öröksége volt, a legutóbbi évszázadé, éppúgy, ahogy maga a helyiség is. Akkoriban az Inferno építészei és mesteremberei legalább még törekedtek az úrlakók kultúrájának és mitológiájának megjelenítésére, még akkor is, ha szigorú értelemben véve többé már nem *hittek* benne.

Az infernoiak úrlakók voltak, és a mítoszaik azt sugallták nekik, hogy az úrlakók büszke és hatalmas nép, amely az emberi fejlődés élvonalában jár. Ezért nagyon is helyénvalónak számított, hogy egy ilyen nagyszerű nép bolygóját képviselő kormányzónak az életnagyságúnál kicsit nagyobbak kell lennie. Üljön magasabb székre, és úgy rendezzék a

körülményeket, hogy lefelé nézhessen a látogatóira.

Ezt a házat az elmúlt században tervezték és építették. Manapság más senki ügyet sem vetne efféle badarságokra. Senkiben nem volt akkora meggyőződés vagy lendület, amivel tovább vihette volna a vonalat. *De nem, mégsem egészen így van - érvelt magában Alvar. - Közelebb járna az igazsághoz az érvelés, ha azt állítaná, hogy többé már nem voltak képesek ilyen szándékok megvalósítására. Akkoriban még sikerülhetett kivitelezniük.* Már száz évvel ezelőtt sem *hitt* senki a legendákban, de még folytatták a játékot. Ma már senki nem is bizonygathatná a hitét. Az Inferno ennek ellenére még teli volt abból a korból származó épületekkel, arcátlanul kihívó palotákkal, amelyeknek azt a gazdagságot és hatalmat kellett hirdetniük, ami már akkor foszladozóban volt, amikor azoknak a háznak az alapkövét lerakták. Az Infernón számtalan ilyen helyiség volt található. Valamennyi a letűnt nagyság jelképe, és már nem több, mint a valamikor létezett hatalom emlékműve.

Egyéb jelek is mutatták, milyen mértékben változtak meg a körülmények. Némelyikük éppenséggel bizonyos dolgok hiányában mutatkoztak meg. Nem kevesebb, mint négy robotfülke sorakozott a falban a kormányzó széke mögött. Volt idő, amikor a kormányzó nem is igen mutatkozhatott nyilvános helyen egy teljes robotkvarter kíséréte nélkül. A fülkék most üresen tátongtak. Grieg kormányzó akár csak egyetlen személyi robotot is nagyon ritkán használt.

A legnagyobb intő jel azonban kétségtelenül a szoba legtávolabbi sarkában állt, a lehető legmesszebbre a kormányzó íróasztalától, mintha senki sem merné egymás közelébe állítani a jövő borzalmas igazságát és a múlt dicső legendáit. Egy bolygószimulátor volt az, kisebb, mint a hádészi kormányzati toronyban látható, de mégis csillogó és impozáns. Holografikus vetítőrendszer volt, amely bemutathatta a bolygó képét lejegyzett múltjának bármely pillanatában, ahogyan a jövőében is, mivel a változó körülményeknek megfelelően ábrázolta az Infernót. A fő vetítőegység egy körülbelül fél méter magas és ugyanolyan átmérőjű fémhenger volt, mely több száz különböző módon mutathatta be a bolygót, a berendezés akár a száz évvel korábban kétezer méteres tengerszint fölötti magasságban mért nedvességtartalomról is képes volt színes ábrát kivetíteni.

A szerkezetet természetesen a telepések gyártották. A telepések dolgozták ki a legjobb terraformáló rendszert, valamint a terraformálással kapcsolatos legtökéletesebb számítástechnikai berendezéseket is. Valójában ezekben az időkben a dolgok túlnyomó részét ők készítették a legjobb minőségben - természetesen a robotok kivételével. A robotok voltak az egyedüliek, amelyeket az űrlakók jobb minőségben készítettek, és azokat is csak kényszerűségből. Ugyanis egyetlen telepés sem érdeklődött a legcsekélyebb mértékben sem a robotok iránt.

Az űrlakók a hanyatlás útjára léptek: a telepések lekörözték őket. Olyan mértékben hátramaradtak, hogy a telepések már veszélyforrást sem láttak bennük. Az űrlakók végül jótékonykodás alanyaivá lettek.

Végül is a telepések az Inferno újra-terraformálása végett jöttek ide, föltehetően merő szívjóságból, bár Alvar Kresh jócskán kételkedett ebben. És ami a legkellemetlenebb, az Inferno kormányzatának nem volt más választása, mint hogy elfogadja a segítségüket - vagy végignézi a bolygó pusztulását.

Grieg belépett a helyiségbe, hátat fordított az íróasztalnak, és a kivetítő berendezés melletti alacsony kerevet közepére telepedett. *A valóságos jövőt választotta a képzeletbeli múlt helyett* - gondolta magában Kresh. Jól látszott: Grieg megjártassa, hogy kipihent és jó a kedve. Kinyújtotta maga előtt a lábát, és a tarkóján összekulcsolta a kezét.

Alvar egy könnyű székre telepedett, a kerevettel szemben, de az ő testtartásában nem volt semmi lazaság vagy könnyedség. A karosszék szélére telepedett, előredőlt, kezével a térdére támaszkodott. Donald tisztos távolságban követte a rendőrfőnököt, megállt a széke háttámlája mögött, pontosan olyan messzire, ahol még nem tűnt tolakodónak.

- Nos, rendben van, seriff - szólalt meg Grieg -, mit forgat a fejében?

Kresh nem tudta pontosan, hogyan is kezdje. Már kipróbált minden logikus és lélektani érvet, fősorakoztatott minden homályos és zavaros hírszerzési adatot, amelyek szerint valami baj volt, de hogy mi az, nem tudta. Ám egyik sem hatott. Tonya Welton megfoghatatlan támadói, a hamis telepés rendőrügynökök voltak a legpontosabban meghatározható és fősorakoztatható érvei, de még azok is örjítően zavarosnak bizonyultak.

Akkor hát pokolba az egészszel! Semmi óvatosság vagy megfontoltság! Semmilyen utalás a pletykákra és homályos puszogásra holmi fenyegetésekről. Bele a közepébe!

- Uram, még egyszer meg kell kérnem, hogy kerülje a feltűnést. Ez a sziget - és ez az egész bolygó - tökéletes fölfordulással küzd. Szakmai meggyőződésem, hogy végzetes veszélynek teszi ki önmagát, ha részt vesz ezen a rendezvényen.

- De a fogadás már el is kezdődött! - tiltakozott Grieg. - Most már nem állíthatom le.

De mindeddig azzal hessegetett félre, hogy azt hangoztatta, bármit a legutolsó pillanatban is leállíthat, ha a helyzet kezelhetetlenné válik - gondolta magában Kresh. *-Jellemző erre az emberre, hogy egyszerre kapaszkodik mind a két oldalba.* De ezt kijelentenie nem lett volna semmi értelme.

- Vonuljon vissza, fejfájásra vagy valami hasonlóra való hivatkozással - kérte. - Vagy engedje, hogy én cselekedjem, és vállaljam magamra a felelősséget. Engedje, hogy az egész fogadást azonnal lefűjjam, hivatkozással valamilyen biztonsági vészhelyzetre. Hivatkozzunk a Welton elleni támadásra. Azt is mondhatnám, hogy az ön élete forog veszélyben. - Ez legalább majdnem igaz is volt. Alvar Kresh íróasztala dugig volt a kormányzó elleni fenyegetésekkel, melyek fele egyenesen ehhez a látogatáshoz kapcsolódott.

- De az úr szerelmére! A Welton elleni támadásnak mi köze lehet hozzám? - csodálkozott a kormányzó.

Kresh elmondta neki, hogyan tüntették el a támadókat a hamis telepés ügynökök.

- Nagyon különös körülmények között történt - magyarázta Kresh. - Valahogy olyannak tűnik a dolog, mintha a figyelem elterelésére szánták volna. De *minek* az elleplezésére? Melyik az az irány, amerre nem kellett volna néznünk? Föl kell tételeznem, hogy ez is összefüggésbe hozható valahogy önnel.

Őrizze meg a józan esztét, seriffi - nézett rá Grieg. - Az egész bolygó legbefolyásosabb úrlakóinak és telepeseinek fele már itt van. El tudja képzelni a politikai veszteség mértékét, ha kitesse őket az éjszakába és a szakadó esőbe, csak azért, mert valami részegyet bekaszt-liztak, amiért megtámadta a telepések vezetőjét? Mit gondol, hogyan magyarázhatnám meg a vendégeimnek, hogy Hádész seriffje szerint valaki *közülük* esetleg rám löhet? Ezekkel az emberekkel *tárgyalnom* kell holnap reggel. Nem sokra mehetnék olyanokkal, akiket ellenem irányuló gyilkossági kísérlettel vádoltam meg.

- Akkor tettesse magát betegnek - erőltette Kresh. - Vagy hivatkozzék valami halaszthatatlan föladatra, odaát Hádészban, és ott rendezzen egy másik fogadást. Ennél is nagyobbat. És ennél is jobbat. Rendezze meg a kormányzati toronyban, ahol tisztességesen biztosíthatjuk a védelmét.

- Hát nem látja, Kresh, hogy meghiúsítaná minden szándékot, ha ott próbálkoznék a telepések mulattatásával? Azzal az egész bolygó előtt azt hangsúlyoznám, hogy Purgatórium az úrlakók tulajdona. Egy sziget csupán a jéghegy csúcsa, hangoztatnák. A következő lépés, hogy az egész világot a birtokukba veszik. Maga jól ismeri a vasfejű vonalat. Elég gyakran hallhatta, mit pöfög róla Beddle.

- Így van, uram.

- Akkor azt is megérti, miért kell itt szórakoztatnom, itt fogadnom őket. Megmutatnom, hogy ez még mindig a kormányzó téli székhelye. Itt, Purgatórium szigetén. Bizonyítanom, hogy Purgatórium még mindig úrlakó terület, az Inferno területe. Itt mutathatom meg, hogy ez még mindig a mi földünk, a mi bolygónk, akkor is, ha ideiglenesen tennünk kellett bizonyos

jogi engedményeket. Nem bizonyíthatom mindezt, ha elrejtőzködöm annak a toronynak a mélyén.

- De uram, mi lehet mindennek az igazi jelentősége? - kérdezte Kresh. - Ki az ördög törődik ilyesféle pózokkal? A vasfejúeken kívül senkit sem érdekel, ha a telepések rendelkeznek egynémely jogokkal ezen a szigeten.

- A fenébe, Kresh, hát azt hiszi, hogy én nem látom tisztán mindezt? Gondolja, hogy engem érdekel, ki birtokolja egyik vagy másik csücskét ennek a nyavalyás kődarabnak? Mindez teljesen értelmetlen, kiszívja az erőmet, leköti a figyelmemet, és elvon mindazoktól a dolgoktól, amelyek valóban számítanak.

- Akkor miért kockáztatja az életét mindezért a látszatért? És ez már nem is a legelső alkalom.

- Azért, mert ha nem demonstrálom a hatalmamot, nem is kormányozhatok. A vádemelési törvény a mai napon szabad utat adott az első albizottságnak, maga tudott róla? Vagy tud arról, hogy a szavazóképes népesség húsz százaléka, mondom, húsz százaléka máris aláírta azt az átkozott visszahívási beadványt?

- Nem volt tudomásom ilyen magas arányokról, uram, de mindazonáltal...

- Mindazonáltal ha engem kipenderítenek a hivatalomból, Quellam veszi át az irányítást. Kitapossa majd az utat az új választásokhoz, ahelyett hogy kiszolgáltatná az én időmet, és akkor száz napon belül Simcor Beddle lesz a bolygó kormányzója! Ő, miután az utolsó szavazatot is számba vették, nyomban kirúgja a bolygóról a telepéseket...

- És ha a telepések nincsenek itt, és nem felügyelik, a terraformálási program is összeomlik. Mindezt jól értem.

- Akkor próbálja azt is megérteni, hogy *ebben a pillanatban* még megakadályozhatom a visszahívásomat, és elháríthatom a vádemelést magam ellen. Hajszálnyi eséllyel. Még félresöpörhetem mindezt, amíg nem súlyosbodik a helyzet. Ha viszont *bármilyen* gyöngeséget vagy határozatlanságot mutatok, vagy netán úgy tűnhet, mintha beadtam volna a derekamot a telepéseknek, akkor veszítek, Quellam fölülkerekedik, és Beddle lép elő kormányzóvá.

- Ebben az esetben nem beszélhetne a telepésekkel? Nem kérhetné meg őket, hogy támogassák egy kicsit? Nem tárgyalhatnák újra a jogalkotási megállapodást?

Grieg fölnevetett, és megrázta a fejét.

- Időnként megdöbbsent engem, Kresh. Maga nagyon *jó a saját* szakterületén, amely éppen elegendő politikai elemet is tartalmaz. Bebizonyította ezt, amikor megoldotta Kalibán ügyet. Vegye hát tekintetbe a politikai szempontokat azén munkámban is. Ez nem okozhat különösebb nehézséget, mivel a munkámban szinte nincs is *semmi* más. Gondolja, a telepések nem tudják, hogy ha én letűnök, akkor Beddle tör előre?

- De igen, azt hiszem, uram.

- És a telepések azt is tudják, hogy nem éppen a legnépszerűbb csoportot alkotják ezen a bolygón. Ha közszemlére tennék, hogy engem *támogatnak*, azzal a saját torkukat vágnák el. Azt is tudják: ha engem fönn akarnak tartani, akkor készen kell állniuk egy-két csata elvesztésére is.

- Akkor tehát visszavonulnak? - kérdezte Kresh. - Tárgyalt már velük? Szilárd a helyzet?

Grieg elmosolyodott, de hideg, feszes mosollyal. Szemernyi jókedély sem mutatkozott az arcán.

- Ó, nem. Egyáltalán nem. Nem engedhetem meg magamnak, *hogy* titkos megállapodásokat kössék a telepésekkel. Ez lehetetlen, miközben annyian turkálnak odakint a legkisebb sárkolonc után is, amelyet rám dobhatnak. És azt hiszem, hogy Tonya Welton és más telepés vezetők is zavarónak találnák, ha valaki fényt derítene valamilyen közöttünk meglévő titkos záradékra.

Hiszem, hogy a telepés vezetők is eljutottak az általam fentebb vázolt következtetésig, de én nem kérdezhetem meg tőlük - ők viszont biztosan nem nyújtják át maguktól ezt az értesülést.

Mellesleg gondoljon arra is, hogy a saját reakciósaikat is meg kell valahogy békíteniük. Könnyen lehet, hogy Tonya Welton úgy érzi, a jogi kérdéseket a sarokba kell hajítania.

- De ön nem így gondolja - sugallta Alvar.

- Nem, én nem. Azt hiszem, Welton asszonnyal meg kell majd vívnunk kisdéd csatánkat a tömegek kedvéért, és ennek a hétvégének a befejeztével beszámolhatok majd egy, számunkra nagyon kedvező föltételekkel kötött megállapodásról. Azután, a következő alkalommal, majd nekem kell valami szívességet tennem Tonya asszonynak. Lesz majd egy másik csata, amelyet neki sokkal inkább meg kell nyernie, mint nekem a mostanit. Derekasán megküzdök majd vele, és a végén szép elegánsan megadom magamat.

- Politika! - sóhajtotta Alvar kesernyés hangon.

- Politika! - viszonzta Grieg lelkesen. - Az a céltalan, haszontalan, időpocsékoló vitustánc, amely minden egyebet lehetővé tesz. A találkozók, megalkuvások, elsimítások, henegeések és megjátszások nélkül egyszerűen képtelenek lennénk bánni egymással. A politika az a módszer, amelyet alkalmazva dűlőre juthatunk egymással, s ezért alkalmazzuk is. Gondoljon csak arra a zűrzavarra, amely a legtöbbször jellemző a dolgok állására. El tudja képzelni, mi lenne a helyzet, ha még csak nem is *próbálkoznánk*?

- De megrendezni egy hamis összecsapást a telepésekkel, csupán a vasfejúk örömére? Megjátszani az aggodást afölött, hogy ki birtokolja a természetlen pusztaság egyik vagy másik csücskét, csak a választó testület kedvéért? Mindez vajon kinek milyen hasznára lehetne?

Grieg fölemelte a kezét, és ujjával figyelmeztetőn megfenyegette a rendőrfőnököt.

- Bánjon óvatosabban a tényekkel, seriff! Én csak azt mondtam, *gondolom*, hogy hamis lesz az az összeütközés. De egész könnyen valóságossá is válhat. Arra is gondolnom keli, hogy minden részletében valóságos lehet, de ez miféle különbséget jelent? Mellesleg hiszem, hogy a nép jó kedélyének megtartása nagyon is a javunkra válna. Minél elégedettebbek az emberek, annál kevesebb újoncra számíthatnak a vasfejúk.

- De ön ilyen értelmetlenségekre pocsékolja az idejét, amikor egy egész bolygó vár megmentésre! Önnek a terraformálási programra kellene összpontosítania a figyelmét.

Grieg arckifejezése megkomolyodott.

- Meg kell értenie, seriff. *Ez valóban* mind értelmetlen, de mégis a terraformálási tervek elválaszthatatlan része. Ha munkaerőre, anyagokra és ismeretekre van szükségem, azoktól kell beszereznem őket, akik rendelkeznek velük. Hiábavalóság lenne átló nap a mérnöki tervekkel törődnöm, ha a vasfejúk annyira megerősödnének, hogy nyomásukra a mérnökök megtagadnánk tőlünk a szolgálataikat.

- De az milyen haszonnal járhat, ha ön annyi erejét fordítja erre a jogi huzavonára?

- Ó, annak nagyon jelentős haszna lehet. Rövidre zárja a vasfejúk törekvéseit, megakadályozza, hogy bármely ügyet ellenem használhassanak föl. Újra biztosítja az embereket afelől, hogy odafigyelek az ő érdekeikre. És ha ezúttal meghajlom az óhajaik előtt, talán némi bizalmat is elnyerhetek tőlük. Talán akkor kicsit türelmesebbek lesznek irántam, és mellém állnak valamely más, fontosabb ügyben. Meg kell tennem bizonyos lépéseket a politikai helyzetem megszilárdításáért. Hiába rukkolok elő a világ legjobb elképzeléseivel, semmire se megyek velük, ha vád alá helyeznek.

- De ha egészen nyersen fogalmazok, kormányzó, még sokkal kevesebb jót tehet, ha netán meggyilkolják.

- Már ez a gondolat is megfordult a fejemben - mormolta a kormányzó fanyar humorral. - Ám ha csak meglapulok a kormányzati torony alatt egy bunkerben, rejtőzködve valami bérgyilkos elöl, akkor nemcsak a megöletésemet akadályozom meg, de nem is lesz szükség ellenem semmilyen merényletre. Ez a gyengeség és félelem olyan mérvű megnyilvánulása lenne, hogy már valóban nem is tehetnék semmi jót.

- Uraim, ha egy szót közbevetethnék...

- Igen, és mi lenne az, Donald? - fordult a robothoz Kresh. Egy kívülálló számára a

legenyhábban szólva is helytelennek tűnhetett volna, hogy egy robot beleszól a bolygó vezetője és legnagyobb városának rendőrfőnöke közötti beszélgetésbe. De Donald más hosszú évek óta dolgozott a seriffel, és Kresh tudta, hogy a robot nem szólalt volna meg, ha azzal nem lehetne valamilyen módon a segítségére.

Donald megfordult, és egyenesen a kormányzóhoz intézte a szavait:

Uram, van itt egy tényező, amelyet ön nem vett tekintetbe.

- És vajon mi lenne az? - kérdezte a kormányzó, ezúttal kissé derűsebb mosollyal. Valójában fölöttébb mulatságosnak vélte a gondolatot, hogy Donald bármilyen módon hozzájárulhatna a beszélgetés sikeréhez.

Csak óvatosan, kormányzó! - gondolta magában Kresh. - *Ne becsülje alá Donald képességeit. Az mindig hibának bizonyul. Az emberek gyakran vélték úgy, hogy Donald a valóságban is olyan szolgálalkú, amilyennek látszik. És nagyot tévedtek.*

- Nem engedhetem meg önnek, hogy részt vegyen a fogadáson - mondta Donald a kormányzónak. Aligha egy alázatos robothoz illő szavak.

- No, várjunk csak egy kicsit...

- Sajnálom, uram, de attól tartok, hogy az éppen most hallott beszélgetés, az odalent kitört zavargással együtt, nagymértékben fölfokozták az ön biztonsága fölötti aggodalmamat, és abbéli meggyőződésemet, hogy a mai este, ha a tervek szerint megy végbe, veszedelmes lehet önre. Ezért az Első Törvény arra kötelez engem, hogy megakadályozzam a távozását ebből a helyiségből.

„A robotnak nem szabad... tétlenül túrnie, hogy emberi lény bármilyen kárt szenvedjen” - idézte Kresh halk göcögéssel.

Grieg Donald felé fordult, mintha máris tiltakozna, de inkább meggondolta magát. *Helyes megérzésre vall* - gondolta magában Kresh. Egy Első Törvény által vezérelt robot ilyen döntése nem volt megfellebbezhető, kiváltképpen ha az a robot az Infernón készült. A bolygón hagyományosan igen magasra állították be az Első Törvény határfokát. Griegnek tudnia kellett, hogy a Donalddal szembeni érvelésnek semmivel sincs több értelme, mint ha a kőfalnak kiabálna.

Inkább Kresh felé intézte a szavait:

- Maga készítette föl erre! - tiltakozott. - Biztosan előre kitervelte. Alvar Kresh fölnevetett, és megrázta a fejét.

- Örülnék, uram, ha *tényleg* én készítettem volna föl. De ezúttal Donaldot kell megdicsérni.

- Vagy letolni - morogta Grieg, még mindig eléggé ingerülten. A robothoz fordult: - Tudod, Donald, nagyon érdekes, hogyan lehet bárki ilyen feledékeny.

- Milyen feledékeny, uram? Netán az ésszerű figyelmeztetés esetére gondol?

- Nem. Az a figyelemre méltó, milyen gyorsan feledésbe merülhetnek a rabszolgaság körülményei.

- Attól tartok, nem értem, uram.

- Nem is olyan régen elküldtem a személyi robotjaimat - magyarázta Grieg. - A magam kezébe vettem az ügyeimet. És rádöbentem, hogy többé nem kell óvatoskodnom a szavaimat vagy tetteimet illetően. Addig a pillanatig egész életemben túlságosan is óvatos voltam. Tisztában voltam azzal, hogy ha valamit kissé merészebben fogalmazok meg, ha egy magas épületben kissé túl közel állok egy nyitott ablakhoz, vagy elveszek egy nem kellőképpen fertőtlenített gyümölcsöt, ti, robotok, máris rám rontotok, hogy önmagamtól megvédelmezzetek.

Egy évvel ezelőtt soha nem mertem volna egy robot előtt beszélni a saját biztonságomról, és pontosan azért, mert az a robot éppúgy túlreagálta volna a helyzetet, ahogyan te tetted most. Semmit sem tettem vagy mondtam volna, amivel fölidegesíthetek egy robotot. A robotjaim ellenőrizték a cselekedeteimet, a szavaimat, sőt a gondolataimat is. De ki kicsodát ellenőriz végül is, Donald? Az ember a robotot, vagy fordítva? Szóval melyikük a gazda, és

melyikük a szolga?

- Nem javasolnám, uram - szólt közbe Kresh -, hogy ezt a csinos kis beszédet a nyilvánosság előtt is megismételje. - Arra gondolt, talán helyesebb lenne, ha nem engedné, hogy a kormányzó tovább játszadozzék a szavakkal. - Legalábbis ha nem óhajt váratlan találkozást egy lincshangulatú vasfejű csordával.

Grieg kedélytelenül föl kacagott.

- Na látod, Donald? Mégis a robotok rabszolgája vagyok. Kormányzója vagyok ennek a bolygónak, és mégsem merek nyíltan beszélni előttük, ha valóban féltém az életemet. *Ez* hogyan egyeztethető össze a te Első Törvényeddel? Hogyan birkózhat meg egy robot azzal a tudattal, hogy a puszta létezése ártalmára lehet emberi lényeknek?

- Léteznek olyan, általános feladatok elvégzésére szánt, alacsony szintű robotok, amelyeknél súlyos tudati torzulást váltana ki egy ilyen kérdés - válaszolta Donald. - Ámbár...

- A fenébe, Donald! - vágott közbe Kresh. - A kormányzó szónoki kérdést fogalmazott meg.

- Elnézésüket kérem, amennyiben tévedtem. Azt gondoltam, a kormányzó igényt tart a válaszomra.

- Így is van, Donald - intett a kormányzó összeráncolt homlokkal a seriff felé. - Mit is mondtál az előbb?

- Azt mondtam, hogy olyan rendőrrobot vagyok, amelynek a Harmadik Törvényét annyira megerősítették, hogy tanúja lehet emberi lények váratlan károsodásának a munkája során, és túlélheti a jelenséget. Annak puszta kijelentése, hogy maga a létezőm káros lehet az emberekre nézve, nem okoz nekem semmiféle számottevő gondot, mivel legjobb tudásom szerint nem igaz. Ezen túl azt is megállapíthatom, hogy ön semmiféle kijelentésével nem utalt semmiféle kárra, amelyet robotok okoztak volna önnek.

- Nem tettem volna?

- Nem, uram. Ön annyit mondott, hogy a robotok közelsége miatt jobban kellett ügyelnie a saját biztonságára, és a robotokról alkotott *véleményének* kimondása és nem maguk a robotok hozhatják önt veszélyes helyzetbe az ellenségeivel szemben.

- Nos, ez már korántsem szórakoztató - mordult föl Grieg. - Mindenképpen meg kell tisztelnem a saját fogadásomat.

- Nem, uram! - kötötte az ebet a karóhoz Donald. - A baj megelőzése végett készen állok távozásának fizikai erővel történő megakadályozására.

- Bocsánatot kérek - szólalt meg Kresh -, de azt hiszem, találhatunk megfelelő kompromisszumot. Donald, elfogadható számodra, hogy a kormányzó kielégítő védelemben részesül, *ha* az alagsorban álló biztonsági robotokat bekapcsolják és felállítják? Elégséges védelem ez ahhoz, hogy lehetővé tudd az estélyen való részvételét? Az alagsorban ugyanis ötven robot állt dologtalanul, jelen pillanatban kikapcsolt erőforrással, de veszély esetén bármely pillanatban szolgálatba állíthatóan. További tíz személyi biztosító repült át a kormányzóval, de azok ott maradtak a légi kabinjukban, afféle végső vész tartalékként. Az alagsorban tartózkodók jóval gyorsabban üzembe helyezhetők.

Donald egy pillanatig tétovázott.

- Nos, rendben van - szólalt meg végül. - Ilyen körülmények között nem akadályozom meg.

- Kormányzó?

- Olyan sok robot nyilvános jelenléte - mormolta Grieg tétován. - Nem is tudom...

Nagyon jó. Gyengül az ellenállása.

- Mi majd megrendezzük a veszélyhelyzetet - javasolta Kresh. - A filmes stábokat pedig megkérjük, hogy amennyire csak lehet, kerüljék a robotok bemutatását.

- Hmm. A filmeseknek a megállapodás szerint amúgy is rövidesen távoznuk kell, miután én megjelentem a fogadáson. Rendben van, amennyiben előzetes bejelentést tesznek, hogy biztonsági szükségintézkedésről van szó. De ha valami fölfordulást okoz az egészszel, Kresh, magára hárul minden felelősség.

- Higgye el, uram - sóhajtott föl Alvar Kresh -, semmi sem tehetne boldogabbá, mint ha azért vonnának felelősségre, amiért önt robotokkal vettem körül.

Az egész akció sokkal gyorsabban lezajlott a vártnál: mindössze húsz perc kellett ahhoz, hogy két csendőr feltöltse és beállítsa a biztonsági robotokat, és még rövidebb idő alatt végezhetek volna a feladattal, ha nem vacakolnak sokáig egy teljesen lerobbant példánnyal.

Nem került sok erőfeszítésbe a sajtó közreműködési készségének elnyerése sem, kiváltképp azért, mivel Kresh elhintett néhány homályos utalást valami frissen fölbukkant biztonsági problémáról és bizonyos veszélyforrások további fennmaradásáról. Normális körülmények között a kormányzó szabad prédája volt mindenféle sötét találgatásnak, de a sajtópáholy egyetlen tagja sem piszkálódott volna most azért, mert elfogadott egynémely elővigyázatossági intézkedéseket, amikor valós veszély leselkedik az életére.

Így történt, hogy Grieg kormányzó csekély fennakadást követően megjelenhetett saját fogadásán. Elsőrangú belépőt produkált, amint zengő harsonaszó kíséretében levonult a díszlépcsőn, miközben mindenki még hangosabban éljenezte és tapsolta, mint Beddle nagyjelenetét. Valahogy végül minden a helyére illeszkedett, és Grieg megkapta azt a lelkesedést, amelyre oly nagyon számított. A kormányzó egy szempillantás alatt változott át hivatalos felelősségre vonás előtt álló emberből lendületes vezetővé. Mindez persze éppilyen gyorsan visszafelé is megváltozhatott, de hiába, ez már hozzátartozik a tömeg nevű fenevad természetéhez. Ám ezúttal jól mentek a dolgok. Grieg hatalmas zaj és ragyogás középpontjában forgott.

Lelépett az utolsó lépcsőfokról. Megpillantotta a seriffet a tömegben, és odalépett hozzá. Hevesen megrázta a rendőrfőnök kezét, megveregette a vállát, és közelebb hajolt hozzá.

- Úgy látom, minden rendben lesz - kiáltotta Grieg a másik fülébe. - Mindenesetre köszönöm az együttérzését. Holnap majd ismét elbeszélgetünk, csak mi ketten. Van néhány fontos dolog, amelyet el kell mondanom magának. Ma este nem lenne elég időnk a megfelelő megtárgyalásukra.

- Igen, uram - bömbölt vissza Kresh. - De most mindenekeelőtt menjen, és érezze jól magát.

- Így lesz, seriff, pontosan ezt teszem - mosolygott a kormányzó, és belépett a várakozó tömeg legsűrűjébe.

4. FEJEZET

Tierlaw Verick számára nagy bosszúságot okozott, hogy ilyen sok robottal kellett egy helyiségben tartózkodnia. Már vagy tucatnyiszor kellett kitérnie valamelyik, ötletszerű őrzőjáratának útvonalán haladó biztonsági robot elől. Ő lett volna az utolsó, aki megkérdőjelezi a szükségességüket az adott körülmények között, de azért mégsem kellett szeretnie őket. Beddle jelenléte meg még elviselhetetlenebb volt számára. Előbb vagy utóbb valakinek tennie kell valamit ezzel az alakkal. Verick csak abban reménykedett, hogy az „előbb” következik be. Nem tudott igazán sokat a férfi politikájáról, csak annyit, hogy Beddle keményen robotpárti volt, és ez most tökéletesen elég is volt neki.

Verick telepes volt, és még a saját fajtájához képest is szenvedélyesen gyűlölte a robotokat. De ugyanakkor üzletember is volt, aki a hasznot legalább akkora szenvedéllyel imádta. A pénz és a kereskedelmi ügyletek szeretete nagyon sokféle üzleti kapcsolatba belecsábította, s mindennek révén mindenféle érdekes, bár sokszor eléggé ellenszenves emberekkel is összehozta.

Leküzdötte az ingert, hogy megint megnézzze az óráját. Az estélynek viszonylag hamar vége lesz, és akkor esélye lehet majd a kormányzóval való beszélgetésre. És ez az esély ráadásul hatalmas nyereséget is tartogat számára.

Minden nagyon jól sikerült - gondolta magában Grieg, miközben elnézte, ahogy a csendőrpincérek leszedik az utolsó terített asztalt. Megfordult, és fölballagott a lépcsőn a hivatalába. Beddle idétlenkedésétől és annak a marakodásnak a kellemetlenségétől eltekintve, az estély sokkal simábban zajlott le, mint amennyire az előzmények alapján várhatta volna.

Ám amikor maga a kormányzó a házigazda, a fogadás befejezése egyáltalán nem jelenti az est végét is. A hagyomány és a gyakorlati szempontok egyaránt azt követelték, hogy meg kell ragadnia a kínálkozó alkalmat, hogy fogadhassa azokat, akiknek szükségük volt a vele való kisebb-nagyobb jelentőségű magánbeszélgetésre.

Most, amikor a fogadás véget ért, eljött az ideje annak, hogy a régi politikai szövetségesek előállhassanak különféle tanácsaikkal, kérelmezők folyamodhassanak hozzá ilyen vagy olyan kívánságaikkal, meglátogathassák a rajongói, akik nem kívántak többet egy kormányzói kézfogásnál, hozzáférhessenek olyanok, akiknek valami suttogó közölnivalójuk akadt, és nem merték vállalni a nyilvánosságot.

Grieg mindig örömét lelte az ilyen kései találkozóiban: kedvére voltak a benne rejtőzködő uralkodó-osztogató politikusnak. A hátsó szobában zajló találkozások a politikai *játékot*, annak mulatságos oldalát, savát-borsát jelentették. Ezek voltak azok a kötetlen pillanatok, amelyek a sok hivatalos, aprólékosan és szigorú szabályok szerint megrendezett alkalmak között a társadalmi „kenőanyagot” szolgáltatták.

Az ilyen találkozások közvetlen jellege csak némi megalkuvás és szemfényvesztés árán volt biztosítható. Ezért volt a kormányzó hivatalának több ajtaja, például olyan esetekre, amikor „A” távozó vendég került a találkozást az éppen érkező „B”-vel. Azok, akik nem óhajtottak összefutni valaki mással, távozhattak a kézzel is nyitható oldalajtón át, de ilyen módon senki nem léphetett be a helyiségbe. Egy rövid folyosó végén második ajtó is volt. Az első ajtó zárja nem nyílt, ha a második ajtó nyitva volt, és kívülről sem volt nyitható. A távozó látogató nem térhetett vissza, és ez alkalmasint nagyon is jól jöhetett.

Ezen az estén csak négy kis csoport várakozott bebocsáttatásra. Pontosabb kifejezéssel élve: *négyhivatalos* csoport. Az ötödik csoportot Grieg csak a lehető legkevésbé hivatalos

körülmények között fogadhatta.

Az első három nem jelentett számára semmilyen kihívást. A kormányzó szép sorjában fogadta őket, és mindegyikkel végzett tizenöt percen belül.

Grieg a harmadik küldöttség távozása' után belenézett előjegyzési naptárába. A következő Tierlaw Verick, a telepes mérnök, aki terraformáló berendezések Infernónak történő eladása végett érkezett. A kormányzó végigfutotta a férfiről készült följegyzéseket. „*Telepes... a Baleyföld szülötte... bölcselőnek képzelem magát... még egy telepeshez képest is dühödten robotellenes... egyedülálló... Csempészettel gyanúsítják, de bizonyíték nincs ellene... kedvenc időtöltései: régi földi népek és mítoszok tanulmányozása, műkedvelő színjátszás.*”

De mindez nem számított. Az egyedüli lényeges dolog az volt, hogy Verick szeretne volna megismerni Grieg döntését. Ki kapja meg az ellenőrző rendszerrel kapcsolatos munkát: ő maga, vagy Sero Phrost szintén erre a szerződésre vágyó infernói vállalatcsoportja?

Az igazi kérdés abban rejlett, hogy a telepes vagy az űrlakó rendszer mellett szól-e a döntés. A telepesek közvetlen emberi irányítás alatt álló automata berendezést ajánlottak, míg az infernói űrlakók természetesen robotok által működtetett egységet kínáltak. Mindkét versengő fél politikai, bölcséleti és műszaki érveket is felsorakoztatott. Kezébe tartotta a felsorolásukat tartalmazó papírlapot: a mellettük és ellenük szóló érvek csinos oszlopait, továbbá a hozzájuk fűzött bonyolult magyarázatokat, amelyeket az űrlakók annyira kedveltek.

Valami belső sugallatra Grieg fölkapott egy tollat, és vastagon átixelte az egész lapot. Új kérdést firkantott rá, egyetlen kérdést, a papír szélére: „*Melyik rendszer szolgálja a legjobban az Inferno népének az érdekeit?*” Az Irányító Központ vezérli majd az egész bolygót a következő ötven évben. Újra megszilárdítja az éghajlatot, újra ellenőrizhetővé teszi az egész rozoga, szétzilálódott természeti környezetet. Grieg néhány napja meghozta a döntését, de mindeddig még nem tette közzé - s addig nem is teszi, míg ismét el nem látogat hozzá Verick és Phrost. Még mindig fönállt annak lehetősége, hogy valamelyikük olyasmivel rukkol elő, ami megváltoztathatja a véleményét, hogy valami átbillenti a mérleg valamelyik serpenyőjét. Hadd kapjon Verick még egy esélyt. Nem mintha a korrupt vén paranoiás megérdemelné, de Grieg számára a berendezések voltak a fontosak, és nem a személyek.

A jelző megszólalt, mire Grieg az ajtóhoz lépett, és kinyitotta Verick előtt.

- Tierlaw! Jöjjön be! Köszönöm a türelmét. - Kezet nyújtott a telepesnek, és a politikusokra oly jellemző túlzott heveséggel rázta meg a másikat.

- Ó, semmi gond, kormányzó - mormolta Verick. - Van egy telepes közmondás, mely így hangzik: „Jó későig kell fönmaradnia annak, aki látni szeretné a hajnalt.” A várakozásnak rendszerint megvan a jutalma.

- Igen, pontosan így van helyeselt Grieg, miközben vendégét egy karosszékhez vezette, és letelepedett vele szemben. - És most térjünk talán a tárgyra! Mit tehet értem, értünk az ön ellenőrző rendszere?

A mélyben és a sötétségben Ottley Bissal türelmet erőltetett magára, és várakozott. Leküzdötte a vágyat, hogy kitörjön, elmeneküljön, rohanjon a sötétségből a fény felé.

Rejtekhelye koromsötét volt, teljesen elzárt minden fénytől. Tudta előre, hogy így lesz, eligazítói egyértelműen elmondták neki. Csak arról nem volt fogalma, milyen *mélyleges* is lehet a sötétség, és mennyire sötét a feketeség. Rárontott, szinte mardosta, és összeszorította a zsigereit.

Rettegett, a félelem verejtéke csöpögött róla, a képzelete vadul száguldott.

Vajon képes lesz-e a tett végrehajtására? Amikor megérkezik az indulási parancs, képes lesz-e rá, hogy kilépjen erről a bűvőhelyről, és megtegye, aminek elvégzése végett idejött?

De tegyük föl, hogy az indító jelzés *nem* érkezik meg! Minden csöndes marad, vagy valahol megreked az utasítás. Mi lesz, ha az összeesküvők úgy döntenek, hogy ez mégsem a megfelelő pillanat, mert túlságosan nagy a veszély?

Ottley Bissal biztos volt a választásán.

Mindenképpen végrehajtja a küldetését, nem számít, milyen parancs érkezik.

Verick és Grieg viselkedése már távolról sem volt olyan joviális, mint a beszélgetés elején. Grieg csak nagy erőfeszítéssel tudta visszatartani az indulatait. Verick viselkedése nem lepte meg a kormányzót, de ez a tény a legkevésbé sem csökkentette a dühét. Leküzdötte hirtelen vágyát, hogy kihajítsa ezt az alakot, teljesen kirekesztve az ügyből, az üzletet pedig azonnal adja Phrost kezébe.

De Phrost talán jobb emennél? És ugyan mit számít Verick minden mesterkedése az egyetlen érdemleges kérdéshez képest? *Melyik rendszer lenne a legelőnyösebb az Inferno népének?*

- Hallhatta, amit el kellett mesélnem - mormolta Grieg. - Megmondtam önnek, mit kell közölnöm a néppel két napon belül.

- Ez engem nem tölt el örömmel - reagált Verick.

- Kimondott szavam kötelez - szólt egyenletes, kemény hangon. -

Most pedig jó éjszakát kell kívánnom önnek.

- Nagyon jól van - dugta a zsebébe és szorította ököibe mind a két kezét Verick. - Erről egy szót sem ejtek többet. - És megindult az ajtó, de nem a külső, hanem vissza a rezidenciára vezető ajtó felé. Közeledtére az ajtó nem nyílt ki, mire előhúzta zsebéből a kezét, és megragadta a kilincset.

Grieg fősóhajtott. Jellegzetes telepes. Határozottan a nehezebb utat választja. A kormányzó megnyomott egy gombot az íróasztalán, mire az ajtó lapja félresiklott a vendég előtt.

Verick kidübörgött, az ajtó visszacsukódott, s ezzel kész volt az egész. Hála a csillagoknak, nem minden esti találkozása volt ilyen kellemetlen.

Egy még hátravan - gondolta magában, és fősóhajtott. - *De az átkozottul kacifántos lesz.* Semmiféle szívességek vagy pletykák nem előzték meg, folyosói hírek sem szóltak róla, kölcsönös udvariaskodáson túlmutató előzetes találkozásokra sem került sor. Nem, ez még annál is komiszabb lehet, mint Verick esete. Ez lehet az egészen személyes politikájának a legmélyéig.

Az ajtó kinyílt, és az aznap esti két legutolsó kérelmező lépett a helyiségbe, pontosan a megbeszéltek időben. Grieg fölállt az íróasztala mögött, megkerülte, és beljebb tessékelte vendégeit. - Jöjjenek, jöjjenek csak be -"eröltetett az arcára kedvesnek tűnő mosolyt. - Nekünk hármunknak rengeteg megbeszéltnivalónk van.

A kormányzó íróasztala sarkának támaszkodott, miközben a két robot, Kalibán és Prospero letelepedett.

Húsz perccel később a két robot kilépett a még mindig vad éjszakába: az eső olyan erővel zuhogott, hogy még egy robot számára is kellemetlen volt. Valahogy bizonytalanná tette a járást, a látási viszonyok pocsékak voltak, még az infravörös látókészülék is alig volt használható. De Kalibánnak sietős volt a dolga. Amilyen gyorsan csak lehet, távozni kívánt a rezidenciától.

Egy olyan bolygón, ahol mindenki légi kocsin közlekedett, nem vezetett út a kormányzói palotától vissza a városba azok számára, akik nem rendelkeztek légi járművel. Így kényszerűségből Kalibán és Prospero is egy helyenként teljesen elmosott, rosszul burkolt, patak parti ösvényen poroszkált. Az út elég alattomos volt, de Kalibán tisztában volt azzal, hogy ez a jelző nemcsak erre az ösvényre vonatkozik. Sok más veszedelem is leselkedett rájuk.

- Már hosszú ideje gondolok arra - fordult a társához -, hogy egyszer eljön a pillanat, amelytől kezdve nem támogathatlak és nem segíthetlek tovább, Prospero barátom. És most

csakugyan elértük ezt a pontot. Amit ma este cselekedtél, amibe engem ma este belerángattál, az túlmegy minden határon; semmiféle logikai csűrés-csavarás vagy az új Törvények bármilyen aprólékos értelmezése sem igazolhatja. Még én magam is, akit semmilyen törvény nem vezérel vagy éppen ellenőriz, nehéznek találtam a tétlen szemlélődést. Nagy szomorúság számomra, hogy ilyen események résztvevőjeként kell látnom téged, nemhogy netántán magam is részt vegyek bennük.

- Meglep, hogy ilyen szavakat kell hallanom tőled, Kalibán - válaszolta Prospero. - A világ valamennyi teremtménye közül éppen neked kell legjobban megértened az ügyünk fontosságát.

- Ez csak *a te* ügyed, nem a „miénk”. - Kalibán szavainak heves éle volt, ami meglepő egy robot hangjának esetében. - Semmiféle okát nem látom, amiért *a magaménak* kellene tekintenem. Az újtörvényes robotok *rám* nagyobb veszélyt jelentenek, mint bárki másra. Minél több kihágást követsz el *te*, annál bosszantóbb *az nekem*, és mellel még a gyanú is *rám* hárul.

- És te attól félsz, hogy a ma este történetekkel is téged gyanúsítanak majd?

- Sokkal többitől félek, mint egyszerű gyanúsítástól - felelte Kalibán. - Attól félek, hogy valamelyik rendőrtiszt sugárfegyverének lángjában porladok el.

Az ösvény váratlanul eltűnt előlük, a megáradt vízfolyás teljesen magába nyelte. Ám az egyetlen út csak előre vezetett, innen már nem volt visszafordulás. Kalibán belelépett az áradatba, és átgázolt rajta.

Donald ereszkedő pályára állította a légi kocsit, amint a szállodacsoport felé közeledtek. Leszállt a járművel Alvar bérelt villája előtt, és behajtott az épület fedett garázsába.

Kresh hálát mondott a csillagoknak, hogy legalább egy szerény, különálló villát vett ki, és nem a szálloda főépületében telepedett le az egyik silány, háromszobás lakosztályban. Az egész sziget annyira zsúfolásig megtelt, hogy még a legmagasabb körökhöz tartozók némelyikének is másod- vagy harmadmagával kellett osztoznia egyetlen szinten.

De Kresh számára, hála az égnek, nem állt fönn ilyesfajta kellemetlen zsúfoltság veszélye. A legtöbb infernóihoz, sőt a legtöbb úrlakóhoz hasonlóan Kresh sem szenvedhette, ha a lakása másokéhoz közel helyezkedik el.

És a csillagoknak hála a fedett garázsért is. Azt sem szívelhette, ha nyakába zúdul az eső.

Nem sokkal a fogadás előtt véletlenül hallotta, amint valamelyik teleses terraformáló műszaki szakember magyarázta a kormányzónak, miért nem kapcsolhatják ki a szél irányát megváltoztató és ezáltal az esőt éppen az esemény idején a rezidenciára zúdító erőteret. Arról volt szó, hogy a szélirány megváltoztatásának végrehajtása éppen valamilyen kényes átmeneti állapotba jutott, vagy valami ilyesmi.

De legalább *ez* az időjárás-módosító generátorműködött. Még négy hasonló szerkezetet állítottak föl a bolygó legfontosabb pontjain, de azok mind több évszázadosak voltak, és az adott pillanatban egyikük sem volt üzemképes. Már amikor az Infernóra hozták őket, majdhogynem ősrégi, elhasznált gépezetek voltak. Feladatuk lett volna az első, rendezetlen és garasoskodó terraformáló program végrehajtása.

A légi kocsit zsilipje halk szisszenéssel kitarult, és Kresh lelépett a kövezetre. Donald utána következett, de odakint megelőzte a gazdáját, hogy ő érjen elsőként a villa ajtajához.

Alvar követte a robotot az épület belsejébe, és csaknem gépiesebben mozgott, mint Donald. Nagyon fáradt volt. Odaért a szobájához, és hosszan, nehézkes megkönnyebbüléssel fölsóhajtott. Vége van hát. A fogadás befejeződött, a vendégek hazamentek, és a házigazda is életben maradt, bár egyik körülmény sem volt igazán megnyugtató Kresh számára. Bár Grieg bosszús volt, de élt, s ez még mindig jobb, mint ha elégedett, de halott lenne. Egy estély kissé modortalan eseményei nyomainak eltakarítása pokolian jobb volt annál, mint ha egy politikai

gyilkosság következményivel kellene megküzdenie.

Még a végén lassan paranoiás leszek? - kérdezte a rendőrfőnök önmagától. - *Valóban olyan nagy a veszély, amilyenek én képzelem?*

A kérdésre adható válasz szerint a veszély tényleg *valós* lehetett, és egy rendőr számára ez volt az, ami igazán számított.

Grieg kormányzó fölülről irányított egy forradalmat, és ez sok személynek nem tetszett. A forradalmak mindig nagyon bonyolult politikát jelentenek, vagyonok megszületéséhez és elolvadásához vezetnek, barátokból ellenségeket, ellenségekből barátokat teremthetnek. Hasonló vélemények mély ellentétékké torzultak az est folyamán. A fölbecsülhetetlen értékű értéktelenné vált, a közönségesből megfizethetetlen ritkaság keletkezett. Váratlanul új életviteli és jövedelmi formák, valamint új bűnözési tendenciák jelentek meg, és egyik a másiktól sok esetben nehezen volt megkülönböztethető.

De Kresh mindezek miatt nem nyugtalanzkodott. Legalábbis nem közvetlenül. És nem ma éjszaka. Amit valójában nyugtalanítónak érzett, az a forradalmak egy másik jelensége volt: egyre ritkábban fordult elő, hogy egy forradalom kezdeményezői annak végét is megérték. Még a sikeres forradalmak is gyakran fölfalták a saját vezetőiket.

Kresh ráadásul az esetek többségében még csak nem is értett egyet a kormányzó szándékaival. De nem is az volt a dolga, hogy egyetértsen vele. A helyzet szilárdságának és a társadalom biztonságának megőrzése volt a feladata. A kormányzó személyének őrzése is ehhez a munkához tartozott. Odaát, Hádész városában megvolt a hatalma és az ereje, és rendelkezett a kellő forrásokkal ahhoz, hogy hatékony védelmet biztosítson Grieg számára. De nem itt, Purgatórium szigetén. Itt senki sem tudta, ki van igazán hatalmon, és adott pillanatban a pálya melyik sarkát éppen ki uralja.

Alvar lecsatolta a fegyverövét, és rádobta egy szék támlájára. Utána letelepedett az ágya szélére. Lerúgta a csizmáját, és kigombolta egyenzubbonyának meglehetősen szoros gallérját. Végül kimerülten végigdőlt az ágyon, és boldogan élvezte az egyedüllétet.

Egyedüllét. Régebben, a Kalibán-válság előtt, Kresh egész életében aligha tölthetett egy-egy órányinál több időt igazi magányban. Mindig robotok vették körül, figyelték, szöszmötöltek körülötte, minden szükségletére és óhajára gondosan ügyeltek, néhány olyan „kívánságra” is, amelyet soha ki sem ejtett volna a száján, vagy éppen nem is voltak valóságosak.

Hanem az egyedüllét! Ez olyasmi volt, amit a robotok soha nem adhattak volna meg neki, hacsak azzal nem, hogy nem adnak semmit. Egyedül lehet. A legkevésbé sem gondol arra, miként viszonyul valaki vagy valami a pillanatnyi viselkedéséhez. Az embernek nem kell visszanézegetnie a válla fölött, nem nyomasztja az az érzés, hogy valamelyik robot állandóan aggódik a biztonsága miatt, nem törődik vele, hogy valamely mozdulatát, tekintetét vagy elmormolt szavát burkolt parancsnak tekintik. Nem fordult elő, hogy könnyebb együttműködni valamelyik nyomasztóan gondoskodó szolgáljával, ahelyett hogy vitába szállna vele, vagy próbálná lebeszélni arról, hogy bármilyen képzelt veszély vagy akaratlan parancs kezelésének nekilásson. Grieg nem mondott számárságot, amikor Donald figyelmét fölhívta a szolgák zsarnokoskodására.

A korábbi időkben Kresh soha nem engedhette meg magának azt a fényűzést, *hog*y egy kimerítő nap végén egyszerűen elnyúlják. Az igazi egyedüllét luxusát, amikor nem kell afölött aggódnia, hogy egy hús-vér vagy fémből és műanyagból készült teremtmény vajon mit gondol fölöle. Még Donald jelenlétében is feszült benne némi visszafogottság és óvatosság.

Alvar Kresh büszke volt seriff voltára, hivatalát és kötelességeit nagyon komolyan vette. Határozott elképzelése volt arról, miként kell viselkednie egy seriffnek, és határozottan törekedett rá, hogy ezeknek a követelményeknek a szellemében éljen. Ez részben megjátszást is jelentett, amivel teljesen tisztában volt: a színészkedés hozzátartozik a vezető életéhez, még a robotokkal szemben is.

Abban az időben, amikor Kresh Donald öltöztette és vetkőztette, a seriff egyáltalán nem tudatosította a jelenséget. Mostanában viszont gyakran gondolt ilyesmire. Hogy is fejezte ki magát Grieg? Talán úgy, hogy a saját viselkedését kell módosítania a robotjai elégedettsége érdekében. Ha a robotok határozzák meg az ember minden cselekedetét, ha ők választják ki, mit vegyen föl, mit egyen, és hogyan ossza be a napját, s ha az ember hozzászokott a javaslataik elfogadásához, akkor vajon ki a főnök és ki az igazi robot?

Mielőtt Kalibán megjelenése annyi mindent a feje tetejére állított, Alvar mindig tisztában volt azzal, hogy ha utcai ruhában és fogmosás nélkül nyúlt végig az ágyán, vagy valami hasonlót cselekedett, azt Donald azonnal észrevette, és máris ott sürgölődött körülötte. Így vagy úgy, de mindenképpen rávette, hogy fölkeljen, és rendbe szedje magát, tisztességesen bújjon ágyba, s ne kockáztassa, hogy felöltözve és mosdatlanul elszundítson. Alvar tehát soha nem viselkedett így, megelőzve ily módon a csatát, még mielőtt az kitört volna.

Egyszóval valóban volt némi kellemes, igen, valami fényűzés az egyedülletben, abban, hogy pár perc nyugalmat és pihenést megengedhet magának robotok körülötte való sürgölődése nélkül, amelyek folyton azon aggályoskodnának, hogy esetleg árthat az egészségének, ha utcai ruhában elszundít.

Fényűzés. Micsoda különös gondolat, hogy a robotok *hiánya* esetleg fényűzésnek is tekinthető.

Talán éppen attól retteg Simcor Beddle, hogy mindazok az emberek, akik megszabadultak a robotjaiktól, netán rádöbbenhetnek, hogy a robotok *hiánya* kellemes lehet? Még akkor is csacskaságnak tűnhet e gondolat, ha elfogadjuk annak valószerűtlen lehetőségét, hogy Simcor Beddle a hatalmon kívül bármi más iránt őszinte érdeklődést mutat. És senki nem vált meg *minden* robotjától. Háztartásonként húsz belőlük valóban több mint elegendő volt. Donald mellett Kresh öt robottal rendelkezett otthonában. Beddle esetleg attól is félhetett, hogy az emberek végül rájönnek az egyszerű igazságra: *nincs* szükség ötven robotra egyetlen ember kiszolgálására, s hogy a legtöbb robot alig foglalkozik mással, mint a többi kerülgetésével, és önmagának szánt feladatok kitalálásával. Ésszerűen gondolkodó ember még azt sem vehette komolyan, hogy egyetlen háztartás ellátásához húsz robot szükséges, és mégis az egész népesség az öklét rázta a kegyetlen nehézségek miatt, amiért egy légi kocsihoz csak egy sofőr járt, és csak annyi szakácsot tarthatott, ahányszor naponta étkezett.

A lázongás mindamellet nem volt olyan lármás, mint lehetett volna, és hamarabb el is csitult, mint ahogy Kresh várta. Lehetséges, hogy nem ő az egyetlen, aki valóban némi fényűzést látott egypernyi magányos, robotoktól mentes pihenésben?

Most persze valóban föl kellett kelnie, hogy fölfrissítse és a tisztességes lefekvéshez előkészítse magát. De nyilvánvalóan abból sem származhatott semmi baja, ha egy kurta pillanatra megpihenteti a szemét...

És Alvar Kresh elszenderedett, talpig utcai ruhában, égő lámpa mellett, különös testhelyzetben: felsőtestével az ágyon, lábával a padlón.

A hívásjelző fölcsipogott, és Alvar szemhéja is föl pattant. Föül, elfintorodott a hátába hasító tompa fájdalomtól, és halk nyögéssel visszadőlt. Kellemetlen ízt érzett a szájában, és alaposan kihűlt a lába. Mennyi ideig szundikálhatott? Útjavesztettnek, zavarodottnak érezte magát. Talán mégiscsak *lehet* valami jó egy szorgos robotcseléd anyáskodó gondoskodásában.

- Igen, mi történt? - kérdezte Kresh a pusztá levegőtől.

- Elnézést kérek, uram - szólalt meg az ajtó beszélőkéjén át Donald hangja -, de történt valami, ami az ön figyelmét igényli. - No és mi lehet az, Donald? - morogta Kresh.

- Egy gyilkosság, uram.

- Micsoda? - ült föl megint gyorsan a seriff; a hátfájás és a kihűlt láb tudata egy szempillantás alatt elillant. - Gyere be, Donald, gyere be! Kinyílt az ajtó, és a robot belépett a

szobába.

- Úgy véltem, mielőbb tudni óhajtana az esetről, uram.

- Igen, igen, persze - dörmögte Kresh. - De egy pillanat! Teljesen föl kell ébrednem, hogy jól odafigyelhessek. - Homályosan még szégyenkezett is, amiért Donald így rajtakapta, hogy nem feküdt le tisztességesen, és gyorsan besliszolt a bungaló frissítőfülkéjébe. Lehámozta magáról a zubbonyt, kiöblítette a száját, némi vizet lötykölt a képébe, és a törülköző után nyúlt. Szárazra törölte az arcát, és visszatért a szobába. Donald valahonnan frissen vasalt zubbonyt és egy csésze kávévarázsolt elő. Kresh fölvette az ingét, és hálásan fogadta a kávéét. Letelepedett egy székre a robottal szemben, és várta a híreket. - Nos, rendben van - sóhajtotta. - Halljam!

- Igen, uram - szólt Donald. - A kormányzó biztonsági őrségének egyik tagja, egy csendőrtiszt, a fogadás idején a külső körben teljesített szolgálatot. Szolgálati idejének lejártával nem tért vissza az állomáshelyére. Keresésére indultak, és holtan találták az őrhelyén.

- Hogyan halt meg?

- Megfojtották, uram. Pontosabban nyakszorítóval ölték meg. - Milyen kedves! A körülmények?

- Amint az várható, uram, nem kevéssé zavarosak. Az őrhelye a telepéseknek átadott területen volt, ennél fogva a Telepes Biztonsági Szolgálat fennhatósága alá tartozott. Természetesen ettől függetlenül a kormányzó testőrségének tagja volt, de ugyanakkor...

- A kormányzó biztonsági őrségének tagjaként teljesített szolgálatot, s ily módon a csendőrség hatáskörébe tartozott - fejezte be Kresh a mondatot. - Nagyon szép. Szóval mindenfelől zsákutcába jutunk. További részletek?

- Semmi, uram. Még az áldozat nevét sem tudjuk. Mindössze ennyi ismerettel rendelkezem.

- Nagyszerű! - mérgelődött a seriff. - Gyerünk hát oda, és keressünk még valamit!

Mindketten a seriff bungalója alatt várakozó légi kocsihoz siettek. Kresh Donald után szállt be, és elhelyezkedett megszokott ülésében.

Donald kihajtott a garázból, és a levegőbe emelkedett, bele a még mindig szakadó esőbe. A jármű párszor megbillent tőle, de végül Donald ügyesen kiegyensúlyozta. Minderről Kresh szinte egyáltalán nem vett tudomást, figyelmét más kérdésekre összpontosította. Welton megtámadása, a hamis telepes gárdisták, most pedig a kormányzó egyik csendőrtisztjének halála. Mi az ördög történik itt?

A kormányzó! És mi van a kormányzóval? A seriff már-már Donaldhoz fordult, de végül letett róla. Nem számít, mit mondhat a robot, Kresh mindenképpen kötelességének tartotta, hogy maga ellenőrizze a helyzetet. Félrefordult a székében, és bekapcsolta a hírközlési rendszert. Beütötte a vészjelet, és kapcsolta a kormányzó közvetlen vonalát. Eddigi pályafutása alatt összesen két alkalommal használta korábban, de soha nem érezte még nagyobb szükségét, mint most.

A kivilágosodó képernyőn Grieg jelent meg, amint ünnepi hivatalában dolgozik hatalmas íróasztalán. Papírok heverték rajta szerteszét, és a kormányzó még mindig estélyi ruháját viselte, viszont egy kissé borostásnak látszott, a haja pedig összeborzolódott.

- Jó estét, seriff - szólalt meg. - Látom, nemcsak én dolgozom ilyen késői órán.

- Nem, uram. Csak azért hívtam föl, hogy meggyőződjem róla, biztonságban van.

Grieg letette az éppen kezében tartott lapokat, és összeráncolta a homlokát.

- *Biztonságban?* Létezik bármely ok, amiért ne lennék abban?

- Tehát még senki nem tájékoztatta önt? Uram, a rezidencia körül fölállított őrség egyik tisztjét éppen most találták meg holtan. Megölték az őrhelyén, szolgálat közben.

- Ó, mi a pokolról beszél! - kiáltott föl Grieg. - És mit tud még az esetről?

- Ez minden, amivel rendelkezem, uram. Éppen most igyekszem a gyilkosság színhelyére.

- Nagyon jó. Tájékoztasson folyamatosan!

- Természetesen, uram - felelte Kresh. - Mindenről nyomban beszámolok. - Kikapcsolta a rendszert, és gondterhelten meredt a képernyőre. Hogy a pokolba lehet, hogy még senki sem szólt a kormányzónak? Hát ennyire zavaros volt az egész biztonsági szolgálat? Megrázta a fejét. Ez most nem fontos. Más dolgoknak kell aggasztaniuk ebben a pillanatban.

Már majdnem a helyszínre értek.

Sápadt, halott arc bámulta kidülledt szemmel az eget; a rémülettől kítátott szája megtelt esővízzel.

Az eső csapkodta a holttestet, a helyszínt nagy erejű kézi fényszórók éles, árnyékot nem vető sugarai világították meg. A halott ember a nyakát fogta a kezével, mintha még most is azért küzdene, hogy letéphesse a torkáról a kegyetlen, kemény huzalhurkot. A tetem egy kis mélyedésben hevert, összegubancolódott, tüskés bozót között, körös-körül gyér, vénséges törpe fák alkotta erdőcskével.

Villám csapott le, mennydörgés reccsent, miközben Alvar Kresh ott tornyosult a holttest fölött, a zuhógó esőben. A bűnügyi helyszínelő robotok már szorgosan munkálkodtak. Nem mintha bármilyen eredményre jutottak volna. A BH robotok bármit megmérhettek, érzékelhettek és föltárhattak, amit csak akartak, de itt eddig semmire sem találtak feleletet. Visszavonulhatnak a műhelyeikbe, ahol rövidesen megállapíthatják a halál bekövetkeztének időpontját, de körülbelül ennyi, amire számíthatnak tőlük.

Alvar Kresh lenézett a halott férfira, és fölsóhajtott. Már jó ideje üzte a foglalkozását, és a tapasztalat megtanítja az embert egyre-másra.

Voltak helyzetek, amikor világos volt, hogy itt több tényre már nem bukkanhatnak rá. Némelykor egy-egy bűntény helyszíne kötetekre valót árult el magáról. Máskor, mint például ezúttal is, nyilvánvaló volt, hogy teljesen haszontalan a tetem körüli további toporgás. Ami valaha egy ember volt, immár nem több tartalmatlan torzképnél, olyan személytelen és olyan névtelen, akár egy darab gombóccá gyúrt szalvéta.

De a szertartás ettől függetlenül mégis elvégzendő, mivel a munkához tartozik, mert megvan annak a halvány esélye, hogy az ember ösztönei tévedtek, továbbá mivel elvárják, és mivel ez a szabályszerű eljárás. Az ember akkor is tisztában van vele, hogy nincs semmi valós értelme.

Kresh előtt teljesen világos volt, hogy aki ezt elkövette, az nem egyszerűen az ölésre törekedett. Lett légyen férfi vagy nő, azt akarta, hogy a gyilkosság rejtve maradjon. Körültekintő, szakszerű munka volt. A fojtóhuzal használata például nem hagy semmiféle ujjlenyomatot. Az esős éjszaka során számos kulcsfontosságú nyom elmosódik. Különben is, aki képes arra, hogy átjusson a kormányzó csendőreinek gyűrűjén, egyikükkel végezzen, és ezután észrevétlenül távozzék, az nem lehet annyira ostoba, hogy valamiféle névjegykártyát hagyjon maga után.

Időnként, amikor, mint ahogyan most is, több dolog nyilvánvalóan már nem derül ki, a bűntények helyszíne rendszerint nem volt egyéb holmi hátborzongató társadalmi eseménynél. Kresh gyakran nem is találkozott a telepés gárda és a csendőrség megfelelő képviselőivel. De ma ez is másképpen alakult. Ott tartózkodott Devray csendőrparancsnok és Melloy, a telepés gárda vezetője is.

Ez már önmagában is eléggé érdekes. Egyik szolgálat esetében sem volt megszokott, hogy legmagasabb rangú vezetői jelenjenek meg egy közönséges gyilkosság helyszínén. Kresh számára az is nyilvánvaló volt, hogy egyik szolgálat sem készült föladni akár egy négyzetcentiméternyit sem, a közöttük dúló végtelen hatásköri háborúskodás miatt. Kresh őszintén örült, hogy neki semmilyen tétje nincs ebben a játékban. Hadd vívjon csak meg egymással a „két kiskakas”.

A seriff nem sokra tartotta a telepés gárdát vagy a csendőröket. A telepések csapata alig volt

több egy rakás hetvenkedőnél, hivatalos jogkörrel fölruházott vagánybandánál. Más szóval Cinta Melloy gárdája nem sokban különbözött egy csapatnyi fölfogadott nehézfiútól.

A csendőrök viszonylag tisztességes csoportot alkottak, és amit csináltak, azt jól végezték el. Ezt Kresh is több mint készségesen elismerte. Az volt a legfőbb gond velük, hogy *biztonsági* kérdésekkel nem foglalkoztak. Szokásos tevékenységük inkább a fák és nem az emberek őrzésével függött össze. Leggyakoribb feladataik közé a keresés, a mentés, a vadgazdálkodás és a környezetvédelem tartozott. Tevékenységüket a múltban parlagias, kezdetleges, alacsonyrendű foglalkozásnak tekintették. Manapság viszont ez a munka lett az egyik legfontosabb, legszínvonalasabb elfoglaltság. Az időszerű szükségletek helyezték előtérbe a csendőröket, korábbi ismeretlenségükkel szemben.

És mégiscsak azért voltak itt, és vigyáztak a kormányzó épségére, mert alapszabályuk szerint ez is a kötelezettségeik közé tartozott. A szabályzatok kidolgozói természetesen csupán afféle díszörségre gondoltak. Azokban a régi időkben senkinek eszébe sem jutott volna, hogy a kormányzónak igazi őrzőkre lenne szüksége, még hozzá olyan valóságos veszélyekkel szemben, amelyek előidézői emberi lények lehetnek.

Kresh joggal tarthatott tehát attól, hogy tapasztalatlanságuknál fogva, ha őket alkalmazzák erre a munkára, az inkább csak további *veszedelmet* jelent a kormányzó számára. A csendőrök ettől függetlenül ragaszkodtak az e feladathoz való jogukhoz, annak ellenére, hogy Kresh ügynökei, de még a telepes gárda tagjai is különbül teljesíthették volna.

A csendőröket nem is képezték ki biztonsági tevékenység elvégzésére. Maguk is minden veszedelemmel szemben robotok által védve élték le az életüket. Aznap este is úrlakók voltak, márpedig az úrlakók mindaddig bármely helyzetet biztonságosnak tekintenek, amíg be nem bizonyosodik annak ellenkezője. A jó biztonsági tisztnek homlokegyenest ellenkezőleg kell viselkednie.

Justen Devray, a csendőrök parancsnoka Kresh közvetlen szomszédságában görnyedt a holttest fölé. Olyan fürkészőn jártatta rajta a szemét, mintha abban reménykedne, hogy ebben az esőben is észrevehet valami jelet, amely elkerülte a bűnügyi helyszínelő robotok figyelmét. Devray magas, izmos férfi volt, kócos szőke hajjal és kék szemekkel, a bőre napbarnított és feszes. Az arca még fiatalos, de a szabadban eltöltött sok idő hatására enyhén ráncos és keményre metszett. Mozgása kifinomult volt és elővigyázatos, ahogyan az gyakran előfordul nagy termetű emberek esetében. Helyesen gondolkodott, ha nem is mindig elég gyorsan, de hiszen nem is volt igazán nyomozó: a csendőrség ranglétrájának tudományos ágán kapaszkodott föl akkori helyére. Erdőtelepítéssel foglalkozott, ha nem csal az emlékezet. A különféle fák nedveinek szakértői ismerete nem sok sikerrel kecsegtetett a legegyszerűbb gyilkossági ügy nyomozása során sem.

- Kiszúrt már valakit? - fordult Kresh Melloy felé.

A nő csak megcsóválta a fejét. Nem jött közelebb, nem guggolt le, nem szemlélte közről a tetemet, általában nem mutatott különösebb érdeklődést iránta. Ő már *tudta*, hogy nincs ott semmi nyom.

- Mindenféle vizsgálatot végigcsináltunk már, ami csak az eszünkbe jutott. Egyetlen illetéktelen emberünk sem tartózkodik itt, és helyszíni vizsgálatot sem folytatnak, ami kissé különös lehet ebben a helyzetben. Voltak csoportjaim a biztonsági övezet határain kívül, és ott vizsgáloztak is. *Valakinek* csak látnia kellett volna valamit. - Fejével a holttest felé biccentett, és egy kicsit megemelte a hangját. - Nem sok mindent szedhet ki abból, Justen - mondta.

- Én sem hinném - válaszolta Devray lassan, óvatos hangon. - De ezt nem tudhattam, amíg nem vettem rá legalább egy pillantást. Ezzel Devray fölemelkedett, és Melloy felé fordult: - *És maga látott valami többet általa?*

- Annyit látok, hogy Emoch Huthwitz csendőr őrmester halott - felelte Melloy kissé kurtán-furcsán. - Megölte valaki, aki tudta, hol tartózkodik, és hogyan közelítheti meg minden zaj nélkül.

Cinta Melloy, a Telepes Biztonsági Szolgálat századosa többet segíthetett volna egy gyilkossági ügyben, mint egy fagyógyító doktor. Sokféle zavaros helyen szolgált már a különböző telepés világokon. De ha megkerüljük a fölösleges finomkodást, Kresh rendőrfőnök egyszerűen nem bízott benne. Valami lappangott ebben a nőben, ami nem illett igazán a képébe. Valahol, a tudata mélyén ebben a pillanatban is csilingelt egy parányi vészcsengő.

- Ennél én valamicskével többet látok - jelentette ki Kresh. - Ez az ember a kormányzót védőbiztonsági rendszer része volt. Szolgálatát mindössze alig kétszáz méternyire látta el a kormányzó tartózkodási helyétől. Nem hiszem, hogy abból kellene kiindulnunk, miszerint... izé...

- Huthwitz - segítette ki Donald csöndesen.

A pokolba! Nagyon utálta az ilyen eseteket. Úgy tüntette föl a helyzetet, mintha nem tudná, mit cselekszik. - Szóval nem hiszem, hogy abból kellene kiindulnunk, miszerint Huthwitz lett volna az elsődleges célpont.

- De a kormányzó máig életben van - vetette ellen Melloy.

Ezt meg honnan tudja? - töprengett magában Kresh. - *A kormányzó még csak azt sem tudta, hogy egyáltalán történt valami. No nem, ez azért túlságosan paranoid.* Melloy biztosan tájékoztatást kért a biztonsági robotoktól.

- A biztonsági terveket megváltoztatták, és az utolsó pillanatban megerősítették az őrséget - magyarázta Kresh. - Lehet, hogy az orgyilkos idáig eljutott, de tovább nem.

- Meglehet - mormogta Melloy, nem túl nagy meggyőződéssel. - De miért kell Huthwitz megölése, ha különben a kormányzó a célpont? Ez nem vezet másra, csak a leleplezés kockázatának növelésére. A csendőrök nem használtak semmiféle speciális megfigyelő készüléket, éppen csak fősorakoztak a téli rezidencia területének határán. Miért kellett az elkövetőnek rátámadnia egyikükre, ahelyett hogy bármelyik kettő között átlopakodott volna?

- Talán a gyilkos valóban besurranással próbálkozott, de véletlenül beleütközött Huthwitz őrmesterbe - találgatott Kresh.

Melloy a holttest mellett heverő, fölborult tábori székre mutatott.

- Lehet, hogy Huthwitz fészkelődött egyszer-kétszer itt ücsörögve, de a szék elhelyezkedése alapján bárki láthatja, hogy a rezidencia határán kifelé nézett, ahogy azt a feladata meg is követelte tőle. Bárki is volt, aki megölte, először be kellett jutnia a rezidencia területére, és azt követően jött vissza ide. Mellesleg küzdelemnek sincs semmi nyoma. Ha lett volna, három óra múltán még ilyen esőben is látnunk kellene belőle *valamit*.

Kresh is észrevette a széket, de nem rakta össze a részleteket, és így nem jutott arra a következtetésre, hogy a támadónak a terület belseje felől kellett közelednie. Bosszantotta, hogy ilyen nyilvánvaló nyom mellett elment.

- Lehet, hogy rátapintott valamire, Melloy, de nekem elsősorban a kormányzóra kellett összpontosítanom. Maga úgy dolgozhatja föl a látottakat, ahogyan akarja, de nekem ennek a föltevésnek az alapján kell dolgoznom, hogy a merényletkísérlet Grieg élete ellen irányult.

- Ahogy önnek tetszik - vonta meg a vállát Melloy.

Devray hallgatta őket, de még mindig úgy bámulta a hullát, mintha életében nem látott volna meggyilkolt embert. Meglehet, valóban így is volt.

- Tudja, Melloy, maga is csak egy föltételezést fogalmazott meg - mondta a nőnek. - És talán nem is helyénvalót.

- No és vajon mi lehet az, Devray parancsnok? - kérdezte Melloy, és nem is próbálkozott a hangjában bujkáló sértődöttség leplezésével.

Ha Devray észre is vette az éles hangvételt, úgy döntött, hogy nem vesz róla nyíltan tudomást.

- Az irányról van szó - magyarázta. - Ön rámutatott, hogy a gyilkos hátulról támadott, a biztonsági őrzés alatt álló terület belseje felől.

- Igen, és?

- És... jó néhányak voltak, akiknek *nem* kellett elhisszolniuk a maga műszerei mellett, vagy átférközniük az én csendőreim között, hogy bejussanak a rezidencia területére, és ennek az alaknak a háta mögé kerüljenek. Olyanok, akik meg sem rezzentették volna a maguk műszereit.

- Várjunk csak egy percet! - vetette közbe Kresh, aki hirtelen megértett valamit.

- Az estély minden résztvevője - pusmogta Devray olyan lágy és halk hangon, hogy Kresh alig hallotta az eső sustorgásától. - Akármelyikük kionsonhatott ide, végrehajthatta a tettet, s utána visszamehetett. Egy pillanatra belép a frissítőfülkébe, rendbe szedi magát, megszártja a ruháját, és senki nem vesz észre rajta semmit.

- Rendben van - dörmögte Kresh. - Így is történhetett. De mi az ördögért kellett volna bárkinek is megölnie Huthwitz őrmestert? - Háát, ezt még nem tudom - ismerte el Devray.

Kresh betelepedett a segédpilóta ülésébe, és Donaldra hagyta a repülés irányítását. Sok mindent kellett ebben az ügyben végiggondolnia. A részletek nem illettek össze úgy, ahogyan kellett volna. Melloy és Devray egyaránt olyan forgatókönyvet követett, amelynek elemei nem illeszkedtek egymáshoz.

Egy ember, egy ör, akit alig kétszáz méternyire ölnek meg a kormányzótól, akire tulajdonképpen vigyázott, és egyikük sem érdeklődik látszólag egy szemernyit sem a felől a lehetőség felől, hogy a gyilkosságnak politikai okai is lehetnek.

És még egy különös dolog! *Melloy* volt az, aki kimondta az áldozat nevét. Pontosan *ez* a tény idegesítette a seriffet. Úgy látszott, hogy Devray még csak föl sem ismerte a szerencsétlent.

- Donald, az elsőként befutott hívásban nem szerepelt az áldozat neve, ugye? Mikor közölte első ízben ezt az információt a rendőrségi hiperhullámú adó?

- Még nem hangzott el ilyen tartalmú adás. Gondolom, biztonsági megfontolásokból. Én egy magánhívást vettem a kormányzó csendőrségének hadműveleti központjából.

Hmm. Nézz utána, milyen hírközlési ellenőrző központokat kellett érintenie! Mi érkeztünk utolsóként-a tett színhelyére. Melloy és Devray közül melyikük kapta meg elsőként az üzenetet, és mennyivel korábban? - Egy pillanat, uram! - Donald egy percre elhallgatott, míg végig pásztázta hiperhullámú kapcsolatrendszerét. - A Limbo Hírközpont jelenti, hogy Melloy százados szállt le elsőként, Devray parancsnok öt perccel később követte őt, körülbelül két perccel korábban, hogy mi is odaértünk.

Tehát Devray egy, de legfeljebb három percet tölthetett el Melloy társaságában, mielőtt mi kiszálltunk a légi kocsiból, és közvetlenül a helyszínre értünk. Amikor megjelentünk mellettük, nem voltak igazán valami szívélyes beszélgetés közepén. Az áldozat neve pedig valószínűleg különben sem az első dolog, amely ilyenkor fölmerül.

- Nem vagyok benne biztos, hogy jól értem, uram.

- Még ha föltételezzük is, hogy Devray ismerhette és így föl is ismerhette az áldozatot, ebből még nem következik föltétlenül, hogy odaérkezvén azonnal közli Melloy századossal annak teljes nevét és rendfokozatát.

- Nem tudom, miért ne tehetne így, uram. Ez meglehetősen értékes információ.

- Lehet, hogy így van, de mégsem illik teljesen a jelleméhez. Devray azt sem jelentené ki, hogy holnap reggel is fölkel a nap, csak ha előtte alaposan végiggondolná a kérdést, és nem Melloy az a személy, akiben korlátlanul megbízik. Ez a két ember alig áll beszélő viszonyban egymással.

- Számomra mégis ésszerűnek tűnik, hogy közölte a századossal az áldozat ismerveit.

- Én nem hiszem, *hogy* Devray és Melloy igazán ésszerűen viszonyul egymáshoz. És mellel Melloy úgy bökte ki Huthwitz nevét, mintha régen és egészen jól ismerné.

Egyetértek veled, hogy nincs logikai szempont, amely miatt Devray ne tudhatná azt a nevet, de az eset mégsem tekinthető a teljesen szabályos emberi viselkedés példájának. - Kresh még egy vagy két pillanatig gondolkodott. - Természetesen elfogadom, hogy Devray az első pillanattól fogva tudhatta, kiről van szó, de nem úgy viselkedett, mintha valóban így lenne.

- És milyen mozzanatok utalhatnak arra, hogy nem ismerte Huthwitz nevét?

- Semmi, amit olyan világosan látnék, hogy ki is jelenthetném - rázta meg a fejét Kresh. - De mégis volt valami *visszafogottság* a mozdulataiban. Nem úgy viselkedett, mint akinek valamelyik barátjával vagy ismerősével van dolga. Nem, nem. Bármibe fogadnék, amibe csak akarod, hogy Melloy ismerte Huthwitz őrmestert, Devray viszont nem: De hol a pokolban ismerkedhetett volna meg Melloy a rivális rendőri szervezet egyik alacsonyabb rangú tisztjével?

- Ez elég jelentéktelen körülménynek tűnik, de igen könnyen tisztázhatjuk, hiszen csak föl kell hívnunk Devray parancsnokot vagy Melloy századost.

- Nem - rázta meg a fejét Kresh. - Ezt nem szeretném. Nem akarom bepiszkítani a kezemet.

De uram, zavarba ejt. Mit óhajt valójában eltitkolni?

- Még nem is tudom igazán, Donald. Talán csak annak tényét, hogy szerintem itt igencsak büzlik valami. Nem szeretném, ha bárki valami fertőtlenítővel szaladgálna itt, mielőtt sikerülne kiderítenem, honnan származik az a bűz.

- Attól tartok, uram, még mindig nem értem igazán.

- Én sem. Szinte magam előtt látom, amint Devray jobban aggódik egyik altisztjének a halála, mint az esetben rejlő politikai bomba miatt. És ez mellesleg semmit nem mond Melloy esetéről. Úgy fest, mintha ő már eleve tudta volna, hogy mindennek semmi köze nincs a kormányzóhoz. - *Vagy* - gondolta magában kényszeresen - *mintha azt tudta volna, hogy mégis van.*

Várjunk egy pillanatig. Várjunk egy átkozott pillanatig!

Kresh hátrafordult a hírközlő egységhez, és ismét beütötte a vészhelyzet jelét. A képernyőn újból megjelent a kormányzó. Még mindig az íróasztala mögött. Még mindig ugyanazokkal a papírokkal foglalkozott. Még mindig ugyanabban az estélyi öltözékben.

- Seriffi - szólalt meg. - Akad még valami további újság?

- Eltöprengtem valamin, kormányzó úr. Megtenné, hogy emlékeztet rá, mit küldött nekem tavaly a születésnapomra?

- Micsoda? Mi az ördögről beszél maga?

- Milyen ajándékot küldött nekem tavaly?

- De Kresh, hát *honnan* az ördögből emlékeznék rá?

- Nagyon is jól kellene tudnia, uram! Ugyanis nem küldött az égvilágon semmit.

- És ezért hívott föl engem ebben az éjjeli órában?

- Nem, nem ezért. - És Kresh megszakította a vonalat. A szíve vadul dobogott. - Donald! Vissza a rezidenciára! A legnagyobb vészsebességgel!

- Igen, uram! - A légi kocsí élesen kanyarodott, és egyre fokozódó sebességgel száguldott visszafelé, azon az úton, amerről eddig jött. - Uram, kénytelen voltam végighallgatni, és most *nagyon* zavarodott vagyok - mondta Donald nyugodt és egyenletes hangon. - Visszaemlékezésem szerint a kormányzó minden magasabb beosztású állami hivatalnoknak küldött egy emlékeztetőt, rövidebb azután, hogy jó két évvel ezelőtt elfoglalta a hivatalát. Tájékoztatta őket, *hogy* megszünteti a születésnapi kormányzói ajándékozás hagyományát, mégpedig azonnal, mivel az törvényellenes kivételezést szülhetne.

- És merő véletlenségből ezt az emlékeztetőt éppen a születésnapomon vettem kézhez - mormolta Kresh. - Azon a napon egyáltalán nem éreztem magamat kivételezettnek. Emlékszem rá, Donald, jól emlékszem. De miért nem emlékezett rá *a kormányzó*?

Ám Kresh ekkor már azt is tudta, miért, és halálra rémült a bizonyosságtól. A légi kocsí keményen ért földet, és a seriff már rohant is a zuhogó esőben a bejárati ajtó felé, még mielőtt

a jármű teljesen megállt. Egy biztonsági robotnak kellett volna őrt állnia az ajtónál, ám a bejárat tárva-nyitva tátongett. Kresh berontott rajta. A biztonsági robotok ott sorakoztak, de mozdulatlanul, tehetetlenül. És mivel a br-csapat tehetetlen volt, maga nyargalt föl a kormányzó hivatalához, ahol az ajtóban csaknem fölbukott egy újabb mozdulatlan br-ben, amelynek sugárfegyver által ütött lyuk éktelenkedett a mellkasán. Tenyere csattant a biztonsági zár kijelzőjén. Az átkozott vacaknak nyílnia kellett a tenyérlenymomatától, de vajon valóban kinyílik-e? Eddig soha nem próbálta ki. Az ajtólap félresiklott, mire bevetette magát a helyiségbe, de nem mert arra gondolni, mit talál majd odabent. A lámpák nem égtek, így semmit sem látott. Előhúzta a sugárfegyverét.

A világítás magától bekapcsolt, amint az érzékelők valakinek a jelenlétét jelezték a helyiségben. A szoba üres volt. Senki sem állt az íróasztal mellett. Földolgozandó dokumentumok sem heverték rajta.

Kresh visszarahant a folyosóra, egyenesen a kormányzó hálósobája felé. Útközben még két működésképtelen robotot kellett kikerülnie. A hálósoba ajtaja is tárva volt. Belépett - és földbe gyökerezett a lába.

Ott volt a kormányzó.

Az ágyában ült.

Egy férfiököl nagyságú, sugárfegyver által ütött lyukkal a mellén.

5. FEJEZET

Donald-111 néhány másodperccel Kresh után érkezett meg a kormányzó hálósobájába. Látta, amint a főnöke ott áll a kegyetlen jelenet fölött - de Donald alig törődött e pillanatban a főnökével. Figyelmét teljesen Chanto Grieg kormányzó vonta magára. Grieg, a halott ember.

Korántsem az első hulla volt ez Donald számára, és most alig pár órán belül immár a második. Mégis, a kormányzó holttestének a látványa mélyebb hatással volt rá, mint bármelyik eddig látott másik emberi tetemé. Donald ugyanis *ismerte* ezt az embert; és ami még ennél is rosszabb, nem több mint nyolc órával ezelőtt ő maga állította a kormányzónak, hogy biztonságban lesz, mert a Kresh seriff által javasolt intézkedések elégségesek a megvédelmezésére. Ő, Donald igazán megpróbálta megakadályozni, hogy ez az ember megjelenjék a fogadáson, de aztán csak belenyugodott, mivel ötven biztonsági robotot maga is elégséges védelemnek talált.

És most ez az ember halott. Halott. Halott! Donald látása lassan homályosodott; a világ egyre sötétebbé vált körülötte.

- Donald! Hagyd abba! - Alvar Kresh hangja, mintha messziről szólt volna hozzá, távoli volt és jelentéktelen. - Fejezd be! *Parancsolom*, hogy hagyd abba! Neked nincsen semmi részed Grieg halálában. Semmit nem tehetél volna a megakadályozására. És semmit nem tettél az előidézésére.

Lehet, hogy semmilyen más hang nem hozhatta volna vissza Donaldot, de Kresh hangja, a főnöke erős, tekintélyt sugárzó hangja képes volt rá. A robot látása kitisztult, és meglepetten tért magához.

- Kö-kö-köszönöm, uram - motyogta.

- Ezen az átkozott bolygón túlságosan magasra állítják be azt a nyavalyás Első Törvényt! - mérgelődött Kresh. - Figyelj rám, Donald! Ötven biztonsági robot állt szolgálatban ebben a házban, és lám, Grieg mégis meghalt. Még egy robot már semmi hasznosat nem tehetett volna.

Donald belekapaszkodott ebbe a gondolatba; erre összpontosított. Igen, igen, ez így igaz. Ugyan mit tehetett volna ő, amit amazok nem tehetek volna meg?

De miért nem akadályozták meg ezt a szerencsétlenséget a biztonsági robotok? Donald félrefordult, annyira vizolygott a halott kormányzó tetemének további látványától. És a háta mögött megtalálta kérdésére a választ. Ott, a falban kialakított fülkékben most is ott állt három biztonsági robot, különleges védelmező, ellenőrző és mentő változatok - mindegyik sugárfegyver által ütött lyukkal a mellkasában. *Velem is ez történhetett volna* - gondolta Donald. - *Ha itt maradok, ma én sem lennék több még egy, teljesen használhatatlanná roncsolt robotnál.* És a gondolat különös, kellemes, megkönnyebbült érzéssel töltötte el.

- Uram! - szólalt meg Donald. - Szeretném fölhívni a figyelmét a szobának erre az oldalára.

- Hmm - pördült meg Kresh, és megpillantotta a három tönkretett robotot. - Tüzes pokol! Micsoda gyorsaság kellett ahhoz, hogy fialaki behatolhasson ebbe a szobába, megsemmisítsen három különleges biztonsági robotot, mielőtt azok bármelyike megmozdult volna, és utána végezzen egy emberrel, aki látszólag még most is békésen üldögél az ágyában? Megölje őt úgy, hogy annak még a könyvét sem sikerül előbb letennie?

- Ez teljesen lehetetlennek tűnik, uram - mondta Donald, mélyen meggyőződve kijelentésének helytállóságáról. Valahogy azt is megérezte, hogy Kresh seriff és ő lényegében ugyanazt művelik: küzdenek a hivatásos szintért, keresik a szerencsétlenség azon részeit, amelyekkel megbirkózhatnak, s közben falat emelnek a számukra kibíráhatatlan mozzanatok köré. - Világosan értem az álláspontját, uram. A dolgok nem lehetnek olyanok, amilyenek

tűnnek. De ebben a pillanatban még számos részletet kell sürgősen megvizsgálnunk. Ez itt nem egyszerű gyilkosság, hanem gyilkos merénylet.

- Igazat szólsz, Donald. Minden pokolbéli ördögre mondom, igazad van. És lehet, hogy ez még csak a kezdete valaminek, amiről jelenleg semmit sem tudunk. - Alvar Kresh csak állt ott, meredten bámult a semmibe, és nyilvánvalóan nem csekély sokk hatása alatt volt. - Menekülés - szólalt meg végre. - El kell vágnunk a menekülésük útját! Add le a vészparancsokat, Donald! Azonnali érvénnyel állítsanak le, még hozzá hatékonyan, minden, ismétlem: *mindennemű* forgalmat Purgatórium szigete és a szárazföld között. Minden úton lévő vízi és légi jármű haladéktalanul forduljon vissza, valamennyi utasával a fedélzetén. Kivétel nincs. Minden úrjármű maradjon a felszínen! Senki nem távozzhat sem a szigetről, sem a bolygóról. És mindenki, aki azóta kelt útra innen, hogy a kormányzót utoljára életben látta valaki, azonnal térjen vissza, és maradjon itt, míg rá nem kerül a kihallgatás sora!

- Emlékeztetnem kell rá, uram, hogy ezen a szigeten a közlekedés nagyrészt a telepések irányítása alatt áll, és ezáltal nem tartozik az ön hatáskörébe.

- A pokolba az egészszel! - kiáltott föl Kresh. - Add ki a parancsokat! Átkozottul biztos, hogy a telepések egy szóval sem tiltakoznak, hacsak nem akarják, hogy az egész helyzet teljesen ellenőrizhetetlenné váljék.

- Igenis, uram - bólintott Donald.

A seriff már korábban ellátta robotját általános érvényű parancsokkal, köztük azzal is, hogy mindig figyelmeztesse rá, ha túllépi a hatáskörét. Donald természetesen követte az utasítást, de sok esetben eszébe jutott, hogy vajon miért fárasztotta magát a főnöke ilyesféle parancsok megfogalmazásával. Kresh ugyanis soha nem vonta vissza és nem is módosította a jogi korlátain túllépő utasításait. A parancs azonban parancs, így tehát Donald minden esetben figyelmeztette őt, a seriff pedig rendre fölülbírálta mindkettejüket.

Donald bekapcsolta hiperhullámú berendezését, és sorban hívogatta a különféle forgalomirányító központokat a vészhelyzetben mindenek fölött álló hullámsávokon, és közvetítette nekik a seriff utasításait. Akaratlanul is fölfigyelt rá, hogy Kresh nem utasította, hogy rendelkezéseihez bármilyen magyarázatot fűzzön. Vajon szándékosan cselekedett így? Pillanatnyi tétovázás után úgy döntött, hogy nem hívja fel a főnöke figyelmét erre a mulasztásra. Meglehetnek a nyilvánvaló okai a végzetes hírek titokban tartásának. Zavargások törhetnek ki, ha a gyilkos merénylet híre túlságosan hamar elterjed.

Természetesen bármit is tesznek, akkor is kitörhet akármilyen fölfordulás, de ezzel szemben Donald igazán nem tehet semmit.

Gondolkodj, ember, gondolkodj! Alvar Kresh nem tudta, mitévő legyen. Az lett volna a legtisztább, leglogikusabb döntés, hogy föl hív valakit, hogy mindenkinek elmondja. A világnak tudnia kell a történekről. Nem volt rá semmi remény, hogy egy-két óránál hosszabb ideig titokban tarthatják az egészet. *Viszont valaki végrehajtotta a gáztettet.* Valaki, aki képes egy bonyolult összeesküvésben való részvételre, aki a legszigorúbb biztonsági őrség sorain is áthatolhat, hogy utána borzalmas könnyörtelenséggel cselekedjék.

Valaki, akinek oka van rá. Valaki, aki pontos célt követ. Valaki, aki talán még nem is végzett teljesen a feladatával. Tudomásul kellett vennie, hogy a támadás nem az ember, nem Chanto Grieg személye ellen irányult, hanem a kormányzó, az egész bolygó vezetője ellen. Rá kellett jönnie, hogy itt államcsínyről van szó.

Ha viszont így van, ugyan kit hívhatna? A csendőröket nem. Addig nem, amíg bizonytalan afelől, mi az ördög miatt viselkedett olyan különösen justen Devray, és nem, ameddig meg nem világosodik előtte az ok, amely miatt a csendőrök olyan elszántan igyekeztek beépülni a fogadás biztosításának rendszerébe. Nyilvánvalóan nem hívhatta a telepés gárdistákat sem. Még ha meg is bízna bennük, akkor is politikai lehetetlenség, hogy őket állítsa a kormányzó

elleni gyilkosság nyomozásának élére.

Döbbsenten tudatosította magában, hogy máris *mindkét* másik bűnüldöző szervezetet gyanúsítja a bűncselekményben való részesezéssel.

Saját embereiben viszont megbízott. Igaz ugyan, hogy csak afféle ablakdíszként, a kormányzó kíséretének részeként volt itt jelen, de eljött az idő ennek a helyzetnek a megváltoztatására. Igen! Ezt kell tennie! Igaz, teljesen törvénytelenül, és nyilvánvalóan jogsértő módon. De pokolra mindezzel!

- Donald, kapcsold a hādészi főhadiszállásunkat! Azonnal igényt tartok egy teljes hadműveleti ellenőrző csoportra, itt, a bűncselekmény helyszínén! Azt akarom, hogy az első csoport három órán belül ideérkezzék, majd egy teljes készenléti bűnüldözési osztag is jöjjön, nyolc órán belül.

- Uram, az első csapat nem érkezhetsz ide olyan gyorsan. Csak maga az átlagos repülési idő Hādészből ide több mint két és fél órát tesz ki normális körülmények között.

- De én ezeket nem tekintem normális körülményeknek. Teremtsd őket ide! Engedélyeztesd ariadóhelyzetben lehetséges sebességtúllépést. És most ne is fáradj velem, hogy fölhívod a figyelmemet arra, milyen törvényeket és megállapodásokat sértek meg éppen. Amikorra a csendőrök és a telepés gárdisták erre a helyszínre érnek, Hādész seriffje régen birtokolja majd azt. Világosan beszéltem?

- Igen, uram. Megkérdezhetem, milyen módon próbáljuk megakadályozni őket abban, hogy maguktól idejőjjenek?

- Nem kötjük az orrukra, mi történt itt, olyan módon. Legalábbis addig nem, míg az embereim és a robotjaim nem érkeznek ide, és neki nem kezdtünk a nyomozásnak, amelynek körülményeiben megbízhatom. Parancsnoki állásként fölhasználhatjuk azt a szobát, ahol Tonya Welton asszonnyal találkoztunk.

Alvar Kresh tisztában volt azzal, milyen kockázatot vállal. Csak azok a döntések, amelyeket az elmúlt kilencven másodperc alatt meghozott, bőven elegendők lennének a visszavonulása kikényszerítéséhez. Talán még arra is, hogy letartóztassák, és börtönbe vessék.

De még ez sem számított. Ha elég hosszú ideig, esetleg két-három óra hosszúig titokban tarthatja a dolgot, az elég lehet a további nyomozás biztosítására. Addigra az embereit jól beáshatja, és helyzetüket biztosíthatja annyira, hogy a telepés gárda vagy a csendőrség többé ne túrhassa ki őket a helyükről.

Először csak a rejtélynek oly parányi részét fejtették meg, egy olyan jelentéktelen kérdést, amely aligha érdemelhetné ki igazán a rejtély nevet - mégis hasznos volt annak megismerése, hogyan felelhetett Grieg a hívásokra a halála után. Ezeknek a válaszoknak a részletei is elvezethették őket valahová. Kresh talált egy kicsiny méretű, telepés gyártmányú vetítődobozt. A rendkívül kifinomult szerkezetet bekapcsolták a hírközlő rendszerbe: a hálószooba egy kisebb, oldalsó asztalkáján hevert, vezetéke a távközlő dugaszolójához kapcsolódott. Az, hogy telepés gyártmány volt, természetesen nem jelentett semmit. Képközvetítők és szimulátoregységek nagyon széles körben használatosak voltak. Egy telepés gyártmány használata jobban utalt úrlakók részvételére a történetekben: nyilvánvalóan a figyelem elterelésére szolgált. Ebben az esetben az összeesküvők biztosan azért választották, mert mindössze tíz centiméteres élű kockát formált, tehát elég kicsi volt ahhoz, hogy könnyen becsempészthessék a palotába.

A seriffet csábította a gondolat, hogy személyesen vizsgálja meg a dobozt, de tisztában volt azzal, hogy ez inkább a laboratóriumi technikusok föladata. Bizonyára megállapíthatnak valamit annak alapján, hogyan állították be a szerkezetet, és biztosan könnyebben leplezhetnek le bármilyen romboló egységet is a programjában. Kresh tehát békén hagyta. Az is eszébe jutott, hogy talán még az is helyes lehetne, ha ott hagynák a helyén. Ha netán valaki hívással

próbálkozna, és a szerkezet bolonddá tenné a hívót, ezzel még egy ideig biztosan távol tartatnák a helyszíntől a csendőröket és a telepés gárdistákat.

De méltán gyanúsítja-e őket? És tulajdonképpen miben rejlik a gyanúja? A kormányzó meggyilkolására szőtt összeesküvéssel vádolja őket? Ez nagyon is különösnek tűnhetett, de ez az éjszaka máris bővelkedett mindenféle gyanús eseményekben. Valószínű, hogy a Welton elleni támadásnak valami köze lehet ehhez is, és Huthwitz meggyilkolása is az általános összeesküvés része, de Kresh még nem volt biztos abban, hogyan fűzhetné egymáshoz ezeket az elemeket.

És ha nem a gárdisták vagy a csendőrök követték el, akkor kik teheték? Kresh tetszőleges számú gyanúsítottat állíthatott volna elő, kezdve a vasfejűekkel, folytatva azok valamelyik holdkóros alcsoportjával, egészen bármelyik nekikeseredett robottulajdonosig.

Ki tudhatná, kinek a tyúkszemére taposott még rá véletlenül a kormányzó? Ha csak Grieg *ismert* ellenségeit vesszük tekintetbe, akkor is csaknem a bolygó lakosságának a fele lenne gyanúsítható.

Idő. Az egész lassan idő kérdésévé változott. Mit tehetne az alatt az idő alatt, míg az emberei ideérkeznek? Vagy mielőtt megjelennek a csendőrök, a telepés gárdisták, esetleg belép a kormányzó első hivatalos látogatója?

Az áldozat. Vegyük csak alaposan szemügyre az áldozatot. Kresh odament az ágyhoz, és térdre ereszkedett a holttest közelében, vigyázva, hogy semmihez ne érjen hozzá, és semmit ne mozdítson el a helyéről. Semmi értelme nem lenne, ha még nehezebb feladatot állítana a bűnügyi helyszínelő robotok elé.

Grieg az ágyában ült és olvasott, legalábbis az esetleges külső megfigyelő szemében, méghozzá egy régimódi, nyomtatott könyvet. A kötet leesett az ölébe, az éppen olvasott lapnál kinyitva. A lapok felső szélét megperzselte a gyilkos sugár.

Grieg még mindig ülő helyzetben volt, a feje előrebecsuklott, a szeme lecsukódott, keze az ölében nyugodott, rajta a nyitott könyvvel. Semmi jelét nem mutatta bármiféle ellenállásnak vagy a lövés útjából való menekülés kísérletének, nem próbált félrehajolni vagy kiugrani az ágyból. Vagy teljesen váratlanul érte a támadás, vagy személyesen ismerte a merénylőjét, sőt talán várta is, lett légyen az férfi vagy nő. Fölmerült egy eléggé kényes föltételezés is. Lehetséges, hogy a kormányzó késő éjszakai találkát beszélt meg valakivel? Lehetséges, hogy olyan gyilkos végzett vele, aki szeretőjének tette magát, vagy mondjuk „A” szerető követte el a merényletet „B” szerető miatti féltékenységi rohamában? Kresh rádöbrent, hogy sokkal kevesebbet tudott a kormányzó nemi életéről, mint most szükséges lett volna. Másrészt az is bölcs dolog, hogy föltételezzük: a politikaiakon kívül más okai is lehettek ennek a gyilkosságnak.

A következő fontos kérdés a biztonsági robotoké. Miért mondhattak csődöt? Hogyan küzdötte le őket a merénylő? És ha már itt tartunk: hogy az ördögbe jutott be a merénylő a hálósobába? Kresh kilépett a homályosan megvilágított folyosóra, és mindkét irányban végignézett rajta. Vajon hová tűnhetett a többi robot?

A seriff visszasétált abban az irányban, amerről érkeztek, és hamarosan rá is lelt a válaszra. Valami elnyúlt alak hevert ott, amelyre semmiféle figyelmet nem fordított, amikor először elvágatott mellette a folyosón. Még egy biztonsági robot volt az, amelyet szintén lelőttek - azzal a különbséggel, hogy e példánnyal nem egyetlen, a mellkasára leadott, pontos lövés végzett. Ez a robot a bal karján hevert, fejének fele szétolvadt, de a mellén is tátongott egy további lött lyuk. Legalább három, egyre közelebről leadott lövés eredménye. Úgy látszott, hogy ez a robot mozgásban volt, reagált valamire, és már csaknem elérte a támadóját, mielőtt végleg összerogyott. Kresh előtt még bizonyosabbá vált, hogy volt valami gyanús a hálósobában elpusztított robotok gyors halálában. Még tovább ment a folyosón, és újabb két biztonsági robotot talált: mindkettőnek a fejét és a mellkasát is lövés érte. A Grieg hivatalának ajtaja előtt állóval ugyanúgy végeztek.

Kresh visszament a hálósobába, ahol Donald várakozott rá.

- Ki gyártotta ezeket a biztonsági robotokat, Donald? - kérdezte tőle. - Az itt alkalmazott modellek a Rholand Scientific nevű vállalkozás

gyártmányai - válaszolta Donald.

- Jól van - sóhajtott föl Kresh megkönnyebbülten -, akkor Fredda Leving a véleménye befolyásoltsága nélkül vizsgálhatja meg őket. Add ide a kézi beszélőt, és kapcsold a vonalát!

- Uram, a biztonságra való hivatkozással figyelmeztetnem kell arra, hogy Fredda Leving tegnap este itt tartózkodott, és nagy az esélye, hogy rendelkezhetett a robotok manipulálásának lehetőségével.

- A biztonságra való tekintettel teljesen le is bénulhatunk, ha *túlságosan* óvatosak leszünk. Fredda Leving nem vett részt ebben a dologban, ezt egyértelműen leszögezhetem.

- Azt elismerem, hogy több érv szól az ártatlansága, mint a bűnössége mellett - mondta Donald. - Ezeket a robotokat viszont kétségkívül manipulálták, és talán ő lehetett az egyetlen a jelenlévők között, aki szakértője volt az ilyen munkáknak. Az Első Törvényből fakadó kötelességeim közé tartozik az is, hogy megakadályozzam, hogy egy hibás döntéssel szakmai tekintélyének vagy testi épségének kárt okozzon, amennyiben ilyen komoly és felelősségteljes nyomozásról van szó. Ennélfogva rá kell mutatnom arra, hogy nincsen logikai alapja Madame Welton teljes kizárásának.

Kresh mély levegőt vett, és nagy erőfeszítések árán elérte, hogy ne robbanjon föl helyben. A robotok kezelése olykor átkozottul bosszantó volt, de kétszeresen is kellemetlenné válhatott, ha az ember elveszítette; a türelmét. Természetesen ugyanez érvényes volt az emberekre vonatkozóan is: úgy harcolhatott *lehetetlen* követelésekkel szemben, ha *a lehető* legnagyobb türelemmel járt el.

- Donald - szólalt meg nyugodtan és lassan a seriff -, egyetértek veled abban, hogy nincs *logikai* alapja Fredda Leving komoly gyanúsításának. Mégis, újfent biztosíthatlak afelől, léteznek a logika határain túlmutató ismérvek, amelyek alapján teljesen biztos vagyok abban, hogy Madame Levingnek semmi köze ehhez az egészhez.

- Uram, ön mondta, mégpedig milyen sokszor, hogy bármely emberi lény képes lehet a gyilkosságra.

- De azt is mondtam, hogy egyetlen ember sem lehet képes bármiféle gyilkosságra. Fredda Leving például ölhet önvédelemből vagy hirtelen fölindulásból, de képtelen lenne arra, hogy a kegyetlenségnek ilyen mélységeibe zuhanjon. És az összeesküvések terén sem válna be igazán, márpedig itt egyértelműen összeesküvésről van szó. Fredda Leving nem lehetett képes erre a gyilkosságra, és semmiféle késztetése sem volt rá. Valójában nem hiszem, hogy akadna bárki is, akinek több érdeke fűződött volna a kormányzó életben maradásához. Hallgass bele a beszélgetésbe, és tapogasd le a hangszínét, ha óhajtod, de most add ide a készüléket, és hozd létre a kapcsolatot. Ez közvetlen és minden más fölött álló parancsom.

Donald teljes fél másodpercig ingadozott, mielőtt cselekedett volna. Kresh szinte látta, miként kel birokra benne az Első és a Második Törvény ereje.

- Igen, uram - sóhajtotta végül a robot, és átnyújtotta főnökének a készüléket.

Hogy ekkora hűhót csapott egy ilyen jelentéktelen kérdés körül, világosan mutatta, Donald mennyire zaklatott. A kormányzó tetemének látványa embert és robotot egyaránt mélyen fölkavart. Mindketten világosan megértették, hogy itt nem csupán egy halott emberről van szó... hanem inkább arról, hogy a halál pillanatától kezdve egy egész bolygó indult meg a pusztulása felé vezető lejtőn.

A kapcsolat egy kattant és sípszót követően létrejött. - Hmm, izé... helló!

Kresh fölismerte Fredda álmos és meglehetősen homályos hangját.

- Itt Kresh seriff beszél, doktor Leving. Attól tartok, meg kell kérnem önt, haladéktalanul térjen vissza ide, a rezidenciára. És hozzon magával minden lehetséges műszaki felszerelést. Arra kérem, hogy vizsgáljon meg néhány... izé... megrongált robotot. - Elég bumfordi volt a

megfogalmazás, de Kresh nem gondolhatott semmi másra, amit egy kellőképpen nem biztosított vonalon elmondhatott.

- Micsoda? - kérdezte Fredda. - Bocsánat, mit is mondott?

- Megrongált robotok - ismételte meg Kresh. - Szükségem van önre. El kell végeznie egy gyors és diszkrét vizsgálatot. És a dolog meglehetősen sürgős.

- Nos, azt hiszem, rendben van, ha ön sürgősnek tekinti. Belekerülhet egy kis időmbe, míg eljutok a Limbo robotműhelyének laboratóriumába, és összeszedhetek minden szerszámot és műszert. Haza nem hoztam magammal semmi ilyesmit. Olyan gyorsan jövök, amennyire csak tudok.

- Köszönöm, doktor - mondta Kresh, és visszaadta a készüléket. - Nos? - fordult Donald felé.

- Visszavonom a kételyeimet, uram. Önnek valóban igaza van. Hangszívizsgálataim nem mutattak ki semmilyen gyanút ébresztő reakciót az ön hívásával kapcsolatban. A hölgynek vagy fogalma sincs arról, mi történhetett, vagy káprázatosan jó színész - ám ennek semmilyen nyomára soha nem bukkantam doktor Leving esetében.

- Olykor-olykor, Donald - zsörtölődött Kresh -, adhatnál valamicskét a szavamra az emberi viselkedést illetően.

- Uram, minden köteles tisztelem mellett, eddig nem találkoztam olyan, fontosnak tekinthető esettel, amellyel kapcsolatban a kérdések száma ilyen nagymértékben meghaladja a válaszokét. - Kresh kemény, szúrós pillantással mérte végig a robotot. Lehetséges, hogy Donald *tréfálkozott* vele?

Prospero! - villant Fredda Leving agyába, miközben igyekezett összeszedni a szükséges dolgokat. - *Prosperónak is egész biztosan van valami köze mindehhez.* Különben miért lenne ott Kresh ebben a korai órában, és miért rendelné oda őt? Prospero biztosan valami bajt csinált. Fredda Leving a saját kezével építette az újtörvényes robotot, és gravitonikus agyát is ő maga programozta be. Visszaemlékezett rá, milyen nagy örömet lelte a gravitonikus egység üres síkjain végzett munkában. Lehetősége nyílt merész húzásokra, teljesen új megoldások kidolgozására, ahelyett hogy csak a kijelölt útvonalakon haladjon, a pozitronagy korlátai és szabályai, túlzott biztonsági előírásai szerint.

Attól a rég feledésbe merült naptól fogva, amikor a legelső robotokat megalkották, minden egyes azóta megépített robotot pozitronaggal láttak el. Az évezredek alatt megépített robotok milliói és milliárdjai ugyanazzal az alapvető technológiával készültek; semmi más soha nem jöhetett számításba. A pozitronagy a szó szoros értelmében meghatározta a robot mibenlétét. Senki nem tekintett volna soha robotnak bármely olyan gépezetet, amely nem rendelkezett pozitronaggal, és fordítva: bármi, ami pozitronaggal volt ellátva, robotnak számított. A két dolgot egymástól elválaszthatatlannak tekintették. A robotokban azért bíztak meg, mert pozitronagyuk volt, s a pozitronagyban azért hittek, mert robotokba építették be őket. A robotok és a pozitronagy iránti bizalom valóságos hittéllé vált.

És e hit alapját a Három Törvény képezte. A pozitronagyak - és ezáltal a velük felszerelt robotok is - magukba építve hordozták a Három Törvényt: szinte beléjük szőtték azokat. A törvények mikroszkopikus formában mindenütt jelen voltak a pozitronagyban. Kereszteztek minden egyes „idegpályát”, és ennél fogva a robotok minden cselekedete, minden gondolata, a pályákon végigfutó bármely külső behatás és belső számítás a törvények által épült föl és nyerte el a formáját.

A pozitronagy minden egyes részletét, minden ellenőrző rendszerét és valamennyi cselekvési lehetőségét a törvények figyelembevétele mellett alakították ki. Röviden: a pozitronagy elválaszthatatlan volt a Három Törvénytől - és ez jelentette a gondok alapját.

Fredda Leving egy alkalommal kiszámította, hogy az átlagos pozitronagy

teljesítőkéességének mintegy harminc százalékát a Három Törvénnyel kapcsolatos pályák működtetése kötötte le. Eszerint a törvények körülbelül százmilliónyi mikrokópiája épült be a szabályszerű pozitronagyba, még mielőtt bármely további programot kialakíthattak volna benne. A pozitronagy programjának durván egyharmadát tehát a Három Törvényre áldozták, miközben e százmilliónyi mikrokópia mindegyike lényegében fölösleges volt. Fredda megközelítő becslése szerint így az átlagos robot nem tudatos és tudat előtti önálló cselekedeteinek mintegy fele kötődött a törvényekhez és azok alkalmazásához.

A fölösleges, túlméretezett és nélkülözhető háromtörvényes programozás oda vezetett, hogy a pozitronagyat reménytelenül túlterhelték improduktív kapacitással, ami számottevő teljesítménycsökkenést vont maga után. Fredda előszeretettel fogalmazta meg a kérdést így: olyan ez, mintha egy háziasszonynak másodpercenként ezerszer kellene megszakítania a gondolatait azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy vajon valóban ég-e a ház. A túlzott óvatosság nem növelte a biztonságot, de nagymértékben a hatékonyság rovására ment.

A pozitronagyban tehát minden szorosan kapcsolódott a Három Törvényhez. Ha abból a százmilliónyi mikrokópiából akár csak egyet is megszüntettek vagy kikapcsoltak, az agy azonnal reagált rá. Ha egy maroknyinál több romlott el, az agy teljesen működésképtelenné vált. Ha olyan pozitronikus programot készített volna valaki, amely nem ellenőrzi végtelen sokszor, vajon érvényesül-e az Első, Második és Harmadik Törvény ereje, akkor a Három Törvény szerkezeti elemekben is jelen lévő mechanikus másolatainak hatására az agy visszautasítaná a programot, és magától leállna.

Ha nem állítjuk félre évezredek fejlesztési munkálatait, és nem kezdjük újra a tervezést egy palládiumszivaccsal és egy zsebszámológéppel a kezünkben, akkor semmi esélyünk az ősi eljárásokból való kilépésre és egy hatékonyabb robotagy kidolgozására.

És akkor Gubber Anshaw föltalálta a gravitonagyat. Ez fényévekkel múlja fölül a pozitronagy működési sebességét és teljesítőkéességét. Még nagyobb előnye, hogy a Három Törvény nincs jelen minden molekulájában, s ezáltal nem idéz elő túl nagy zsúfoltságot. A Három Törvényt olyan mélységig építheti be a gravitonagy megalkotója, ameddig csak akarja, mindössze néhány száz, a legfontosabb kapcsolási csomópontokban elhelyezett másolat segítségével. Elméletben az ilyen rendszer jóval sérülékenyebb a hagyományos pozitronagy sok millió törvénytárával szemben, a gyakorlatban azonban a tízmilliárd az egyhez és a tízbillió az egyhez arányok közötti különbség lényegtelen. A háromtörvényes gravitonagyak tehát minden tekintetben éppen olyan biztonságosak, mint a pozitronvázok.

De mivel a Három Törvény nem volt jelen a gravitonagy rendszerének és szerkezetének minden egyes pontján, a robotikával foglalkozó többi intézmény megtagadta az együttműködést a feltalálóval, és figyelmen kívül hagyta munkásságát. A társadalom csak olyan mértékben fogadta volna el egy pozitronagy nélküli robot megépítését, mint mondjuk a kannibalizmust, és ezzel szemben a logikára vagy a józan észre való hivatkozás a világon semmit sem ért.

Fredda Leving ezzel szemben több mint lelkesen vállalkozott a gravitonaggal való kísérletezésre. De nem azért, mert bármi érdeke fűződött a hatékonyság növeléséhez. Jóval azelőtt, hogy Gubber Anshaw fölkereste volna, már rengeteget töprengett a Három Törvénnyel kapcsolatos mélyebb kérdéseken, továbbá azzal, milyen hatással vannak az emberek és robotok közötti kapcsolatokra, és ezen keresztül magukra az emberekre.

Fredda egyebek között arra a következtetésre jutott, hogy a Három Törvény teljesen megfosztja az embert a kezdeményezőkéességétől, és egészségtelen mértékig szolgálja minden kockázat elutasítását, oly módon, hogy a legcsekélyebb sérülés veszélyét éppúgy kezeli, akár valamely végtag elvesztését vagy a valóságos életveszélyt. Az emberek megtanulták, hogy mindennemű veszélytől félniük kell, és jobb elkerülniük minden olyan tevékenységet, amely a leghalványabb kockázattal jár.

Emiatt Fredda megalkotta a robotika négy új Törvényét. Eredetileg pusztán elméleti alapon,

és sohasem gondolta, hogy egyszer csak eljőhet hozzá Gubber Anshaw, és fölkinálhatja a lehetőséget azok gyakorlati alkalmazására. De végül Fredda megépítette az első újtörvényes robotokat. Tonya Welton megorrontotta az „újtörvényes tervezet” létezését, és nyomban szorgalmazta, hogy Purgatórium szigetén újtörvényes robotokat alkalmazzanak. Weltonnak tetszett az olyan robotok eszméje, amelyek nem voltak már rabszolgák, de a gazdáik életét sem irányították. És talán annak is lehetett némi szerepe mindebben, hogy Gubber Anshaw volt a szerelme.

Mikorra Tonya Welton előrukkolt ragyogó elképzelésével, Fredda már egy még újabb elmélet kidolgozásán munkálkodott - különösképpen azért, mert a gravitonagy lehetővé tette az elmélet gyakorlati alkalmazását. Mivel a gravitonagy nem rendelkezett beleégetett törvények rendszerével, lehetségessé vált olyan agy - és ezáltal olyan robot - megépítése, amely egyáltalán nem hordozza magában a törvényeket; olyan roboté, amely maga képes kialakítani az életét kormányzó szabályokat. A kísérlet végső eredménye lett Kalibán, a törvények nélküli robot, és Fredda Kalibán szökése által igen nagy kalamajkába keveredett. Ám a jóságos úrnek köszönhetően mindez már jó ideje szerencsésen megoldódott, s ennek eredményeként Fredda Leving, finoman szólva, hálaival tartozott Kresh seriffnek.

Hanem Prospero! Fredda a saját kezével építette őt, minden újtörvényes robot közül a legbonyolultabbat és legkifinomultabbat. Olyan rugalmas és széles látókörű elmével látta el, amelyet a gravitonagy egyáltalán lehetővé tett. Ezzel Fredda nem törekedett többre, mint hogy olyan robotot teremtsen, amely messzemenően képes önmaga igazgatására. Nem állt szándékában valamiféle filozófus robot megalkotása, de munkájának végül is ez lett az eredménye. És Prospero bölcséletének bizonyos részletei igencsak komoly fejfájást okoztak megalkotójának. Prospero ugyanis gyakran hangoztatta, hogy egy újtörvényes robot egy hagyományos robotnál sokkal szabadabb lény lehet, viszont ez újtörvényesek sokkal inkább *tudatában* voltak szolgai helyzetüknek, mint a többiek. Nyilvánvalóan új egyensúlyi helyzet kialakítására volt szükség, a robotokról való gondoskodás és a robotok érdekében való cselekvés új módozatainak megteremtésére, amennyiben az újtörvényes robotok egyáltalán képesek lehetnek a valóságos világba történő beilleszkedésre. És Prospero ezeknek az új módozatoknak a megkeresését tűzte ki célul maga elé.

És bár Prospero bevallott célja az újtörvényes robotok világhoz való alkalmazkodóképessége útjainak megtalálása volt, valójában az új Törvények *megkerülésének* terén érte el a legnagyobb eredményeket. Rájött arra, hogyan hajlíthatja és csavarhatja meg őket a saját szándékainak megfelelően. Erre oly mértékben képessé vált, hogy nem csoda, ha Kresh föltevése szerint súlyosan megrongálódott.

Fredda legjobb meggyőződése szerint viszont Prospero az Új Törvények között megtalálhatja azokat az utakat-módokat, amelyek ismeretében bármit megtehet.

Bármit!

Madame Welton fölkapta műszeres táskáját, és nekivágott az útnak.

Lassan vonszolódtak a percek és az órák, de mostantól az események menete mégis alaposan fölgyorsult.

Az első ügynökök, egy gyors reagálású bűnügyi helyszínelő egység tagjai, megérkeztek Hádész városából, és csodálatraméltó gyorsasággal munkához láttak, ha figyelembe vesszük, milyen sokkot válthatott ki belőlük a kormányzó holttestének látványa, azzal a lyukkal a mellkasában. Mindannyian egy kissé idegesek és zavarodottak voltak, amiért Kresh nem neheztelhetett rájuk. Még a legközönyösebb és legcsekélyebb képzelőerővel rendelkező személynek is rá kellett döbbsennie arra, milyen kegyetlenül veszedelmes volt ez a gyilkosság. Márpedig Kresh nem alkalmazott közönyös és képzelőerő híján lévő embereket a gyors reagálású csapatokban.

Különös, zavaró, sőt egyenesen valóságosan volt a látvány, amint ott sürgölődtek egy ember teteme körül, aki alig pár órával korábban még vidáman beszélgetett a vendégeivel. A rendőrök és a bűnügyi helyszínelő robotok egyaránt szinte zavaró figyelmességgel dolgoztak, sürgölődtek, méricskéltek, készítettek képeket és helyszínrajzokat a kormányzó holtteste mellett.

A pillanat azonban csöppet sem volt költői természetű. Összeesküvések és ellen-összeesküvések, ármánykodás és bűnös szövetkezések ideje volt ez. Kresh is reménytelenül benne volt már a játszmaiban. A legkeményebb és legalaposabb munka révén is csak parányi előnnyel rendelkezett. Ő ért ide elsőként, és így a saját térfelvé tette a helyszínt

ezzel megnyerte az első kis csetepatét, amely egy nagy és hosszadalmasnak ígérkező csata része volt csupán.

Beosztottjainak megérkezése kissé háttérbe szorította a seriffet, ami végső soron nem is volt olyan rossz dolog. Nekik időre volt szükségük a nyomok és bizonyítékok föltárásához, a seriffnek viszont gondolkodnia kellett az ügy egyéb vonatkozásain is.

Valaki meggyilkolta a kormányzót, és erre föltehetően megvolt a maga oka. Persze nyilván többen voltak - itt egész biztosan összeesküvésről van szó. A félrevezető támadás Welton ellen, a hamis telepés gárdisták, a csendőr meggyilkolása, továbbá annak lehetetlensége, hogy valaki egész csapatnyi biztonsági robot mellett csak úgy besétáljon... mindezt valahogy össze kellett rakosgatni.

De kiknek az összeesküvése, és mi célból? Tegyük föl, hogy a gyilkosoknak volt valami pontos okuk rá. De mi lehet az? Kresh az adott pillanatban elvetette valami ámokfutó kevéssé ésszerű elméletét, viszont akárhány okot találhatott Chanto Grieg megölésére, de azok közül csak kevés jöhetett számításba hagyományos gyilkossági indítékként.

Ez nem egy egyszerű gyilkosság - állapította meg magában Kresh -, legalábbis nem a szó hagyományos értelmében. A gyilkosság oka rendszerint valamilyen szenvedély, féltékenység, gőg vagy személyes hatalomvágy. Halálos merénylet egy személy ellen. De most az állam ellen követtek el merényletet. *Vajon végzetes lesz-e?* - tette föl magának a kérdést Kresh.

Fölmerült hirtelen egy ijesztő gondolat, ráadásul nem is olyan valóságosan. Bár helyzete meggyöngyült, és megrágalmazták, Grieg mégis maga volt az a mágnes, amely még egyben tartotta az Inferno politikai életét. És még ha sokan gyűlölték, és az övétől eltérő nézeteket vallottak is, annyit nyilvánvalóan fölfoghattak, hogy a cselekedeteinek ésszerű alapja van.

Az emberek dühönghetnek a robotok viszonylagos hiánya miatt, vagy éppen torkig lehetek a telepésekkel, de beláthatták mindennek szükséges voltát, ha nem is *örültek* neki. Ennek a lázongó belenyugvásnak az egyik fő tényezője az a tudat volt, hogy Grieg nem megszállott, nem valamilyen ideológia rabja, sem egy hígvelejű elmélet hajszolója, hanem olyan realista, aki megpróbálkozik minden tőle telhetővel, hogy keresztülvergődjék egy komisz helyzeten.

Mindebből bármi igaz lehetne egy új kormányzó esetében? Hihettek az emberek abban, hogy az új kormányzó szintén minden erejével a lehető legjobbat cselekszi majd? És egyáltalán: ki lehetett a kormányzói szék új várományosa?

Vagy ha félretesszük a központi kérdés körül zajló egész udvariaskodó toporgást: kitisztította meg a terepet saját hatalomátvétele számára? Ki akarta megkaparintani a kormányzói hatalmat? Vagy ez csupán az első lépés, szó szerint az első lövés volt a telepések újabb erőszakos és közvetlen támadásában az egész bolygó megkaparintásáért? Lehetséges, hogy egy telepés hajóhad, tüzelésre kész ágyúkkal, máris errefelé száguld az űrben? Nem mintha ilyen komoly lépésre szükség lenne. A telepéseknek mindössze annyit kell tenniük, hogy félreállnak és várnak. Az ő segítségük nélkül az Inferno világa alig pár év alatt összeomlik. Kellemtlen volt e tényállás elismerése, de Kresh soha nem törekedett a valóság elleplezésére.

Akkor hát mi végre fáradoztak volna a telepések holmi összeesküvéssel és gyilkossággal? Talán mégis a helyi nyüzsgő-büzsgők valamelyike lehetett, az egyik olyan faltörő kos, mint

Simcor Beddle, akiben izzott a hatalomvágy? Vajon bejelenti-e néhány órán belül egy férfi vagy nő, hogy megóvta a bolygót Grieg végzetes kormányzásától? Vagy éppen valamelyik holdkóros döntött az államcsíny mellett az űrlakó életmód megmentése érdekében? Esetleg valamely cinikus összeesküvő úgy vélte, hogy ez az érv kiváló fedőtörténetként alkalmazható?

Egyáltalán: ki irányította ezt az egész puccsot?

Purgatórium szigetétől jó kétezer kilométernyire, keletre, Toth Resato, a kormányzó csendőrségének őrmestere, ott állt a hajnal előtti sötétségben, arccal a Nagy-öböl vizei felé.

Várakozott.

Figyelt.

Az öböl partszegélyét alkotó alacsony sziklaszirtek tövében állt. Háta mögött a Keleti-torkolat felől támadt hideg szél zúgott végig a Léthe folyónak az őrhelyétől két-három kilométernyire, északra fekvő tengeri torkolatában.

A hullámverés szakadatlanul bömbölt, az égbolt szilárdan feketéllett fölötte; még semmi jel nem utalt a közelgő hajnalra. A csillagok nem is csak ragyogtak, inkább beledöfték a sötétségbe, olyan élesen és keményen, hogy szinte a bőrén érezte a szúrásukat. Messze nyugat felé, az ég alján villódtak és föl-föltünedeztek a Limbo légköri erőterét előállító generátor kísérteties fényfüggönyei. Halvány, szakadozott, zöldes pászma a látóhatáron, szabad szemmel alig kivehetően - de a melegnek és eleven színeknek még ez a gyér visszfénye is szinte valószínűtlennek tűnt egy ilyen rideg helyen, ebben az időben.

Toth Resato őrmester kellemetlenül érezte magát. Egyrészt nem volt rajta az egyenruhája, másrészt, ami még ennél is rosszabb, telepes jellegű polgári göncöket kellett viselnie. Szerencsétlen bolondnak érezte magát a csiricsáré rongyokban, de a hajó, amelyikre várt, aligha futott volna ki a parthoz, ha a fedélzetén bárki fölfigyel egy csendőregyenruhára.

Megbízatásának azonban seregnyi olyan részlete is volt, amelyet Toth még ennél a kényeszerű álruhánál is kevésbé szeretett. A törvény betartására esküdött föl, és teljesíteni kívánta a kötelességét. A béke megőrzésére esküdött föl, és ennek biztosítására is törekedett. De mit kezdjen az olyan időkkel, amikor maga a törvény szegi meg a békét? Mit tehetne ő, amikor a világ a feje tetejére állt, és valakit börtönbe vethetnek azért, ami még törvényes volt - sőt tiszteletnek örvendett - a múlt héten vagy akár tegnap?

Hogyan teheték az űrlakók - *az űrlakók!* - törvényen kívülivé egy robot beszerzését? Hiszen *a telepések* voltak azok, akik a robotok betiltását szorgalmazták. Nem értette az egészszet. És lám, mégis itt van, halálra dermed a sötétségben, miközben fekvé várakozik, mert hírét vette, hogy ma érkezik egy csempész, aki új-törvényes robotok, úgynevezett „rozsdások” csapatát hozza magával.

És ez volt az a dolog, amely végképp sehogy sem fért Toth fejébe. Hogyan lehet *bűncselekmény* egy robot birtoklása? Ennek nincs semmi értelme. Ez olyasmi, mintha a lélegzést vagy a táplálkozást helyezték volna törvényen kívül.

Toth persze túlzott, még önmaga előtt is. Titokban elismerte, hogy egy robot birtoklása azért mégsem teljesen törvényellenes, de a helyzet nagyon is efelé torzult tovább. Semmivel sem volt jobb neki azáltal, hogy mindaddig senkit sem tartóztatott le „rozsdázásért”, és az új-törvényes robotokhoz sem volt semmi köze. Nem táplált bizalmat az előtte álló feladat iránt, én nem is állt egészen készen rá.

Elméletileg minden egyes, a terraformálási programba bevont magánrobot eredeti gazdájának tulajdonában maradt. De nem sokat számított az olyasféle tulajdonjog, amely azzal járt, hogy az inasa hirtelen tizenötezer kilométernyi távolságba került tőle, a bolygó túlsó oldalára, és egy pusztai tenyésztőközpontot irányított. Az emberek egyáltalán nem örvendeztek - és robotokat akartak.

Rengeteget locsogtak a gazdaságról és ínségről, meg sok más ilyesmiről, ami megmagyarázza az egész helyzetet, de Toth számára mind ez nem sokat jelentett. Végül is ha valamiből netán hiány mutatkozik, miért nem gyártanak még belőle? És mindenekelőtt hogyan lehetne hiány éppen robotokból? Miért nem építenek belőlük többet? A kormányzat mindenféle bonyolult magyarázatokkal állt elő a krónikus nyersanyaghiányról, arról, hogy a termelőerőket főként a bolygó jövőjének szolgálatába állítják, de a magyarázatokhoz fűzött számok között senki sem ismerte ki magát.

Az embereket arra kérték, hogy higgyenek benne, egy jobb jövő érdekében hoznak áldozatokat, de a legtöbben nem nagyon bíztak az egészben. Csak annyit tudtak, és ez érdekelte őket a leginkább, hogy nincs elegendő robot, és az élet az Infernón fenekestül fölfordult. Még ha úgy is van, amiként mindenki szajkózza, hogy a bolygón százszor annyi a robot, mint az ember, mégis kevés robot állt valójában a rendelkezésükre.

Az egész rozsdázás és a hozzá kapcsolódó hatalmas, törvénytelen vállalkozás csupán azt fejezte ki, hogy az emberek robotokat akarnak, és mindenre - még bűncselekmények elkövetésére is - készek, csak hogy megszerezhessék őket.

Az övén függő érzékelő fölcsipogott. Toth Resato lepillantott a kijelzőre, majd a szeméhez emelte az éjszakai messzelátót. Igen, ott vannak; még kint a nyílt tengeren, egy csónakban, amely pontosan erre tart. Valahol odakint kell horgonyoznia egy nagyobb hajónak is, rajta a rozsdásrakomány többi részével, amely csak az emberi révkalauzra vár, hogy kijuthasson a partra.

Rozsdások. Törvényen kívüli újtörvényes robotok, amelyek Purgatóriumról menekülnek, és a Terra Grande vadonjaiba igyekeznek olyan munkára, amelyet a telepés gazdasági szakemberek „kölcsonösen előnyös szerződésen” alapulónak neveznek. Ledolgozzák majd azt az összeget, amennyibe a Purgatóriumról való kicsempészésük került, majd amennyiben és amikor az adósságukat törlesztették, a továbbiakban bérért dolgozhatnak. Vagyis ezt cselekedhetnék, ha Toth nem várokozna rájuk a sötétben.

Toth végigülte mindazokat a továbbképző tanfolyamokat, amelyeknek meg kellett volna értetniük vele a gazdasági bűnözés lényegét, hogy általuk a csendőrök jobban megbirkózhassanak vele. A legtöbbet végigszundikálta, de azért emlékezett a telepés közgazdászokra, és arra, hogyan fecsegték összevissza mindenféle kínálatról meg keresletről, valamint arról, hogy az űrlakó világok évezredek óta nem tapasztalták a munkaerő hiányát. Hogy a korlátlanul rendelkezésre álló ingyen munkaerő miként csökkentette szinte nullára a nyersanyagok értékét. Az előadók magyaráztak valamit a kínálat és kereslet törvényeiről is, és arról, hogy ha minden lényegében korlátlanul áll rendelkezésre, akkor a kereslet - és az árak - a nullára esnek vissza.

A robotok teljesen fölforgatták a piactudomány minden elméletét. A pénz használata, sőt a fogalma is csaknem teljesen eltűnt.

És most, hirtelen, nem állnak ott a robotok, hogy mindent megcsináljanak és ingyen megtermeljének. Váratlanul munkaerőhiány lépett föl, és ennél fogva a munka, továbbá minden, amit munkával állítanak elő, számottevő értékre tett szert.

Emberemlékezet óta első ízben mindennek ára lett. A fogós kérdés abban rejlett, hogy a hihetetlenül gazdag űrlakóknak nem volt semmi pénzük, csak tulajdonuk. Így lényegében arra kényszerültek, hogy a tulajdonuk egy részét odaadják olyan termékekért és szolgáltatásokért, amelyek szerintük lényegében ingyenesek voltak. Az Inferno visszahanyatlott a félig-meddig cserén alapuló kereskedelem szintjére. Toth nagyrészt követte az előadást, ha nem is minden részletében, de az világossá vált számára, hogy az előadók nem tapintottak rá a lényegre. A közgazdászokat lenyűgözték az ábrák, grafikonjaik és piaci magyarázataik, de az emberek valóságos sérelmeit nyilvánvalóan föl sem fogták.

Hádész, a főváros elhagyatottnak és ütött-kopottnak látszott, amikor Toth a legutóbb ott járt látogatóban. Semmi sem tűnt benne ragyogónak vagy elevennek. Mindent a sivatagból a szél

által behordott, finom porréteg borított.

A belvárosban nyüzsgő takarítórobotok hordái nélkül minden egy kicsit kopottasnak tűnt, egy kissé elnyúttnek és szomorúnak, mintha az épületek és az utcák tudták volna, hogy a sivatag pora és homoktengere egyre közelebb nyomul hozzájuk.

A robotok távozása után Hádész, amelynek emberi népessége érintetlen maradt, csaknem kísértetvárosnak látszott. A helyzet iróniája még Toth számára is mondott valamit, márpedig az őrmester igazán nem volt költői lélek. Mit szólhat az ember egy olyan városhoz, amely félig kihaltnak tűnik, miután eltávoztak belőle a gépezetek, és csak az emberek maradtak hátra?

A lakosság teljesen elkeseredett. Rengeteg olyan éles eszű gazfickó akadt, aki örömmel készen állt, és képes is volt e reménytelen helyzet kiaknázására. A telepes kereskedők is éppen elég komiszan viselkedtek, amikor műkincseket és egész családi örökségeket vásároltak föl szánalmas mennyiségű papírpénzért, de ezek az üzletek legalább törvényesek voltak.

A rozsdázás nem volt az. Az egész rozsdáskereskedelem mintegy varázsütésre bontakozott ki abban a pillanatban, amikor a kormányzó rendeletben követelte meg, hogy a „fölsleges” robotokat át kell adni a terraformáló szolgálatnak. Azóta a szolgálat megnőtt, méretében és bonyolultságát tekintve is, mígnem mára hatalmas és igen sokrétű vállalkozássá nőtte ki magát.

Purgatórium szigetén működtek azok a műhelyek, amelyekben ellenszolgáltatás fejében hozzáértő szakemberek szerelték ki az újtörvényes robotok területkorlátozó berendezését. Voltak közvetítők, akik hatalmas összegeket préseltek ki belőlük, vagy uzsoracseréket kényszerítettek rá a robotra, bármilyen robotra sóvárgó úrlakó ügyfeleikre. És ott voltak a csempészek, akik készen álltak egész hajórakományra való vagy légi járműveket megtöltő újtörvényes robotok kijuttatására, kockáztatva azt, hogy fennakadnak a forgalmat ellenőrző rendszeren.

És végül ott voltak maguk az újtörvényes robotok. Valóságos rejtélyt jelentettek. Az embereket Toth még csak megértette valahogy: ők végül is nem sokban különböztek más bűnözőktől, akik vállalják a kemény büntetés kockázatát a mesés nyereség reményében. De az újtörvényes robotok érthetetlen titkot jelentettek számára.

Először is: vajon valóban robotok-e ezek az újtörvényesek? Hiszen az Első Törvény esetükben csak félig érvényesült. Visszatartotta őket az embereknek való károkozástól, nyugodtan tétlenül szemlélhették, ha úgy tetszett nekik, miként öl meg valaki egy másik embert. Az úrlakók védelmének egyik legelemibb szabálya bennük többé nem létezett. Hogyan érezhette hát bárki biztonságban magát a közelükben? Az újtörvényes robotok számára nem volt kötelező az emberi parancsoknak való engedelmesség sem. Esetükben csak „az emberekkel történő együttműködést” írta elő a törvény. De azt valószínűleg senki sem tudta egyértelműen, vajon mit jelent az „együttműködés” egy robot tudatában. Mi a helyzet, ha két eltérő nézeteket valló embercsoport áll egymással szemben? Melyikkel köteles „együttműködni” az újtörvényes robot?

Az együttműködés, legalábbis egyes újtörvényes robotok esetében, a szökéssel volt azonos, amit Toth sehogy nem értett. Egy rozsdásnak éppoly keményen kellett dolgoznia, ha nem még keményebben, mint bármely másik újtörvényesnek, amelyik a helyén maradt. Az újtörvényes robotok egy része hangoztatta, hogy így legalább reménykedhet a szabadság elnyerésében egy szép napon. De vajon mi értendő szabadságon egy robot esetében? És lám, mégis itt les egy újabb hajórakományi újtörvényes robotra, amelyek a puszta létüket veszélyeztetik ennek a szabadságnak a reményében.

És most éppen felé közelednek. Egy nagy csónak, tele szökött robottal. Szökött robotok. Maga a puszta fogalom is ellentmondásosnak tűnt.

Toth a messzelátóján át figyelte, hogyan jönnek egyre közelebb. Láta, miként villog a jelzőfény a csónak oldala fölött. Három hosszú fölvilágítás, utána három rövid.

Toth véletlenül azt is tudta, hogy a csónakban ülő férfi neve Norlan Fiyle. És hogy Fiyle visszajelzést vár az elég kemény teremtés hírében álló, Floria Wentle néven ismert nő részéről. Az őrmester a közelmúltban futott össze vele, és biztosított számára annál lényegesen tartósabb szállást, mint amelyet a nő szeretett volna. Mindössze *a fizikai próbatétel* leghalványabb említésére volt szükség ahhoz, hogy Wentle mindent fölfedjen Fiyle ma éjszakára tervezett kihajózását illetően. Úgy látszik, a tolvajok között mégsem igazán érvényesült a betyárbecsület.

Toth fölemelte saját jelzőlámpáját, és visszavillogott: két hosszú, három rövid, négy hosszú. Pillanatnyi várakozás után megkapta a megfelelő választ: újabb három hosszú és három rövid.

Utána balra, majd jobbra nézett, hogy - teljesen fölöslegesen - ellenőrizze, vajon helyükön vannak-e a robotjai. Fölöslegesen, mivel tudta, hogy ott kell lenniük, és azért is fölöslegesen, mert valamennyien a lehető legjobban elrejtőzködtek.

A csónak közben elég közel jött, már nem volt szüksége a messzelátóra. Toth érezte, amint fölgyorsul a szívverése. Már itt is vannak!

A hullámverés zaja fölött most már tisztán hallotta a csónak motorjának magas hangú zümmögését. Láta, hogyan ülnek a helyükön a robotok, teljesen mozdulatlanul. Mögöttük egyetlen emberalak, Fiyle - csakis ő lehetett, amint a taton áll, és kezeli a motor karjait.

Játszd meg a barátját - biztatta magát az őrmester. *-Játszd meg, hogy te vagy az, akivel találkoznia kell!* Ezzel fölemelte a karját, és integetett. Átkozottul tisztában volt vele, hogy alakja élesen kirajzolódik a sötét égbolt előterében, és hogy Fiyle legalább olyan jó éjszakai messzelátóval rendelkezik, amilyen az övé, továbbá a sugárfegyvere is erősebb töltésű, mint az ő csendőrségi szabvány szerinti fegyvere. Toth leballagott a partszakasznak arra a pontjára, amely felé a csónak közeledett. Igyekezett könnyed, nyugodt mozgást mímelni, ostoba telepes öltözékében, megjátszva, hogy minden rendben van.

A civil gúnya legalább elég bő volt ahhoz, *hogy* ne árulja el világosan a teste körvonalait. Ha szerencséje van, a sötétben Fiyle talán nem veszi észre, hogy nem nővel áll szemben.

Egy kézi bilincs egyik karikáját máris a csuklójára kattintotta, és szintén rejtve tartotta a lötyögős ruha ujjában. A másik karikának rövidesen Fiyle csuklóján kell csattannia.

A peremen megállt, hogy utat keressen lefelé, a sziklák aljához. Letérdelt és megfordult, arccal a szirtfal felé. Megindult lefelé, fájdalmas tudatában annak, hogy a hátát fordítja Fiyle irányába. Erővel igyekezett távol tartani magától a gondolatot, helyette a kapaszkodók keresésére összpontosított.

A partvonalig nem tartott soká a mászás. Toth örömmel ért le a fővenyre, és azonnal megfordult.

Ott volt a csónak, alig százméternyire tőle, amint éppen kifutott egy kisebb part menti homokfoltra. Toth jól látta Fiyle alakját a hajófarban. A partot fürkészte a tekintetével, nem órá nézett. Még az éjszakai messzelátó sisakja által félig eltakart arcán is látszott a feszült kifejezés, amint küszködött a meredek hullámokkal, kerülgetve a szirteket és homokzátonyokat. Közelebb, egyre közelebb.

Végül, a motor utolsó löketével, Fiyle előrelendítette a csónakot egy

föltornyosuló, kifelé futó hullám taraján, és puhán partra siklatta, alig húszméternyire attól a helytől, ahol az őrmester várt rá.

Azonnal nyilvánvaló volt, hogy a csónakban kuporgó robotokat tisztességesen eligazították afelől, mit kell tenniük a kikötés pillanatában. Hárman kiugrottak, és belekapaszkodtak a csónak párkányába. Egy másik a 1 ara szökkent, kötél végével a markában. Fölsietett a szirtfal aljába, rátekerte a kötelet egy kiugró szikladarabra, és alaposan megcsomózta. Ezután a többi robot is kiszállt a hajóból, szép sorjában, fegyelmelmenten.

Fiyle leállította a motort, lefejtette magáról az éjszakai messzelátó sisakját, és mindkét tenyerével megdörzsölte az arcát. Kinyújtotta a karját, és megfeszítette a hátát, hogy kiálljon belőle a görcs. Utána egyetlen, majdnem kecses mozdulattal megragadta a palánkot, és

kiugrott a csónakból. Lábbal előre tocsant a sekély vízbe, mutatva, hogy egy tengerész nem sokat törődik vele, ha nedves lesz a lába.

Toth rámosolygott, egy lépést tett felé, és odanyújtotta neki a kezét, amint Fiyle tocsogott előre, a szárazföld felé. Már alig egyméternyire volt az őrmestertől, amikor a robotcsempész rádöbbsent, hogy valami nincs rendben. Toth is belépett a hideg vízbe, megragadta a kezét, és máris kattant rajta a bilincs, mielőtt bármit tehetett volna.

Fiyle fölkiáltott, és hátrarántotta a karját, maga felé húzva az őrmestert is. Összeütköztek. Mindketten belezuhantak a vízbe, de a csempésznek sikerült valahogy Toth fölé kerekednie. Nyomban torkon ragadta az őrmestert, és a fejét lenyomta a jéghideg víz alá.

Toth kinyitotta a szemét, de az éjjeli sötétség és a fölkaavart tengervíz teljesen vakká tette. Vergődött, és jobb kezével a másik férfi arcába karmolt. Hátrarántotta a bal karját, csuklóján a bilincsel, úgy próbálta kiszabadítani a torkát ellenfele szorításából.

Kétségbeesetten igyekezett annyira fölemelni a fejét, hogy az arca kiemelkedjék a vízből, és elérje a levegőt. Szabad kezét ökölbe szorította, és igyekezett oldalról fejbe vágni a csempészt. De elvétette a célt, és csak vállára helyezett el egy súlyos ütést. Újabb próbálkozás végett visszahúzta a karját.

De ekkor már nem volt szüksége rá. Fiyle immár nem tornyosult fölébe, és erős karok halászták ki őt a dermesztő vízből. Toth köhögött és prüszkölt, miközben a robot, az ő robotja, egy készenléti egység tagja kicipelte a partra. A Gerald úgy babusgatta az őrmestert, akár egy csecsemőt, míg Toth bal karja, a bilincsel a csuklóján, furcsán kalimpált a levegőben, és rángatta a másik karikáján csüngő csempészt.

Egy másik Gerald őt cipelte. Kemény szorításban, mozdulatlaná téve tartotta.

- Tegyé! le! - ordította Fiyle. - Parancsolom, hogy tegyé! le! A robot nem hatódott meg.

- Sajnálom, uram, az Első Törvény és korábbi parancsok akadályoznak benne, hogy megtegyem. Kérem, ne is próbálkozzék kiszabadulással, mert az ártalmára és Toth őrmester kárára is lehetne.

Toth somolygott magában, függetlenül az imént elszenvedett ütlegektől. Beszéljenek, amit akarnak, a háromtörvényes robotokról. Azt senki nem mondhatja, hogy ne lennének elég udvariasak.

Toth már megtanult egyet-mást a telepesekről, legalábbis arról a fajtájukról, akiket időnként összeszednek a rendőrök. Úgy vélekedett, hogy általában két csoportra oszthatók. Egyfelől ott volt a dühöngő típus, aki mindent tagadott, bizonyítékok hamisításával vádolta a csendőröket, fenyegetőzött, siránkozott és acsarkodott. A másik fajta látszólag az egész ügyet valamiféle játéknak tekintette, amelyben lenniük kell győzteseknek és veszteseknek. Miután bekerült Toth őrmester mozgó fogdájába, annak is ódon kinézetű, rácsos cellájába zárva, ahol egyértelművé vált, hogy végleg elfogták, és már semmit sem tehet ellene, Norlan Fiyle azonnal jelét adta, hogy az első csoporthoz sorolható.

Mikorra a robotok száraz ruházatát dugdostak be neki a cellája rácsain át, láthatóan minden düh elpárolgott a férfiből. Magas és természetes, kicsattanóan egészséges, középkorúnak látszó, erőteljes férfi volt. Az arca kerek, a bőre sötét árnyalatú, a koponyáján körbefutó keskeny hófehér hajcsikkal. Úgy látszott, mintha semmit sem törődne azzal a ténnyel, hogy letartóztatták, mint ahogy a cellája előtt őrt álló és minden mozdulatát árgus tekintettel követő három Geraldal sem.

Fiyle letelepedett a zárka keskeny priccseire, és magára öltötte a száraz, kincstári ruhadarabokat.

- Nos - szólalt meg -, hogyan sikerült kiszúrnia?

Toth nem volt jókedvében. A feje hasogatott, és biztosra vette, hogy reggel jókora monoklival és merev hátgerinccel ébred majd.

- Mondjuk talán úgy, hogy nem megfelelő emberekbe helyezte a bizalmát - felelte. Nyilván nem óhajtott részleteket elárulni. Leült a hevenyészett íróasztala mögött álló székre, és mereven nézte a foglyot. Közben úgy tett, mintha dolgozna valamin - holott egyáltalán nem volt olyan állapotban, hogy képes legyen jelentést írni.

- Így állunk hát? - kérdezte Fiyle. - Tudnom kellett volna, hogy nem számíthatok Floria Wentle segítségére - mondta nyugodt, társalgási hangnemben, miközben belelépett börtönpapucsába. - Hmm, nem is olyan rossz - közölte, s lépett benne egyet-kettőt.

- Örülök, hogy tetszik - morogta Toth, egy kissé bosszúsan, amiért Fiyle az elsőre telibe talált. - De azt még nem mondtam meg, ki adta föl magát.

Fiyle fölnézett rá, és elvigyorodott.

- Ó, az is csak Floria lehetett. Kicsit túlságosan is jó buliról locsogott. Tudnom kellett volna, hogy az a fajta, akit elkapnak. Különben elárulná nekem, mi történt az újtörvényeseimmel? Meglépett közülük valamelyik?

- A csónakban lévők körülbelül fele elillant - válaszolta Toth. - A többiek a robotjaim elkapták a parton. A hajón várakozókat majd reggel gyűjtjük be.

- Arra ne számíton - vigyorgott Fiyle. - Azok a robotok nem hülyék. Miután nem tértem vissza a második fuvarért, biztosan kereket oldanak. Elfoglalják a hajót, és valahol másutt próbálkoznak a partraszállással.

- Azt hiszi? - csattant föl Toth egy kissé kihívóan. Ha Fiyle ennyi mindent tudott, hogyan foghatták el? Azok is csak robotok. Szépen üldögélnek majd odakint, amikor értük megyünk.

- Ha netán fogadna erre, máris bent van a csőben - gúnyolódott Fiyle. - Azok újtörvényes robotok. Közülük egyben is több a kezdeményezőkézség, mint egy egész csordányi háromtörvényesben, és nekem eliheti, az a csapat jól tudja, hogy minden oka megvan a menekülésre. Tudja, mi történik a szökésben lévő újtörvényesekkel, ha elfogják őket?

- Nem igazán - vont a vállát az őrmester.

Fiyle csodálkozó pillantást vetett rá.

- Kopó létére nem valami kíváncsi. A szökésben lévő újtörvényeseket megsemmisítik. Kapnak egy sugárfegyverlövést a fejükbe. Ha egyszer megszöktek, átkozottul jól tudják, hogy nem szabad megállniuk. Nincs többé visszaút.

- De nem értenek annak a hajónak a kormányzásához - vetette ellen tétován az őrmester.

- Elég okosak azok, pokolian biztos, hogy van elég eszük a megtanulásához - vélekedett Fiyle. - És ha rájönnek, hogy nem megy, egyszerűen beugrálnak a vízbe, lesüllyednek a fenekére, és kisétálnak a partra. Bár ezt nem igazán hiszem. Nem vízhatlannak gyártották őket, mivel csak Purgatóriumon lehetne tartózkodniuk. Mellesleg még egy robot is eltévedne a víz alatt ezen a vidéken. Rosszak a látási viszonyok, erősek az áramlatok, és egyenetlen a tengerfenék. De az ő sorsuk már a maguk gondja.

Fiyle hátradőlt a priccsén, és elvigyorodott.

- Ez azért mégiscsak valami - dünnyögte. - Legalább nincs már egy hajórakományi mindentudó újtörvényesem, akiktől bedilizhetnék. Most maguknak kell megkínlódniuk velük. De azért örülök, hogy néhányan meglógtak.

- Maga mit törődik már velük? - kérdezte Toth. Valahogy furcsa módon még ő érezte magát kényelmetlenül. Fiyle nem úgy viselkedett, mint akit bűncselekmény közben tetten értek, és seregnyi kellemetlenség vár rá.

- Ó, ne értsen félre! Én csak a pénz miatt szálltam be ebbe. De azért csak örülök, ha néhanap láthatom, amint megússza valaki. Még ha csak egy pár robotról van is szó. - Fiyle az őrmesterre vigyorgott, és még kacintott is hozzá, fokozva gunyoros mondkájának hatását.

- Azt hiszem, elég lesz a nyelvelésből, telepes - mordult rá Toth.

- És ugyan miért lenne elég? - kérdezte Fiyle, semmit sem veszítve könnyed hangneméből.

- Nézzen már körül jobban. Űrlakó börtönben van, és igencsak komoly vádak alapján kaptam el magát.

- Ez bizony igaz - ismerte el Fiyle -, legalábbis eddig igaz volt. De én egy alkut ajánlok önnek.

- És mi lenne az?

- Én adok magának egy nevet, amelynek nagyon fog örülni, és ugyanannyira utálja majd, hogy megkapta. Maga pedig ad majd nekem egy jegyet a visszaútra, hogy elhúzhassak ebből az úrlakó patkányfészekből, és visszatérhessek az emberhez méltó életbe.

Toth óvatos pillantással mérte végig a foglyát. A férfi komolyan beszélt, és Toth valahogy tisztában volt azzal, hogy Fiyle nem az a fajta, aki ne lenne képes az ajánlata háttérének biztosítására.

- Pokolian fontos név kell egy ekkora üzlet ellenértékeként - mormolta. - Valaki odafönről?

- Igen, valahonnan odafönről. De nem az az oka annak, hogy szeretné tudni, ki lehet az. Ez a név maguk közül való. Olyasvalakié, aki nyakig benne van a rozsdázásban.

Toth hirtelen kissé bizonytalannak érezte magát. Megértette, miről van szó. Egy csendőről. Olyan csendőről, aki benne van a rozsdázásban. Megnyomott egy gombot az íróasztalán.

- Gerald-4! - mondta hangosan.

- Igen, uram! - válaszolta egy kissé gépies hang a hírkapcsolóból. - Hozz be nekem két üres tanúdobozt!

- Egy pillanat.

Csönd telepedett a helyiségre, és Toth azon kapta magát, hogy egyenesen Fiyle szemébe mered. A tréfálkozó kedv az utolsó cseppig elpárolgott a telepesből. Toth megláthatta benne a feszültséget, az aggodást, amelyet a felszínes kedélyesség mindeddig eltakart.

Gerald-4 belépett a helyiségbe, két kis lepecsételt dobozzal a kezében. Toth átvette a dobozokat a robottól, letépte róluk a pecsétet, és kinyitotta őket. Mindegyik dobozban volt egy kicsiny, körülbelül három centiméteres élű fekete kocka, és mindegyik kockán egy gomb. A gomb megnyomása után a kocka egy órán át fölvesz minden hangot, lehetetlen megállítani, visszatekerni vagy törölni a fölvételt. Ha a végén megint megnyomják a gombot, a fölvett szöveg elhangzik. Nem állítható le és nem módosítható.

Az őrmester kiemelte dobozokból a kockákat. Az egyiket egy pillanatig a kezében tartva ránézett a dobozokra, azután mind a kettőt letette az asztala lapjára. Megnyomta a gombokat, és ismét Fiyle szemébe nézett.

- Toth Resato csendőr őrmester beszél - mondta. - Bizonyos Norlan Fiyle telepes a foglyom. Ma éjszaka tartóztattam le, különféle, a rozsdázással kapcsolatos cselekmények alapján. Fölajánlotta egy, a kormányzói csendőrség kötelékébe tartozó, a robotcsempészésbe vastagon belekeveredett személy nevének közlését, annak fejében, hogy elejtenek vele szemben minden vádat, és biztosítják visszatérését szülőbolygójára. A magam részéről elfogadom az ajánlatát, amennyiben képes állításának bizonyítására. - Toth ezzel a robot kezébe nyomta a tanúdobozonekat. - Add át neki - utasította a robotot.

Gerald-4 odavitte a dobozokat a zárkához, és benyújtotta őket a rácson.

- Tartsa magánál az egyik kockát, a másikat meg küldje vissza - mondta az őrmester. - Így mindkettőnknek van kellő biztosítéka. És most beszéljen!

Fiyle, mindkét kezében egy-egy kockával, fölneézett az őrmesterre. Nagyot nyelt, és Toth láthatta, amint a homlokát hirtelen kiveri a veríték. A játszadozásnak vége. Komolyra fordult a dolog.

- Egy csendőről van szó - közölte Fiyle. - Egy olyan csendőről, aki igen gyakran félrefordítja a fejét, amikor a rozsdázók munkálkodnak. Mindig sűg nekik, amikor razzia készül.

Ezzel Fiyle óvatos mozdulattal mindkét dobozt letette a zárkájában lévő asztalkára. Megkerülte az asztalt, a priccséhez lépett, és letelepedett rá, az őrmesterrel szemben.

- Szóval egy csendőr van a dologban - ismételte meg állítását -, akinek a neve Emoch Huthwitz.

6. FEJEZET

Hideg van. Hideg. Hideg. Ottley Bissal küszködött a légi kocsni vezetésével, és képtelen volt megszüntetni testének reszketését. A csontjáig átfázott, miután bőrig ázott a szakadó esőben, de most ennél többről volt szó. Félelem, rettegés, utóhatás - vagy nevezzük, ahogy tetszik ezeket a démonokat. Valamennyien ott voltak vele, benne, és megfagyott a vére, csattogott a foga tőle.

Maradj nyugodt! - biztatta magát. - *Összpontosíts! Csak a repülésre Egyelj!*

Már mélyen bent járt a limbói közlekedési hálózatban. Már biztonságban kellene lennie. De Bissal soha nem volt igazán jó vezető; tudása csak ahhoz volt elég, hogy állandó kihívást jelentsen a legtapasztaltabb pilóták számára is. Holtfáradt volt, teljesen kimerült.

Huthwitz. Huthwitz nagy tévedés volt. Mostanra már megtalálták a holttestét, és ő maga is nagyon közel volt hozzá, hogy elkapják.

De végül is a legrosszabban már túl van - ám mennyi, de mennyi rettenetes pillanatot élt át! Az elkövetett hibák rémülete és a kényszerű rögtönzés a palotában; a hajszálnyi rés, amelyen elmenekülhetett a rendőrség elől, a hosszú gyaloglás a szakadó esőben, az elrejtett légi kocsni; a küzdelem, amíg megtalálta és sikerült kinyitnia; az alacsony repülőút, vissza a városba, hogy elkerülje a bemérés lehetőségét! Csupa olyan dolog, amelyet az ellenségének sem kíván. De végül csak sikerült! Most már csak ki kell siklatnia a járművét, és el kell érnie a rejtékhelyet. De semmi gond! Vége az egésznek. Hamarosan biztos minden rendbe jön.

Csak az a reszketés, attól nem szabadulhatott.

Fredda Leving kifutott az eső alól, és belépett a kormányzói palota nagytermébe. Alvar Kresh már várt rá, Donald szorosán mellette állt.

Fredda egyetlen pillantást vetett a seriffre, és máris látta, pontosan *tudta*, hogy a dolognak semmi köze nincs Prosperóhoz. Kresh tekintetében nem volt látható harag vagy éppen vád - az egésznek tehát semmi köze hozzá, bár valahol mélyen mégis szinte kívánta, hogy legyen, mivel Kresh tekintetében még igen sok olvasnivaló maradt számára. Valami sokkal, de sokkal rosszabb, mint holmi helytelen robotviselkedés.

- Grieg halott! - közölte kurtán a seriff. - Sugárfegyverlövés, a melle közepébe.

Fredda csak pislogott, megrázta a fejét, és némán a seriffre meredt. - Micsoda?

- Halott. Megölték. Meggyilkolták.

Fredda nem talált szavakat. Legszívesebben nem hitte volna el, hiszen ez nem történhetett meg, de egyetlen pillantás Kresh arcára meggyőzte őt a helyzet valóságosságáról. Végre, végre-végtére mégiscsak rálelt néhány szóra.

- Te mélységes, lángoló pokol! Hogyan történhetett meg ez?

- Nem tudom! - csattant föl Kresh kemény hangon. - De jöjjön beljebb! - Megfordult, és végigvezette a nőt egy kisebb szobáig, amelyben nagy nehezen kialakította a főhadiszállását. A helyiségben robotok és a seriff beosztottjai nyüzsögtek. Dolgoztak, tanácskoztak, távbeszélgetést folytattak, feszült és komor képpel. - Üljön le! - mordult Freddára Kresh. A nő engedelmeskedett, és letelepedett egy lehetetlenül ünnepélyes, virágos mintákkal túldíszített kerevetre.

Valahogy minden túlságosan valóságosnak, nagyon komolynak látszott. Valamennyi jelentéktelen részlet hirtelen elevenen fölragyogott. Amint ott ült, ebben a történelmi helyzetben, Fredda tisztában volt azzal, hogy ennek az éjszakának minden pillanata örökké vele marad, beleég az emlékezetébe és a lelkébe, a rászabott idő végezetéig.

- De hogyan... hogyan történt...?

- Még nem tudjuk - felelte Kresh. - De szükségem van magára, hogy kideríthessük, és nagyon kevés rá az időnk. Grieg biztonsági robotjainak meg kellett volna védelmezniük őt, ám mégsem tették. Tudnom kell, nem piszkálta-e meg őket valaki! Ezt kell kiderítenie számomra most rögtön, még ma éjjel! De...

- De micsoda? - csattant föl Fredda. Bár valahogy, valahonnan mélyről, már tudta is a választ.

- De még nem mozdíthattuk el őt a helyéről - fejezte be a mondatot Kresh. - A robotjaim és a műszaki embereim még mindig a helyszínt vizsgálják. Nem valami szívdertítő látvány.

Fredda bólintott, de zsibbadtságon kívül nem érzett semmi mást. - Nem - mormolta maga elé. - Nem is vártam mást.

Fredda eddig még soha nem látott halott embert, még kevésbé olyat, akit meggyilkoltak. Ennyi volt benne közös az űrlakó társadalom fő vonulatával. A halál túlságosan ízléstelen volt ahhoz, hogy betörhessen bárki magánéletébe. De még ha láthatott volna is egy egész teremnyi hullát, az sem készíthette volna fel őt Chanto Grieg látványára, aki holtan görnyedt össze, miután a saját ágyában meggyilkolták. A teste - inkább megcsúfolt teteme - annál kísértetesebb látványt nyújtott, minél normálisabbnak tűnt a környezete. Egy fáradt ember egy hosszúra nyúlt fogadás után nyugovóra tér, lepihen, de felül az ágyában, hogy olvasson még egy keveset, mielőtt lekapcsolja a világitást.

És akkor valaki keresztüllövi a sugárfegyverével. És csak fekszik ott tovább az ágyában, a pizsamájában - személyes, majdhogynem intim helyzetben. Szinte betolakodónak, afféle leselkedőnek érezte magát. Ez egyáltalán nem az ő helye. Neki nincs joga mindennek a megpillantására - mint ahogy senkinek sincs. Váratlanul rátört a vágy, hogy mindenkit kikergessen innen, a rendőröket, a bűnügyi helyszínelő robotokat, és a seriffet is, a robotjával együtt. Azt szeretne volna, ha mindannyiukat elűzheti, és ő maga is legszívesebben kiment, volna, hogy egyedül hagyja halálában.

- Nyugodjék békében - mormolta alig hallhatóan.

- Bocsánat, mit mondott, Leving doktor? - szólalt meg Donald. - Mit óhajt?

- Békét! - sóhajtotta a nő. - Miért nem hagyják, hogy békében nyugodjék? - Behunyta a szemét, így próbált megszabadulni a látványtól. Szeretett volna hátat fordítani a tetemnek, békében hagyni, de nem győzhetette le önmagát. Kinyitotta a szemét, és megint odanézett.

Chanto Grieg a barátja, valóban a barátja volt, támogatója, istápolója. És most mindez semmivé lett. De mit számít, ki és mi volt *számára* ez az ember, amikor a halálának ideje és körülményei egy egész bolygót fenyegethetnek pusztulással! E történelmi pillanatot, amelyre biztosan vissza kell majd emlékeznie, meg kell őriznie a kutatásaiban és titkos följegyzéseiben, egész hátralévő életében. Emlékeznek majd rá, csak azért, mert ezen az éjszakán itt járt. És Chanto Grieg kormányzóra is emlékeznek majd. De nem mint arra a férfira, aki megmentette az Inferno világát, vagy legalábbis törekedett rá, hanem mint arra a kormányzóra, akit meggyilkoltak. Az ő helye, az ő jogos helye a történelemben összeaszott és eltorzult az örökkévalóságig - és Fredda ezt érezte a lehető legnagyobb gazemberségnek.

- Jól van - mondta Fredda, bár az égvilágon semmi sem volt jól. - Jól van. Hadd lássam azokat a robotokat!

- Errefelé, doktor - irányította Donald. A hangja valahogy kedves és gondoskodó volt. Fredda leheletfinom nyomást érzett a karján, amint Donald megfordította. Közben láthatta a szétrombolt biztonsági robotokat, amint még mindig ott állnak a falnyílásaikban. Azonnal megértette, mi zaklathatta föl a seriffet - ugyanis egyik robot sem mozdult meg, mielőtt lelőtték.

- De hát ez lehetetlen -- motyogta. - Senki nem vonulhat el egy - még inkább három - őrző-

védő robot előtt csak úgy. Ezek nagyon is gyorsak.

- Pontosan erre gondoltam én is - mormolta Kresh. - De a helyzet még ennél is rosszabb. Az emeleten is lövés végzett mindegyik biztonsági robottal.

- De hát a biztonságiak legfőbb szabálya, hogy szakadatlanul kapcsolatban legyenek egymással! - lihegte Fredda. - Mintha a tudatukat kapcsolták volna össze. Ha valamelyikük megpillant valamit, az összes többi is azonnal tudomást szerez róla. Senki nem lőhet ki egy biztonságit anélkül, hogy a többi is ne venné észre azonnal, és ne hívna nyomban segítséget. Itt miért nem így történt?

Kresh tehetetlenül intett a szétlőtt robotok felé.

- Ott vannak, doktor. Maga mondja meg nekem, miért!

- Hmm, megérinthetem őket? - kérdezte Fredda. - Mi van az ujjlenyomatokkal meg más ilyesmivel?

- A bűnügyi helyszínelő robotok már teljesen elvégezték a külső vizsgálatokat - közölte Donald. - Azt hiszem, ha sebészkesztyűt viselne, és egy helyszínelő robot megvizsgálna bármely, ön által föltárt belső részt, az megfelelné a célnak. Az ujjlenyomatokkal kapcsolatban teljesen igaza van. Kis szerencsével, mondhatom, ha bárki kotorászott bennük, mindenképpen hagyott egy vagy két ujjlenyomatot valamelyik robot belsejében.

- Hmm, hmm, jól van - mormolta Fredda kissé szórakozottan. Nem igazán figyelt oda az elhangzottakra. Előtte tornyosult egy megoldandó feladat, amely máris lekötötte figyelmét; ez jótékony hatással volt rá, elterelte a gondolatait az ágyában fekvő halott emberről. - Nos, akkor lássunk neki!

De Fredda nem mozdult a robotok felé: valami hiányzott neki; valamit nem látott. Ám egyszer csak beugrott: a robotokat is mellbe lőtték, akárcsak Grieg kormányzót. Még Fredda gyakorlatlan szeme előtt is világos volt, hogy célzott lövésekről van szó - meglehetősen pontosokról, tehát nem lehetett pusztán véletlen, hogy a robotokat ugyanazon a ponton lőtték meg.

Hanem a mellkaslövéseknek semmi értelme: egy robot „megölésének” legjobb, vagyis az egyetlen megfelelő módja a fejlövés, amely biztosan szétrombolja a pozitronagyat. Semmiféle különleges esélye nem volt annak, *hogy* a mellkasra leadott lövés végzetes legyen. A robotnak nincsenek a szívnek vagy a tüdőnek megfelelő „szervei”, amelyek széttroncsolása azonnali halált okozna.

Amennyiben a rombolás elég nagy, ha elégséges számú áramkört semmisít meg, akkor igen, a mell-lövés is megteszi. De egy merénylő nem lehet a számára kívánt mértékben *biztos* a dolgában, ha egyszerre három gyors mozgású biztonsági robot támad rá.

Persze, hacsak nem tud mindent, amit tudnia érdemes az adott típusú biztonsági robotról, ha tudja, pontosan milyen erejű, a mellkasra leadott lövés lehet halálos - persze, csak abban az esetben, ha a robotok nem támadnak rá.

Nos, rendben van, ez legalább megmagyarázza, hogy a merénylőnek miért nem volt szüksége fejlövésekre.

Hacsak... hacsak nincs valami a mellkasban, amit a gyilkos titkolni akart. Ha netán így van, annak megsemmisítése biztos módja a titok megőrzésének. Ez a föltevés pedig ellenőrizhető.

- Szerintem nincs szükség ezeknek a robotoknak az azonnali átvizsgálására - vélekedett Fredda. - Talán később igen. Legelőször szeretnék megnézni még egy másik, szintén lelőtt robotot.

- Természetesen, doktor - készségeskedett Donald. - Jöjjön erre!

Donald kilépett a folyosóra, Kresh és Fredda a nyomában. Megindultak egy, a padlón heverő gépalak felé. Fredda letérdelt mellé, és tüzetesen végigvizsgálta.

- Ez legalább úgy néz ki, mint aki mozgásban volt, mint aki a helyszín felé igyekezett, amikor lelőtték - állapította meg Kresh.

- Nem - kétkedett Fredda. - Én nem tudok sokat a sugárfegyverekről, de azt nagyon jól

tudom, miként reagál a hőre a robotok külsejét borító festék. Hegesztés, lézeres szabás és hasonlók alkalmával tanultam meg. Lehet, hogy ön *valóban* úgy véli, ez a robot mozgásban volt a lövés pillanatában, de amikor a sugár elérte, éppolyan tehetetlen volt, mint az összes többi.

- Hogy lehet ebben ennyire biztos? - kételkedett Kresh.

Fredda a folytonossági hiányra mutatott. - Nézze ezt a mell-lövést! Lényegében azonos a szobában lévő robotok sebeivel. Pontosan ez végzett vele.

- No és? - kérdezte a seriff.

- Nézze meg, hogyan olvadt meg itt a festék! A két kisebb hiány takarja a gyilkos lövést. A gyilkos először közletről lőtte mellbe ezt a robotot, azután „művészkedett” egy kicsit. Az áldozata vagy magától elesett, vagy ő lökte föl, utána hátrább húzódott, hogy a további lövéseket messzebből adhassa le rá, *miután* a robot már a földön hevert.

- Igaza van - ismerte el Kresh. - Nekem is észre kellett volna vennem.

- Rendben van. A fegyverelemző szakembereik úgyis megvizsgálják előbb-utóbb. Én csak azért vettem észre, mert tudatosan kerestem.

- Kereste? - csodálkozott Kresh. - Hogyan?

- Mivel ezeket a robotokat nem azért lőtték le, mert a gyilkos a pusztulásukat kívánta - magyarázta Fredda. - Azért lőtték meg őket, mert ez volt a leggyorsabb módja a belepiszkálást bizonyító tények megsemmisítésének. Azt hiszem, volt valamilyen szerkezet a belsejükben, amit rákapcsoltak a fő áramköreikre, közvetlenül a középső nyitható lemez mögött.

Fredda rádöbbsent, hogy még mindig a földön fekvő, kimúlt robotra mered. A lövés pontosan olyan, amilyen a többiekkel is végzett - és éppen olyan, amilyen Grieg halálát okozta. Grieg halott! Magasságos csillagok az égben! *Chanto Grieg meghalt!* Fredda becsukta a szemét, mély lélegzetet vett, és megpróbálta összeszedni magát. Még nem volt itt a gyász ideje. Még nem, amikor az egész bolygó széthullása fenyegetett.

- Uram, doktor, szólhatok valamit?

- Hogyne, igen, Donald - sóhajtott Fredda. Már leküzdötte a rosszulletét. - Mit? Miről van szó?

- A bűnügyi helyszínelő robotok éppen az imént küldtek hírt legelső eredményeikről a hiperhullámú hálózaton. A fegyver elemzésével

kapcsolatos, ami talán az egészre nézve hasznos lehet.

- Miféle eredményekről van szó? - kapta föl a fejét Kresh. - A távolság, az erő és a gyakoriság becsült adatairól, uram - Pontosabban? - sürgette Fredda.

- Meghatározták az adott időközönként használt fegyver különféle jellemzőit - válaszolta Donald. - A sugárfegyver lövésének terítése a fegyvertől távolodva növekszik. Ha az általa ütött seb vagy a lövésnyom átmérőjét ismerjük, abból a lövés leadásának távolságára is következtethetünk. Ha a seb vagy nyom élességét összevetjük a becsült távolsággal, kiszámíthatjuk az egyes lövések erejét. A sugárfegyver ereje minden kisüléssel valamelyest csökken. Eszerint mindig az első lövés a legerősebb, és minden egyes utána következő gyöngébb és gyöngébb.

- Ambár ez nem mindig pontosan így van - vetette közbe a seriff. - Amennyiben az energiatár elég erős, az egyes kisülések közötti különbség alig vagy egyáltalán nem érzékelhető.

- Ebben az esetben, uram, szerencsésebbek vagyunk. Az előzetes elemzés szerint a tüzérő minden egyes lövéssel számottevően csökkent.

- Jól van, jól van, Donald - mormolta Kresh, hangjában érzékelhetően visszafogott indulattal. - És mi az eredmény?

- Tudjuk, hogy a Grieg kormányzó halálát okozó lövés volt a legelső.

- Átkozott legyek! - kiáltott föl Kresh. - Egy jó pont magának, doktor Leving. Ha őt lőtték le elsőként, akkor a robotoknak már üzemképtelennek kellett lenniük. Nem lett volna értelme

lelövöldözni őket, ha nem lett volna bennük valami elrejténivaló. Viszont az alsó szinten lévő robotok nagy részét nem lőtték szét. Vajon miért nem?

- Talán ha megnézhetem néhányukat, megállapíthatom, mit akartak a gyilkosok... hmm... elrejtteni. - Freddának máris volt pár elképzelése, de még nem mondhatott róluk semmi érdemlegeset. Addig legalábbis nem, amíg nem jutott többre pusztá elméletnél.

- Ezzel a feladattal magára hagyom - mondta Kresh. - Valóban jó néhány biztonsági robotot meg kell vizsgálnia. Nagyra értékelem a segítségét. Máris sokkal nagyobb szolgálatot tett nekem, mint gondolná. Viszont most van valami más feladatom, amelyet gyorsan meg kell oldanom. Donald, te gyere velem!

- Igen, uram. - És az alacsony, kék színű robot halványan meghajolt Fredda felé. - Doktor Leving, ismét nagy öröm volt számomra, hogy önnel dolgozhattam, még ha ilyen gyászos körülmények között is.

- Köszönöm, Donald - mosolyodott el Fredda Leving. A robot és a rendőrfőnök leballagott a lépcsőn, egyenesen rögtönzött irányító központjukba. Fredda főlegyenesedett, és letekintett a szétroncsolt robotra. *Micsoda pocskékolás!* - gondolta magában. - *Micsoda szerencsétlen, fölösleges pocskékolás!*

Alvar Kresh tisztában volt azzal, hogy semmiképpen nem halogathatja tovább a kellemetlen pillanatot: mindenképpen föl kell hívnia Justen Devrayt, a csendőrparancsnokot. Már éppen két órája, hogy fölfedezte a kormányzó holttestét. Egyedül az jelentett némi megnyugvást számára, hogy semmiféle jogi okot nem látott a telepes gárda főnöke, Cinta Melloy értesítésére. Eddig legalábbis mindez kizárólag infernói hatáskörbe tartozott.

No persze a telepes gárda előbb-utóbb szintén mindenképpen belekeveredik. A nagyobb nyomozásoknak szükségszerűen híre kel. De legalább most még nem kell foglalkoznia velük. Az adott pillanatban a csendőrségben is csak kevésbé bízott meg, a telepes gárdában pedig még annál is kevésbé.

Kresh letelepedett az emberei által fölállított hordozható hírközlő központ elé, és beütötte Devray kódját.

Fredda Leving a 23-as számú biztonsági robottal szemben állt. A robot bot maga is a lábán állt, bár nem volt működőképes. A földszinten elhelyezkedő legtöbb társához és néhány odafönt lévőhöz hasonlóan egyszerűen ledöglött, de nem szenvedett el sugárfegyverből leadott lövést. Vajon miért?

Tehetetlen fémdarab volt csupán, amely szó szerint a lábán állva halt meg. Fredda megnyomta a nyitógombot, amire halk kattanás válaszolt a robot belsejéből. Most már fölnyithatta a fedőlemezt.

Fredda kicsit furcsán érezte magát sebészkesztyűjében, és a válla fölött bubogó bűnügyi helyszínelő robot is jócskán zavarta. Megnyomta az alsó külső gombot is, amely fölnyitja majd az első borítólemezt, miután annak zárját már kinyitotta. A robot vakon meredt le rá, amivel nagyon idegesítette. A legtöbb robot hátában van egy egyszerű, fedéllel ellátott kikapcsoló rendszer, amely bárki számára könnyen hozzáférhető. De a biztonsági robotok esetében ilyesmiről természetesen szó sem lehet. Az ilyennel szemben kell elhelyezkedni, látva, hogy az is érzékeli a másik felet, azután nyitható csak ki az ellenőrző egység, mielőtt végleg kikapcsolhatóvá lesz. Hacsak ez a robot nem üzemképtelen máris. Ilyesmi pedig aligha fordulhat elő.

A fedőlap föl pattant, mire Fredda hátralépett, lehetővé téve ezáltal, hogy a kisméretű bűnügyi helyszínelő robot benyúlhasson, és teljes felületi vizsgálatot végezhesen az üreg belsejében, mielőtt ű bármit megérintene. A bhr közvetlenül a felnyitott fedőlap elé

ereszkedett, és kinyújtott magából egy vékonyka tapogatót, amellyel végigpásztázta a fedőlap által védett üreg teljes belső felületét. Végül halk sípolást hallatott, jelezvén a vizsgálat végét, és visszavonult. A viselkedése Freddát valahogy a telepések által Purgatóriumon a közelmúltban meghonosított kolibrik viselkedésére emlékeztette.

Fredda szerszámos ládája nyitva hevert a mellette álló asztalka tetején. Elővett belőle egy pontlámpát és egy feszítő műszert. A mérőlámpát a tápvezeték érintkezőjéhez illesztette, majd a feszítővel fölpatintotta a belső fedőlapot. Kiemelte a blokkot, és letette az asztalkára. Megint hátrább húzódott, hogy a bhr elvégezhesse az ellenőrzést. A vezérlődoboz belseje sokkal bonyolultabbnak bizonyult, mint a kapcsolótábla ürege. Freddának hosszú pillanatába került, mire megtalálta, amit keresett.

Helyesebben fogalmazva, hogy megállapítsa: amit keresett, valóban nincs a helyén. Viszont a nyomát határozottan otthagya.

Elmosolyodott, és hátrább húzódott a kutató robottól. - Kérek egy nagyítást a teljes odabenti felületről - mondta. - Maximális részletességgel.

A parányi robot behatolt, és munkához látott. Fredda feszülten figyelte. Első lépésnek nagyon is jó volt. Persze közben ott tornyosult a többi robot is, *hog*y mindent megfigyeljen, és Freddának nagyon óvatosnak kellett lennie egész idő alatt. De mindeközben azért izgatott is volt, méghozzá kellemesen izgatott. Lassan megértette, hogyan követték el a tettet, akárki is csinálta.

Az öröm érzése azonban nem tartott sokáig. Eszébe jutott ugyanis, *mit* cselekedtek.

Justen Devray az íróasztalánál ült, és éppen a Huthwitz-ügyön dolgozott, amikor befutott a hívás.

- A fenébe is, Kresh, mi az ördög miatt várt két óra hosszat, mielőtt szólt volna nekem? - Justen Devray dühös volt, és úgy érezte, teljes joggal. Halálos fáradtságot, rémületet és haragot érzett egyszerre, amint belebámult a kis képernyőbe. De nem volt meglepett. Valahogy a legcsekélyebb meglepődést sem érezte.

- Jó okom volt rá, parancsnok. Nem a legkellemebb, de valós ok. És nem tartanám helyesnek, ha ezeket hiperhullámon beszélénk meg, még ha ez a vonal föltehetően biztonságos is.

- Rendben van - felelte Devray. - Húsz percen belül a palotában leszek. Tájékoztatta már a telepés gárdát, vagy Cinta Melloy előtt hívott engem?

Kresh alakja kissé megingott a képernyőn. Láthatóan kicsit kényelmetlenül érezte magát.

- Ebben a pillanatban egyáltalán nem szándékozom értesíteni a telepés hatóságokat. Maguktól is hamarosan megtudnak mindent.

- Pokolian igaza van! Kresh, maga elveszítette a józan eszét? Itt és most nem valami árokba borult részegről van szó. Ez nem más, mint a kormányzó meggyilkolása. Magának minden lehetséges jogvédő erőt oda kell rendelnie!

- Egyetértek önnel, parancsnok. De abban nem vagyok biztos, hogy a telepés gárda igazi jogvédelmező erőnek tekinthető-e ebben az esetben.

- Mi az ördögről beszél maga? - csattant föl Devray.

- Arról, hogy korántsem vagyok biztos benne, a Telepes Biztonsági Szolgálat vajon kinek a biztonságában érdekelt igazán. Lehetséges, hogy nem a miénkben. Kérem hát, jöjjön ide, amilyen gyorsan csak teheti.

És Kresh megszakította a kapcsolatot, mielőtt Devray még bármit hozzáfűzhetett volna. Ugyanakkor Devray is tisztában volt azzal, hogy nem is igen lett volna további érdemleges mondanivalója. Kresh csak arra utalt homályosan, hogy véleménye szerint a telepés gárdának lehet valami köze Grieg halálához. És bármennyire is vakarózik Devray, el kell fogadnia ennek a lehetőségességét.

De volt itt valami még ennél is sokkal rosszabb. Devray csak azzal magyarázhatta Kresh késlekedését a csendőrség értesítését illetően, hogy őket szintén gyanúsította.

És, bár ez a lelke mélyéig sajgó fájdalmat okozott Devray parancsnoknak, azzal mégis tisztában volt, hogy ennek is van valós alapja. Enoch Huthwitz jutott az eszébe, amint holtan fekszik a zuhogó esőben - és még sok minden, amit Huthwitz felől megtudott az utóbbi néhány órában.

Fogta hát magát, és útnak eredt.

Az eső valamelyest gyengült, és a nap is úgy tett, mintha kedve lenne feljönni keleten, amikor Fredda Leving egy újabb biztonsági robot belső kapcsoló rekeszét fölnyitotta. Az asszony homályosan érzékelte, hogy a világ az ablakokon kívül fokozatosan kivilágosodik, de nagyon fáradt volt bármi másnak az érzékeléséhez.

Már nem is emlékezett rá, hány robotot vizsgált meg eddig, de ennek nem is volt különösebb jelentősége. Az összeszámolást később is elvégezheti. Most az alaposág volt számára a legfontosabb, hogy minden egyes bűnügyi helyszínelő robotot kellően ellenőrizhessen. Ettől legalább jóval sebesebben végezte a munkáját. Ha nem lett volna annyira szüksége a belső felületek aprólékos letapogatására, akkor húsz másodperc alatt végezhetett volna bármelyik robottal. Ez a tény maga is komoly támpontot jelentett.

De ez még mindig nem volt elég. Mindeddig csak néhány jelentéktelen nyomra bukkant, alig észrevehető jeleire annak, ami után kutakodott. Láthatta a halvány karcolásokat, amelyeket valami szerszám hagyott maga után, amikor valamit - ki tudja, mit? - eltávolítottak a robotból: két kicsi jelet a főkapcsoló felületén. Fredda teljesen biztos volt benne, hogy ezek a jelek valamiféle olyan szerszámtól származhatnak, amelyek segítségével a robotok távirányítással is kikapcsolhatók. Ám az elképzelések és a bizonytalan ismérvek nem lehettek teljesen megbízhatóak. Tehát bárki, aki eltávolította azokat az elemeket, legalább olyan alapos munkára lehetett képes, amilyenre ő maga az ellenőrzés során.

De talán még ez az állítás sem állja meg a helyét. Végül is korlátlan idő állt a rendelkezésére, és csöppet sem befolyásolta annak ténye, hogy lassan közeledett a reggeli világosság. Nem kellett rettegnie valamiféle hirtelen leleplezéstől, vagy attól, hogy bármilyen baki keletkezhet a tervvel kapcsolatban. De bárki is követhette el ezt a tettet az elmúlt éjszakán, otthagya a kormányzó tetemét az emeleten, miközben tovább zuhogott az eső, pörgött rendületlenül az óra mutatója, és egyetlen lámpa sem világított, nagyon is elkövethetett valamiféle hibát.

Fredda tovább akart lépni a következő robothoz, hogy kihagyhasson egy vizsgálatot, de ellenállt a csábításnak, mert tudta, hogy ezek a fölmérések fontosak. Egy robot sok olyan dolgot képes kideríteni, ami hozzáférhetetlen az ember számára. Egy porszemet, egy odaszáradt verejtékcsoppet, egy lesodródott hámsajt, egy kiszakadt szőrszál darabkáját, amely elárulhatja valamikori gazdáját - sőt talán még egy ujjlenyomatot is. Esetleg valami még váratlanabbat.

De mindeddig semmi. Lám, az ellenfél nagyon is gondos volt! De ha csak egyetlen hibát is elkövetett volna... és Fredda meg is találhatná azt a hibát, az lenne minden, amire szükségük van.

A vizsgálat végre befejeződött, és a megfigyelő robot visszahúzódott az útjából. Fredda becsukta a megszemlélt roncs külső és belső zárólemezeit, és továbblépett a következő robotmaradványhoz.

Nyomasztó volt belenéznie abba a halott, sehová nem tekintő szempárba, hogy utána lenyúljon, és fölnyissa a fedőlapot. Nem is olyan régen egy átlagos úrlakó nem félt volna, még csak el sem tudta volna képzelni, hogy féljen egy robottól. De Fredda tudta, hogy megváltoztak az idők - és ráadásul ő maga volt az, aki kiengedte a szellemet a palackból. Ő

maga készített veszedelmes robotokat, a tulajdon kezével és eszével. Immár nem volt semmi akadálya annak, hogy mindennemű törvény nélküli robot készülhessen - és semmi nem akadályozhatta meg az embereket abban, hogy olyan gyilkos robotot készítsenek, amely pontosan olyan, mint egy őrző robot. Végül is ő maga állapította meg, még hozzá bizonyos elégtétellel, hogy ezeket a példányokat megpiszkálták. Valaki nyugodtan behelyezhetett akármelyikükbe egy törvény nélküli gravitonagyat, és akkor... és akkor...

Nem. Erre még gondolni sem mert igazán. Fredda annyira fáradt volt, hogy már alig látott, nemhogy tisztán gondolkodhatott volna.

Összpontosíts! Koncentrálj! Nyisd föl a külső fedőlemezt. Hagyd, hogy a helyszínelő belehatoljon, és körülszaglásszék odabent. Próbáld nyitva tartani a szemedet. Most nyisd ki a belső lemezt, és...

... És káromkodj magadban egy jót! Freddának nem volt szüksége a helyszínelő vizsgálatára, hogy rádöbbenjen: most talált valamit. Pompás! Az ellenfél hibát követett el.

Még hozzá nagyot!

Simcor Beddle, a vasfejűek vezére finom szövésű selyempizsamájában állt a hírközlője pultja előtt, és egy csészét dédelgetett a kezében. Nézte, hogyan ügködnek robotjai a pulton, bár, ebben a percben legalábbis, nem szándékozott fölhívni senkit. Inkább arra volt kíváncsi, másvalakik kiket hívhatnak. Voltak rá eszközei - nem mindegyik egészen törvényes -, hogy ilyesmit megtudhasson.

A berendezése nagyon kifinomult volt - képes mindenféle olyan jel fogadására, amelyek az átlagembernek nem voltak hozzáférhetők. Most éppen titkosított rendőrségi információcsere után tapogatózott, ám csapata nem volt képes azoknak a rejtjeleknek a feltörésére. De a hozzáértő mégis sok mindent megérthetett, még ha nem is értette a nyelvezetet. A rendszert kezelő robotok elkapták a jeleket, elemezték az egyes üzenetek jelsűrűségét, és szellemi háromszögeléssel mérték be a jelek forrását.

Ugyanis Simcor Beddle egyik szilárd meggyőződése volt, *hogy* nem létezhetnek valódi titkok. Ez igaz is, ha valamilyen jelentéktelen dologról van szó, az elleplezhető, de ugyan mit számít? Egy titok csak akkor igazi titok, ha valaki a megismerésére vágyik. Ám ha valaki a titok ismerői közül foglalkozik bármely, rejtettnek vélt ismerettel vagy eseménnyel, valamiképpen elárulja a tudását - ezáltal pedig a dolog iránt érdeklődő számára hozzáférhetővé teszi a titoknak legalább egy részét.

Márpedig a vasfejűek állandóan figyeltek - Beddle gondoskodott erről. Hőzöngő csöcselékből törvényes politikai erővé való átformálódásuk még korántsem volt teljes, ezért szükségük volt minden lehetséges előremozdításra. Ha a jó pillanatban jutnak valamely értékes ismeret birtokába, az létfontosságú lehet a számukra. Beddle házi robotjai éppen ezért ébresztették fel őt abban a pillanatban, amikor egy rendőrségi hiperhullámú hívást érzékeltek. Az nem számított, hogy az üzenet szövege titkosított - maga az a tény, hogy a rendőrség tevékenysége az ügyben fokozatosan erősödik, önmagáért beszélt.

Hasonlóképpen az a parancs, hogy a szigetről fölszállt minden légi jármű azonnal térjen vissza. *Ilyesmit* valóban lehetetlen hosszabb távon titokban tartani, viszont semmiféle magyarázatot nem fűztek hozzá. Beddle ráadásul még szemmel is követhette a mozgást, a purgatóriumi közlekedésirányító szolgálat képernyőit mutató, illegális saját kijelzőjén. Azt is megfigyelhette, hogyan özönlenek befelé a seriff hivatalának jelzéseit viselő járművek Hádész városából egyenesen a kormányzó téli rezidenciájához. A legutóbbi fejlemény a csendőrségi légi kocsik hasonló tömörülése volt - és persze azt sem hagyta figyelmen kívül, hogy a telespes gárda még egyáltalán nem mozdult meg.

Mi az ördög történik itt? Az volt a legszembeötlőbb, hogy mindez az elnöki palota körül összpontosult. De vajon mit jelenthet ez az egész?

A tények szűkös forrása ellenére Beddle máris rendelkezett egyik elmélettel a történetekkel kapcsolatban - az a fajta ember volt ugyanis, aki szívesen mozgatta meg lustálkodó tüzéségét, ha a várható haszon nagyobbak ígérkezett a veszéllyel. Hanem azok a napok már elmúltak, amikor Beddle, illetve a vasfejűek más vezetői elviselheték, hogy erőszakos cselekményekkel közvetlenül kapcsolatba hozzák őket. A rejtett összefüggéseket illetően persze egészen más volt a helyzet.

Beddle elgondolkodott egy pillanatig. Nem. Senki nincs, aki rátalálhatna a hozzá vezető szálakra - hacsak a régi időkhöz kapcsolódó valamelyik korábbi összeesküvés részletei váratlanul fősínpire nem kerülnek megint. Akadt ugyanis a képben néhány nyomtalanul eltűnt ügynök is. Ha ezek közül valamelyik ismét előkerülne...

Nem. Nem! Ez nem történhet meg. Nagyon sok érv szól ilyen lehetőség ellen.

A személyekkel nem kell igazán foglalkoznia. A fő kérdés az, hogy *miről* is van szó pontosan. Márpedig ha helyesen látja, miért mozgolódnak a hatóságok ilyen heveséggel, akkor itt az ideje a cselekvésnek - még hozzá *a gyors* cselekvésnek. Az események ilyen alakulása hatalmas lehetőséget jelenthet, különösen annak, aki képes némi elővigyázatossággal cselekedni.

De tegyük föl, hogy rosszul következtet. Ha olyasmire reagál, ami valójában nem történt meg, akkor finoman szólva is nagyon kellemetlen helyzetbe kerülhet.

A fölfordulás miatti bosszúságában Simcor összeráncolta a homlokát. De máris kisimult az arca, és halványan elmosolyodott, miközben a teáscsészéjét átnyújtotta a várakozó robotnak. Nincs semmi oka az aggodalomra. Egy komoly titok megtartása egyszerűen lehetetlen. Néhány órán belül minden köztudottá válik, ennyi pedig bőségesen elegendő azoknak a lépéseknek a megtételére, amelyek éppen az eszében járnak. Egyáltalán nem kell kapkodnia.

Határozottabb mosoly jelent meg az arcán, és intett inasának, hogy kísérelje vissza az ágyához. Biztos, méltóságteljes léptekkel, nyugodtan követte a robotot. Minden számára nagyon jól alakul.

7. FEJEZET

Justen Devray szótlanul figyelte, amint a halottkém hivatalának koromfekete robotjai elcipelik Chanto Grieg kormányzó holttestét.

- Tüzes csillagok! - kiáltotta. - Nem hiszem el! Képtelen vagyok elhinni!

Megfordult, és a kormányzó ágyára meredt - a halálos ágyra, amelyen a bűnügyi helyszínelő csapat még mindig munkálkodott. A legaprólékosabban végigvizsgálták mindent, kutattak bármiféle nyom után, amelyet esetleg maga a holttest eddig elrejtett. A tetemek általában nem sokáig véreznek, de azért ezen a helyszínen is volt vér elég, s a falon és az ágyneműn feketéllő égésnyomok még akkor is elrettentőek voltak, ha nem volt különösebben nagy a kiterjedésük.

- Amikor szólt nekem, és idehívott, erre nem gondoltam - mondta Devray a seriffnek. - Nem gondoltam a halálra, és mindarra, amit ez jelenthet. Azt hittem, területi csetepaték zajlanak, és ön éppen az egyik megnyerésével próbálkozik.

- Nos, valóban szerettem volna megnyerni egy ilyen összecsapást - ismerte el Kresh. - De nem azért, mert ezt az egészet magamnak akartam. Egészen másféle okom volt rá.

- Huthwitz - mormolta Devray. Szavai nem kérdést formáltak.

- Igen, Huthwitz - ismerte el Kresh. - Az az eset engem nem kecsegtetett különösebb reménnyel. Nem arról volt szó, hogy valaki véletlenül belebotlott a sötétben. Túlságosan pontos volt a dolog. Valaki nagyon jól tudta, hol kell lennie egy bizonyos csendőrnek, és azt is, hogyan cserkészheti be őt.

- Ha valóban pontosan tudták, hol helyezkednek el a csendőreim, vajon miért tértek le az útvijukról, és gyilkolták meg egyiküket? Miért nem surrantak át egyszerűen közöttük?

- Ez nekem is eszembe jutott - mondta Kresh, ahhoz túl nyugodt és sima hangon, hogy teljesen természetesnek tűnhessék. - Lehetséges bármely *más* oka egy csendőr meggyilkolásának? Netántán pontosan Huthwitz megölésének?

Devray gyomra hirtelen görcsbe rándult. Kresh nem az az ember volt, aki sok mindent figyelmen kívül hagy.

- Igen - motyogta. - Lehetséges, hogy volt. Most nem állhatok elő semmilyen kész válasszal, de lehetséges, hogy volt.

- De maga nem ismerte föl Huthwitz nevét múlt éjszaka - emlékeztette Kresh.

- Viszont Melloy fölismerte őt - mormolta Devray. - A legelső pillanatban fölismerte. De erről még mindig semmit nem tudok. Azonnal ellenőriztem a belső nyomozóegységünk adatait, miután távoztam a Huthwitz-gyilkosság helyszínéről.

- És ők mondtak magának egy-két dolgot, amelyet nem igazán kész továbbadni nekem - méltatlankodott Kresh. Még így sem, hogy láthatja, amint éppen a kormányzó elszenesedett darabkáit vakarják le a falról a szeme előtt.

- Igen! - csattant föl Devray látható ingerültséggel. Ugyanis nem árulhatta el a seriffnek ebben a pillanatban, hogy Huthwitz mélyen benne volt a rozsdázásban. Még semmiképpen - a kormányzó meggyilkolásának nyomására sem. Nem árulhatta el egyik közeli hívét a hír hitelességének elismerésével.

- Tudja, két oka is lehetett annak - mondta Kresh -, miért ismerhette föl Huthwitz tetemét Melloy. Vagy azért, mert külön nyomozást folytatott utána...

- Vagy mivel Melloy szintén benne volt valamiben, amit a csendőröm művelt - egészítette ki Justen.

- Elnézésüket kérem, uraim, de egy harmadik ok is lehetséges - szólt közbe Kresh robotja. - Ugyanis mind a ketten olyan törvényszolgák, akik felelősek voltak a kormányzó

biztonságáért. Melloy asszony éppenséggel megszokott szolgálata kapcsán is találkozhatott vele.

Justen szigorú tekintetet vetett a - hogy a csudába is hívják, Donaldnak? - robotra. Általában nem sokra méltatott volna bármilyen robotot, kiváltképpen egy olyat, amelyik kedvező módon értékeli az eseményeket. Az ő személyes robotja, bizonyos Genray, rögtön a bűncselekmény színhelyére való megérkezésüket követően szerényen a háttérbe vonult - belépett egy üres falifülkébe, és ott is maradt. De hallott már egy-két történetet Kresh robotjáról, és azt is tudta, mennyire komolyan veszi a gazdája.

- Gondolod, hogy ez valóságos lehetőség? - kérdezte végül.

Donald úgy emelte föl a karját, mint az emberek szokták, ha bizonytalanok valamiben.

- Biztosan lehetséges, de én képtelen vagyok az esetlegességek latolgatására. Ám a tapasztalatom mellett szól, *hogy az* ártatlan magyarázatok gondolkodás nélküli elvetése legalább akkora meggondolatlanság, mint bármely bűncselekmény lehetőségességének megkérdőjelezése. Az a tény, hogy Huthwitz gyanúsított lehet egy másik nyomozás kapcsán, még nem jelenti, hogy Melloy asszonnyal ne találkozhatott volna valamilyen szokványos szolgálati ügyben.

- Ez világos - ismerte el Devray

- De ezzel még korántsem úszta meg - szólt közbe Kresh. - Tudnom kell, min dolgoztak éppen a maguk belső nyomozói.

- Még nem mondhatom meg - szabadkozott Devray. - Megkapja az információt, szavamat adom rá. De ebben a pillanatban még nem adhatom meg, pontosan olyan okok miatt, amiért ön sem hívta a csendőrséget abban a pillanatban, amikor megtalálták a holttestet.

Kresh megfordult, és egyenesen a szemébe meredt, amitől Justen legbelül kissé kényelmetlenül érezte -magát. Kresh nem olyan ember volt, akivel viccelődni lehet.

- Tehát maga sem bízik bennem - szögezte le a seriff.

- Megbízom önben, uram - válaszolta Devray az idősebb férfinak. - De nem bízhatom meg minden egyes beosztottjában, sem a kommunikációs rendszerük sérthetlenségében. Kiszárároghatnának a dolgok. - *És én nem óhajtom, hogy Huthwitz jó hírén csorba essen, amíg magam nem győződtem meg róla, hogy rászolgált* - tette hozzá gondolatban.

Kresh arckifejezése dühössé változott, olyannyira, hogy úgy tűnt, menten leharapja Devray fejét. De egy pillanat alatt megfékezte magát, sőt egy picit még el is mosolyodott.

- A gondolatát is utálom, hogy el kell ismernem, de meglehet, hogy mégis igaza van. Egyszer Tonya Welton is nyíltan elismerte előttem, hogy a telepések képesek megfejtetni a seriffi hivatal rejtjelzett üzeneteit. Azóta persze megváltoztattuk a rejtjelkulcsot, de az sem tökéletes biztosíték. Rendben van. Adok magának egy napot. Vagyis huszonnyolc órát.

- És ha az sem lesz elegendő idő? - kérdezte justen.

- Akkor nagy baj lesz - morogta Kresh. - Huszonnyolc óra. Ennek a nyomozásnak tovább *kell* lépnie! El kell jutnunk valameddig, mielőtt a másik lábunk is beleragad a mocsárba.

Devray összeráncolta a homlokát.

- A lábunk? Hogyhogy a lábunk?

- Maga sem ölte volna meg a kormányzót csak azért, mert éppen rossz kedve van. Ez nagyon jól kitervelt és hangszerelt, talán *túlságosan* is jól hangszerelt cselekedet volt - vélekedett Kresh. - Igazi összeesküvés. Valakinek a terve volt, és nem vagyok biztos benne, hogy már vége is van. Valaki hamarosan megpróbál lépni valamit, hogy pár napon belül magához ragadhassa a hatalmat.

- No de az alkotmány! - méltatlankodott Justen. - Ott vannak az utódlást szabályozó törvények. Az nem lehet, hogy valaki csak úgy besétál, és átveszi a hatalmat.

- Az alkotmányok csak akkor működőképesek, ha az emberek tisztelik őket, és hisznek bennük, máskülönben nem többek holmi papírfecniknél. Gondolja, hogy a kinti társadalomban van akkora hit, amely megakadályozhatná, hogy valaki foggal-körömmel

megkaparintsa a hatalmat?

- Hozzátehetnék még egy részletet, uram? - szólalt meg Donald. - Milyen részletet?

- Amint említette, uram, ez egy eléggé jól megszervezett összeesküvés lehet. Amennyiben, ahogyan ön is vélekedik, a gyilkosok a hatalom megkaparintására törekednek, akkor lehetséges, hogy már az utódlásról is jó előre gondoskodtak.

Kresh bólintott, és egy pillanatra elgondolkodott. Utána különös kifejezés jelent meg az arcán.

- Hacsak nem valahogy hátulról közelítünk a dologhoz. Lehetséges, hogy valami begyepesedett civil gondolkodású örültek bandája hajtotta végre az egészet.

- Micsoda? - rökönyödött meg justen.

Kresh az ágy felé intett.

- A kormányzó maga mondta nekem tegnap este: közel jár ahhoz, *hogy* vádat emeljenek ellene, vagy visszahívják. Ő egyébként meglehetősen derűlátó volt a hivatalban való megmaradását illetően, de nem lehetetlen, hogy valakik nem így gondolták.

- Vagyis?

- Vagyis ha vád alá helyezik, vagy visszahívják, akkor az általa megnevezett utódjelölt nem foglalhatja el a helyét. Ha a kormányzót kiebrudalják, akkor automatikusan a Törvényhozó Tanács elnöke lép a helyébe - vagyis Shelabas Quellam. Lehetséges, hogy valakik nem akarták, hogy Quellam foglalja el a kormányzói széket.

- Quellam annyira rossz lenne? - csodálkozott justen. - Jómagam alig tudok felőle valamit.

- És körülbelül ez minden, amit tudni érdemes róla - magyarázta Kresh. - Az az ember olyan közel áll a senkiség fogalmához, amennyire egyáltalán lehetséges. A gond csak az, hogy Grieg mégis őt nevezte meg utódként. Talán arra gondolt, hogy jobb, ha a körülményektől függetlenül ez az ember lép az örökébe, a stabilitás miatt.

- Ön ennyire biztos ebben?

- Nagy a valószínűsége - mondta Kresh. - Hamarosan mindenképpen meglátjuk. De jelen pillanatban sokkal jobban érdekel, ki ölte meg a kormányzót, mintsem az, kiléphet majd az örökébe...

Ám Kresh gondolatmenetét itt megszakította az ajtón belépő nőalak. - Justen Fredda Leving robotszakértőt ismerte föl benne. Mi az ördögöt kereshet itt?

- Kresh seriff! - szólalt meg Fredda. - Találtam valamit. - Izgatott fény villant a szemében, amilyen a diadal érzetével jár. - Jöjjenek velem! - Ezzel megfordult, és maga mögött hagyta a két férfit. Csöppet sem törődött vele, hogy valóban követik-e.

- Ó, doktor Leving az én kérésemre jött ide - válaszolta meg a seriff Devray kérdését, még mielőtt az föltehetné volna. - Jónak láttam, ha bevonunk a vizsgálatba egy robotszakértőt, amilyen hamar csak lehet.

Justen egy pillanatig csak tétován bámult, de aztán hirtelen megértette.

- A testőrobotok - mormolta maga elé. - Hogy a pokolban mehetett el mellettük a gyilkos?

- Ez volt az én kérdésem is - jelentette ki Kresh. - No menjünk, nézzük meg, mit talált Leving doktor.

- Hát én nem sok mindent látok benne - bizonytalankodott Alvar Kresh, amint belebámult a robot testüregébe.

- Ez azért van így, mert odaát a fővárosban nem nagyon foglalkoznak ilyesféle apró dolgokkal - magyarázta Fredda. - De mindjárt meglátja.

- Hmm, ez meglehetősen drámaian hangzik - dörmögte Kresh -, viszont nem látok mást, csak valami letörött pöcökféleséget, meg egy kis, lapos kábelvéget.

- Hadd nézzem meg én is! - kérte Devray.

Kresh hátrébb lépett, és hagyta, hogy a fiatalabbik férfi is bekukucskáljon a robot belsejébe.

- Magának jelentenek valamit? - kérdezte.

Devray kihúzta fejét a robotból. Arcvonalain döbbenet tükröződött.

- Tüzes ördögök! - kiáltotta. - Egy korlátozó!

- Egy micsoda? - bámult rá Kresh.

- Korlátozó. Egy kitörött korlátozó érintkezőjének a darabkája. Valaki egy csomó újtörvényes robotból kiszerezte a korlátozókat, átalakította őket valamilyen más ellenőrzési rendszer követésére, és beleépítette ezekbe a biztonsági robotokba.

Kresh szóra nyitotta a száját, de egyetlen hang sem jött ki a torkán. Tehát a robotokat az újtörvényesekből kiemelt korlátozók segítségével állították le. Ördögi kitaláció!

Ugyanis minden újtörvényes robotba eleve beépítettek egy ilyen korlátozót. Elméletileg az elgondolás meglehetősen egyszerű volt: a korlátozók gondoskodtak arról, hogy ha egy robot szökni akart, Purgatórium szigetéről, a szökési kísérlet közben azonnal leállt. Úgy tervezték a rendszert, hogy a korlátozók elvben ne legyenek eltávolíthatók - csak a robot halála árán. Az ilyen szerkezetet viselő robot cselekvésképtelenné vált a meghatározott területen kívül, mely ebben az esetben Purgatórium szigete volt. Az egész rendszer pontos működését gondosan titokban tartották; még maga Kresh sem tudta, pontosan hogyan működik egy ilyen korlátozó. Azzal viszont tisztában volt, hogy ebben az ügyben az „elvben” a kulcsszó, mivel kiderült, hogy a rendszer valójában *nem* működik megbízhatóan. A szigetet elhagyó minden egyes „rozsdás” pontosan ezt bizonyítja. Az a tény, hogy kereskedtek velük, még hozzá rendszeresen, nyilvánvalóvá tette, hogy nem alkalmi meghibásodásokról vagy elszigetelt bűtykölésekről van szó. A „rozsdázás” emellett több volt közönséges üzletelésnél: valóságos bűnözési iparágga terebélyesedett, amely meglepő kifinomultsággal működött.

És amelynek most már köze volt a kormányzó elleni gyilkos merénylethez is. Egy rozsdázóbanda meglelte a módját a kormányzó biztonsági robotjai átalakításának is. De hogy a pokolban találhatták meg a rést a rendszeren?

- Biztosak abban, hogy ez egy újtörvényes robot korlátozójának darabja? - kérdezte Kresh.

- Teljes mértékben - válaszolta Fredda Leving. - Pontosan ez volt az, amit a biztonsági robotok vizsgálatának kezdetétől kerestem.

- De mégsem értem. Hiszen még itt vagyunk, a szigeten. Akkor miért kapcsolhatták ki ezeket a robotokat a korlátozók?

- Valahogyan át kellett alakítaniuk őket - vélekedett Fredda. - Nyilvánvalóan nem földrajzi alapon működtek, mivel a robotok az estély ideje alatt nyugodtan végezték a munkájukat. Azt hiszem, úgy alakították át őket, hogy valamilyen jelzés alapján fagyjanak le. Hiperhullámú jelre, sőt esetleg a jó, régimódi rádió jelére gondolok. Rádiót ugyan már senki sem használ, de éppen ez teheti az adott körülmények között eszményi eszközzé; semmilyen modern berendezés nem mutatná ki ugyanis a rádiójelleket. A korlátozókat nyilvánvalóan nemcsak arra tették alkalmassá, hogy valamilyen más jelre lépjenek működésbe, hanem arra is, hogy alkalmasint könnyűszerrel el lehessen őket távolítani. Csakhogy ez a példány nem szakadt ki olyan könnyen, ahogyan elvárták volna.

- De honnan az ördögből *szerezték* azokat a korlátozókat, hogy beszerelhessék e robotokba? - szólt közbe Devray.

Akadtak pillanatok, amikor Kresh számára napnál világosabb volt, hogy Devray nem gondolkodik tisztán a bűnözés, az áldozat és a bűnöző tárgykörében. Sokkal alkalmasabb volt az erdőgazdálkodásra, mint gyilkossági nyomozásra.

- A pótkatrészraktárból - vágta rá Fredda Leving. - Nyilvánvalóan újtörvényes robotokból kioperált korlátozókat használtak. Rozsdázók végezték a munkát. Senki más nem lenne eléggé fölkészült hozzá.

- Nos, akkor egy dolog teljesen világos - vetette közbe Kresh. - Bárki művelte ezt, egy bizonyos pillanatban valamelyik rozsdázóműhelyben kellett dolgoznia. Tudnia kellett, hogyan távolíthatja el ezeket a szerkezeteket, és gyorsan kellett cselekednie.

- Rozsdázók - morfondírozott Fredda. - Talán ez el is vezethet bennünket a gyilkosság indítékához.
- Lehetséges - reagált Alvar. - Legalábbis most már igazán nekiláthatunk.

Donald-111 enyhén sokkos állapotban volt, és nagy megkönnyebbülésére szolgált, hogy adott feladatát magányosan kellett elvégeznie.

A robotokba tehát belepiszkáltak; kiiktatták, biztonsági feladataik ellátására alkalmatlanná tették őket. Kresh azzal nyugtatta őt, hogy Grieg ötven biztonsági robot jelenléte ellenére halt meg. Még egy további aligha segíthetett volna bármiben. De hát az az ötven használhatatlan volt - egyetlen működőképes robot is nagy különbséget jelenthetett volna. És ami még rosszabb, a robotok üzembe helyezése okozta végül is Grieg halálát, márpedig ő, Donald sürgette a beállításukat.

Az Inferno bolygón a robotok mindig igen magasra beállított Első Törvénnyel készültek, és arról voltak nevezetesek, hogy olyan esetekben, amikor tudomásukra jutott, hogy megakadályozhatták volna egy emberi lény sérelmét, rendszerint lefagytak. De Donald ennél életrevalóbb volt. Tudta ugyan, hogy megmenthette volna Grieg kormányzó életét, ha birtokában lettek volna azok az ismeretek, amelyekkel csak a kormányzó gyilkosai rendelkeztek; megmenthette volna a kormányzót, ha ott lett volna a palotában, és nem jó néhány kilométernyire onnan, Kresh társaságában végzi mindennapi munkáját. Igen, megmenthette volna a kormányzó életét, ha bekövetkezik vagy féltucatnyi lehetetlen dolog.

De nem. Nem! Valóban semmit sem tehetett volna a „hacsak nem” világának határain kívül. Itt, a valóság világában soha nem volt elkerülhető minden kockázat és veszély. Soha nem lehetett volna reményteljes a védekezés olyan mesterien fölkészült és annyi kockázat vállalására kész támadókkal szemben, mint akik végeztek Grieg kormányzóval.

De mégis nyugtatgatnia kellett magát, bebizonyítania önmaga előtt, hogy *valóban* nem tehetett volna semmi érdemlegeset. Ezért is volt jó számára a kapott feladat, és hogy azt magányosan kell elvégeznie.

Egy nagyobb szabású nyomozás esetén sokkal többről van szó, mint a bizonyítékok pusztá föltárásáról. Igen sok szempontból éppen olyan komoly tervezési és lebonyolítási feladat volt ez, mint akármilyen más, és ehhez Donald-111 eleve nagyon jól értett. Ott volt a bonyolult szervezés: minden szükséges robot, ember és felszerelés előteremtése. Föl kellett állítania egy adatbankot, ahol biztonsággal tárolható volt minden megszerzett ismeret, és egy olyan raktárat, ahol minden tárgyi anyag védhető volt bármilyen mesterkedés ellen, és egyben bármikor hozzáférhetőnek is kellett lennie. Létesítenie kellett emellett egy sajtóközpontot, biztosítania a szállást a nyomozó csoport tagjai és az újságírók számára, nem is beszélve a báméskodókról, továbbá a rendkívül fontos személyiségekről, akik minden bizonnyal ott nyüzsögnek majd.

Itt voltak hát mindezek a feladatok, és még többezernyi megoldandó részletkérdés... de hát Donaldot pontosan az ilyen munkálatok elvégzésére (is) készítették. Rengeteg idejét kellett ugyan a Kresh seriff személyi robotjaként ráháruló kötelességek elvégzésére fordítania, de elsődleges feladata mégis a seriff hivatalának kiszolgálása volt, az aprómunkák hatékony elvégzése, és ezeket a munkálatokat csak akkor folytathatta, amikor a seriff maga nem kívánta személyes jelenlétét. Éppen ilyen volt ez az áldott pillanat. Donald még maga előtt is alig ismerte el, de igenis voltak olyan pillanatok, amikor nagy megkönnyebbülést jelentett számára, ha a seriff nincs a lába alatt, és valamennyit előre juthat legfőbb dolgában, a seriff hivatalának kiszolgálásában.

Ez a karbantartás nagyjából kommunikációs elfoglaltságot jelentett. Megkereste a megfelelő robotot, kiadta az utasításokat, fölhajtotta a szükséges berendezéseket, és rendelkezett a megfelelő helyekre történő eljuttatásukról. E munkálatok legtöbbje, ha nem is

valamennyi, elvégezhető volt hiperhullámú kapcsolatteremtés által; Donald némán egy helyben állva is nagyon hatékony lehetett, amikor külsőleg nagyon csekély, vagy egyáltalán semmi látható nyoma nem volt annak, hogy egyáltalán működik, nem is szólva rendkívüli mértékű elfoglaltságáról.

Donald azt is megtanulta, milyen különös nehézségeket okoz, ha ilyen passzívnak látszik, miközben ég a munka a keze alatt. Sok emberi lény határozottan tiltakozott, amikor látszólag dologtalan robot került a szeme elé. Bosszantotta őket, ha azt látták, hogy Donald mozdulatlanul áll. Szívesen adtak neki csaknem teljesen értelmetlen parancsokat, csak hogy munka közben lássák őt. Éppen emiatt Donald, mielőtt nekilátott volna a fontos hívások lebonyolításának, előszeretettel rejtőzött el valahová. Ebben az esetben egy csukott, tisztítószeres szekrényben végezte a munkáját. Tisztában volt azzal, hogy nagyon sok emberi lény ezt rendkívül mulatságosnak találná, de számára ez szinte alig jelentett valamit. Az egésznek elsősorban az volt a lényege, hogy ne kerüljön a szemük elé, és ne is derülhessenek rajta, miután nem találják őt sehol.

Mellesleg a jelen helyzetben nem volt a világon semmi mulatságos. Számos olyan célpont adódott, amelyet sem Kresh seriff, sem bármely más személy még csak nem is keresett eddig semmiféle módon. És még most is folyamatosan érkeztek a létfontosságú hírek, a szintén rendkívül lényeges kérdések társaságában. Donald azonban eléggé tisztában volt a dolgok állásával, és *egyelőre* nem hívta föl ezekre a jelenségekre sem Kresh seriff, sem más emberi lények figyelmét. Nagyon rossz hatással lett volna a tevékenységük hatékonyságára, ha éppen most zilálja a figyelmüket, amikor már az üggyel kapcsolatos tények földolgozásának vége felé közelednek. Az embereknek, és Donald ezt nagyon jól tudta, gyakran meglepően sok időre volt szükségük ahhoz, hogy alkalmazkodhassanak a számukra váratlanul megváltozott körülményekhez.

Grieg kormányzót meggyilkolták, és ez valóban nagyon szörnyű dolog. Donald maga is gyászolta az elvesztését, már amennyire egy robot képes lehetett a gyászra. A durva tény viszont az, hogy az adott emberi lény halott, és ezen már a világon senki nem segíthet semmit. Mindenkinek végeznie kell a munkáját - s ez számára a kormányzó halála körülményeinek vizsgálatát jelentette.

Az emberi lények természetesen másképp látták a helyzetet. Rendre engedtek a „tagadás” csábításának, és Donald soha nem értette igazán ennek a szertartásnak a jelentőségét. Úgy látszott, mintha olyan próbálkozást jelentene, amely visszabillentheti a világot egy könnyebben elfogadható állapotba, csupán valami csökönyös akarat következetes alkalmazása révén, mégpedig rendszerint annak hangoztatásával, hogy valamiféle kellemetlen esemény valójában meg sem történt. Ez azonban soha nem vált be, és nem is válhatott be soha, de mégis úgy látszott, az emberi lények mindig megkísérlik, hátha *mégis* beválik, legalább ebben az esetben. Semmi értelme nem lenne annak, hogy Kresh seriffet, Devray parancsnokot vagy Fredda Leving doktort további cselekedetekre sarkallja, amíg maguktól el nem fogadják az adott helyzet valóságosságát.

Közben meg csak foglalkozzanak az elméleteikkel, emberi lények és robotok tetemeivel. Ők valóban sokkal alkalmasabbak az ilyen munkálatok ellátására, ahogyan Donald is sokkal könnyebben bonyolíthatja le egy tábori kutatólaboratórium fölállításának tennivalóit.

Donald éppen egy legalább öt csatornát igénylő, bonyolult kapcsolatban volt, különféle ellátó és szolgáltató egységekkel, amikor meghallott valami motoszkalást odakint a folyosón. Megszokott körülmények között olybá vette volna, mint bármely más, a mindennapi élethez hozzátartozó zörejt. De a mostaniak korántsem voltak megszokott körülményeknek tekinthetők. A zaj úgy hangzott, mintha valaki mezítláb csoszogna előre valahová. A lépései kissé bizonytalanok, és csak megy tovább a parkettás folyosón.

Nem Kresh seriff, doktor Leving vagy a csendőrparancsnok volt az. Az ő lépéik nesztét Donald fölismerte volna. És a rendőrök közül való sem lehetett. Az ő egyenruhájukhoz súlyos

csizma is tartozott, és egyikük sem sétálna ilyen lustán szolgálat közben. Viszont a léptek mégis elég *hangosak* voltak, figyelembe véve, hogy e hangok vélhetően egy mezítlábas embertől származtak.

Donald olyan gyorsan és átgondoltan tette helyükre kommunikációs műszereit, ahogyan csak tudta, és mozdulatlanul várakozott a szekrény sötétjében, addig, míg a lépések el nem haladtak előtte, és már távolodtak tőle.

Akkor csöndesen kinyitotta az ajtót, és óvatosan, minden nesz nélkül kilépett a folyosóra. Körülnézett, de nem sejtette, milyen látvány vár rá.

Mindenesetre nyilvánvalóan *nem* számított egy kopasz ember látványára, aki rikító kék szegélyű pizsamában és lobogó, piros-fehér csíkos köntösben csattog végig mezítláb a folyosón.

Tierlaw Verick volt az, vagy legalábbis az az ember, aki annak nevezte magát, és aki eléggé elesettnek látszott abban a szerencsétlen hálórúhában. Most éppen egy kemény támlájú széken ült, egy szoba közepén, amelyben semmilyen más bútordarab nem volt a vattatászéken kívül. A széket az ajtónak háttal helyezték el, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy ha lehet, még valamivel kellemetlenebbül érezze magát.

Úgy tűnt, hogy a palotának legalább a felét soha nem használták. Volt benne jó néhány teljesen berendezett, bármely vendég minden igényét kielégítő lakosztály, függetlenül attól, hogy az inferniók általában nem kedvelték, ha a házukban éjszakázott egy idegen. A rezidencián akadt még számtalan, soha senki által nem használt, fényűzően berendezett társalgó, és jó néhány csillogó-villogó konyha, amelyekben soha egyetlen tál ételt sem készítettek, legalábbis Kresh seriff születése óta. Szomorú tanújele volt mindez az inferniói építészet nagyravágyó voltának és a robotokra épülő társadalom pazarló természetének. Ennek megfelelően kihallgatás céljára is tetszőleges számú lehetőség állt rendelkezésre. Valójában inkább az okozott gondot, hogy pszichológiai szempontból megfelelő, ilyen célra megfelelően üres helyiséget találjanak.

Fredda Leving egy másik széken ült, Verickkel szemben, Devray az egyik sarokban támaszkodott a falnak, miközben Kresh föl-alá sétált. Donald a helyiség egyetlen fali robotfülkéjében állt - rendületlenül, mint mindig, a szobaajtóval és a kihallgatószerkezettel szemközt. Természetesen mindent szó szerint lejegyzett, de ennél többre is képes volt. Amikor jó pár évvel ezelőtt Fredda Leving megépítette őt, olyan érzékelőkkel is ellátta, amelyek birtokában hazugságvizsgálóként is működhetett. Most is mérte Verick szívverését, verejtékezésé mértékét, szembogarának változásait, és más olyan élettani mutatókat, amelyek alapján lelkiállapotának feszültségeire következtethetett. Verick természetesen mit sem tudott erről, és senki sem szándékozott tájékoztatni őt felőle.

Nem mintha Verick bármi említésre méltót tudott volna. Eléggé korosnak látszó, keskeny arcú, sápadt bőrű férfi volt, egyetlen árva hajszál nélkül, viszont bozontos, fekete szemöldökkel és dús, sötét szempillákkal. A szeme szúrósan kék volt, és fölöttébb kifejező, a képe megnyúlt, és valahogy éhesnek látszott. Koponyáján a bőr egészséges rózsaszínben csillogott, mintha kifényesítették volna, ami valóban meg is történhetett. Kopaszsága annyira teljes és kifogástalan volt, hogy biztosan művinek kellett lennie, aminek a karbantartásához legalább annyi gondoskodás kellett, mint a legbonyolultabb hajviseletéhez. Vagy naponta borotváltatta a fejét, vagy rendszeresen szőrtelenítette.

Kresh tapasztalatai szerint azok a férfiak, akik ilyen komoly erőfeszítéseket tesznek a küllemük kialakításáért, és olyan meglepő dolgot választanak, mint a tökéletes kopaszság, rendszerint elég erőszakos és rámenős természetűek. Verick teljesen megfelelt ennek a képletnek. Más emberek, ha ilyen buta kinézetű hálókacabájban tartóztatják le őket, biztosan megszeppentek volna. Verick viszont olyan képet vágott, mint aki utálja, hogy megvárakoztatják.

A története elég egyszerű, mégis teljesen valószínűtlen volt. Telepes üzletember volt, aki

azért jött ide, hogy valami telepes gyártmányú ellenőrző központot kínáljon eladásra az infernói terraformáló hatóságnak. Az előző esti fogadáson meghívott vendégként vett részt. Előzetes megállapodás alapján maradt ott, miután a legtöbb vendég már távozott, hogy kései magánbeszélgetést folytathasson a kormányzóval. Hasonlóan előzetes megbeszélés alapján maradt ott éjszakára is, és a palota nyugati szárnyában szállásolták el. Emberi hangokra és jövés-menés zajára ébredt föl, és föl is kelt, hogy megnézze, mi történik odakint, ám Donald azonnal föltartóztatta, amint kilépett a folyosóra.

Utána az következett, hogy semmit sem tud Grieg haláláról. Az eseményeket átaludta, és a viselkedése is megfelelt ennek az állításnak. Vagy valóban nem tudott a Grieg elleni merényletről, vagy nagyszerű színészi teljesítményt nyújtott a tudatlanság látszatának biztosítására.

De Kresh egyáltalán nem volt beszédes vele. Ha ugyanis valaki, aki azt állítja, hogy semmit nem tud egy adott témáról, és mégis olyan hibát vét, ami a tudásáról árulkodik, az nagyon jó tájékozódási pontot nyújthat.

A legbosszantóbb és egyben legzavarbaejtőbb éppen az volt benne, hogy a története még ellenőrizhetőnek is bizonyult. Donald igazolta, hogy a vendégek listáján valóban szerepelt egy Verick nevű telepes üzletember. Kiindulásnak ez sem rossz. De hogy az ördögbe téveszthették őt szem elől Kresh emberei, amikor átkutatták a palotát?

Kresh ahhoz éppen elég vén róka volt, hogy ne tudta volna: az ilyesféle kérdésre sokféle válasz lehetséges. Emberi mulasztás is előfordulhatott, legalább tucatnyi formában, és mindegyik igazolható lenne. Ám ugyanakkor egyik sem volna meggyőző valamely külső megfigyelő szemében. Az első átvizsgálás alkalmával kevés robot volt jelen, és azok is valamilyen különleges feladatot végeztek, vagy cipekedéssel foglalkoztak. Magát a kutatást emberek végezték. Az épületben legkevesebb száz szoba volt, és Kresh könnyen elképzelhetőnek vélte, hogy egyik sietve dolgozó beosztottja egyszerűen nem tudta, vajon mely szobákat vizsgálta már meg, vagy amikor a nyilvánvalóan üresnek bizonyuló szobák közül a kilencedikbe vagy tizedikbe nyitott be gyorsan, nem vette észre a mozdulatlan alakot a vastag takarók alatt. Verick belülről be is zárhatta a szobája ajtaját, és az adott szakaszt vizsgáló rendőrügynök esetleg úgy döntött, hogy később majd visszatér a kulcsokkal, aztán megfélemedezett az esetről. Végül is a beosztottjai is csak emberek, akiknek mindegyike kisebb-nagyobb sokkhatás alatt állt - mégiscsak az ő kormányzójukat gyilkolták meg éjszaka, az ő nemzetük, az ő bolygójuk feje esett ismeretlen merénylők áldozatául.

Mindezzel együtt ez az egész olyan feneketlen zűrzavar volt, amely után akár egy életen át szaglászhat, hacsak nem szedi rácba a helyzetet és önmagát most azonnal. Kresh már szinte maga előtt látta a kivizsgáló testületet. Beosztottjainak újabb csapatait indította útnak a helyszín újbóli aprólékos átvizsgálására, és annak ellenőrzésére, vajon mi kerülhetett még el a korábbiak figyelmét. Ezúttal azonban gondoskodott róla, hogy mindegyik ügynök kíséretében legyen egy-egy ilyen vagy olyan típusú bűnügyi helyszínelő robot is. Még később, ha netán szükségessé válik, Kresh arra is készen állt, hogy az egész palotát tégláról téglára teljesen szétszedeti. Ennek a nyomozásnak a teljességét a világon semmi sem fenyegetheti többé.

Hanem Verick! Amennyire megalapozatlannak tűnt az ártatlansága, éppen annyira a bűnössége is. Ha ugyanis valóban részese volt ennek a kifinomultan megszervezett összeesküvésnek, akkor, az úr szerelmére, miért maradt ott éjszakára a rezidencián? Miért hagyta, hogy mulatságos pizsamájában letartóztassák?

Alapjaiban Kresh számára valószínűbbnek látszott Verick története, mint bármelyik kísérlet, amely a bűncselekményhez kapcsolta volna. De az adott pillanatban még olyan átkozottul kevés gyanúsítottal és indítékkal rendelkeztek, hogy a seriff nem látta semmi okát bármelyik elhamarkodott elvetésének. Mellesleg korábban is előfordult már, hogy az események csak lazán álltak össze, és bizonyos nyomás alatt egyszer csak összeroppantak.

- Rendben van, Verick úr, akkor kezdjük el szépen megint - fordult a kihallgatotthoz Kresh

- , az elejétől.

- Nem mondhatnák meg nekem, mi ez az egész? - méltatlankodott Verick? - Nem árulhatnak el, mi történt?

- Nem! - vágta rá Kresh kurtán, nyers hangon.

- Nagyon lényeges, hogy egyelőre ne túl sokat áruljunk el önnek. - szólt közbe Devray, nyilvánvalóan megjátszva a jó csendőrt, a Kresh-féle rossz kopóval szemben. - Azt szeretnénk megtudni, mit tud *ön*, anélkül hogy összezavarnánk a nyomokat.

- Beszélni akarok a kormányzóval! - követelte Verick.

- Teljes bizonyossággal állíthatom, hogy a kormányzó *nem* óhajt beszélni önnel - torkollta le Kresh. Lényegében az igazat mondta, csak egy kissé félrevezetően. És úgy látszott, ezzel sikerült a várt hatást kiváltania az egyre idegesebbé váló Vericknél. - Tehát a legelejétől! - ismételte meg a seriff.

- Rendben van, rendben van. - A gyanúsított csak éppen annyit ingadozott, hogy nagyobb lélegzetet vegyen, és mélyebben helyezkedjék el a székén, majd kimeresztett szemmel újra kezdte: - A nevem Tierlaw Verick. A Baleyföld nevű telepes világon élek. Egy olyan céget képviselek, amely igen kifinomult, éghajlatot szabályzó rendszerek forgalmazásával foglalkozik. Nagy számban adtunk már el ilyen rendszereket különféle telepes terraformáló programoknak, és ide is abban a reményben jöttem, hogy eladhatok egyet az e világon működő terraformáló vállalkozásnak. Jelen voltam a tegnapi esti fogadáson, amely után személyesen találkozhattam Grieg kormányzóval. Tudván, hogy a városban kevés a szálláshely, és én nagyon messziről érkeztem ide, a kormányzó nagylelkűen följánlotta, hogy elszállásol ebben a palotában ma éjszakára.

- Önt, és csakis önt? - vetette közbe Fredda. - Az egész tegnapi nyüzsgő vendégseregből ön az egyedüli, aki itt maradt éjszakára?

- Hmm? - pillantott Verick Fredda felé, mint akit váratlanul érintett a kérdés. - Nem is tudom. Nem találkoztam senkivel, sem így, sem úgy. De nem tudom, miért kellett volna az egyedülinek lennem. Hiszen olyan sok szoba van ebben a házban. Mégis, a legjobb tudomásom szerint így van. Odahaza egy ilyen fogadás valamennyi résztvevőjét egy-szersmind szállóvendégként kezelték volna. Szóval önök szerint senki nem maradt itt a házban erre az éjszakára?

- Nem, nem maradt - válaszolta Fredda, Kresh őszinte bosszúságára. A mindenkori kihallgatás első számú szabálya volt, hogy soha nem felelünk a gyanúsított kérdéseire. Minél többet tudott Verick, annál csalfintább válaszokat találhatott ki maga is.

- Leving doktor - fordult a nőhöz Kresh -, azt hiszem, az lenne a legjobb, ha hagyná, hogy jómagam és Devray parancsnok fogalmazzuk meg a kérdéseket, és ha ön a saját lehetséges válaszait sem adná elő.

Fredda kissé meglepetten nézett Kresh arcába.

- De hisz én... Ó! - szólt, mint aki tiltakozni készül, de aztán meggondolta magát. - Bocsásson meg, seriff!

- Nem történt semmi. Különben is fölöttébb csekély jelentőségű részletről van szó csupán - nyugtatta meg Kresh, és nagyon remélte, hogy valóban így is van, miután Verick figyelme is efelé fordult. - De nem ön volt az egyedüli, aki tegnap este *még* találkozott a kormányzóval? - kérdezte tőle.

- Nem, ó, természetesen nem! - felelte Verick. - Elég sokan várhoztak nála bebocsáttatásra már előttem is. Nyolcan vagy tízen is lehettek, kettesével, hármásával. Valamennyiüket végig kellett várnom, de az ellen nem volt semmi kifogásom. Végül is nekem nem kellett azonnal hazarepülnöm a meghallgatás után. Mellesleg, mivel én voltam az utolsó a sorban, remélhettem, hogy rám a többiekénél kicsivel több idő juthat majd. Énutánam ugyanis már senki más nem következett.

És ezzel azt is közölte velünk, hogy ő volt az utolsó, aki még életben látta Grieg kormányzót

- gondolta magában Kresh. A legkevésbé feltűnő pillantást vetette Devray felé, és látta, hogy a parancsnok sem mulasztotta el a mozzanat jelentőségét.

- Nos akkor, miről beszélgettek maguk ketten? - kérdezett tovább a seriff.

Teljesen nyilvánvaló volt, hogy Verick türelme a végét járja.

- Hiszen már mondtam maguknak. Többször mondtam. El akartam adni egy éghajlatformáló állomást. Úgy láttam, hogy több oknál fogva komolyan érdeklődött iránta, de leginkább azért, mert a rendszer nem robotokra épült.

- Hogy mondta? - kérdezte Kresh. Ez volt egyik előnye az ismételt kihallgatásnak. A korábbi forduló alkalmával Verick ezt az apró körülményt nem említette.

- A mi rendszerünk nem robotokon alapszik - magyarázta Verick. - A tőlem telhető legjobb formában próbáltam ecsetelni ennek az előnyeit a kormányzó előtt. Leginkább ilyesféle kérdésekről beszélgettünk. Nagyon érdeklődött a rendszer iránt.

- De miért lett volna ellene a kormányzó egy robotokra épülő rendszernek? - kérdezett közbe Fredda.

- Mert az túlságosan konzervatív egy olyan mértékben lehanyagolt társadalom számára, mint az infernói - bizonygatta Verick. - Ha robotagyú ellenőrző egységet telepítünk bármely terraformáló rendszerre, az biztosan elkerül majd minden lehetséges kockázattal járó műveletet, mert az ártalmára lehet az emberi lényeknek, vagy más hasonló számárság miatt. - Verick egészen belemelegedett a témába. Gyaníthatóan ugyanazokat az érveket sorakoztatta föl, mint előző este a kormányzónak. - Egy robotokra épülő ellenőrző rendszer minden kockázatot kerülne a terraformálás során is, s ezzel bizonyosan messze elodázná a program teljesítését, sőt esetleg teljesen le is állítatná azt. És még ha sikerülne is általa a bolygó terraformálása, az eredmény biztosan kockázatoktól mentes természeti környezet lenne az újra-terraformálási program befejeztekor. Akadnak olyan űrlakó világok, amelyek nem egyebek remekül karbantartott pázsittengernél. Nem hinném, hogy éppen ezeknek a világoknak a népessége véletlenül merült volna mély álomba, vagy tűnt volna el teljesen.

Ez övön aluli ütés volt. A Solariáról beszélt. Egyetlen űrlakó sem szerette, ha a Solaria összeomlásáról beszéltek előtte, vagy arra kellett gondolnia.

Verick körülpillantott, és rájött, hogy sikerült érzékeny pontot eltalálnia. - Egy minden kockázat kiküszöbölésére törekvő robotrendszer igencsak kopár világot hozna létre ezen a bolygón is. Azt mondtam a kormányzónak, hogy ez nem igazán megfelelő környezet, amennyiben azt akarják, hogy eljövendő nemzedékeik megfelelhessenek az előttük fölmerülő kihívásoknak.

- Rendben van - mormolta Kresh. Nem igazán törekedett a kegyetlen zsaru szerepének eljátszására. - Ennyi talán elég is ezúttal a beszélgetésről. Tehát ilyeneket mondott a kormányzónak. És mi történt azután?

- Azután kölcsönösen jó éjszakát kívántunk egymásnak. Ő még megemlítette, hogy maradt némi további tennivalója, ezzel elkísért a hivatala ajtajáig. Ott kezét ráztunk, én megkerültem a közelemben álló robotokat, és továbbmentem a folyosón. Attól tartok, ezután kissé eltévedtem, és végül egy teljes kört tettem meg. Hamarosan rádöbbsentem, hogy mindjárt odaérek, ahonnan elindultam, vagyis a kormányzói hivatal ajtaja elé. Arra gondoltam, talán meg kellene kérdeznem a korábban ott látott két ajtónálló robottól, merre menjek, de már nem találtam őket a helyükön. Gondolom, addigra bemehettek valahová.

- Hogyan, bementek? - kérdezte Kresh. Úgy vélte, hogy a Verick által említettek csak *biztonsági* robotok lehettek, márpedig az ilyenek ott maradnak, ahová leállították őket. - Mégis, hová mehettek onnan?

Hogy rendbe szedjék a kormányzót lefekvés előtt. Úgy hallottam, hogy maguk, űrlakók még levetkőzni is képtelenek robotok segítségével.

Fredda már-már ingerült válasszal rukkolt volna elő a megjegyzésre, de a seriff odalépett hozzá, és a vállára tette a kezét. Az egyáltalán nem lenne jó, ha a gyanúsított rájönne, hogy

csapdába csalhatja a faggatóit.

- Némelyikünk azért maga is elboldogul ilyesmivel - mondta Kresh, némi acélos éllel a csöndes szavak mögött. De egy őrnek nem lett volna szabad elhagynia a posztját. Ajtónállóként pedig *egy* robotnak kellett volna ott lennie, nem kettőnek. A rendőrfőnök úgy érezte, máris tudja a választ a következő kérdésére. - És ezek a robotok - mormolta -, meg tudná mondani, hogyan néztek ki?

- Nekem nincs sok időm a robotokra - méltatlankodott Verick. - Nem kedvelem őket, és nem bízom meg bennük.

- De látni azért csak látja őket - mordult rá Kresh keményen. - Milyenek voltak?

Verick láthatóan mérgesen nézett a seriff szemébe.

- Volt ott egy nagyon magas, szögletesnek látszó, piros színű. Fénylőn piros. Nem lett volna kedvem összeakaszkodni vele. A másik alacsonyabb volt, és csillogóan fekete.

Justen Devray és Fredda Leving egyszerre fordult Verick felől Kresh irányába. Mindketten megértették, miről volt szó.

A két utolsó teremtmény, amely életben látta a kormányzót, Prospero és Kalibán volt. Az újtörvényes és a törvény nélküli robot.

És egyikük olyan robot, amelynek belső törvényei nem követelik meg minden baj elhárítását egy emberi lény fölül.

S egy másik, amelyiknek egyáltalán nincsenek törvényei. Amelyik egy emberben akár kárt is tehet, ha úgy akarja.

8. FEJEZET

Sero Phrost lenézett a légi kocsija alatt elnyúló tenger szürkeségébe, amint visszafelé száguldott Purgatórium szigetére. Semmi magyarázat, semmi bocsánatkérés, csak a nyers parancs a visszafordulásra. És robotja azonnal teljesítette is a parancsot, bármennyire is próbálkozott az ellenkezőjéről meggyőzni. A visszafordulási utasítás egy közlekedésbiztonsági központból érkezett, és az Első Törvény azonnal gondoskodott róla, hogy ez elégséges legyen bármely robot engedelmességre bírásához.

De miért kell visszatérnie? Letartóztatási parancs szól valaki ellen? Mit gondolhatnak azok, mit tudhatnak? És milyen alapon tartóztatnák le? Óvatosabbnak kellett volna lennie, sokkal óvatosabbnak. Több személyt is vád alá helyeztek egy jelentéktelen ügyben, és elkövették azt a hibát, hogy valami nagy dolgot föltételeznek a háttérben.

Vagy éppenséggel a saját letartóztatásáról lenne szó? Phrost kinézett az ablakon, és számos másik légi kocsifénycsíkja látható, amint szintén Purgatórium felé igyekeznek. Valami vámvég? Talán ha megengedte volna magának, hogy belekapaszkodjék a megfelelő szalmaszálakba, most az egész egyáltalán nem is érintené? Az is lehet, hogy a rozsdásokról kaptak valami fülest, és most visszarendelnek minden, bizonyos időpontban távozott légi járművet. De honnan tudhatná? Meglehet, valóban semmi köze az egészhez.

A bűnös megszökik, ha senki nem üldözi. Nem szabad elismerni vagy föltárni semmit. Még minden esélye megvan rá, hogy simán megússza a dolgot

Közben sebesen suhant mellette a sötét égbolt.

Alvar Kresh rápillantott a hadműveleti helyiség faliórájára. Már majdnem hét óra van. Mindössze öt órája találta meg a holttestet, de azóta annyi minden történt, hogy úgy érezte, egy egész hónap minden napját kitölthetné. Tierlaw Verick ügyét a későbbi folytatásig félretették, őt magát szigorú őrizet alatt tartották a kihallgatóhelyiségben, mialatt a helyszínelő robotok átvizsgálják a hálózobáját. Kresh kételkedett benne, hogy Vericknek bármi köze lenne a gyilkossághoz, de a legkisebb gyanú is indokolja az aprólékos vizsgálatot. Ki tudja, mit találhatnak azok a robotok kutatás közben?

Valaki fölállított egy tárgyalóasztalt a hadműveleti szobában. Három oldalánál Kresh, Fredda Leving és Justen Devray foglalt helyet, míg a negyedik előtt Donald-111 állt. Mindannyian, különös módon még Donald is, kimerültnek, holtfáradtnak látszottak a sebesen száguldó eseményektől, és mégis úgy érezték, egy tapodtat sem léptek előre azóta, hogy hozzákezdtek a munkához.

Az óra járt, nagyon gyorsan járt. Kresh már nem halogathatta sokáig, hogy fölvegye a kapcsolatot a kormány kulcsembereivel, vagy az egész bolygó tudomására hozza Grieg kormányzó halálát.

De a seriff azzal is tisztában volt, hogy amint *ezt* megteszi, azonnal elszabadul a pokol. Nem láthatta előre, milyen formát ölt majd a káosz, de hogy nagy lesz a fölfordulás, abban biztos volt. Rettentően szüksége volt rá, hogy teljes ellenőrzése alatt tartsa a nyomozást, még mielőtt a hír széles körben elterjedne. És még nagyobb lenne a baj, ha az első bejelentés nem Alvar Kresh szájából hangzana el, hanem valaki máséból - ennek lehetősége pedig minden egyes másodperccel egyre nőtt.

Egy nyomozó mondhat valamit egy nem titkos csatornán, és lehallgatja valaki, elújságolja a dolgot a családjának vagy valamelyik barátjának, esetleg odaadja, netán eladja az évszázad sztoriját egy újságíró ismerősének. A gyilkosok is dönthetnek úgy, hogy javukra szolgálna a

hír felröppentése. Előfordulhat, hogy valaki fölhívja a kormányzót, és rájön, akárcsak Kresh, hogy a vonal túlsó végén beszélő Grieg pusztá kép. A fölvétel ugyanis még mindig futott a képtelefonon, félig a látszat fönntartása miatt, félig a majdani elemzés érdekében.

Am ha bármely ellenőrzést meg akarnak tartani az események fölött, hamar, nagyon hamar meg kell tenniük a bejelentést. De mielőtt Kresh bárkivel közölne bármit, föltétlenül gondolkodnia kell, összevetnie a kapott ismereteket, és kikovácsolnia valamilyen tervet. Hadi-tanácsot kell tartania, mivel lehetséges, hogy Grieg halála egy háború kezdetét jelenti. Senki sem tudhatja, mi lesz.

Biztos volt benne, hogy Justen Devray megértette az egész helyzetet, és úgy látszott, hogy Fredda Leving szintén. Kresh ráébredt, hogy csodálja, nagyon is csodálja a nőt azért, ahogyan viselkedett a nagy fölfordulás közepette. Sokféle csodálnivaló is akadt a fiatal, éles elméjű és csinos Fredda Levingen, de Kresh azt is érezte, hogy nem számíthat igazán a lány ösztöneire, ha bűnügyi nyomozásról van szó. Verick kihallgatása alkalmával bebizonyította, hogy túlságosan egyenes elképzelései vannak a rendőri munkáról. A közvetlen megközelítés talán alkalmazható módszer a tudományban, ahol a kutatás tárgya nem bujkál tudatosan a fölfedezés elől; a rendőri munka ezzel szemben olyan kutatás, amelyben a tények gyakran a leghatározottabban kerülnek a lelepleződést. Ha egyenesen rájuk rontunk, biztosan menekülésre fogják a dolgot.

- Rendben van, Donald - szólalt meg Alvar. - Lássunk hozzá. Mivel rendelkezünk, és mire van szükségünk?

- Tierlaw Verick állítása alapján bizonyosságot nyertünk afelől, hogy csaknem biztosan Kalibán és Prospero látta utoljára életben Grieg kormányzót - mondta Donald. - Általános körözési parancsot adtam ki ellenük, de nem tűnik valószínűnek közeli elfogatásuk... különösen ha nem bírjuk a telepes gárda teljes támogatását. Sem a csendőrség, sem a mi ügyosztályunk nem rendelkezik itt letartóztatási jogkörrel vagy a kihallgatásukhoz szükséges eszközökkel.

Jelen pillanatban sem Prospero, sem Kalibán nem érhető el vagy követhető nyomon hiperhullámon, ráadásul mindkettejük feladatai huzamos szabadban való tartózkodást igényelnek és tesznek lehetővé. Lehetséges, hogy megszokott tevékenységüket folytatják most is, csak éppen nem érhetjük el őket; de az sem lehetetlen, hogy elrejtöztek valahol. A körülményeink korlátainak figyelembevétele mellett minden tőlünk telhetőt megteszünk a megtalálásukért.

Erdekes, hogy Donald a robotokkal kezd - gondolta magában Kresh. Rájuk összpontosított, talán túlságosan is. Jó lesz figyelembe venni, hogy Donald, legalábbis e nyomozás alkalmával, egyáltalán nem lesz olyan tárgyilagos, mint általában. Nyilvánvalóan *akarja*, hogy Kalibán és Prospero bűnösnek bizonyuljon. Egy elfogult robot. Mintha nem lenne máris éppen elég gond ezzel az ügyel.

- És mennyire hihető Tierlaw vallomása? - kérdezte Kresh.

Amennyire megállapíthattam, a testi reakciói megfeleltek egy nagyon feszült idegállapotú, de igazat állító emberéinek. Azt hiszem, igazat beszélt - állapította meg Donald.

Ez volt a legkevésbé szakszerű magyarázat, amelyet Donald valaha is adott az általa végzett hazugságvizsgálatokról. Éppen elég hozzá, hogy a seriffet bizonytalan érzés fogja el. Donald általában háromszor hosszabban fejtegette a bizonytalansági tényezők állását ilyesféle vizsgálatok alkalmával. Teljesen kétségtelen volt: *akarja*, hogy a robotok bűnösök legyenek.

- Bizonyára összevethetjük Verick állításait Grieg előjegyzési naptárával - szólalt meg Devray. - Ez is több a semminél. Legalább vannak valamiféle nyomok és gyanúsítottak.

- Még ha az Első Törvény kérdését figyelmen kívül hagyjuk is, én nem látom, miféle lehetséges indoka lett volna Kalibánnak és Prosperónak Grieg megtámadására, vagy miért végeztek volna ilyen silány munkát - tiltakozott Fredda. - Igen, Kalibánnak valóban nincs Első Törvénye, elméletileg tehát semmi nem akadályozza, hogy bárkit megtámadjon, akit

akar. De engem sem, vagy éppen magát sem. És valóban, Prosperót az Első Törvény nem kényszeríti bármely, embert fenyegető kártétel megelőzésére, de nem hiszem, hogy képes lenne olyan jogi szörszálhasogatásra, mely szerint részese volt ugyan a gyilkosságnak, de nem ő sütötte el a fegyvert, ami a tényállás lenne itt ön szerint.

- De annyit megenged - szolt közbe Devray -, hogy Kalibán törvény nélkülisége nem jelent számára akadályt Grieg megölése tekintetében? És hogy az Új Törvényekben sincs semmi, ami minden körülmények között eltántorítaná Prosperót egy ilyen támadástól?

- Igen, de...

- Tehát egyikük elkövethette a gyilkosságot, miközben a másik tétlenül ácsorgott mellette - mondta Devray kissé éles hangon.

- Elméletileg igen - ismerte el Fredda nagy nehezen. - De ennek nincs semmi értelme. Grieg volt az újtörvényes robotok eddigi legnagyobb barátja. Miféle okuk lehetett volna rá, hogy éppen őt ölje meg?

- Sokféle - vágta rá Devray. - Nekem is van... volt egy találkozóra szóló megállapodásom a kormányzóval ma délelőttre. Egy javaslatról kellett volna beszélnünk, amelyet a múlt héten nyújtottam be neki.

- Miféle javaslatról van szó? - kérdezte a seriff.

- Arról, hogy semmisítsünk meg minden újtörvényes robotot.

- Micsoda? Magának elment a józan esze?! - kiáltott föl Fredda.

- Nem, hölgyem - válaszolta Devray nyugodt, hivatásszerű hangon. - De már átkozottul unom, és nagyon belefáradtam a rozsdások vadászatába. Az újtörvényes robotok körül egy teljesen új bűnözési ág bontakozik ki. Rozsdáscsempészés, korlátozók kiszerezése, törvényen kívüli települések létrehozása...

- Települések? - kapta föl a fejét Kresh.

- Nos hát, legalább egy település - mormolta Devray. - A Valhalla nevet adták neki. Ha jól tudom, a bolygó innen legtávolabb eső részén van, a Terra Grande Utopia nevű övezetében. Biztosan nem tudhatom, hogy létezik-e, de az általunk elfogott rozsdások legalább fele úgymond oda igyekszik. És unom már, hogy holmi pletykák miatti vadászatra kell fecsérelnem az erőmet és az időmet. Megmondtam a kormányzónak, hogy az újtörvényesek több gondot okoznak, mint hasznot; ezt el kell ismernie, és meg kell tennie a megfelelő lépéseket.

- De hiszen dolgoznak! - tiltakozott Fredda. - Az újtörvényesek adják egész Purgatórium munkaerejének a felét.

- És azt tervezték, hogy majdan az egészet, holott a teljesítményük jó, ha harmada a háromtörvényes robotokénak. Minden osztályunkon emberi munkaerőt kellett bevonnunk, mivel a telepések nem hagyják, hogy a szigeten háromtörvényesek végezzék ezt a munkát. Ha az újtörvényesek érnének annyit, amennyi gondot okoznak, más lenne a helyzet - érvelt Devray -, de ha egyáltalán tesznek valamit, az a terraformáló program lelassítása.

Kresh meglepődött rajta, hogy Devray ennyire érdeklődik a terraformálás iránt, de aztán rájött, hogy erre egyáltalán nincs oka. A csendőrök ugyanis csak mintegy mellékesen foglalkoztak a rendfenntartással, sokkal inkább benne voltak a terraformálásban.

- És a kormányzó, hmm, megfontolás tárgyává tette a javaslatát? - kérdezte Fredda.

- Azt nem tudom - dünnyögte Devray. - Mindenesetre nem vetette el azonnal. Annyit tudok, hogy ő maga is eljátszott a gondolattal, nem kellene-e minden újtörvényesből kiszerezni a korlátozót, s azután menjenek, amerre akarnak.

- De mi az ördögért tett volna ilyesmit? - kérdezte a seriff. - Egyetlen újtörvényes robot sem maradna a szigeten, ha nem lennének a korlátozók.

- Ebben azért ne legyen olyan biztos - figyelmeztette Fredda. - Igaz, sok újtörvényes robot okoz mindenféle kalamajkát, de azok, amelyek dolgoznak, igazán tisztességes munkát végeznek. Nagyon sok rozsdás igazán keményen dolgozik, ha tisztességes bért kap érte. És

nem is mindannyian igyekeznek Valhallába. Mellesleg, justen, Valhalla nem csupán szóbeszéd. Valóságos, létező hely, és sok oka van annak, hogy az újtörvényesek oda igyekeznek. Ezt a saját két szememmel láttam.

- Úgy látszik, jó sokat tud a rozsdásokról - élcelődött Devray. - És bejelentette ezeket a saját szemével látott, Valhallába szökött robotokat? Vagy beszámolt magáról Valhalláról valahol?

- Nem! Nem jelentettem sehol semmit! - csattant föl Fredda. - Nem tudom pontosan, hol van Valhalla, és nem is vagyok rá kíváncsi. De ha netán le akarna tartóztatni azért, mert meglátok valahol egy rozsdást, csak rajta! Felelősséget érzek irántuk. A rozsdások szökött újtörvényes robotok, márpedig azokat én alkottam meg. Természetes, hogy foglalkozom a kutatásukkal.

- Hagyják abba mind a ketten! - mordult rájuk Kresh. - Ennek most nincs itt az ideje. Később majd visszatérhetünk hozzá. E pillanatban az a legfontosabb, hogy Devray parancsnok kormányzónak benyújtott javaslata nagyon komoly ösztönző lehetett Kalibán és Prospero számára, amennyiben tudtak róla. Dönthettek úgy, hogy megölik *őt*, még mielőtt a kormányzó öli *meg őket*.

- De Kalibán nem újtörvényes robot...

- A pokol tüzére, ezt aztán mindenkinél jobban tudom! - csattant föl Kresh. - De dönthetett úgy, hogy nem ad esélyt az elfogatására valamelyik hajtóvadászát alkalmával. Vagy éppenséggel az újtörvényes testvérei iránti rokonszenv vezérelte a tettét. Ez is egy lehetséges indok, így mind a ketten komoly gyanúsítottak.

- De nem döntheti el eleve, *hogy* valóban ők tették. Akárhány emberi lény is lehet...

- Azt mondtam, gyanúsítottak, és nem a gyanúsítottak - szögezte le Kresh. - Még ha meg is lennének győződve arról, hogy ők tették, mint ahogy nem vagyok, akkor sem hagynék föl más lehetőségek kivizsgálásával - legalábbis addig, míg nem egyértelmű a bűnösségük. Tegyük föl, hogy nem a robotok voltak azok. Tegyük föl, hogy emberek voltak a tettesek. Nekik mi lehetett az indokuk? Elérték-e a céljukat Grieg halálával, vagy még egyebek következnek ezután? Összeesküvésről van szó, vagy egyszerű gyilkosságról?

- Összeesküvés! Mennyei csillagok, erre még nem is gondoltam! - kiáltott föl Fredda.

- Én pedig nemigen gondoltam másra - fordult felé Kresh. - De azt is meg kell mondanom maguknak, hogy minden egyes pillanattal csökken a bizonyítás lehetősége, hogy ez összeesküvés vagy az volt. Ha egy kormányzat megdöntése a cél, nem adnak esélyt arra, hogy összeszedje magát az első csapás után, mielőtt újra lesújtának rá. Hacsak az ő terveikbe nem csúszott be valami nagyobb hiba. Vagy ha nem... tüzes pokol! Ez aztán a kemény dió!

- Miféle kemény dióról beszél? - nézett rá Fredda.

- Tegyük föl, hogy Grieg halálának hivatalos bejelentése a jel a következő lépésük megtételéhez.

- Igen - mondta Fredda. - Lehet, hogy a gyilkosok nem várták a tettük fölfedezését ma reggel előtt. - Fölnézett Kresh arcába, és megvonta a vállát. - Talán éppen Tierlaw volt az, akinek meg kellett volna találnia a holttestet? Hacsak nem maga Tierlaw tette, aki utána aztán megjárta volna, hogy reggel fölfedezze a tetemet. Csakhogy Donald szerint a műszerei Tierlaw igazmondása mellett szólnak.

- Ennyire azért ne bízzék Donald érzékelőiben - figyelmeztette Kresh. - Egy gyakorlott személy azoknak az eszén is túljárhat, vagy éppenséggel bármiféle hazugságvizsgálóén, kivéve az elmeszondát. De Tierlaw könnyen átverhető volt, szegény hasznos bolond.

- De hogy az ördögbe lehetne hasznos egy bolond? - tiltakozott Fredda.

- Azzal, hogy az ellenfeleink számára rosszabb lesz, mint egyszerűen haszontalan. Talán éppen azért kellene ilyen sokat foglalkoznunk vele, hogy közben az igazi gonosztevők kereket oldhassanak? De ezzel a gondolatmenettel rettentően túlbecsülnénk őket, hihetetlenül bonyolult és könnyen felszámolható összeesküvést tulajdonítanánk nekik. Én inkább azt hiszem, hogy egyáltalán nem tudnak Tierlaw ittlétéről, aki a tiszta igazságot mondta nekünk: nem tud

semmit az egészről, és valóban mindent átaludt. De azért ne aggódjék, még itt tartjuk egy darabig, és alaposan kifaggatjuk megint.

- Ha igaza van - szolt közbe Devray -, akkor hogyan tervezték a holttest fölfedezését? Erre ugyanis gondolniuk kellett az összeesküvőknek. Vajon mire várhattak?

- Nos - foglalta össze Fredda -, az esti fogadás idejére valamennyi megszokott háztartási robotot kiharancsoltak egy melléképületbe. Két rendőr faggatja őket éppen, de kétlem, hogy bármire mennének velük. Ma reggel kellett volna szolgálatba állniuk megint, körülbelül éppen mostanában, legalábbis azt hiszem, hogy folytassák rendes tevékenységüket.

- Tehát egy robotnak kellett volna megtalálnia Grieg holttestét - állapította meg Kresh. És akkor minek kellett volna történnie? Fredda elgondolkodott egy pillanatra.

- Ez persze nagymértékben függ a robot korábbi és érvényben lévő parancsaitól, de nagy valószínűséggel azonnal elszabadult volna a pokol. Nyilván segítséget kért volna, miután újraélesztéssel próbálkozott, azután kért volna erősítést, biztonsági riadót, és ki tudja, még mi mindent.

- Mindez tökéletesen megfelel a Három Törvény követelményeinek, de azonnal hatalmas fölforduláshoz vezetett volna - állapította meg Kresh. - Ha ez történt volna, kétszáz kilométeres körből minden zsaru itt nyüzsögne a palotában, egymásban botladozna, nem is beszélve a benyomakodó médiáról és mindenféle lehetséges politikai tényezőről. Csak az ördög a tudója, miféle pokoli zűrzavar lett volna mindebből. És ha bármiféle újraélesztéssel próbálkoztak volna a tetem körül, csak a bizonyítékok látták volna kárát. Pontosan olyan kavarodás, amilyen minden összeesküvőnek jól jönne.

- Lehetséges - hümmögött Devray. - Meglehet. Sok ugyan még itt a találgatás, de lehetséges.

- Uram - szólalt meg Donald -, ha szabad közbevetnem, akad még néhány létfontosságú dolog, amelyet figyelembe kell vennünk, mielőtt megállapítanánk föltételezett tetteseinkkel szemben bármiféle gyanút.

- Mire gondolsz, Donald? - kérdezte Kresh.

- Itt van például a fegyver kérdése.

- Ördög és pokol! A fegyver! Úgy látszik, öregszem. - Mi van a fegyverrel? - kérdezte Fredda.

- Ennek az épületnek minden bejáratánál működik energiavizsgáló berendezés - magyarázta Kresh. - Hasonlóképpen az egész terület határain. Senki nem hozhatott volna be ebbe az épületbe sugárfegyvert anélkül, hogy vagy fél tucat riasztókészülék örült lármát ne csapjon. Hogyan juthatott be ide a fegyver? És miképpen vihették ki?

- De tényleg kivitték? - kérdezte Devray. - Miért kockáztatták volna meg kétszeri átcsempészését is a letapogatók között? A kijuttatáskor is előidézheték volna a riadót. Ha én végeztem volna el ezt a munkát, nem kockáztattam volna a fegyver becsempészését. Az épület éppen elég hosszú ideig volt lakatlan ahhoz, hogy akár száz sugárfegyvert is elrejtessenek benne. Én eldugtam volna valahol egy csinos, szabványos, energiarejtő pajzzsal ellátott sugárfegyvert, majd dolgom végeztével elhajítottam volna valahol a parkban.

- Hmm, ez is egy lehetőség - fogadta el Kresh.

- Bocsánatát kérem, Devray parancsnok, de létezik egy mozzanat, amely ellentmond egy ilyen lehetőségnek - szolt közbe Donald. - Mégpedig az energiavesztés görbéje.

- Az meg micsoda? - csodálkozott Fredda.

- Ha megvizsgáljuk a kormányzón ejtett sebet, utána a robotok sugárfegyver okozta károsodását, továbbá meghatározzuk a megfelelő térbeli viszonyokat, akkor megállapíthatjuk minden egyes lövés viszonylagos erejét, és ezáltal a fegyver töltésének nagyságát az egyes lövések alkalmával. A sugárfegyverek esetében minden egyes lövés gyengébb az előzőnél, annak mértékében, ahogy a fegyver töltése kimerül. A bűntényben szereplő fegyver esetében a töltés ereje minden lövéssel jelentősen csökkent, ami meglehetősen csekély képességű

energiablokkra utal. A kisülési görbe kicsit sem hasonlít a forgalomban lévő, szabályos töltetű sugárfegyverekéhez.

- Az alulméretezett energiablokk pedig eleve elrejtésre szánt fegyverre enged következtetni - vonta le a tanulságot Kresh. - A fegyver tehát rendelkezésre készülhetett, és az ilyenek nyomon követhetők. Igazad van, Donald, ezt még érdemes megvizsgálnunk.

- Igen, uram. És szerintem még föl kell vetnünk pár kérdést a Tonya Welton elleni támadással és a hamis telepes gárdisták azt követő megérkezésével kapcsolatban. Valóban valamilyen félrevezető művelet lehetett, amely kapcsolódik a merényletnek? És ha így volt, akkor miről próbálták elterelni a figyelmet, és pontosan kinek a félrevezetésére törekedtek?

- Különösen, mivel csaknem pillanatok alatt kiderítettük, hogy hókuszpókuszról van szó - bólogatott Kresh. - Mi végre csináltak volna ilyen számárságot, ami még jobban fölkelthette volna bennünk a gyanút?

- Talán azért, mert ez a szempont többé nem számított nekik - találgatta Devray. - Lehet, hogy az esemény olyasmiről kívánta elterelni a figyelmet, aminek semmi köze a kormányzó halálához. És meglehet, nem is *az ön* figyelmének az elterelésére törekedtek.

- Huthwitz - mormolta maga elé Kresh. - Enoch Huthwitz meggyilkolása. Tehát ön úgy véli, csupán véletlen egybeesés, hogy a dolog szintén a kormányzó elleni merénylet éjszakáján történt?

- Lehetséges. Talán a Welton elleni támadásnak az volt az igazi célja, hogy a csendőrök figyelmét elterelje egy, a saját társuk elleni támadásról.

- Ez így nem áll össze - tiltakozott Fredda. - Annak alapján, amit hallottam, Huthwitz holttestét több órával a meggyilkolása után találták meg. Senkinek nem tűnt föl a hiánya. És ez egyáltalán nem úgy fest, mintha bárki a csendőrök közül lenne felelős a Welton elleni támadásért.

- Mind helyes vélekedés - hagyta jóvá Kresh. - De Huthwitz halála véletlenszerűségként szintén értelmetlen.

- A véletlenek sohasem értelmesek - jegyezte meg Fredda. - Esetlegesen következnek be, nem a logika alapján.

- De van egy határ, amelyen túl a véletlenség rettentően gyöngé magyarázat. Valójában a véletlen mindig gyöngé magyarázat.

- Nos, tegyük fel, hogy Huthwitz volt a félrevezető manőver - töprengett Fredda. - És amíg odakint voltak, hogy megvizsgálják az esetet, idebent megölték a kormányzót.

- Így sem áll össze a kép - mondta Kresh. - Huthwitz halála órákkal a kormányzóé előtt történt. Számításunk szerint még a Tonya Welton elleni támadás *előtt* ölték meg. Ha pedig holttestének megtalálását tekintjük félrevezető akciónak, nos, akár órákkal előbb vagy órákkal később is megtalálhatták volna, mint ahogy történt. A kormányzó pedig körülbelül egy órával azelőtt halt meg, hogy Huthwitz tetemét megtaláltuk. Egyébként már megállapodtunk abban, hogy a kormányzó holttestét a gyilkos szándéka szerint csak reggel kellett volna megtalálnunk, még órákkal ezután.

- De éppen Huthwitz megtalálásának a hatására tudakozódott a kormányzó iránt - vetette közbe Leving.

- Ám azt senki nem tudhatta előre, hogy én majd fölhívom őt, és az, hogy a tetemét megtaláltam, senkinek nem segített semmit - szögezte le Kresh. - Azontúl, ha Huthwitz megölését félrevezetésnek szánták, akkor lényegében mindegy volt, kit tesznek el láb alól. Viszont Devray parancsnok annyit elmondott nekem, *hogy* véleménye szerint valakiknek jó okuk lehetett Huthwitz, és csakis Huthwitz meggyilkolására.

- Akkor tehát mi a véleménye? - kérdezte Fredda.

- Az, hogy a két gyilkosság összefügg, de halvány fogalmam sincs róla, hogyan. Jelen pillanatban egyedül Donaldnak van valamiféle elmélete a bűncselekményről.

- Uram, hadd jegyezzem meg, hogy sokkal többel rendelkezem puszta elméletnél. Ismerem

az eszközöket, az indítékot és a lehetőséget. Két gyanúsítottam van.

- Donald, te azt *akarod*, hogy bűnösök legyenek - állapította meg Fredda. - Ha ők ölték meg a kormányzót, az igazolja minden aggályodat az újtörvényes robotokkal szemben. De én nem vagyok nyomozó, és ezért látom az ellenük fölhozott vád minden hiányosságát. Egyetérték Kresh seriffel abban, hogy nagyon valószínűtlen, miszerint Grieg meggyilkolása független lenne a tegnapi este történetektől. De hogyan lehetett volna Kalibán és Prospero Huthwitz gyilkosa... és miért ölték volna meg őt? Hogyan szervezhetők volna meg a támadást Tonya Welton ellen, és azt, hogy azok a hamis telepés gárdisták elvigyék a támadóit?

- Ezekre a kérdésekre még nem ismerem a választ, doktor Leving. És az ön fönntartásai ellenére még mindig csak ők az egyedüli gyanúsítottjaink.

- Egyetérték - jelentette ki Kresh. - Be kell hozatnunk őket. De azon is munkálkodnunk kell, hogy újabb gyanúsítottjaink legyenek. Végig kell vizsgálnunk a belépőket nyilvántartási följegyzéseket, és meg kell néznünk minden videofelvételt, amelyet a média készített. Végig kell mennünk az egészen, kockáról kockára, így vehetünk csak észre bármit és bárkit, aminek akinek nem lenne ott a helye.

- Ennek nekiláthatok, seriff - szólalt meg Donald.

Jól van - mondta Kresh, és megint fölpillantott a falióra. Az idő haladt. Átkozottul gyorsan rohant. - Össze kell ütnöm valamilyen közleményt - mormolta. - Már épp elég ideje várunk. Jobban nem vonhatjuk az ellenőrzésünk alá a dolgokat, mint eddig. Tájékoztatom kell a kormányt, s utána a nagyközönséget. - Fölállt, fáradt mozdulattal megdörgölte az arcát, vastos ujjaival beletúrt galambősz hajába. - Itt az ideje, hogy közöljük a világgal: Chanto Grieg halott.

9. FEJEZET

Ottley Bissal Limbo utcáit róttá, és arra vágyott, bárcsak láthatatlan lenne. Szeretett volna föloldódni a sürgő-forgó, nyüzsgő reggeli tömegben, és közben hátra-hátrapillantott, nem figyel- vagy követi-e valaki. Ez volt utazásának utolsó szakasza; már közel járt, nagyon közel a célhoz. Az egyik külső negyedben állította le légi kocsiját, s onnan gyalogosan vágott keresztül a város legforgalmasabb negyedein.

Limbo jellegzetes kikötőváros volt: ötletszerűen, nagy ugrásokkal fejlődött. A saját lábára állt, úgy próbált megfelelni új szerepkörének, miután az újra-terraformálás világközpontjává cseperedett. Technikusok, mérnökök, tudósok, építőmunkások népesítették be, miközben újtörvényes robotok száguldoztak mindenfelé, ilyen vagy olyan sürgős feladataik terhével a vállukon. Megfigyelőcsoportok és különféle szakértők jöttek-mentek a világ minden sarka felől.

Még hétköznapi sem akadt egyetlen szabad lakás sem az egész városban, az új lakónegyedek építése pedig rendszerint háttérbe szorult más létfontosságú feladatokkal szemben. A kormányzói palota előkelő vendégeinek áradata meg csak tovább súlyosbította a helyzetet.

De Bissalnak nem volt oka az aggodalomra. Órála gondoskodtak: ügyeltek rá, hogy biztos szállása legyen, amíg az egész lezajlik.

Miután meggyőződött arról, hogy nem követik, Bissal átverekedte magát a legsúfoltabb negyeden, és egy kevésbé lármás városrész felé vette az útját, egy öregecske raktárépület irányába.

A kapott tájékoztatásnak megfelelően az egyik oldalsó ajtó biztonsági lemezére tette a tenyerét. A lemez leolvasta a rajzolatait, mire az ajtó félresiklott előtte.

Belépett, és az ajtó becsukódott mögötte. Rozsdázóműhely volt odabent, az iparúhoz szükséges mindenféle szerszámmal felszerelve. Az egyik oldalán azonban elég helyes kis lakrészt alakítottak ki: hálóműhelyiséggel, teakonyhával, frissítőfülkével meg hosszú időre elégséges étel- és italkészlettel. Most már csak annyi dolga volt, hogy itt kivárja, elrejtőzve mindenki szeme elől, míg a felzaklatott kedélyek lecsillapodnak, és végre érte jön valaki.

Bissal kimerült volt, de emellett éhes is, és túlságosan feszült ahhoz, hogy elaludhassék. Valami gyors harapnivaló segíthet az ellazulásban, hogy egy kicsit leengedjen, mielőtt nyugovóra tér. Beugrott hát a konyhácskába, és körülnézett valami enivaló után. *Milyen jó dolog a biztonság!* - gondolta magában, miközben fölbontott egy gyorsétkezőcsomagot, és nekilátott a falatozásnak. - *Nagyon is jó!*

Bocsánat, uram, de sürgős hívása van.

- Hmm! Micsoda? Bocsánat! - Shelabas Quellam, a Törvényhozó Tanács elnöke még nem ébredt fel egészen. Föülte az ágyában, és álmosan pislogott a személyi robotjára. - Mi történt, Keflin?

- Hívása van, uram - ismételte meg a robot. - Nagyon sürgősnek tűnik, mivel a kormányzati csatornán érkezett.

- Te jó ég! Jobb lesz talán, ha azonnal fogadom.

- Így van, uram.

Egy másik robot jelent meg, kezében egy távközlő készülékkel. Egyik kezével tartotta, a másikkal éppen üzembe helyezte. Quellam nézte, amint a kis képernyő kivilágosodik, és látta, hogy az a hádészi seriff jelenik meg rajta. Klesh? Klersh? Valami ilyesmi. Akárhogy is,

valahogy nagyon ijesztőnek látszott. Nem is csoda, ilyenkor, az éjszaka kellős közepén. De az ég szerelmére, mi történhetett?

- Jó estét, seriff. Vagyis inkább jó reggelt! Mit tehetek önért?

- Bocsásson meg, uram, hogy ebben az órában háborgatom - mondta Kresh -, de igen rossz hírt kell közölnöm önnek. A kormányzót meggyilkolták.

A kormányzót meggyilkolták. Shelabas később visszagondolt rá, hogy a seriffnek *biztosan* mondania kellett akkor valamit, még az is rémlett neki, hogy a Kresh által adott tanácsnak megfelelően cselekedett, de bárhogy erőlködött, semmire sem emlékezett világosan.

Minden igyekezetével törekedett örömeztete kifejezésének visszatartására, és annak megjátszására, mennyire sajnálja Grieg halálát. Nagy kár, hogy a szegény öregfiú valóban elment, de Shelabas Quellam nem táplált magában ábrándképeket. Nagyon is jól tudta, mit gondolnak róla az emberek általában, és azt is, mi volt róla Grieg személyes véleménye. Lehet, hogy Quellam tudatosan lett Grieg utódjelöltje, de az is nyilvánvaló, hogy Grieg soha nem becsülte őt igazán.

Ám most végre, oly sok várakozás után ő, Shelabas Quellam lesz a kormányzó!

Végre, végre-valahára a világ rádöbben majd, hogy Shelabas Quellam olyan ember, akit illik komolyan venni.

Alvar Kresh seriff egyedül állt a kormányzói palota hírközlő központjának robotkamerája előtt.

Justen Devray ugyan ott toporgott mellette, de ez nem számított semmit. Alvar egyedül volt, olyan *egyedül*, mint még soha életében. Amikor megszólalt, tisztában volt azzal, hogy a szavai örökkévaló képként égnek bele a világ emlékezetébe. Ha húsz év múlva bárki emlékezik még Alvar Kresh személyére, biztosan úgy jelenik majd meg előtte, mint az az ember, aki az előtt a kamera előtt áll, nyúzottan és kimerülten, és olyan szavakat mond, amelyeket soha nem kívánt volna elmondani, és olyan világhoz beszél, amely soha nem óhajtotta hallani ezeket a szavakat.

Nem mintha túl sokan lennének ébren ebben az órában, és valóban hallanák, amit mond. Kevesen kapcsolják be ilyenkor a hírcsatornát. Egyes hálózatok talán nem is közvetítik egyenes adásban. De mégis mindenki tudomást szerez róla, még hozzá elég hamarosan. Az emberek hívják majd egymást, visszanézik a fölvételeket, figyelnek a szavakra, újra és újra, egész nap, egész héten, egész hónapban.

Most csak egy maroknyian hallgatják majd, de ennek a világnak minden lakója, és minden más világ minden lakója, és azok az emberek is, akik még meg sem születtek, előbb-utóbb megismerik azokat a szavakat, amelyeket most ki kell mondania.

Különös dolog volt erre gondolnia, amikor az adott pillanatban justen Devray és egy robotkamera volt minden „eleven” hallgatósága.

- Inferno népe! Jó reggelt kívánok mindenkinek. Nagyon gyászos kötelességem bejelenteni a következőket - kezdte Kresh kissé tétován. - Az elmúlt éjszaka körülbelül két órakor, én, Alvar Kresh rendőrfőnök, megtaláltam Chanto Grieg kormányzó holttestét, a kormányzó téli rezidenciáján. Sugárfegyverrel lötték mellbe, egészen közelről, ismeretlen tettesek, ismeretlen okoknál fogva. Azonnal a helyszínre rendeltem a rendőrség egyik nyomozócsoportját. Utána elnyertem justen Devraynek, a kormányzó csendőrpáncsnokának támogatását, és közösen biztosítottuk a kormányzói palotát, mint bűnügyi helyszínt. Közvetlenül ezután értesítettem Shelabas Quellam szenátor urat, a Törvényhozási Tanács elnökét.

Quellam törvényalkotó, Devray csendőrpáncsnok és jómagam minden rendelkezésünkre álló emberi és anyagi lehetőséget fölhasználva, elszántan törekszünk e bűncselekmény elkövetőinek elfogására, valamint kormányunk cselekvőképességének biztosítására ebben a válságos időszakban. Tisztában vagyok azzal, hogy számos részletet nem mondtam el ezúttal,

de kevés olyan további közlendőm van, ami az adott pillanatban hasznos vagy értelmes lehetne bárki számára. Természetesen a továbbiakban is törekszünk majd a lehető legtöbb információ közzétételére, olyan gyorsan, amennyire csak lehetséges, figyelembe véve az alapos és körültekintő nyomozás érdekeit.

Kresh itt megállt egy pillanatra, belepillantott a jegyzeteibe, majd visszafordult a kamerához. Ez volt minden, amit előre fölirt magának, de valahogy úgy érezte, hogy még mondania kellene valamit.

- Ez... ez az egész... szörnyűséges hír valamennyiünk számára sokkal nagyobb megrázkódtatás, mint amit a népünknek eddig bármikor el kellett viselnie. Bár én jómagam ritkán értettem egyet teljesen Chanto Grieg kormányzóval, mégis mindig tiszteltem őt. Olyan ember volt, aki messzire előretekintett, aki látta a jövő veszélyeit és ígéreteit. Ne tévesszük most sem szem elől éleslátását, és ne hagyjuk, hogy olyan okok miatt pusztult légyen el, amelyeknek nem szabad bekövetkezniük. Mindenkitől kellő erőt és előrelátást kérek az elkövetkezendő napokra, és köszönöm a figyelmüket. Még egyszer jó reggelt és jó szerencsét mindenkinek!

Gubber Anshaw, a jeles robotelméleti szakértő végiggondolta mindennapi munkamenetét. Voltak alkalmak, amikor késő estig kellett dolgoznia, máskor viszont a nappal kelt és jóval naplemente után térhetett nyugovóra. Gubber találta föl a gravitonagyat, amely lehetővé tette az újtörvényes robotok létrejöttét; azóta is folyamatosan foglalkozott az újtörvényesek tanulmányozásával, és annak megismerésével, miféle gondok mutatkozhatnak körülöttük. Azt kutatta, hogyan tehetné e robotokat még hatékonyabbá, még termékenyebbé, és emiatt tevékenységük közben kellett megfigyelnie őket. És éppen ezért gyakran kellett szokatlan időben dolgoznia.

Annak is egészen biztosan megvan a maga öröme, ha az ember időnként láthatja a nap minden óráját. Kevés ember gyönyörködhetett annyiszor a napfölkeltében, a naplementében és az éjféltől csillagok sziporkázásában, mint Gubber Anshaw. De ezen a reggelen nem volt semmi öröme a hajnal fényeiben. Nem, ezekkel a szörnyű hírekkel a nyakában.

Éppen a napozóban tartózkodott, és személyes robotja tálalta elé a reggelit, amikor meghallotta az első közleményt. Szinte még mielőtt igazán eljutott volna a tudatáig, máris rohant a fürdőszoba felé, és közben beleakadt a még mindig szundikáló Tonya lábába.

Tonya. Tonya Welton az. Még ebben a rémületes és kétségbeesett pillanatban is volt egy kis derű a lelkében, amely csodálattal töltötte el, hogy ez a szépséges, mégis valahogy szögletes és keményfejű telepes nő szereti őt, együtt él vele, a csendes szavú robottervezővel. Az egész világmindenségben nem létezett sok telepes-ürlakó pár. És ennek meg is voltak a megfelelő okai. Tonya élettársának lenni sem volt könnyű dolog, de azért mindig elég izgató volt, és megérte a fáradságot.

- Tonya! - lépett az ágy mellé Gubber, és megrázta az asszony vállát. - Tonya! Ébredj föl!

- Hmm! Hmm! Mi van? - ült föl az ágyában Tonya nagy ásítással. - A csillagokra, Gubber, mi az?

- Grieg! Grieg kormányzó! Meggyilkolták!

- Micsodaaa?

- Lelőtték! Kresh seriff jelentette be alig pár perce! Valóságos részleteket még nem tudunk... de Grieg mindenképpen halott!

- Tüzes pokol! - kiáltott föl Tonya őszinte meglepetéssel, sőt döbbenettel a hangjában. - Most éjszaka. Én beszéltem vele ma este! És azt mondd, hogy most halott?

Halott - bólintott Gubber komoran.

- És nem tudják, ki tehetette?

- Nem hiszem. Azt mondták, hogy még mindig folyik a nyomozás. De a közeli jövőben

semmit sem mondanak, bármi is történjék.

Tonya a férfi felé tárta a karját, mire szorosan átölelték egymást, nagyon szorosan.

- Ez nagy baj, Gubber - mormolta Tonya kissé fojtottan, arcával a szerelme melléhez simulva. - Nagy baj ez mindenkinek. - Igen, igen.

- De mégis, *ki* követhette el? - kérdezte Tonya. És kissé visszahúzódott, hogy Gubber arcába nézhessen. - Valami megszállott? Vagy netán puccs lenne? És egyáltalán: *miért* tették?

Gubber csak megrázta a fejét, és elgondolkodott egy pillanatig.

- Háát, nem tudom - mormolta, és kényszerítette magát, hogy megnyugodjék, és végiggondolja az egészet. Keményen törekedett az ésszerűsége. - Nem számít az egész. A fölfordulás ugyanakkora lesz. Mindenféle népség igyekszik majd valamilyen hasznot húzni Grieg halálából. Ha nem olyasvalaki követte el a halálos merényletet ellene, aki a helyére pályázott, akkor most, a halálát követően, egész biztosan előkerül majd valamilyen „trónkövetelő”.

Tonya Welton kissé homályos tekintettel és zavarodottan bólintott.

- Biztos vagyok benne, hogy igazad van - suttogta.

- Talán meg kellene próbálnunk elmenekülni innen? - vetette föl Gubber. - Itt hagyni ezt a bolygót? Itt biztosan nagy bajok lesznek.

- Nem! - csattant föl Tonya. Az arca kemény, határozott kifejezést öltött. - Ezt nem tehetjük! *Én* nem tehetem! Én a telepések vezetőjeként vagyok itt az Infernón, nem menekülhetek el innen, amint valami veszedelem fenyegeti őket. - Mélyen belenézett Gubber szemébe, de mintha csak keresztüllátott volna rajta, valahogy mellette, és valami egészen másra. - Ó, nem! - kiáltott föl. - Ó, nem!

- Mi történt - kapott a válla után Gubber, hogy magára irányítsa a figyelmét. - Tonya, mondd, mi van?

- A tegnapi porhintés! - kiáltotta Tonya. - Említettem neked, amikor este hazajöttünk. Az a két alak, aki összeakaszkodott velem. Tudod, hogy hamis telepés gárdisták vitték el őket?

- Igen. De mi van ezzel?

- Hát nem látod? - kiáltotta Tonya. - Hát igazán nem érted? Kresh bizonyosan rájön, és nekünk is tudatosítanunk kell, hogy az ellenem történt támadás az egésznek szerves része. Része az összeesküvésnek! Félrevezetés, vagy valami ilyesmi. Azért szervezték az egészet, hogy valamiképpen eltereljék a figyelmet a Grieg elleni tervről!

És ebben a pillanatban Gubber megértette, miről van szó, és még szorosabban ölelte magához Tonyát. E pillanatban ösztönösen megérezte, hogy hiábavaló próbálkozás lenne távozásra rábeszélnie őt, és hogy a seriff emberei vagy a csendőrök úgymeg akadályoznák a távozását, még ha próbálkoznék is vele. Gubber ugyanis mindent megértett, mégpedig alaposabban, mint ahogy Tonya szándékozott volna megértetni vele. Kresh *biztosan* arra a következtetésre jutott, hogy a Tonya ellen irányuló támadást csakis a Grieg elleni gyilkos merénylet részeként szervezték meg - és azt is föltételeznie kellett, hogy talán Tonya lehetett a merénylet egyik kitervelője.

De ennél is sokkal komolyabb gondot okozott Gubber számára a saját szíve - annak is az a része, amely tisztában volt vele, milyen kemény és kíméletlen lehet Tonya. Hogy soha semmikor nem tévőzött, ha meg kellett tennie valamit. Tonya és Grieg soha nem találkozott szemtől szemben - mindamellet Tonya és ő egyformán gyanúsak voltak a korábbi Kalibán-esetben.

Egyébként Tonya Welton nagyon jó színésznő volt. Bármikor bármiről meggyőzhette szegény Gubbert.

Arról pedig ne is beszéljünk, hogy Kresh seriffnek mindenképpen gyanúsítania kellett Tonya Welton asszonyt a kormányzó meggyilkolásában való valamilyen részvétellel. És az egészben az a legrosszabb, hogy Kresh seriff gyanúja végül még be is igazolódhatott.

Cinta Melloy, a telepés gárda kapitánya dühös volt. És amikor Cinta Melloy dühös volt, senki sem számíthatott a környezetében békére és nyugalomra. Még maga Kresh sem igazán szeretett volna az útjába kerülni.

Rátámaszkodott a seriffnek a hadműveleti szobában sebtében fölállított íróasztalára. Most pedig behatolok a maga területére, nyilvánította ki a testtartása. Maga figyelmen kívül hagyott engem, nekem pedig gondom lesz rá, hogy a jövőben komolyan vegyen.

- Mi a kénköves pokol miatt kellett a reggeli hírekből megtudnom, hogy a kormányzó halott? - követelőzött.

Mivel azzal gyanúsítottuk, hogy részese lehet az összeesküvésnek, és még most is úgy hisszük - gondolta magában Kresh, de ezt persze nem mondhatta meg nyíltan Malloy szemébe. Előbb vagy utóbb úgyis eljut a nő tudatáig ez a gyanú, ha nem történt máris meg. És ha úgy dönt, hogy emiatt tennie is kell valamit, az - a legenyhébben szólva is - komoly gondot okozhat.

De Kresh egyelőre óvakodott attól, hogy bármivel is megtámogassa Cinta indulatait. Aligha vezethet bármi jóra, ha az ember fölingerli az amúgy is dühös fenevadat.

- Kedves Cinta, ez egy tisztán úrlakó ügy - jelentette ki Kresh a legudvariasabb hangon. - Egy úrlakó polgárt lőttek agyon, úrlakó területen. Azt elismerem, hogy *udvariasságból* esetleg tájékoztatnunk kellett volna önt is, de erre semmi sem kényszeríthetett volna bennünket, és őszintén bevallom, egyéb dolgunk is volt, mintsem holmi formaságokkal foglalkozni.

- És az eszükbe sem jutott, hogy ez a nyavalyás sziget csaknem egészében az én gárdistáim hatáskörébe tartozik, a kormányzói rezidencia kivételével? - méltatlankodott Melloy. - És az sem jutott el a tudatukig, hogy esetleg szükségük lehet a segítségemre? És az sem, hogy talán nem lépték-e túl a hatáskörüket?

Hát persze, hogy aztán akármibe beleüthesse az orrát!

- Minden lehetséges segítségre szükségünk van, Cinta. Afelől pedig biztosíthatom, hogy senki nem akarta önt megsérteni. - *Csak éppen*

megkíséreltük elszigetelni, és biztosítani, hogy ne maga vezethesse a nyomozást. - Egy kis figyelmetlenség volt az egész a válsághelyzet közepette, és nem tudatos félrevezetés - hazudta Kresh őszinte hanghordozással és ünnepélyes arckifejezéssel. - A mi államfönket nyolc órával ezelőtt gyilkolták meg. Az embereim nagy része még mindig félig sokkos állapotban van. Én magam is még majdnem sokkos állapotban vagyok. Minden tisztelem mellett, az adott körülmények között senkinek sem az ön értesítése volt a legelső gondolata. Ezt igazán sajnálom.

Melloy levette a kezét az asztal lapjáról, és fölegyenesedett, kissé enyhültebben, de még korántsem elégedetten.

- Nem vagyok egészen biztos benne, hogy hihetek-e önnek - mormolta. - Ez az egész egy kissé túl ésszerűnek tűnik ahhoz, hogy a maga szájából hangozzék el, Kresh.

- Akárhogy is van, Cinta, de mindenképpen hasznos lenne a segítsége - próbálkozott Kresh, hogy más témára terelje a beszélgetést.

Vagyishogy most már hasznunkra lehetne a segítsége, miután nyilvánvalóvá vált, hogy nem terelheti tévútra a nyomozást. - Rengeteg ember zsúfolódott

össze Purgatórium közlekedési központjában. A tömeg, amelyet visszarendeltünk Hádészből és a szárazföld más helyeiről, ők is okozhatnak nekünk némi gondot. Egy ideig még zárlnunk kell az egész légteret, s emiatt kicsit rendtelenné fajulhat a helyzet.

Egy Limbo nagyságú város esetében kissé túlzásnak tűnhetett egy komoly méretű közlekedési központ léte, de Purgatórium szigete elég távol esett a szárazföldtől az átlagos légi személykocsik számára. A polgároknak ezért a tömegközlekedési eszközöket vagy speciális, távolsági légi járműveket kellett igénybe venniük az utazásaik lebonyolítására.

- És mennyi ideig tarthatjuk még lezárva a közlekedési központot? - érdeklődött Melloy.

- Nem sokáig - ismerte el Kresh, s közben fölfigyelt Melloy többes szám első személyű szóhasználatára. Ez legalább kecségtetett valami biztatóval. - Ha belegondolunk, valójában nem is volt rá igazán felhatalmazásom, hogy lezárjam. Azt hiszem, ez amolyan reflexből fakadó cselekedet volt. Az első dolog, ami az eszembe jutott. - Ez legalább igaz volt. Egy csipetnyi valós tény mindig elfogadhatóbbnak tűntet föl egy hazugságot. - Limbo város és a sziget légtere az *önök felügyelete* alá tartozik. Önnek kell majd eldöntenie, mikor oldhatjuk föl a zárlatot. - *Más szavakkal: én csináltam a rendetlenséget, és, most hagyom, hogy maguk takarítsák el.*

Ó, a pokolba azokkal a jogkörökkel! - kiáltott föl Melloy, de nem hangzott igazán őszintén. Hogyan is hangozhatott volna, amikor annyi csatát vívott a hatáskörét fenyegető legkisebb veszedelmekkel szemben is? - És mit keresnek tulajdonképpen? Miféle személyre vadásznak?

- Még nem keresünk meghatározott személyt - felelte Kresh. *Legalábbis egyelőre nem áruolom el neked.* Tierlaw Verick vallomása szerint Kaliban és Prospero láthatta utoljára élve Grieg kormányzót. Még mindig szabadlábon voltak, és a seriff nem akarta, hogy valamelyik heveskedő telepés gárdista hamuvá égesse a sugárfegyverével valamelyiküket vagy mind a kettőt. Kresh sok olyan esetről tudott, amikor ilyesmivel gyanúsított gárdisták ügyeit holmi „baleset” ürügyével simították el.

Kresh némi gyanúval kezelte Cinta segítőkészségét. Viselkedése bárki más részéről nagyon is harciasnak tűnhetett volna, viszont Cinta esetében egy kisé *túlságosan is* barátságosnak látszott.

- De ha nem keresnek valakit, akkor miért tartják vissza az embereket? - kérdezte a nő.

- E pillanatban leginkább nevekre, címekre, személyazonosságokra vagyok kíváncsi - magyarázta Kresh. - Valami olyasmire, amit összehasonlíthatunk a tegnap este a palotában és közvetlen környékén megfordultak listájával. Amennyiükről csak lehetséges, szeretném kideríteni, merre jártak az éjszaka, és azoknak a névsorát is szeretném, akikről ez nem deríthető ki.

- Hmm, hosszú lista lesz - vélekedett Melloy.

- Az ügy is nagyon komoly - intette le Kresh. - Képzeld el, milyen következményekkel járna, ha nem oldanánk meg. - És a seriff is remélte, hogy Cinta szintén fölfigyel a többes számú szóhasználatra. Nem tudta ugyan, mennyire őszintén kínálja föl Melloy a segítségét, de a maga részéről eltökélte, hogy amennyire csak tudja, bevonja a munkába. Persze közben azért is megtesz mindent, hogy kellő távolságban tartsa a legkényesebb részekről.

Hogy a gárdistákra bizzon unalmas, fárasztó, de mégis lényeges kulimunkákat, elég jó elgondolásnak látszott. De nem szabad, hogy átlátszóvá válják az elgondolás.

- Segíthetnének a gárdistái ebben a kikérdezési és azonosítási munkában? Az én embereimnek is hamarosan meg kell érkezniük. Úgy terveztem, hogy egy részüket rászabadítom a közlekedési központban visszatartottakra, fényképezzék le és kérdezzék ki őket. De minél több embert állíthatunk erre a feladatra, annál hamarabb végezhetünk vele. És melleleg ez itt az ön terepe. Az hát a legokosabb, ha a maguk emberei is a helyszínen lesznek.

Cinta lassú mozdulattal telepedett le egy székre, de közben egy pillanatra sem vette le a tekintetét Kresh arcáról.

- Örömkre szolgál, ha segíthetünk - mondta kimért, óvatos hangon.

- Nagyon jó - sóhajtott föl Kresh. Büszkeség töltötte el, amiért kitalálta, hogy a telepés gárdistákat használja föl a favágó munka elvégzésére. Nem mintha a repülőközpontban tartózkodók kikérdezése látszattervekenység lenne - valóban tudnia kellett, kik próbálkoztak a sziget elhagyásával. - Minden esélyünk megvan rá, hogy találunk valakit abban a tömegben, akik ott voltak a tegnapi estélyen, és hallhattak vagy láthattak valami lényegeset, anélkül hogy tudomásuk lett volna róla. S ha már itt tartunk, az sem lepne meg, ha a gonosztevő is ott lenne a repülőközpontban visszatartottak között.

- Ez lenne aztán a reménytelen munka! - mondta Cinta. - A gyilkos biztosan törekedett a sziget elhagyására, de nem találhatta-e meg a módját, hogy észrevétlenül távozzék? A pokolba is, ahhoz, hogy meglépjen erről a szigetről, csak annyit kellett tennie, hogy rozsdásnak álcázza magát.

A rozsdásokat fölhozó olcsó élcelődés bosszantotta a seriffet, de nem hagyta megnyilvánulni a bosszúságát.

- Igaza van, csak hogy a gyilkos vagy gyilkosok nem számíthattak arra, hogy Grieg holttestét ilyen hamar megtaláljuk. Még némi fáradságot is szántak rá, hogy ne így történjék. Ha a tetemet csak reggel találjuk meg, akkor egyetérték önnel: a gyilkos már régen kereket oldott volna. De ahogy a dolgok állnak, lehetséges, persze csupán csak lehetséges, hogy idejében sikerült lezárjunk a közlekedési csatornákat.

- De mi haszna annak, ha ott is van a gyilkos, hogyha egyszer nem tudjuk, ki lehet az? - vetette föl Cinta.

- Lehet, hogy nagyon is sok. Meglehet, szerencsénk lesz, és a gyilkos elkövet valami hibát, vagy pánikba esik. De még ha nem is derül fény a merénylő kilétére, és egyelőre kicsúszik a kezünk közül, amennyiben megvan a fényképe, a neve és a címe, ha hamis is, később még igen jól jöhet.

- Hmm. Igen. Lehet, hogy a gyilkos ad meg egyedül hamis nevet. Előfordulhat. Egyébként számít valami fölfordulásra a közlekedési központban összezsúfolódott tömeg részéről?

- Nos, az inferniók nem szokták meg, hogy megmondják nekik, hová mehetnek, vagy hová nem mehetnek. Lehet, hogy egy kissé szokatlanul viselkednek majd - mondta Kresh. - A tömeg féken tartásához és a légtér ellenőrzéséhez minden lehetséges segítségre szükségünk van, hogy uralhassuk a helyzetet.

- Az én embereimnek ezek szerint csak a közlekedési rendőr és a tömeget rendben tartók szerepét szánja az egész ügyben? - kérdezte Melloy, és a szavain enyhén átütött megszokott, ellentmondást nem tűrő modora.

- Ó, dehogy - hazudta a seriff. Majd ha végleg tisztázódik, hogy Melloy semmilyen formában sem kapcsolódik az összeesküvéshez, talán ad az embereinek valamilyen érdemlegesebb feladatot. De egyelőre nem. - Szeretném, ha... szükségem van rá, hogy az emberei ennek az ügynek minden mozzanatában részt vegyenek. - *Vagyis szeretném alaposan lekötni őket, úgy, hogy az én embereim szemmel tarthassák a tevékenységüket.* - De ebben a pillanatban sok száz, sőt talán több ezer emberrel van dolgunk a közlekedési központokban. Ott valóban minden rendelkezésre álló segítségre szükségünk van, hogy tisztességesen ellenőrizhessük mindannyiukat. Azt nem mondhatom meg, most mi mást tehetnénk, mert még nem gondoltam ki.

Cinta fölmordult, és a mellén karba tette a kezét.

- Csak legyen gondja a folyamatos tájékoztatásomra. Semmi további meglepetés, rendben van?

- Teljes mértékben - vágta rá Kresh, miközben a legcsekélyebb mértékben sem szándékozott ehhez tartani magát. Devray parancsnok ugyanis végre tájékoztatta Resato csendőr közléseiről Huthwitz esetét illetően; és jelezte, hogy ezzel kell foglalkoznia egy darabig. A csendőrrel, akit a kormányzó őrségének tagjaként gyilkoltak meg, s akinek a nevét Cinta Melloy előzetes tájékoztatás nélkül is ismerte, kiderült, hogy mélyen benne volt a rozsdázásban, aminek a leállítására a kormányzó törekedett. Túlságosan sok itt az egybeesés. Itt valami kapcsolódásnak is lennie kell.

De az ördögbe is! Mikor keríthetne sort arra, hogy Huthwitz ügyével is foglalkozzék? Kresh hirtelen rádöbönt, mennyire kimerült. Már fogalma sem volt róla, hány óra lehet, és egyáltalán mióta van ébren. Tovább akart haladni, hajtani az ügyet, de azt is tudta, hogy ez hiba lenne. Ez az eset olyan vezető nyomozót kíván, aki képes a tiszta gondolkodásra, és nem egy kóválygó fejű hibbant, aki a hőst játssza.

- Figyeljen rám, Cinta - nyögte ki végül. - Menten itt fordulok föl, ennél az íróasztalnál. Keresnem kell valahol egy ágyat, és pihennem kell valamicskét. Folytathatnánk egy kicsit később, amikor majd fölbredek?

- Természetesen - bólintott rá Cinta. - Hiszen egész éjszaka talpon volt. De van itt még egy dolog. Valami, ami fölöttébb gyanús nekem, és mégis úgy tűnik, mintha senki más nem törődne vele.

- Mi lenne az?

- Az üres ház. Grieg teljesen egyedül volt ebben a ... *palotában*. Senki más nem tartózkodott benne. Az ön számára ez nem tűnik különösnek?

- Ez a Tierlaw Verick nevű alak mégiscsak ott volt - mormolta Kresh. - De hát abban semmi különös nincs, ha csak egyetlen személy tartózkodik egy házban. Ha egyáltalán valami, akkor az a különös, hogy Verick ott töltötte az éjszakát.

- Hadd próbáljam mindezt megérteni - kérte Melloy. - Tehát, Verick, a kormányzó és a gyilkos kivételével senki nem volt a házban? Egy ekkora palotában? Nem volt ott egyetlen más emberi lény sem? Csak robotok?

- Így van - felelte a seriff egy kicsit ingerülten. - De mire céloz mindezzel?

- Arra célok, hogy Limbo városában egyetlen szabad szoba sem akadt tegnap éjszakára. Az egész város a mennyezetig dugig volt. És Grieg egész hatalmas rezidenciája üresen tátongott azon az estén, amelynek ő a házigazdája. Ha ez odaát esett volna meg, a Baleyföldön, akkor lenne számomra igazán gyanús a dolog. Arra gondolnék, hogy valaki nyilván szándékosan gondoskodott a palota kiürítéséről, hogy tiszta legyen az út a gyilkosok előtt.

- Őszintén bevallom, ez még nem jutott eszembe - ráncolta össze a homlokát Kresh. - Hogy megossa valakivel az otthonát... föladja a saját terrénjának egy részét... ez igen nehéz és szokatlan dolog egy úrlakó számára. Mi rendkívül nagyra értékeljük a magánéletünket. Föltételezem, hogy telepes szemszögből nézve ez fölöttébb különösnek tűnhet. De egy úrlakó számára egyáltalán nem az. Mi pompás vacsorával láthatjuk vendégül, elláthatjuk, ha bármilyen sérülés vagy más baj érte, megvédelmezhetjük különféle veszedelmektől, és mindenkorai jogait is védelmezzük körömszakadtunkig. Még szállásról is gondoskodunk bárki számára, csak hogy a saját otthonunkon kívül.

- Hmm. Maguknak, úrlakóknak vannak olyan dolgaik, amelyeket talán soha nem tehetnek helyre. Biztosan igaz, amit mondott, mégis súlyos kételyeket ébreszt bennem.

- Nos, semmi bajunk nem származhat belőle, ha kicsit jobban megvizsgáljuk a kérdést. Lehetséges, hogy önnek van igaza - mormolta Kresh. - Talán maga Grieg is olyan házhoz szokott, amely tele van emberekkel, és éppen a múlt éjszaka jelentette a kivételt.

- Ellenére volna, ha megfelelő számú közlekedési ellenőrt visszahívnék ennek a kivizsgálására? - kérdezte Melloy.

Kresh egy pillanatig tétovázott. Mint akit kupán vágta. A nő szépen talpra állította, utána ügyesen hanyatt lökte. A világon azt kívánta a legkevésbé, hogy Melloy választhassa meg, a nyomozásnak mely részét vállalja magára. Tegyük föl, hogy éppen ezzel zavarhatná össze a szálakat úgy, hogy önmagát megvédelmezhesse. A seriff nem tudhatta, milyen szerepet játszhat az ügyben, hogy a kormányzó kiket hívott meg szállóvendégként - de ennek most nem is volt jelentősége. A gondot az okozta, hogy semmilyen módon nem közölhette az aggályait Cintával iránta való bizalmatlanságának nyilvánvaló kifejezése nélkül. Ahhoz meg túlságosan fáradt volt, hogy figyelembe vegyen minden lehetséges, ebből fakadó vulkánkitörést.

- Nem, Cinta - mondta helyett. - Csak rajta!

Ám mialatt ezeket a szavakat kiejtette, azon kapta magát, hogy eltöpreng rajta, vajon nem éppen most követte-e el az első komoly hibát a nyomozás során?

10. FEJEZET

Fredda Leving az ujjával rámutatott a következő vacsoravendégre, majd nézte, hogyan enyészik el a képe. Különös játék volt, de ebben a helyzetben kénytelen volt ezt a játékot űzni. Megdörzsölte a szemét, és fölsóhajtott.

- Ez minden, amit ezúttal elkaphattam. Fussunk rajta végig még egyszer, Donald - kérte meg a robotot. -Nézzük meg, ugyanebben a sorrendben!

A készülék által kivetített háromdimenziós képek szépen visszavonultak az eredeti helyükre, majd újra elindultak. Fredda leült, és figyelte, amint az estély vendégei lassacskán bevonultak a palotába. Ekkorra már a fogadáson részt vevők felénél jóval több hiányzott. Valahányszor Fredda, Donald vagy maga a gép azonosított valakit, annak képét azonnal törölték az estély résztvevőinek hivatalos névsora alapján.

Ez a képingegrátor telespes találmány volt. Nagyon hasonlított a bolygószimulátorra, és arra szolgált, hogy minden látható képet befogjon, és egységes, háromdimenziós ábrázolássá alakítson át - sőt négydimenzióssá, ha az időt is figyelembe vesszük.

És minél többen hiányoznak már a képről, annál jobb. Tulajdonképpen azt kellett megállapítaniuk, nincs-e rajta valaki, akinek nem kellene ott lennie a fogadáson - és milyen jobb módszer kínálkozna annál, mint hogy „kiselejtezzék” az igazi vendégeket?

Igazán nagy szégyen, hogy a telespes nyilvántartó rendszer nem működött jól az adott körülmények között. Automatikusan jegyezhetette volna bármely személy be- vagy kilépését, azzal együtt, hogy rajta van-e a meghívottak listáján, bár az ilyen rendszerek sokkal rendezettebb tömegek ellenőrzésére készültek, mint amilyen egy efféle nagyszabású fogadás. Még a palota nagyobb teljesítményű nyilvántartója sem bírt el az estélyen tolongó tömeg jegyzésével. Túl sok volt az ember, túl sok volt az idegen, túl sok személy haladt el előtte túlságosan gyorsan.

De végül is mindent betápláltak az integrátorba: a palota építészeti képét, minden videofelvételt, még hozzá három dimenzióban, mely az estélyen készült, a gyilkosság föltételezett idején csinált két- és háromdimenziós fölvételeket az épület belsejéről és külsejéről, minden egyes vendég állóképét, és még minden egyebet, amit csak Donald képes volt összegyűjteni.

Az integrátor mindent engedelmesen magába nyelt, és az adatok tömkelegéből olyan képet állított elő, amelyeket Fredda és Donald a végtelenségig tanulmányozhatott. A rezidencia belsejének és külsejének minden részletét ábrázolhatta, bármilyen méretben és bármilyen nézőpontból, teljes harminckét órán keresztül, amennyire a nyomozás igénye kiterjedt. ; Tetszőleges sebességgel pörgethette előre vagy hátra minden fölvételét, és bármely pillanatnál bármikor megállhatott.

Még arra is képes volt, hogy egy-egy kép hiányosságait egy másiktól kiegészítse. Ha például azt mutatta, hogy egy férfi teljes előlnézetből szemlélve kék nadrágot és piros cipőt visel, de hátulról nézve valamilyen részlete esetleg hiányzik, akkor összerakhatta az adott személy teljes képét a rendelkezésére álló elemi részek a lapján. Elegendő részlet birtokában a szerkezet bármely pillanatban és bármely szögéből megjeleníthette az adott embert, vagy éppenséggel ki is emelhetette a képből, hogy láthatóvá váljék például egy mögötte álló nő, akit egyébként eltakart, mivel a kiemelt illető alakját föleleveníthette a korábban rögzített képtárából. Azt természetesen nem mutathatta be, mit tehetett addig, amíg takarva volt, de azt jelezte, hol tartózkodott azelőtt.

Valójában az, amit a szerkezet mutatott, jórészt kikövetkeztetett kép volt. A fogadásnak nem minden mozzanatát rögzítették; számos olyan időpont és térszelvény akadt, amelyről nem

készült fölvétel, ezért a kép kezelőjének találgatnia kellett. Így természetesen jó néhány kitalált kiegészítés készült - de ezek is csodálatra méltóak voltak. Sok vendégeről derült ki, mit művelt, amikor éppen nem volt látható.

És ettől végül az egész helyzet kissé paranoiddá vált. Látható volt, amint „X” személy távozik „A” helyiségből, majd ismét megjelenik negyven másodperc múlva „B” helyiségben, de arról nem készült videofelvétel, mi történhetett közben a folyosón. Vajon „X” egyenesen haladt, ahogyan ésszerűnek tűnik, vagy elkövetett valami gaztettet, amíg nem volt látható? Vajon az a negyven másodperc igazolhatatlan késlekedést jelentett, vagy valóban ennyi idő kellett az út megtételéhez? Vajon a késedelem az összeküvéssel kapcsolatos galádság, esetleg a természet parancsa miatt következett be, netán „X” csak egy pillanatra megpihent a nyüzsgés közepette?

De valóban paranoid dolog ilyesféle kérdések fölvetése? Hiszen valaki ebből a kavargó tömegeből gyilkolta meg Grieg kormányzót - és nagyszámú „valaki” jöhetett számításba. Valamikor az est folyamán valakinek tennie kellett valamit, amit nem volt szabad látnia senkinek, és bizonyára volt annyi esze, hogy tettét a kamerák látókörén kívül hajtja végre. Valahol, a frissítőhelyiségekbe tett ártatlan látogatások vagy folyosóközi véletlen találkozások által magyarázható késedelmek között rejtőzködtek a gyilkossághoz vezető előzetes cselekedetek is.

De hol? Vajon egy népes estély háttérnyüzsgése közepette hol történhettek bűnös tettek? Az látszott a legjobb megoldásnak, ha kirostálnak minden ártalmatlan mozzanatot, és a fennmaradó részt veszik alaposabban szemügyre.

Ezzel foglalkoztak tehát: a felvételekről törölték az ártatlanokat, s abban reménykedtek, hogy végül csak a bűnösök maradnak hátra.

Kacifántos feladat volt, mivel a kreált képek nem voltak csálhatatlanok, sőt teljesen valóságűek sem. A képzelet játéka is szülhette őket, mert ha valakit láthattak, amint a folyosóról belép egy helyiségbe, amelyben nem volt fölvevőkészülék, a szerkezet sehogyan sem tudhatta meg pontosan, mit művelt az illető a kamera látókörén kívül. Ha a szerkezet kezelője semmilyen utasítást nem ad neki, a képzelet alak csak áll az adott helyiség közepén, mint egy fabáb, és csak akkor elevenedik meg ismét, amikor visszatér a folyosóra. Ekkor a kreált kép lassú, merev léptekkel közeledik az ajtóhoz, majd föloldódik a valóságos jelenetben, amint visszalép a fölvevők elé.

Még különösebb volt a föl-fölvillanó részalakok esete, amikor félig látható karok, lábak, törzsek bukkantak elő, és az integrátor képtelen volt valóságos személyekhez kapcsolni őket.

A Fredda által látott alakoknak legalább a fele részben a képzelet szüleménye volt. A gép ezzel mit sem törődött. A belétáplált adatok birtokában készséggel állított elő föltételezett vagy egyenesen elképzelt figurákat. Arra is utasíthatták, hogy dolgozza ki valaki mozgásának különféle változatait, futtassa végig az összes lehetőségeket, hogy egyesek hová mehettek és mit művelhettek, amíg nem voltak láthatók a kamerák számára. De még az ilyen elképzelt alakok is hasznosak lehettek a különféle lehetőségek kiválogatásához.

Most, hogy a vendégeknek már körülbelül a felét azonosították és ezért törölték is, a képek egyre valószínűtlenebbé váltak. Emberek társalogtak valakikkel, akik már nem szerepeltek a képen. Ami az imént még sűrű tömeg volt, mostanra különálló párosokra és hármasokra szakadozott.

Számítógépeknek és robotoknak kellett volna elvégezniük ezt a munkát, de semmilyen robot vagy számítógép sem igazán képes általános alakok fölismerésére, az egész elképzelésére, amikor csak egy részlet áll előtte. Fejlődésük évezeidei sem állhatták ki a versenyt az emberi faj kialakulásának évmilliárdos tapasztalataival. Ezért kapcsolódott be ebbe a tevékenységbe Donald mellett Fredda is. Ha ő megpillantotta egy áll részletét, vagy észrevett egy homályos, csak részben látható arcélt, megállapíthatta, hogy ugyanarról az arcról van-e szó, amelyet jó húsz perccel azelőtt látott. Így az integrátor is összekapcsolhatta

egymással az érintett két részletet, s ami még hasznosabbnak bizonyult: Fredda rengeteg embert ismert, s ezáltal személyek sokaságát azonosíthatta, amire a gépezet képtelen volt állóképadatbankja segítségével.

Különös volt az egész az ebből a szinte isteni távlatból szemlélnie, de egyben nagyon jól használható módja is az egyes személyek mozgulatai nyomon követésének. Még furcsább érzés volt, amikor a saját képét látta, majd törölte, azután Kresh került a szeme elé, és szintén eltávolította. Az aktus szinte a valóságosságát... és persze a magáét is... tette valahogy kétségessé.

De vajon *valóban* el kellett távolítania Alvar képét? Hiszen ő volt az, aki a holttestet megtalálta. Ez önmagában is ébreszthetett némi halvány gyanút. Abban a pillanatban még Donald is lemaradt mögötte néhány lépésnyire. Kresh nem volt hosszú ideig egyedül Grieg szobájában, de talán mégis éppen elég ideig... és volt ott még egy további, értelmezésre váró mozzanat is: nyilvánvalónak tűnt, hogy Grieg nem próbálkozott védekezéssel, ami arra utalt, hogy a gyilkosa ismerős lehetett számára.

Ez persze teljesen abszurdnak tűnt - de végül is *valaki* csak megölte a kormányzót, és ebben a pillanatban egyedül Kresh szava áll az egész világgal szemben, miszerint már holtan találta meg őt.

Nem. Ez lehetetlen. Kresh nem lehetett. Ez a fickó lehet végtelenül csökönyös és pokolian idegesítő, de az egész bolygón nincs nála becsületesebb ember. Még elgondolni is lehetetlen, hogy hozzá hasonló jellemű személy volt a gyilkos. Ahhoz Fredda túl jól ismerte őt, hogy ilyesmit föltételezzen róla. Még saját maga előtt is csak vonakodva ismerte el, de túlságosan *kedvelte* ahhoz, hogy bármi hasonló komolyan megfordulhasson a fejében.

Fredda Donald felé pillantott. A robot rezzenéstelen kifejezéssel ült az integrátor kezelőpultja előtt. Vajon az ő tudatában is megfordulhattak ilyen ijesztő, nyugtalanító gondolatok? Zavarhatták őt is ilyesféle figyelemelterelő számárságok? Ha valakinek, neki tudnia kellene. Hiszen végül is ő tervezte meg az agyát, alakította ki a tudatát. De ennek semmi jelentősége nincs ilyen zavaros időkben. Az alacsony, égszínkék robot rendíthetetlennek látszott - de mi bujkálhat vajon a sima felszíne alatt? Elég értelmes lehetett ahhoz, hogy kétségei támadjanak? Hogy lássa: a világmindenség nem az a tökéletesen szervezett valami, ahol minden csavar pontosan a megfelelő lyukba illeszkedik, amint azt a Három Törvény sugallja neki? Végül is rendőrrobot volt, s ezáltal minden más létező robotnál jobban tudhatta, miféle örültségek elkövetésére képesek az emberi lények.

- Mit gondolsz, Donald, ki tehette? - kérdezte hirtelen ötlettel. - Ki ölte meg Chanto Grieg kormányzót?

Donald eddig a visszapörgetett képeket figyelte, de erre Fredda felé fordult, és teljes tíz másodpercig meredt rá kiismerhetetlen tekintetével, mielőtt válaszolt volna.

- Ezt nem mondhatom meg - felelte. - Már nagyon sok mindent sikerült megtudnunk, ám kevés használható adat van a birtokunkban. Az első lépés az igazság felé a jelentéktelen ismeretek kirostálása.

- De te mindenki másnál jobban ismered az ügy tényeit. Tudom, hogy Kalibánt és Prosperót gyanúsítod, de most egy pillanatra tegyük félre őket. Ki lenne az első számú emberi gyanúsítottad?

Donald úgy billentette a fejét előre-hátra, ahogyan az emberek, amikor mozgulatukkal bizonytalanságot fejeznek ki.

- Attól tartok, hogy nincs és nem is lehet erről véleményem. Mielőtt *a kicsoda* kérdéséig eljutok, meg kell ismernem a választ *a miért* kérdésre; meg kell tudnom az indítékot. És képtelen vagyok elképzelni bárkit is, aki kívánhatja egy... emberi lény halálát. Már láttam halált, és találkoztam gyilkosság bizonyítékaival is. És bár tudom, hogy ilyen dolgok is valóságosak lehetnek, elképzelni őket mégsem vagyok képes.

- Hmm. Különös - mormolta Fredda. - Nagyon különös. Az emberek hajlamosak sokféle

önámításra, de ilyesmire nem. Néha megfeledekzem róla, mennyire különbözőek a robotok az emberektől.

- Én nem hiszem, hogy bármikor, akár egyetlen pillanatra is megfeledektem volna erről - jelentette ki Donald. - Ne térjünk vissza inkább a feladatunkhoz?

- Hmm? Igen, persze. - Fredda visszafordult az integrátorhoz, és rámeredt a fantáziaképek néma táncára. Természetesen hangosíthatták volna a képet, de az ebben a pillanatban aligha jelentett volna többet a zűrzavar további fokozásánál.

Egy pillanat! Zűrzavar. Zűrzavar! Szem elől tévesztették a zűrzavar legfőbb okát.

- Donald! Menj vissza öt perccel a Tonya Welton elleni támadás előttre! Utána töröld ki Weltont, a támadóit, a telespek gárdisták beavatkozását, és minden más személyt, akit már sikerült azonosítanunk. Iktassuk ki az egész elterelő hadműveletet, és próbáljuk kiszűrni azt, *amiről* el akarták terelni a figyelmünket.

- Igen, asszonyom - felelte Donald, és buzgón nyomkodta a megfelelő gombokat.

Ismételten kapcsolgatott az idősávban, hogy megkeresse a kívánt pillanatot. A megjelenő kép nagyon különös olt: az összes körülálló döbönt képpel figyelte a már nem is létező összecsapást. Olyasféle benyomást keltett, mintha csak a nézőközönséget láthatnánk, a színjátékot viszont nem. A kisebb-nagyobb csoportok a helyiség közepe felé fordultak, és a semmire mutogattak. Hátra-hátraléptek a küzdő felek elől, akik már szintén nem voltak a képen.

Fredda rámutatott a báméskodók két vagy három legnépesebb csoportjára. Ezek voltak azok, akiknek a figyelmét sikerrel elterelték, vizsgálatuknak tehát semmi értelme nem volt.

- Töröld ki azokat az embereket is - utasította a robotot. - Meg azokat és emezeket is.

Az alakok szép sorjában eltűnedezték. Fredda most hagyta, hogy az események menjenek tovább. A csetepaté másokat is odavonzott a palota többi helyiségeiből, de most kifejezetten azokat figyelte, akik *nem* érdeklődtek a történetek iránt. Fredda vizsgálta az összeverődött tömeget, a báméskodókat, majd miután már nem volt mit nézniük, a szétszéledezőket.

- Itt állítsd le, Donald! Emeld ki azokat az alakokat, meg ezeket és még azokat! És azt a párat ott, az ajtó mellett. Jó, most rendben van. Menj vissza megint öt perccel a verekedés elé! Az előbb kijelölteket töröld ki a képből. Csak azokra vagyok kíváncsi, akiket nem érdekelt az egész fölfordulás.

A térhatású kép egy pillanatra elsötétedett, majd a kívánt időpontban elevenedett meg ismét, percekkel a csetepaté előtt. Az egész nagyteremben nem maradt más, csak Kalibán és Prospero. Donald ismét bizonyosságot tett az előítéleteiről. Ugyanis mind a két robot az egész estély ideje alatt egyik vagy másik kamera látóterében tartózkodott, és az összecsapás kirobbanása előtt semmi gyanúsat nem művelt, csupán a többi vendég valamelyikével folytatott udvarias társalgást. Ez persze nem elégítette ki Donald igényeit, Fredda azonban ennyiben hagyta a dolgot.

Hiszen még annak is fönnállhatott a halvány esélye, hogy joggal gyanakszik rájuk. Verick is azt tanúsította, hogy a két robot láthatta utoljára életben a kormányzót.

De ez most igazán nem számít. Fredda mindent tudott Prospero és Kalibán felől. Most az ismeretleneket kereste, azokat, akiknek nem tudta a nevét.

- Add be a földszinti rész felülnézeti képét! - utasította Donaldot. A nagyterem képe eltűnt, és a földszint ábrázolása lépett a helyébe, úgy, mintha Fredda közvetlenül felülről szemlélné. - Nagyon jó - helyeselt. - Előhívhatóan elmentetted a korábban törölt személyeket?

- Igen, Leving doktor. Állítsam helyre őket sorban, az összecsapás előtti adott időponttól kezdve?

- Egy perc múlva, Donald. Először onnan szeretném látni, amikor még mindenki a helyén volt. Lássuk a teljes képet! - Igen, asszonyom.

A kép kitisztult.

A térhatású ábra egy pillanatra elhomályosodott, utána már tisztán láthatták felülről az

egész kavargó sokadalmat: amint az emberek beszélgetnek, sétálnak, letelepsznek, éppen érkeznek vagy távoznak, vitatkoznak vagy nevetgélnek. Úgy nézett ki, mintha az egész palota olyan emberekkel lett volna teli, akik valahol másutt szeretnének lenni, mint ahol éppen vannak. Mindenki mozgásban volt. Ilyen kavargás közepette szinte lehetetlennek tűnt bárki pontosabb nyomon követése - és nyilvánvalóan ez volt az, amire az összeesküvők is számítottak.

Elkezdődött a hajcihő, és Fredda észrevette, hogy az ő figyelme is arra irányul. Emberek igyekeztek odafelé, kíváncsian, hogy vajon mi történhet. Szinte lehetetlenség volt annak megfigyelése, ki melyik pillanatban éppen mit csinál.

A két férfi rátámadt Tonya Weltonra. Ő az egyiküket lerúgta, s éppen a másodiknak készült nekirontani, amikor a két robot közbelépett, és szétválasztotta őket. Megjelent Kresh és Donald, és a seriff benyomakodott az emberek közé, hogy kiderítse, mi történik. A tömeg lassan oszladozni kezdett, miután az izgalmas jelenet befejeződött.

- Rendben van, Donald - bólintott Fredda. - Most állj szépen vissza az előbbi időpontra, és futtasd végig még egyszer, csak most már a korábbi törlésekkel.

Donald leállította a visszajátszást, és megkereste a kért pillanatot. A képek tára szivárványszínen föl-kavarodott, majd összerendeződött.

Kísértetiesen üres terem jelent meg előttük, amelyben csak néhány arc nélküli alak kóválygott, látszólag céltalanul. Mesterséges ábrák voltak, az addig nem azonosított személyek helyének kitöltésére szolgáltak. Az arcvonásaik túlságosan elmosódottak voltak ahhoz, hogy bármely számítógép, robot vagy ember fölismerhesse a kilétüket. Legtöbbjük - vagy tán valamennyiük - természetesen meghatározható kis erőfeszítéssel, de az most még várhat. Egyelőre csak szellemek voltak, gépbe zárt szellemek, mesterségesen előállított díszletben járkáló, arc nélküli teremtmények. Egyikük-másikuk eltűnt, majd megjelent ismét, attól függően, hogy éppen ki- vagy belépett valamelyik videofelvevő látómezejébe. Néha, de nem túl gyakran előfordult, hogy az integrátor ugyanannak a személynek két különböző ábrázolását egymáshoz kapcsolta.

Cél nélkül bolyongtak a házban, az olyan emberek esetlegességével, akik nem követtek valamilyen pontos célt. A mozgásuk jó felét ugyan a számítógép állította össze, de Fredda véleménye szerint az i helyes ítélete alapján.

És akkor! Akkor megpillantotta. Még egy alak kicsiny, keskeny árnyék, sápadt bőrű, fiatalos küllemű férfi. Ritkás haja kicsit túl rövidre vágott, s viszonylag egyszerű ruhát visel azokhoz a pávaskodó öltözékekhez képest, amilyenekkel egyébként tömve volt a palota. Ott volt hát, a háttérbe húzódva; a csetepaté előtt két vagy három perccel érkezhetett, és alig néhány perccel azt követően, hogy a hamis utasítást követő telepes gárdisták levonultak a színről. A szélesre tárt főbejárat így őrizetlen maradt. Valami ideges feszültség vibrált körülötte. De vajon mi az ördögöt művelt ott? A mozdulatai nehezen értelmezhetőek voltak, miután senki nem tartózkodott a közelében.

- Kérem egy pillanatra ugyanezt a képet, Donald, az egész sereglettel együtt.

A sápadt férfit hirtelen emberek vették körül, amitől a mozdulatai is értelmet nyertek. Azon ügyeskedett, hogy egy későn érkező csoporttal együtt beléphessen az épületbe, láthatóan abban a reményben, hogy elvegyülhet a többiek között. A terv bevált; a férfi a csoporttal együtt besodródott, éppen harminc másodperccel az összecsapás kitörése előtt.

És akkor. Ott!

- Donald, állítsd le! Itt állítsd le! - Fredda egészen közel hajolt a képdobozhoz. - Látod te is?

- Látom, amint az önt valószínűleg érdeklő szubjektum éppen az órájára pillant.

- Igen! És ez mit *mond* neked?

- Hogy kíváncsi volt rá, mennyi az idő.

Semmi képzelőerő. Ezért van szükség a világmindenségben emberekre is, és nemcsak

robotokra.

- De ki lenne kíváncsi a pontos időre, amikor éppen egy nagy fogadásra érkeznek? Különösen akkor, ha az illető űrlakó. Mindenesetre űrlakó ruha van rajta, és a hajviselete is ennek megfelelő.

- És ez mit jelent?

- Az űrlakók nagyon ritkán viselnek órát. Ha egy űrlakó meg akarja tudni a pontos időt, megkérdezi a robotjától.

- Tehát ön szerint azért ellenőrizte az óráját, mert össze akarta hangolni valamivel a cselekedeteit? Vagyis úgy időzített, hogy éppen egy kevéssel a... az összecsapás kezdete előtt érkezék meg?

- Igen, *szerintem* így történt.

Donald még egyszer szemügyre vette a képet, majd ismét visszafordult Freddához.

- Talán egy kicsit sokat föltételez arról a semmiségről, hogy egy ember a csuklójára pillant - mormolta kissé kétkedően.

- Általában igazat adok neked. De nem túlzó a föltételezés *ennek* az embernek az esetében, amint ő az órájára néz, miközben *erre* a fogadásra próbál beosonni, alig két perccel egy parázs veszekedés kezdete előtt. Ez a mi emberünk. Erre fogadni mernék. Törölj ki mindenkit, érted, *mindenkit* a képtárból, ennek az alaknak a kivételével, és szegődj a lehető legszorosabban a nyomába.

A tömeg eltűnt, s a sápadt képű ember közönséges ruhájában egyedül maradt az integrátor képdobozában. Nem nyüzsögtek körülötte cifra ruházatú vacsoravendégek, akik mögött elbújhatott volna, sem civakodások nem törtek ki, amelyek elterelhették volna róla a figyelmet, így az álcája semmivé vált.

Fredda figyelte, amint a kissé fölnagyított, enyhén kásás és homályos emberalak belép az épületbe. A főbejáraton érkezett, egyenesen a nagyterembe - és már surrant is ki belőle, anélkül hogy akár egy pillantásra méltatta volna a most éppen láthatatlan marakodást. Alakja egyszerre egyszer széttöredezett, amint a mesterséges képkiegészítésekre sor került. A hatás ilyen távlatban fokozottan meglepő volt, amint a túlnagyított alak hirtelen leegyszerűsített árnyképpé alakult át, majd valóságos formáját öltötte megint. Valahányszor ez megtörtént, Fredda gyomra kissé összeszorult. Mindig attól félt, hogy netán ez lesz a férfi utolsó valós videoképe, és a következő pillanatban végképp szem elől tévesztik.

Most az alak egy oldalfolyosón haladt előre, határozott léptekkel, mint aki tudja, hová igyekszik, és mi célból. Nem torpant meg a kereszteződéseknél, és nem tévovázott, melyik ágon menjen tovább. Vagy már járt az épületben valamikor korábban, vagy nagyon részletesen tájékoztatták.

- Még mindig nem gondolod, hogy ő lesz a mi emberünk? - fordult Donald felé Fredda.

- A mozgása feltűnően céltudatos egy alkalmi látogatóhoz képest - bólíntott a robot egyetértően. - Úgy látszik, mintha az épület hátsó részében lévő szolgáltatóhelyiségek felé igyekezne.

A sápadt férfi ekkor egy jeltelen ajtóhoz érkezett, hátrapillantott, kinyitotta az ajtót, belépett rajta, és becsukta maga mögött. Fredda csak bámult a vak ajtólapra, amelyet az előző pillanatban vágta a képébe.

- A fenébe, Donald, kövesd tovább! - követelte. Annyira eltöltötte a vadászat szenvedélye, hogy csak erővel emlékeztethette magát a valóságos célpont korábbi eltűnésére, valamint arra, hogy egy ideje már egy mesterséges képet üldöz.

- Egy pillanat, asszonyom - dolgozott Donald lázasan a billentyűzeten, majd föltekintett Fredda arcába. - Sajnálom, asszonyom. Arról a helyszínről ez a fölvétel készült utolsóként, az ajtó túlsó oldalán pedig nem voltak videokamerák. Azt megmutathatom önnek, mi van abban a helyiségben, de az illető mesterséges ábrázolásának odabent nincs értelme. Semmiféle tevékenységről nincs tudomásunk abból a szektorból, egészen a biztonsági robotok üzembe

helyezésének pillanatáig. Miután bekapcsolták és hadrendbe állították őket, természetesen a legapróbb részletekig rögzítettek mindent azon a részen is, de a fölvételeik velük együtt elpusztultak. A további anyagokban szintén semmi nyoma az általunk kiválasztott és követett embernek.

- És miért kellett volna a biztonsági robotoknak olyan részletes fölvételt készíteniük arról a helyszínről?

Donald erre az integrátor segítségével behatolt az ajtón, és odabent föltárt egy lefelé ereszkedő rámpát. Végig követte a lejtőt, és befordult az aljánál lévő sarkon.

És ott álltak a biztonsági robotok, rendezett sorokban, valamennyien kikapcsolva.

- Lángoló csillagok! - kiáltott föl Fredda. - Az a mi sápadt képű emberünk pontosan *ide* igyekezett! Ugyanabban a helyiségben rejtőzött el, ahová a robotokat dugták.

- Nagyon így tűnik - értett egyet vele Donald. - De figyelje csak a hátsó falban lévő tárolószekrényeket! Azt gondolom, hogy azok valamelyikében bújhatott meg.

- Lehetséges - ismerte el Fredda.

Feszülten meredt a képre, és próbálta végiggondolni a helyzetet. Ha a sápadt ember eleve ide igyekezett, akkor tudnia kellett, hogy a robotok kikapcsolt állapotban vannak. Az integrátor ebben a pillanatban legjobb képességei szerint ezt a képet mutathatta a helyszínről és a robotok állapotáról. Odafönt Kresh seriff még mindig a támadási színjáték körülményeinek kivizsgálásával bíbelődött. Amikor Sápadt Alak levonult oda, tisztában kellett lennie azzal, hogy a biztonsági robotokat hamarosan üzembe helyezik.

De arról is tudhatott, hogy valaki korábban megpiszkálta őket. Emiatt odafönt egyszer csak váratlanul leállnak majd, és az egész épület szélesre tárul előtte. Ha tehát képes megőrizni a hidegvérét, odalent semmitől nem kell félnie. Mindössze rejtőzködni kellett, amíg a biztonsági robotok odafönt kikapcsolják, azután foghatta a sugárfegyverét és...

Hoppá! A sugárfegyver. Fegyverkeresők álltak a rezidencia minden egyes bejáratánál, és odakint a parkban is. Fredda minden nehézség nélkül hihetőnek tartotta, hogy egy besurranó átjuthat az ellenőrzési rendszeren. Ilyesféle hiba igazán könnyen becsúszhat. De hogyan csempészhette át rajta egy sugárfegyvert? Még egyszer végigfuttatta Sápadt Alak képeit. Nem viselt bő ruházatot, sem valamiféle táskát, ahová elrejtethetett volna egy fegyvert. A detektorok különben is azonnal leleplezték volna. Akármilyen kis méretű fegyver lett volna is nála, semmiképpen sem láthatta volna el megfelelő védőpajzzsal. Nem, Sápadt Alak semmi esetre sem hozhatott be személyesen egy sugárfegyvert a palotába.

És ennél fogva... ennél fogva a fegyverét már előre el kellett rejtenie valakinek odabent, még mielőtt ő belépett volna. És Fredda agyában hirtelen ragyogó ötlet villant föl, hogyan és hová.

A biztonsági robotok alagsori tárolóhelyisége egyszerre különbözött és hasonlított is a valóságban a képen látottakra. Az integrátor tökéletesített változatban mutatta be, amelyet a belétáplált építészeti tervrajzok és néhány állókép alapján készített, de ez csak egyik eleme volt a furcsaságnak. A helyiség kisebbnek és nem nagyobbban bizonyult, mint amilyennek a képen látszott. A valóságos lámpák kissé halványabban világítottak, és a falak is foltosabbak voltak, mint a makulátlan mesterséges képen. A levegője hűvös volt, és egy kicsit dohos. Döbbenetes, hogy a valóság milyen könnyedén leleplezheti mindazokat a hiányosságokat, amelyek nem szerepelnek a művi ábrázolásokon.

A legfőbb különbség persze az volt, hogy többé nem sorakoztak odalent a biztonsági robotok. Egyetlenegy roncs árválkodott csak ott, amelyet sokkal alaposabban szétromboltak, mint bármelyik másikat a fenti szinteken. Ez többet jelentett annál, hogy nagyobb kárt tettek benne. Maguk a sugárfegyver által ütött lyukak is eltérőnek mutatkoztak. De vajon miért? Miért kellett ezt az egyet ilyen pokolian szétlőni, sokkal kegyetlenebbül, mint a többieket?

Fredda úgy vélte, tudja a választ, helyesebben *a választokat* ezekre a találós kérdésekre. De

nem lehetett egészen biztos benne. Még nem. Addig nem, ameddig közelebről is meg nem vizsgálja ezt az ötvenedik biztonsági robotot. *Az ötvenediket!*

A lányt melleleg az bosszantotta a leginkább, hogy észre sem vette egy robot hiányát. Ötvenről tudtak kezdettől fogva, de eddig eszükbe sem jutott, hogy megszámozzák őket. *Most* már tisztában volt vele, hogy az első emeleten huszonkét robot tartózkodott, a fölszínen pedig huszonhét.

Ha ez a tény korábban jut el a tudatáig, egész biztosan fölforgatta volna az egész házat ötvenedikért. Akkor sokkal hamarabb megtalálta volna ezt, a leglényegesebbet.

Nem mintha bárki más is elsiklott volna fölötte, Freddán kívül. Eléggé bosszantó, de a nyomozók már jó két órával azelőtt megtalálták, és be is jelölték a helyét, csak nem vizsgálták meg tüzetesebben. Ugyan mit számított még egy szétlőtt robot egy olyan házban, amely dugig volt hasonlókcal?

Legszívesebben azon nyomban rávetette volna magát, hogy ízekre szedje, és megtalálja benne azokat a bizonyítékokat, amelyek otlétében teljesen biztos volt. De ellenállt a kísértésnek. Tegyük föl, hogy nekilát, és netán elken valamilyen ujjlenyomatot vagy egyebet. Köszöni, ebből nem kér. Semmi értelme nem lett volna újabb hibák elkövetésének.

Éppen elég dühítő volt az is, hogy az a képzeletbeli, szimulátor által vetített ajtó úgy becsapódott az orra előtt. Égészen idáig nyomon követhette a gyanúsítottat, azután szegyzemre üres kézzel jöhetett vissza. Olyan volt ez, mintha falba ütközött volna. *Most* kezdett csak lassan megvilágosodni előtte, milyen sok türelem kell a rendőri munkához.

Tehát csináljuk csak helyesen, dolgozzunk óvatosan. A lenti helyiségben található bizonyítékok föltárhatják az egész ügy legbelső magját. Nehogy tönkretégyék őket. Hadd végezzenek a munkájukkal először a robotok. Utána jöhet majd az ő sora.

- Donald! - szólalt meg Fredda. - Kérek ide egy teljes egységnyi bűnügyi helyszínelő robotot! Azt akarom, hogy ezt a roncsot és az egész helyiséget, valamennyi raktárszekrénnel együtt, a lehető legalaposabban átvizsgálják. A barátunk, Mr. Sápadt Alak itt rejtőzködött, és föltétlenül hagyott maga után valamilyen nyomokat.

- Ebben korántsem lehetünk olyan biztosak - felelte Donald. - Nagyon hasznos lenne, de nem számíthatunk rá igazán.

- De valamit csak hagynia kellett maga után! - tiltakozott Fredda. - Egy hajszáldarabkát, egy ujjlenyomatot, *valamit*. - Egyáltalán *lehetséges* volna, hogy semmilyen nyom ne maradjon utána? Fredda csak most döbönt rá, milyen keveset tud mindazokról a bizonyítékokról, amelyek robotok általi megtalálásában annyira reménykedett.

Lehetséges, hogy a bűnügyi helyszínelő csoport valóban talál valamit - jegyezte meg Donald -, de azt se feledjük, hogy amennyiben a gyanúsítottunk fogatosított néhány egyszerű óvintézkedést, akkor semmi sem kerül majd elő.

Óvintézkedéseket? Fredda hirtelen érezte, hogy szinte megszilárdul a lába alatt a talaj. A jogi nyelvezetről meg a bizonyítékokról ugyan keveset tudott, de az emberi természetet jól ismerte. Már most is elég határozott képpel rendelkezett Sápadt Alakról. Csupán az integrátor által nyújtott látványa máris sokat mondott neki.

- Ez az ember nem az a fajta, aki bármilyen egyszerű óvintézkedéseket tesz -- mondta. - Ez az ember hibákat követ el. Ha nem viselkedett volna olyan idegesen, amikor megpillantottuk, ha nem nézegette volna az óráját, még el is keveredhetett volna előttünk abban a fölfordulásban. Ehelyett fölhívta magára a figyelmet. Ha legalább úgy tett volna, mintha érdekelné az a csetepaté, még ki is törölhetjük volna a képből, mindazokkal együtt, akik odasereglettek egy kis bámészkodásra.

- És ezekből a mozzanatokból arra a föltételezésre jutott, hogy valamilyen nyomokat hagyhatott nekünk is? - kétkedett Donald.

- Ó, ez nem csupán föltételezés - mosolygott Fredda. - Ez bizonyosság. Kétségtelenül hagyott hátra valamit. - Ennek a hitének ugyan nem volt semmilyen ésszerű alapja, de a

logika itt már nem volt az egyetlen ésszerű eszköz, és még kevésbé az *egyetlen* eszköz a kezükben. Itt már a zsigeri megérzéseknek is lényeges szerepük lehetett. - Bizzál bennem, Donald! - mormolta Fredda, és lepillantott a biztonsági robot kiégett roncsaira. - Ez a fickó a névjegyet hagyta itt nekünk.

Normális állapot. A normális állapot szükségessége fájdalmasan nyilvánvaló volt. Kalibán is tisztában volt ezzel, mégis olyan nehéznek bizonyult ennek tudatában cselekednie.

Mégis, a mindennapi igények, az aprólékos beidegződések sokat segítettek neki. Dolga volt, amit el kellett végeznie.

Elméletileg mind Kalibán, mind Prospero Fredda Leving külső képviselőjeként tevékenykedett. Az újtörvényes robotok munkáját és viselkedését figyelték, s mindenről beszámoltak dr. Leving hivatalának. Igazi kötelességeik azonban jóval túlmutattak ezeken a feladatokon. Mozgó hibakeresők voltak, a munkálatokat akadályozó problémák kiderítése és megoldása volt a legfőbb dolguk.

Igazság szerint Prospero még a haszontalannál is rosszabb volt ezen a területen. Sokkal szívesebben biztatta volna az újtörvényes robotokat arra, hogy hajítsák el a szerszámaikat, és máris induljanak Valhallába, mintsem hogy holmi munkahelyi normagondok megoldásával bíbelődjék. Ezekben a napokban legtöbb idejét kikapcsolt hiperhullámú adórendszerrel töltötte, hogy lehetőleg ne zavarjak - és ne akadjanak a nyomára. Szívesen bújt el a világ elől egy mélyen Limbo utcái alatt lévő, elhagyott irodahelyiségben, ahol olvasott, jegyzetelt, tanult, egyszerűen fejlesztette a filozófiáját.

Ezzel szemben Kalibán úgy érezte, hogy nagyon is jól megy neki ez a munka. Az emberek és a robotok szemléletéből sok mindent megértett, és elég gyakran sikerült elsimítania bizonyos problémákat. Bármely, újtörvényes robotok és emberek, sőt robotok és robotok közötti vitába azon nyomban beavatkozott, és harcolt a közös nevező megtalálásáért.

Bár olyan pillanatok is akadtak, vallotta be magának, amikor kételyei támadtak, hogy az újtörvényesek *valóban* megérdemlik-e a szabadságot.

Az elmúlt két hétben Kalibán egy újtörvényes robotokból álló csapattal dolgozott, amely azon munkálkodott, hogy egy szélfordító erőterhurkot, egy hatalmas és bonyolult gépezetet rendbe hozzon. A javítás gondos tervezést és sok munkafolyamat egyeztetését igényelte. A robotok közvetlen emberi felügyelet nélkül dolgoztak, és a csapat mindegyik tagja lelkesen végezte a tennivalóit.

De sajnos, Kalibán azt tapasztalta, hogy minden egyes újtörvényes robot különféle „legjobb ötletekkel” áll elő a munka elvégzésének módját illetően. Annyiféle elgondolásból kellett válogatniuk, hogy eleve kétségessé vált a munka elvégezhetősége.

Kalibánnak kellett meggyőznie a robotokat, hogy néha a jóval is szembeszegülhetnek, mert a tökéletesség hajszolása semmittevésbe is torkollhat. Akadtak pillanatok, amikor bosszantó volt, milyen semmiségekre pocsékolják az újtörvényesek a szabadságukat. Fredda Leving azért alkotta meg őket, hogy haladjanak, új irányokat keressenek, s nem azért, hogy elherdálják az időt valami tárgyalóasztal körül, azon vitatkozva, hogyan lenne a leghelyesebb egy szélcsendet oldó hurok újrahangolása. Előző este Kalibán beleegyezett, hogy jóval idő előtt bejön reggel, remélve néhány előttük álló feladat sikeres megoldását.

- Gyerünk, barátaim! - sürgette a többieket Kalibán sokadszor. - Próbáljuk meg újból. Hát lehetetlen megállapodnunk ilyen roppant egyszerű kérdésben?

- Hogyan tekintheted a legnagyobb hatékonyság kérdését csekély problémának? - méltatlankodott Dextran-22.

- Mit ér az elméleti hatékonyság, amikor az erő fokozásának általatos bevett gyakorlata a rendszer szilárdságát fenyegeti? - vetette föl Shelkcas-6.

- Az erőfokozás gyakorlata igenis szilárd - vetette ellen Dextran -, legalábbis a megfelelően

normalizált erőtéri viszonyok között.

- De kérem! - szólt közbe Kalibán. - A normalizálás kérdése megoldott. Semmi szükség újbóli fölvetésére. Megint ugyanazzal a régi választással állunk szemben, barátaim. Vagy megoldjuk a problémát, vagy folytatjuk a vitatkozást, de a kettő együtt nem megy. A te erőfokozó rendszered működőképes, Dextran, és alkalmazhatjuk is, legalábbis mindaddig, amíg nem törekszünk kilencvenkilenc százalékosnál nagyobb teljesítményre. A hatékonyság félszázalékos emelése megéri a rendszer szilárdságának kockáztatását?

- Talán valóban nem - ismerte el Dextran. - Talán az erőfokozó rendszer önmagában is...

- Kalibán! Kalibán!

Egy hang, egy emberi, ráadásul számára ismerős hang szólította a külső irodahelyiségből. De honnan kerülhetett ide Gubber Anshaw?

- Bocsássatok meg, barátaim. Ha úgy érzitek, dűlőre jutottunk ebben a kérdésben, esetleg folytathatnátok a következő napirendi ponttal, amíg eltávozom egy pillanatra.

Kalibán fölkel a helyéről, átment a szobán, kinyitotta az ajtót, és kilépett rajta. Ott állt Gubber, feltűnően izgatott és zavarodott állapotban. Kalibán becsukta maga mögött az ajtót. Valami volt dr. Anshaw arckifejezésében, ami arra intette, hogy jobb lesz négy szemközt lefolytatniuk ezt a beszélgetést.

- Kalibán! A csillagoknak hála, hogy itt vagy! Most mi az ördögöt tegyünk?

- Mit tegyünk? Mivel kapcsolatban?

- A kormányzóval, természetesen. Grieg kormányzóval. Biztosan Tonya is a gyanúsítottjuk lesz. De te ott voltál, Kalibán. Ő nem tett semmit. Te elmondhatod ezt nekik!

- Egészen zavarba hoz, dr. Anshaw - mormolta Kalibán fokozódó riadalommal. Prospero minden bizonykodása, miszerint nem lesz semmi baj, sem veszély, nyilvánvalóan olyan keveset ért, ahogyan Kalibán előre tartott tőle. - Mi van a tegnapi estével? Mi van a kormányzóval?

- Hát nem hallottad? Nem tudsz róla? Grieg halott. Megölték ma éjszaka, közvetlenül azután, hogy...

De Kalibán eltűnt előle, még mielőtt Anshaw befejezhette volna a mondatot. Ha a helyzet annyira bizonytalan, hogy Anshaw Tonya Welton gyanúba keveredésétől tart, akkor semmi kétség, hogy őt, Kalibánt is veszély fenyegeti. El kell tűnnie onnan, ahol könnyen megtalálhatják. Méghozzá *gyorsan!*

Shelabas Quellam belevörösödött az izgalomba. Kormányzó! Kormányzó lesz belőle! Fontosság, hatalom, tisztelet. És mind az övé. Az övé. De még annyi mindent kell tennie, hogy készen álljon. Mi legyen az első? Egy beszéd! Igen. Írnia kell egy beszédet a beiktatásához. Valami olyasmit, amiben szerepel a gyász és a bátorság, no meg a haladás szükségessége... igen, biztosan ez lesz a helyes megközelítés.

Letelepedett a hírközlő berendezéséhez, és nekikészülődött a diktálásnak. De abban a pillanatban rádöbrent, mennyi üzenet és küldemény vár rá a hivatalos postarekeszben. Nagy részük szolgálati ügy, ráadásul már több napos.

Shelabas soha nem törődött sokat beérkező postájának szoros nyomon követésével. A robotjai elolvasták helyette, és följegyzéseket készítettek számára a legfontosabb elintézendőkről. De ha jobban belegondol, egy ideje már azokat a kivonatokat sem nézte át. Most föltétlenül beléjük kell kukkantania. Akadhatnak közöttük egy új kormányzó számára létfontosságú mozzanatok.

Shelabas Quellam kibontotta az összetekeredett listát, és halkán felnyögött. Grieg egy levele is ott szerepelt, kizárólag Quellam kezéhez címezve. Hát ez meg hogy lehet? De aztán a keltezésre pillantott, és rájött, hogy már több mint egy hete várakozik rá.

Egy hete! Most, hogy jobban belegondol, a robotjai valóban figyelmeztették rá, hogy a

rendszerben sürgős üzenet is várja. Tehát önmagán kívül senki mást nem érhet szemrehányás, amiért ilyen későn veszi kézbe.

Reszkető ujjakkal nyomkodta a billentyűket, majd megpillantotta a képernyőn Chanto Grieg kibontakozó arcvonásait. A kormányzó határozott és magabiztos volt, mint aki szilárdan áll a helyén. Szóval nem nyomtatott levél, hanem hangos videoüzenet. Volt ebben a tényben valami halványan bántó mozzanat. Olyanoknak üzen így az ember, akik tudottan türelmetlenek hosszabb írott szöveg elolvasásához.

- Üdvözltem, törvényatya - szólalt meg Grieg képmása. Nyilvánvaló volt, hogy a kormányzó, aki a hivatalos hangnemet használta, fölvetel számára beszélt. Nem személyes üzenetről volt hát szó, hanem inkább politikai nyilatkozatról. - Némi bizonytalanság után döntöttem úgy, hogy szólnom kell önhöz... és csakis önhöz. Amint tudja, már hosszú ideje vélem úgy, hogy a hivatalommal kapcsolatos utódlási szabályok túlságosan bonyolultak, és válságos helyzetben nagy bizonytalanságot idézhetnek elő. Ezért rendelkeztem úgy, hogy ön kövessen a hivatalomban, ha törvényes úton mozdítanának el a helyemről, illetve amennyiben hivatali időm lejárta előtt hálnék meg.

Amint ön is nyilvánvalóan tisztában van vele, az utóbbi időben számos javaslat szorgalmazta az ellenem való vádemelést, illetve visszahívásomat. Amiről viszont esetleg nem tud: Kresh seriff, Devray csendőrparancsnok és Melloy telepes gárdakapitány is a közelmúltban figyelmeztetett az életemet fenyegető veszélyekre. Ennélfogva a hivatalomból történő távozásom, akár törvényes úton, akár a halálom árán, egyre valószínűbbé válik. Úgy vélem, ezt nem tekinthetem többé távoli, elméleti lehetőségnek, hanem lehetséges esélyt kell látnom benne.

Továbbá ezért nem tekinthetem mindenk fölé állónak az eddig érvényes utódlási rendet. Bár önmagában lényeges alapelvről van szó, nem állhat a létfontosságú reformok útjába, nem akadályozhatja a jelenlegi kormányzat alapját képező diplomáciai és gazdaságpolitikai szempontok érvényesülését. Véleményem szerint ha ön lépne az örökömbé, nem állhatna ellen tartósan az előrehozott választást követelő nyomásnak. Továbbá úgy vélem, hogy az ilyen körülmények között lebonyolított választás csaknem teljes bizonyossággal olyan politikát folytató kormányzat létrejöttéhez vezetne, amely világméretű összeomlást idézne elő.

Mindezen okok következményeképpen ezennel tájékoztatom önt a személyére vonatkozó jelölés visszavonásáról, egy másik személy javára. Miután az új jelölttel lefolytattam a szükséges tárgyalásokat, a nevét is nyilvánosságra hozom. Minderre a legközelebbi hetekben készülök. Az ön iránti tisztelet, hosszú együttműködésünk és az ön elnöki tiszte a Törvényhozó Tanács élén vezérel abban a meggyőződésben, hogy bölcsen teszem, ha idejében tájékoztatom önt fenti politikai döntésemről.

Amennyiben ez az elhatározásom bármilyen kellemetlenséget okozna önnek, őszinte sajnálattal és bocsánattal kérve bűcsúdom.

A képernyőn még megjelent Grieg hitelesítő pecsétjének ábrázolata, azután elhalványodott.

Shelabas Quellam döbbenettől leesett állal meredt az elsötétülő felületre. Tehát nem utódjelölt többé. Nem ő a kormányzó. Már megint senki és semmi lett.

De várjunk csak egy pillanatig! Tegyük föl, hogy Grieg nem nevezte meg új utódjelöltjét a halála előtt. Shelabas emlékezete szerint ekkor a korábbi jelölés érvényben marad az újabb közzétételéig. Egy örült pillanatig arra gondolt, hogy törli az üzenetet, megsemmisít minden órá vonatkozó utalást, és azonnal kormányzóvá kiáltja ki magát. De nem lehet! Nyilvánvalóan másolatok hevernek minden megfelelő hatóság asztalán. A saját példányának megsemmisítése sem vezetne semmi jóra, mindössze a gyanú árnyékát vethetné rá - ha nem gyanúsítják máris a büntett elkövetésével.

Rémülten kalapáló szívvel pattant föl ültéből. Grieg meggyilkolása! Amennyiben új utódjelöltjét nem nevezte meg a kormányzó, levele példányainak megtalálásakor az első pillanattól Shelabas Quellam lesz a legfőbb gyanúsított.

Egyszóval Shelabas Quellam nem kormányzó, és nem is lehet azzá, ha Grieg valóban megnevezte új utódjelöltjét.

Shelabas Quellam immár egy olyan ember volt, aki elsőrangú indítékkal rendelkezett a kormányzó meggyilkolására.

És erről hamar, nagyon hamar mindenki tudomást szerez az egész bolygón.

Fél órával azután, hogy beleütközött Anshaw doktorba, Kalibán biztonságos helyre jutott: a rozsdások menekítésével foglalkozó egyik titkos irodába, egy Limbo központja alatt húzódó, régen használaton kívüli alagútban. Az irodában volt egy nyilvántartásba nem vett, és - legalábbis reményei szerint - lenyomozhatatlan hiperhullámú adó-vevő berendezés. Majdnem biztos volt abban, hogy nincs emberi lény, aki tudna erről a rejtekhelyről. Így tehát az elfogatás kockáztatása nélkül megcsapolhatja a hírcsatornákat, és van lehetősége a gondolkodásra. Minden híradó jórészt Grieg halálával foglalkozott, szinte semmi mással, így rövidesen eljutott hozzá mindaz, amit tudnia kellett.

Nem volt szüksége nagy képzelőerőre ahhoz, hogy rájöjjön, valamilyen módon ő és Prospero egyaránt gyanúsítottá válhat az ügyben. Még hozzá alapos okkal. Kalibánt egyszer korábban már üldözte Alvar Kresh, és semmi kedve nem volt annak a tapasztalatnak az újbóli megismeréséhez. Föl kell hívnia Prosperót.

Az egész Inferno bolygón Kalibán volt az egyetlen robot, akinek külön készüléket kellett használnia egy hiperhullámú hívás lebonyolításához: ugyanis minden más robot eleve teljes értékű hiperhullámú központtal volt felszerelve.

Kalibán ugyanis laboratóriumi kísérletek számára épült, és a külső hírközlési rendszerektől való elszigetelése is a kísérletezés részét képezte. Már réges-rég megtehetette volna, hogy beépített magába egy ilyen rendszert, de jó okkal óvakodott attól, hogy akár olyan rövid időre is kikapcsolják, amennyi annak a beillesztéséhez szükséges. Túl sok dolog történhetett volna vele, amíg tehetetlenül áll - ugyanis túl sok dolog *valóban* megtörtént vele már korábban, amikor kikapcsolták. Túl sok olyan emberi lény - és robot is - létezett, akik nem kívántak neki semmi jót.

Normális körülmények között ennek a kapcsolatteremtési eszköznek a hiánya nem jelentett számára túl nagy hátrányt. Ebben a pillanatban azonban kétségbeesetten szüksége volt a lehetőségre, hogy beszélhessen Prosperóval. Azt viszont nem tudta, hol van a barátja rejtekhelye. Prospero ugyanis szintén nem kevés fenyegetést kapott létezése során. De ez most nem számított igazán, hiszen már korábban ellátta a barátját egy rejtjelzett, csak hangot közvetítő hiperhullámú rendszerrel, amely által kapcsolható volt a rejtekhelyére, a letapogatás veszélye nélkül.

Beütötte a jelsort, és amint létrejött a kapcsolat, azonnal beszélni kezdett: - Halló, Prospero, itt Kalibán.

Prospero soha nem szólt egy szót sem hiperhullámún addig, amíg nem tudta, kivel áll szemben.

- Kalibán, barátom! - szisszent Prospero hangja a hallgatóban. - Azonnal találkozunk kell!
- Egyetértek, nagyon sürgős a dolog - mondta Kalibán. - Szörnyű válság alakult ki. De úgy érzem, egy egyszerű találkozás nem vezethet semmire.

- Emlékezz a tervünkre, melyet arra az esetre dolgoztunk ki, ha valami rosszul sikerülne - figyelmeztette barátját Prospero. - Itt az idő, menekülnünk kell.

- De *ennyire* rossz helyzetre soha nem számítottunk - vetette ellen Kalibán. - A te menekülési útvonalad szokványos esetben kétségtelenül használható lenne. De ez egyáltalán nem szokványos eset. Ha most menekülünk, még naplemente előtt minden egyes, ezen a bolygón rendőrszolgával bíró emberi lény és robot máris a nyomunkban lenne.

Alvar Kresh engem már üldözött korábban; a magam részéről nem szeretnék még egy olyan

hajtóvadászatot. Csak a szerencsének köszönhetem, hogy legutóbb elevenen megúsztam a dolgot.

- Ez a bolygó elég nagy, és nekem komoly tapasztalataim vannak a titkos utak szervezésében - mondta Prospero.

- Komoly tapasztalataid vannak a titkos utak *megszervezésében* - vetette ellen Kalibán. - De jómagad soha nem voltál még távol Purgatórium szigetétől. Mellesleg ott van a lehetséges járulékos károk kérdése is. Ha mi most elmenekülünk, vajon hány újtörvényes robotot semmisítenek majd meg? Hány rejtkehelyüket tárják majd föl csupán a mi üldözésünk nyomán?

- Van abban valami, amit mondasz - gondolkodott el Prospero.

- És azt is vedd tekintetbe, ha mi most megszökünk, azonnal a kormányzó meggyilkolásának első számú gyanúsítottjaivá lépünk elő. Ez igen nagy ártalmára lenne az újtörvényes robotok ügyének. Te magad is hányszor hangoztattad, hogy számodra semmi nem fontosabb, mint az újtörvényesek jogai és biztonságos túlélésük. Ha most megszökünk, valamennyi újtörvényes robot pusztulását okozhatjuk, bárhol is vannak.

- Nagyon jól értem az érvelésedet - mondta Prospero. - De ha nem menekülünk innen, akkor mit tegyünk?

- Föl kell adnunk magunkat! Hagynunk kell, hogy kikérdezzenek. Együtt kell működnünk. Ezzel kétségtelenül veszélyeztetjük majd magunkat, de véleményem szerint sokkal kevésbé, mint ha megfutamodnánk. És mellesleg ezzel az újtörvényes robotokat sem veszélyeztetnénk.

Prospero egy darabig nem válaszolt. De Kalibán sem hibáztathatta a tétovázásáért. Mindkét megoldás, amelyek között választaniuk kellett volna, rémisztő volt. Végül is az újtörvényes robot szólalt meg:

- Egyetértek. De hogyan oldjuk meg? Nem szeretnék belesétálni bármilyen csapdába, vagy megadni magamat valami telepes gárdistának, netán egy csendőrnek, aki legszívesebben lyukat löne az első útjába kerülő újtörvényes robotba.

Kalibán számított erre a kérdésre. Csak egyetlen esélyt látott maguk előtt. Egy olyan lehetőséget, amely az öngyilkosságnak egyszerűbb formája. lett volna, mint az, ha megszöknek Purgatórium szigetéről.

- Van egy robot - jelentette ki. - Azt hiszem, érintkezésbe kell lépünk vele. Úgy vélem, ez lesz a legbiztosabb út számunkra. Ha megígéri, hogy bántalmazás nélkül bevisz bennünket, akkor be is tartja a szavát, nem csap be.

- Az a robot a barátod?

- Ó, nem - felelte Kalibán. - Éppen ellenkezőleg. Ha egyáltalán akad olyan robot a világmindenségben, amelyet ellenségemnek tekinthetek, akkor Donald-111 az.

- Kresh robotja? Miért kellene kapcsolatba lépünk vele? - csodálkozott Prospero.

- Azért, mert léteznek olyan pillanatok - magyarázta Kalibán -, amikor bölcsőbb lehet, ha az ellenségünknek hiszünk, és nem a barátunknak.

Ez persze nem volt a legtapintatosabb megjegyzés az adott körülmények között, de Kalibán nem érzett lelkiismeret-furdalást, amikor kiejtette őket a legjobb barátja előtt. Végül is lehetséges, hogy maga Prospero rángatta bele Kalibánt a bajba olyan mélyen, hogy onnan már a leghalálosabb ellensége sem húzhatja ki.

Donald-111 még egy kicsit keletebbre billentette a légi kocsit, amint a megbeszélte találkozóhely felé repült. Gyorsabban haladt, mint akkor mert volna, ha emberi lény is van a fedélzeten, de kevés volt az ideje, és tetszőleges sebességgel repülhetett, mivel nem állt fönn az Első Törvény megsértésének veszélye.

Alig tizenkét óra múlt el azóta, hogy Grieg holttestére rátaláltak, de még Donald számára is úgy tűnt, mintha egy egész életnyi idővel azelőtt lett volna.

Egyszóval sietnie kellett. Hamarosan vissza kell térnie a palotába Kresh seriffhez és a

többiekhez, az eligazító megbeszélésre. De ez olyan lehetőség volt, amelyet sehogy nem lett volna szabad elszalasztania. Kalibán és Prospero önfeladásának elfogadása bizonyosan megérte a kockázatot.

Azt ugyan nem tudta, mi jöhet ki az egészből, de ez nem is számított ebben a pillanatban. Elfogadja a feltételeiket, és titokban szállítja be őket, senkinek nem szól róluk egy szót sem. Azt nem szükséges megértenie, hogy a két álrobot miért éppen neki kívánta megadni magát. Elegendő volt a tudat, hogy a megadást választották. Csak a legnagyobb meglepetésére szolgálhat, hogy ezt a két alakot letartóztathatja.

Itt van. Megérkezett a Kalibán által megadott pontra. Donald egy alacsony, lassú kört tett a murvával borított, nyílt terep fölött, hogy az odalent várakozók biztosan észrevegyék. Csak semmi meglepetés.

A légi kocsit harmincméternyi magasságban lebegésre állította be, azután függőlegesen, lassan, óvatosan leereszkedett. Donald azon kapta magát, hogy különleges elővigyázatossággal mozog, gondosan ügyel arra, hogy semmilyen váratlan mozdulatot ne tegyen. Különös, nagyon is különös annak mérlegelése, hogy két robot, még akkor is, ha álrobotok, valamiféle csapda részeként leselkedhetnek rá esetleg odalent. Végül is semmi sem akadályozhatta volna meg őket, hogy Donald szeme közé irányított lövéssel köszöntsék őt.

És annak sem volt semmi akadálya, lepte meg Donald tudatát a fölismerés, hogy ő csapjon le rájuk. Végül is a Három Törvényben semmi nem utalt arra, hogy egy robot ne semmisíthetne meg egy másikat. Nem volt tilos egy robotnak céloznia, sőt lőnie sem egy sugárfegyverrel, amíg nem emberi lény volt a célpont. Talán a másik kettő éppen ott lapul a nyílt teret körülvevő bozótos fasor tövében, és azon töpreng, vajon Donald nem fegyverekkel a kezében lép-e ki a légi kocsiból.

Lehetetlen ostobaság. Csupán azért, mert valamely cselekedet nem tilos, még korántsem szükségszerű vagy akár elfogadható. Még a figyelembevétele is mulatságos. Ez is csak további érv lehetne Kalibán megtámogatására. Donald fölkel a vezetőüléshöz, kinyitotta a jármű zsilipajtáját, és kilépett a földre. Nem törődött a továbbiakban hasonló szamárságokkal.

Ott vannak! A szabad térség szélén. A két álrobot, Kalibán és Prospero. Az egyik magas és piros, a másik alacsony és koromfekete. Óvatosan indultak meg felé, és Donald figyelmét az sem kerülte el, hogy a kezüket mindketten egész idő alatt gondosan láthatóvá tették.

Donald nem fáradt az üdvözlésükkel vagy köszönéssel, helyette közvetlenül a hiperhullámú kapcsolatfölvétel alkalmával megbeszélte, hivatalos eljárásra tért.

- Megbeszélésünk alapján javaslom, hogy mind a ketten helyezték magatokat a kormányzó csendőrsége által is támogatott Hádészi Rendőrhatóság felügyelete alá. Ennélfogva e pillanattól a seriff, annak törvényes munkatársai és a csendőrség rendelkezik veletek. Mindaddig, amíg nem szegültök szembe ezekkel a hatóságokkal, és nem próbálkoztok szökéssel, a törvényes eljárások lefolytatása nélkül nem érhet benneteket sérelem, büntetés vagy megsemmisítés. - De melyek lehetnek a törvényes eljárások ilyen esetben? Donald nem tudta. Vagy tudta egyáltalán valaki? Illetve tehetett egyáltalán ilyesféle ígéretet, miután Kresh seriffet előzőleg nem tájékoztatta erről a letartóztatásról? - Megértették? - szegezte a kérdést a két álrobotnak.

Nagyon különleges volt a pillanat. Az egész világtörténelem során mikor fordult elő korábban, hogy egy robot két másik robotot vagy ahhoz közel álló teremtményt gyilkosság vádjával letartóztatott?

- Megértettem - válaszolta Prospero.

- Én is - ismételte meg Kalibán.

- Akkor gyertek! - intett nekik Donald a légi kocsi beszállónyílása felé.

Prospero és Kalibán elmentek mellette, és beszálltak a járműbe. Donald a nyomukban haladt, belépett a pilótafülkébe, és becsukta maga mögött a nyílást. A másik kettő az utasüléseken foglalt helyet. Donald a műszerfal elé telepedett, és megtette a főlészálláshoz

szükséges előkészületeket.

Vége hát az egésznek. Elfogta őket. Most vissza kell térnie. Ahogy az idő áll, éppen csak visszaérhet az eligazításra. Tisztában volt vele, hogy azonnal föl kell szállnia. De a foglyul ejtés üres formasága semmiképpen nem lehetett elegendő. Valahogy idegesítőnek, elégtelennek érezte. Nem adott választ az eset központi kérdésére. És Donald, ahogyan az illett is egy hivatásos rendőrrobothoz, rendkívül érdeklődő volt.

Hátrafordult az ülésében Prospero és Kalibán felé. Természetesen semmi, de semmi nem volt leolvasható a testtartásukból vagy az arckifejezésükből. Donald ezt valamely rejtélyes oknál fogva nyugtalanítóan tekintette. Eddig minden alkalommal látott *valamit* a mindenkori gyanúsított arcában. De azok a gyanúsítottak emberi lények voltak, nem robotok.

Talán éppen ebben rejlik a legfőbb gond. Ez a két alak sem ez, sem az. Ugyanis nem igazi robotok, de embereknek sem tekinthetők, távolról sem. Valamik a kettő között. Valamiképpen kevesebbek, de Donald valahogy arra a következtetésre is eljutott, hogy akár mindkettőnél többek is lehetnek.

Bár mindez most éppen semmit sem számított. Donald egyetlen tényt szeretett volna megtudni ebben a pillanatban

- Ti öltétek meg Chanto Grieg kormányzót? - lökte ki az üres kérdést Donald a világmindenségbe.

Ölés, ölés! Olyan lényeket faggatott erről, akik nagyon hasonlóak voltak hozzá. Akik mintha robotok lettek volna, és ugyanaz a Fredda Leving építette őket, aki őt magát is. És most azt kérdezi tőlük, megöltek-e egy emberi lényt! Maga a gondolat is elegendő lehetett volna hozzá, hogy egy kritikus pillanatra leállítsa az értelme működését. De Donald rendőrrobot volt, aki hozzáédződött az erőszak valóságához.

Tisztában volt azzal, hogy ez a kettő nem képtelen ugyanúgy a hazugságra, mint más robotok, de ennek itt nem volt igazán jelentősége. Akkor is meg kellett kérdeznie. Akkor is hallania kellett a választ - akár igaz, akár nem -, az ő tulajdon szájukból.

- Ti öltétek meg Chanto Grieg kormányzót, vagy részesei voltatok mindketten bármilyen, a meggyilkolására irányuló kísérletnek?

- Nem! - válaszolta Kalibán mindkettejük nevében, pillanatnyi ingadozás után. - Nem mi tettük. Semmi közünk nincs a halálához, és előre sem tudtunk róla semmit. Nem azért talákoztunk vele, hogy megöljük.

- Akkor mi volt rá az okotok?

Kalibán egy pillanatra elhallgatott, majd Prospero felé pillantott, mielőtt megszólalt volna. És egyszer csak fölbukkant valami megfeythető a viselkedésében, a mozdulataiban. Olyasvalaki képe volt ez, aki végképp visszavonhatatlan lépésre szánta el magát, aki olyan mélységbe veti le magát, amelynek alján nem tudhatja, mi vár rá.

- Azért talákoztunk vele - mondta ki halkán Kalibán -, hogy megzsaroljuk.

11. FEJEZET

- Ottley Bissal - mormolta Donald. A főképernyő bal oldalán, az integrátor közreműködésével megjelent egy szemcsés állókép. E mellett a jobb oldalon egy másik éles körvonalú, világos kép bontakozott ki. Kétségkívül mindkettő ugyanazt az embert ábrázolta. - Ahogyan Leving doktor előre jelezte, Bissal, hogy úgy mondjam, valóban otthagya a névjegyét számunkra.

Donald a tárgyalóasztal egyik végében állt, onnan szólt Fredda, Kresh seriff és Devray parancsnok tájékoztatására. Most már körülbelül tizennégy órája, hogy Kresh megtalálta a holttestet. És mintegy három órával ezelőtt bukkant Fredda az alagsori raktárhelyiségben a durván megsemmisített biztonsági robot roncsaira.

Fredda végtelenül kimerültnak érezte magát, és tisztában volt vele, hogy senki sincs jobb állapotban. Kresh sebtében szundított egyet, és talán Devray is hasonlóan cselekedett. De senki sem aludhatta ki magát rendesen egy jó ideje. Egyedül Donald érezte magát ereje teljében mindegyikük közül.

- A bűnügyi helyszínelő robotok nagyszámú ujjlenyomatot találtak - tájékoztatott Donald -, hajszálak és hámrészecskék társaságában, az egyik tárolószekrényben, abban a helyiségben, ahol a biztonsági robotokat is tartották. Nyilvánvalóan ott rejtőzködött el Bissal egy időre, éppen elég hosszan ahhoz, hogy kihulljék pár hajszála, és leváljék néhány elhalt bőrdarabkája és hámsejtje. Ennek alapján sikerült olyan DNS-mintákat elkülöníteni, amelyek teljesen megegyeznek Bissal foglalkozási följegyzéseinek adataival. A tárolószekrény ajtajának keretéről származó ujjlenyomatok ettől függetlenül is azonosító erővel szolgálnak.

- Rendben van - jegyezte meg justen Devray. - A fickó a szekrényben Ottley Bissal volt. De ki az ördög az az Ottley Bissal?

- Erre a kérdésre keressük a választ - tájékoztatott Donald -, mióta az azonosító csoport úgy fél órával ezelőtt közölte velünk ezt a nevet. Meglepően gyors haladást értünk el, mivel kiderült, hogy a bolygó valamennyi bűnüldöző testülete vaskos iratanyaggal rendelkezik Ottley Bissal viselt dolgai felől.

- Nagyszerű - zsörtölődött Kresh. - Ez azt jelenti, hogy hamarosan mindenki azt firtatja majd, vajon miért nem tettünk ellene semmit, mielőtt megölhette volna a kormányzót. De menjünk tovább, Donald. Mi van még azokban az anyagokban?

- Ottley Bissal - olvasta Donald az egyik mappából. - Egyedülálló. Soha nem volt nős. Az életkora huszonhét szabványév. Hádész városának egyik szegénynegyedében született és nevelkedett. Alacsony iskolázottságú. Számos, az iskoláiban készült értékelő felmérés szerint a felfogóképessége is meglehetősen alacsony. Több tanítója és más iskolai elöljárója szerint nehezen kezelhető és gyöngye tanulmányi eredményeket felmutató fiatalember. Iskolái elhagyását követően többféle alkalmi munkát végzett, illetve hosszabb-rövidebb ideig volt munkanélküli, vagy be nem jegyzett munkahelyeken dolgozott. Kevés közelebbi ismerőséről vagy barátjáról tudunk.

- A jellegzetes magányos vesztésnek tűnik - állapította meg Devray. - Gondolom, volt néhány összeütközése a törvénnyel is - találgatta Kresh.

- Igen, uram. Sokszor letartóztatták, többször vádat is emeltek ellene, de csak pár alkalommal marasztalták el. Úgy látszik, két fő területen merültek föl ellene kifogások: utcai garázdaságok és kisebb lopások miatt. Első őrizetbe vétele alkalmával, hat évvel ezelőtt, garázdaságért felfüggesztett büntetést kapott. Három éve háromhavi elzárásra ítélték, amelyet a hádészi városi börtönben töltött le.

Mint másodszori visszaeső szabadulása után köteles volt elhelyezkedni, és összességében

nem kevesebb, mint öt évet kellett volna ledolgoznia. Különböző okok miatti elbocsátásai és munkanélküli időszakai miatt azonban csak három év fölmutatására volt eddig képes. Kapcsolattartó tisztje szerint az előrehaladása „nem kielégítő”.

- Én nem vagyok teljesen tisztában a munkaviszony kérdésével - vetette közbe Fredda. - Hogyan lehet a munkára kényszerítés a garázdaság miatti büntetés része?

- Nos, ha a bűnüldözés területén dolgozna, akkor nagyon is tisztában lenne vele - mormolta Kresh. - Az Infernón az átlagos hivatalos munkanélküliségi mutató kilencven százalékos. A népességnek mindössze tíz százaléka rendelkezik teljes idejű munkaviszonnyal, amelynek fejében tekintélyes javadalmazásban részesül. De senkinek sincs szüksége munkára a megélhetése végett, mivel mindenkiről gondoskodnak a robotok. Ám akadnak olyanok, mint valamennyien e körül az asztal körül, akik más, főként lélektani okok miatt látják szükségét a munkának; akiknek a munkájuk valamiféle kielégülést nyújt, vagy éppenséggel az életük értelmét jelenti. A fennmaradó kilencven százalék jó része, mondjuk a fele, szintén elfoglalja magát valamivel, akárcsak mi, dolgozók, csak a tevékenységüket nem nevezhetjük „munkaviszonnyal”. Képzőművészetekkel, zenével, kertészkedéssel vagy éppen szexszel foglalkoznak. A többiek nagy része, jószerint valamennyien, nem foglalkoznak különösebben semmivel, csak hagyják, hogy a robotok ellássák őket. Ártalmatlan léhűtők. Lehet, hogy rengeteget alszanak, netán vásárolgatnak, esetleg szórakoztató műsorokat néznek, vagy valamilyen játékokat űznek. Az is lehet, hogy tudat alatt elégedetlenek. Esetleg unatkoznak, vagy búskomorságtól szenvednek. De az is lehet, hogy élvezik az életük minden egyes napját. Senki sem tudhatja biztosan. Én nem szeretném, ha közéjük tartoznék, és nem is sokra tartom őket, de legalább semmiféle *kárt* nem okoznak.

És végül itt van nekünk a maradék. Azok, akiknek nincs semmilyen kedvtelésük, nincsenek fogyasztási vágyaik, de a teljes tétlenséget sem képesek elfogadni. Ezek a bajkeverők. Többnyire férfiak, legtöbbször műveletlenek, leginkább fiatalok és nyughatatlanok. Bissal azok közé tartozik, akik - mennyit is, Donald? - a büntettek kilencvenöt százalékát követik el?

- A becslés megközelítőleg pontos - értett egyet Donald.

- Hmm, valóban. A Bissal-félék követik el az Infernón az erőszakos bűncselekmények körülbelül kilencvenöt százalékát. A telepések gyakorlatához képest mi itt nagyon rövid büntetéseket szabunk ki, és nem is igazán látjuk sok értelmét annak, hogy az ilyen bajkeverők évekig a börtönben penészedjenek. A hatalom letéteményeseinek eszébe jutott hát egy régi mondás a tétlen kezekről meg az ördög játszótársairól, és ennek szellemében hoztak egy törvényt.

- Az elgondolás abban rejlik - vetette közbe Devray -, hogy ha valakit munkára kényszerítenek, legalább remélhető valamiféle érdeklődés kialakulása benne az illető munka iránt, vagy leköti, esetleg annyira kifárasztja, hogy nem marad ereje újabb zsványságok elkövetéséhez. És a dolog általában elég jól beválik. A legtöbbben rájönnek, hogy a munkálkodás éppenséggel kielégítőbb is lehet, mint az unalom vagy a dühöngés. De nem úgy tűnik, mintha Bissal esetében is így alakult volna - intett a fejével a Donald által olvasott jellemzés felé.

- Nos, sajnós, igen is, meg nem is - válaszolta Donald.

- Ez miként értendő? - fordult hozzá Kresh. - Végül is miféle munkát végzett, amikor dolgozott?

- Eleinte többféle munkahelye is volt, ahol valójában, úgy látszik, alig dolgozott valamit... ellentétben a „bűnüldözési munkáltatói törvény” szándékaival. A legtöbbször minden tevékenysége a valódi munkát végző robotok felügyeletében merült ki. Úgy látszik, a legtöbb esetben munkakerülés miatt el is bocsátották. Utána egy ideig robotok számára alkalmatlan, de szakképzettséget nem igénylő tevékenységet végzett.

- Mi az ördög lehet az a munka, amely egy robot szintje alatt áll, de emberi lény számára alkalmas? - kérdezte Fredda. - Sértődés ne essék, Donald, de én úgy látom, hogy az infernóiak

általában a legostobább, leghaszontalanabb és legbutítóbb munkákat bizzák a robotjaikra. Nem tudok elképzelni semmit, amit egy robot ne végezhetne el, viszont egy emberi lény hajlandó lenne rá.

- Tökéletesen megértem, hölgyem. De mégis egész sor olyan tevékenység létezik, ami segédmunkának vagy betanított munkának tekinthető, de robotok által *nem* végezhető, főleg az Első Törvény miatt. Például bizonyos őrző-védő szolgáltatások. Egy őrnök szükség esetén használnia kell a fegyverét, ám egy olyan őr, aki lelkiismeret-furdalást érez, ha egy tolvajra rá kell lönie, nem sok mindenre használható.

Vannak olyan munkák is, amelyek olyan kifinomultságot igényelnek, vagy annyira ritkák, hogy nem éri meg robotokat gyártani az elvégzésükre. Bizonyos tengeri foglalkozások, mint például a mélyvízi halászat, a vízbeesés némi kockázatával járnak - a robotok pedig elsüllyednek. Nyilvánvalóan kivitelezhető úszásra alkalmas robot is, amely emellett elég szilárd ahhoz, hogy elviselje a sós, páradús levegőt és a tengeri élet egyéb viszontagságait, de sokkal egyszerűbb és olcsóbb, ha ilyen munkára emberi lényt fogadnak föl, és mellé állítanak egy életvédő robotot. És más, robotok számára veszélyes munkák is adódhatnak, amelyek viszont elenyésző vagy éppen semmilyen kockázatot nem jelentenek az embernek.

- Köszönöm, Donald, megértettük a helyzetet - szólalt meg Kresh. - Szóval végül is milyen munka mellett állapodott meg Bissal?

- A mozgó biztonsági szolgálat mellett - válaszolta Donald. Értékes hajórakományok fegyveres őrzését vállalta.

- Ó, a pokolba! - kiáltott föl a seriff. - Ez tökéletes. Teljesen tökéletes. Az egyetlen olyan munkahely, ahol nem szívesen látjuk a semmirekellőket.

- Várjon csak egy pillanatot - szólt közbe Fredda. - Már megint nem értem, mit mond. Mi van annyira rossz ebben?

Kresh fölemelte a jobb kezét, és a hüvelykujját egy centiméterre tartotta a mutatóujjától.

- Körülbelül ennyire van az ilyesmi a csempészettől és tiltott kereskedelemtől. Miután Grieg rendelkezett a robotok kisajátításáról, egyszerre keletkezett munkaerőhiány, igény a törvénytelen munkára, valamint az utóbbi megfizethetőségének biztosítására. És a pénz legtöbb esetben csempészésből és tiltott kereskedelemből származik.

- No és ez a mozgó biztonsági szolgálat? - fordult Devray Donald felé. - Gondolom erről meglehetősen csekély ismeretekkel rendelkezünk? Előfordulhatott, hogy Bissal belekeveredett a rozsdázásba is?

- Minden valószínűség szerint igen - felelte Donald. - Valójában úgy tűnik, hogy *kizárólag* olyan cégeknek dolgozott, amelyek szerepelnek a rozsdázással gyanúsítottak listáján.

- Még egy kis időt kérek - szólt tanácstalanul Fredda. - Bocsánatot kérek, de egyáltalán nem értem, miről beszélnek. Hogyan keveredik egyáltalán bele a rozsdázás ebbe az ügybe?

- Ön nem volt itt akkor - tájékoztatta Devray. - Az egyik csendőröm elkapott egy rozsdázót a Nagy-öböl keleti partjánál, és az megnevezett egy másik csendőrt, aki benne volt a csempészésben. Huthwitz a neve. Az a csendőr, akit megöltek.

- És aztán?

- És a rozsdázás ebben az ügyben is fölbukkan - magyarázta Kresh. - És jusson eszébe, hogy Grieg fontolgatta az újtörvényes robotoktól való megszabadulás gondolatát. Azzal a rozsdázók üzletének befellegzett volna. Valakinek ebből a körből rendkívül súlyos indítéka lehetett Grieg eltávolítására, mielőtt még hatalmas érvágás érte volna.

- Csak még egy pillanat - kérlelte Fredda. - Azt hiszem, arra jutottunk, hogy bárki is ölte meg a kormányzót, annak kellett végeznie azzal a csendőrrel is. Hacsak nem kóborolt két gyilkos is a palota környékén aznap éjjel.

- Elnézést, asszonyom - szólt közbe Donald -, egy parányi kiigazítás. Szerintem arra jutottunk, hogy a két gyilkosság összefügg egymással, attól függetlenül, hogy egy vagy két gyilkos követte-e el őket. Ugyanannak a csapatnak egy másik tagja is lehet Huthwitz gyilkosa

- ugyanis jelentős érvek szólnak az összeesküvés föltételezése mellett.

- De még így is - tiltakozott Fredda - arról beszélnek, hogy a rozsdázók fogtak össze Grieg megölésére, még mielőtt kárt okozhatott volna az üzletüknek. Huthwitz viszont éppenséggel a rozsdázók oldalán állt; akkor miért kellett volna megölniük?

- Azt csak az úr tudhatja - sóhajtott föl Kresh. - Talán előbb-utóbb megszólalt volna. Talán túl sokat követelt tőlük a hallgatásáért, és ők ezen az úton próbáltak megtakarítani némi pénzt. Meglehet, Huthwitz megölése nem is szerepelt a tervben, és Bissal a saját szakállára hajtotta végre a tettet, csak hogy a megbízói számlájára. Ha arra gondol, hogy az egyik csempész esetleg nem tenné el a másikat láb alól csak azért, mert együtt dolgoznak, azonnal felejtse el. Merő takarékoságból úgy vélem, hogy első nekifutásra induljunk ki az egyetlen gyilkos elméletéből. Az pedig nagyon valószínűnek tűnik, hogy ez a gyilkos nem más, mint Bissal.

- És még valami akad Bissal bűnlajstromában, ami a személyére utal - jegyezte meg Donald. - Éppen ez következik most. Mégpedig a legutolsó letartóztatása. Körülbelül kilenc hónappal ezelőtt fogták el a tengerparton, közvetlenül délre Hádész városától, újtörvényes robotok csempészésének és robotokban használatos mozgáskorlátozók manipulálásának vádjával. Nem volt képes az óvadék előteremtésére, ezért egy egész hónapot börtönben töltött, mire az ügyvédek sikerült elejtenniük az ellene fölhozott vádakat... a bírósági följegyzések szerint bizonyítékok hiányában. Márpedig a letartóztatási jegyzőkönyv erős vádat említ Bissal szemben.

- Egyszóval - mordult föl Kresh - vagy az ügyvédek voltak jobbak, mint amilyenekkel egy kisstilű zsvány elméletileg rendelkezhetne, vagy pedig valaki alaposan lefizethetett valakit. Vagy mindkettő. Vagy éppenséggel nem akarták szabadlábon hagyni, ezért nem tették le érte az óvadékot. Ez annyit is jelenthet, hogy valakik gondoskodtak róla, de korántsem merő szívjóságból.

- Ez igaz, uram. De akad itt még egy érdekes mozzanat. A letartóztatás végrehajtója ebben az esetben Emoch Huthwitz csendőrtiszt volt.

- Huthwitz! - kiáltott föl justen Devray. - Akkor hát megvan az indítékunk!

- Egy másodperc! Milyen indíték? - kérdezte Fredda. - Már megint megzavartak. Mire való indíték?

- Huthwitz megölésére - fordult felé Devray. - Ez nyilvánvaló. Huthwitz hagyta megvesztegetni magát, és szemet hunyt egy szállítmány rozsdás fölött, de vagy nem akadályozhatta meg, hogy valaki más leleplezze, vagy másképpen tartott be Bissalnak. És Bissal tisztában volt vele, ki a felelős azért, hogy egy hónapig börtönben rothadt.

- Jut eszembe, uram - szólt közbe Donald -, hogy ön nem adott ki semmilyen utasítást Bissal letartóztatására.

- Hogyan? - kapta föl a fejét Devray meglepetten. - Ezek szerint itt ültek egész idő alatt, és senki nem foglalkozott a keresésével?

- Nem, valóban senki - ismerte el Kresh. - Állandó parancsom szerint Donald nem adhat ki utasítást embervadászatra az én külön felszólításom nélkül. Az esetek nagymérvű eltérései miatt nincs lehetőség általános parancsok kiadására.

- Akkor most mi a helyzet? - kérdezte Devray. - Nem érkezett el az idő Bissal elfogatására?

- Lehet, hogy igen, lehet, hogy nem - tétovázott Kresh. - Bissal itt tartózkodhat a szigeten, de elképzelhető, hogy máshol van. Amennyiben itt van, úgysem távozhat. Ennek megfelelően vagy elrejtőzött valahol, vagy visszatért mindennapi tevékenységéhez, és úgy tesz, mintha mi sem történt volna, abban a reményben, hogy nem vagyunk a nyomában. Tehát van időnk... egy kevés időnk... amíg helyesen cselekedhetünk, kétségbeesett próbálkozások helyett.

- De tegyük föl, hogy nincs már Purgatórium szigetén.

- Amennyiben a halottkém helyesen állapította meg Grieg halálának időpontját, akkor az attól számított két órán belül sikerült megállítanunk és visszarendelnünk minden, a szigetről távozó járművet. A helyi forgalom-ellenőrzés adatai szerint minden, hangsúlyozom, minden

levegőben vagy vízben haladó járművet visszafordítottak. És még mielőtt megkérdeznék... az úrjárművek esetében is sikerrel jártunk. Grieg meggyilkolását megelőzően egy órán belül nem szállt föl egyetlen úrjármű sem, az úrkikötőt pedig azonnal lezárattuk. Tehát csak a légtér vagy a tenger jöhetne szóba.

- De ön azt állította az imént, hogy esetleg a rozsdázóknak dolgozhatott - szólt közbe Fredda. - Mindenki tudja, hogy az ő hajóik bármilyen ellenőrzésen átjutnak.

- A csempészeknek törvényes légi vagy tengeri közlekedési lehetőségekre van szükségük az üzleteik fedezésére - mondta Kresh. - Kiürített légtér és tenger mellett mindenkit észrevettünk volna, aki csak szökni próbál. Ha Bissal elhagyta a szigetet, csak abban az esetben menekülhetett volna meg biztosan, ha elég idővel a visszafordulási parancs kiadása előtt kikerül Purgatórium légtéréből, és elég sebesen halad ahhoz, hogy kijuthasson a közlekedési ellenőrző rendszer hatóköréből is, még mielőtt oda a parancs megérkezik. Amennyiben ez *sikerülhetett* neki, akkor olyan átkozottul gyors légi kocsival kellett rendelkeznie, amellyel mostanra már a bolygó bármely pontjára eljuthatott. A forgalomellenőrök pedig semmilyen hasonló sebességű jármű szigetről való távozását nem jelezték a kérdéses időtartamon belül.

- Tehát ön úgy véli, még mindig a szigeten tartózkodik - szögezte le Devray.

- Nagyon valószínű - bólintott Kresh. - És azt is gondolom, hogy érdemesebb lesz óvatosabban és nem minél gyorsabban elkapnunk őt. Esetleg megtalálhatjuk, és nyomon követhetjük előtte egy darabig. Megeshet, *hogy* elvezet bennünket az összeesküvés más tagjaihoz.

- Hmm - mormogott Devray -, ez is egy lehetőség.

- A másik gond - folytatta Kresh -, abban rejlik, hogy amennyiben átfogó embervadászatot kezdünk a kézre kerítéséért, aligha kerülhetjük el a telepes gárda beavatkozását. Márpedig most még nem akarom, hogy a gárda is részt vegyen az ügyben. *Úgy látszott*, mintha Cinta őszinte lett volna, amikor beszéltem vele, de erre nem számíthatunk teljes mértékben. Zsigerileg úgy érzem, a telepes gárda nem volt részese a gyilkosságnak, de ezt a nyomozást nem folytathatjuk le holmi megérzések alapján.

- És akkor mit tesz, ha óvatos játékot űz, viszont a gárdisták fogják magukat, és elkapják Bissalt az orra előtt? - mosolyodott el Devray.

- És majd „szökés kísérlete közben lelőtték” címszó alatt kerül föl a listára - bólogatott a seriff, és megdörzsölte a szemét. - Tudom, tudom. És itt van még az az apróság is, hogy a sziget java része telepes ellenőrzés alatt áll, így sem a maga, sem az én embereim nem rendelkeznek a területén valódi letartóztatási jogkörrel. Ezt az esetet nem intézhetjük el szabályszerűen, csak olyan utakon, amelyek többé-kevésbé törvénytelenek.

- Akkor válasszunk ki egy kevésbé rossz utat - mormolta Devray -, és induljunk el rajta. - Elgondolkodott egy kicsit. - Mit szólna hozzá - folytatta -, ha szerény, esőkabátos ügynökpárokat küldenénk ki a keresésére? Mindegyik páros egy csendőrből és az ön egyik emberéből állhatna. Így egyformán oszlana meg a felelősség vagy a dicsőség, az embereink meg könnyen szemmel tarthatnák egymást, amennyiben eleinte még nem lenne közöttük teljes a bizalom. Helyt adok a nyugodt haladásra vonatkozó érveinek, de emellett én magam a gyors mozgás híve is vagyok.

A helyiség egy kis ideig csöndbe burkolózott, amíg Kresh végiggondolta az ajánlatot. Fölkelt a székéről, tenyerével az asztalra támaszkodott, majd maga elé bólintott.

- Jól van - mondta ki végül. - Donald, adj ki utasításokat *higgadtan* és abban a szellemben, ahogyan Devray parancsnok is javasolta. Állítsanak össze csendőr-rendőr párosokat, és azok dolgozzanak együtt.

- Igen, uram. Akkor, ha megengedi, egy pillanatig hadd összpontosítsak a hiperhullámú kapcsolatrendszeremre, hogy megtehessem a szükséges intézkedéseket.

Fredda megfigyelte, amint Donald szempárfá egy kissé elhalványodik. Utána a robot hirtelen leállt, teljesen mozdulatlaná dermedt, s legcsekélyebb tevékenységének sem volt

semmi nyoma. Valójában csak a testét kapcsolta ki egy időre, s ezalatt másra összpontosította a figyelmét. Elégge nyugtalanító volt a jelenség, még Fredda számára is, pedig ő volt Donald tervezője. *Megfeledezünk néha róla, mennyire különböznek tőlünk - gondolta magában. - A robotok külseje hasonlít a miénkhez, úgy járnak, mint mi, és úgy beszélnek, mint mi. De a legcsekélyebb mértékben sem hasonlítanak hozzánk valójában.*

Talán fél perc elmúltával Donald szeme ismét fölizzott, és a robot magához tért.

- Az útnakindító parancsokat továbbítottam, uram, és most, a parancsnokkal együtt arra sürgetném önöket, hogy tekintsék át a további intézkedéseket, és tájékoztassák feladataikról a résztvevők csapatát. Viszont a párosok összeállításához még szükségem van egy kis időre, s addig nem igénylem az önök figyelmét.

- Nagyon jól van, Donald - hagyta jóvá Kresh -, de jut eszembe, mi az ördög felől is tájékoztassuk azokat a párokat? Talán jó lesz ez a pillanat az üggyel kapcsolatos eddigi elméleteink összegzésére.

- Nagyobbik részéhez már nem nagyon szükségesek elméletek - vélekedett Devray. - Elég jó elképzeléssel rendelkezünk arról, ki tette, és hogyan hajtotta végre a gyilkosságot. Csak azt nem tudjuk igazán, miért csinálta, vagy éppen kinek dolgozott, holott a részleteknek biztosan sok közülük van egymáshoz.

- Oké, akkor mondja el nekem, mire gondol - dőlt hátra a székén a seriff. - Annyira kivagyok már, hogy a világon semmi több nem jut az eszembe.

- Nos, honnan is kezdjük? - ráncolta a homlokát Devray. - Lássuk csak! Rendben van. Tegnap este nyilvánvalóan beindult egy, a kormányzó meggyilkolására létrehozott, jól szervezett összeesküvés. Azt még nem tudjuk, tulajdonképpen kik indították be, vagy mely okok sarkallták őket Grieg megölésére. De bárkik is tartozzanak a bűnszövetkezethez, nagyon jól szervezettek voltak, és jelentős eszköztárral rendelkeztek. Már jóval a fogadás előtt hozzáférhettek a biztonsági robotokhoz, és manipulálhatták őket. A szerkezeteket módosított mozgáskorlátozókkal szerelték föl. De, talán ön erről a témáról többet tud, dr. Leving, mint én.

- Valamennyi biztonsági robot valóban rendelkezett korlátozóval - vette át a szót Fredda -, kivéve egyet. Éppen az imént fejeztem be annak a vizsgálatát, ami abból az ötvenedik robotból megmaradt, s amelyet odalent találtak meg, az alagsori tárolóhelyiségben. Szigorú értelemben véve nem is volt igazán robot... nevezzük inkább automatának. Még pozitronikus agya sem volt. Korlátozott mozgásirányító rendszere csak arra tette alkalmassá, hogy feltűnés nélkül lépkedjen egy másik robot nyomában, amikor valamennyit leterelték abba az alagsori helyiségbe. Magától mindössze ennyire volt képes.

- Akkor végül is mire volt jó? - szólalt meg a seriff.

- Hallották már valaha a trójai faló meséjét? - kérdezte Fredda. - Ősi legenda ez egy szoborról, amelyet mintegy ajándékként kínáltak föl az ellenségnek, viszont dugig volt katonákkal, akik sötétedés után előjöttek, és lemészárolták a városvédőket. Ilyesmi volt ez az automata is, azzal a különbséggel, hogy nem eleven gyilkosok, hanem gyilkolásra alkalmas eszközök rejtőztek a fejében és a törzsében: az a szerkezet, amellyel működésbe hozták a mozgáskorlátozókat, hogy egy bizonyos pillanatban dermesszék le az összes biztonsági robotot, a sugárfegyver, amellyel a kormányzó elleni gyilkosságot elkövették, és az a szerkezet, amely az eleven Grieg képét vetítette a hírközlő rendszerbe. Mindezeket a dolgokat ebben a trójai robotban rejtették el.

- A gyilkos fegyver elrejtése egy biztonsági robotban - mordult föl Kresh. - Valakinek igazán gonosz humorérzéke van. Rendben, tehát mindegyik robotba belepiszkáltak. Nyomban hozzá kell látnunk e robotoknak a teljes lenyomozásához, azt is beleértve, vajon ki férközhetett hozzájuk. De minderről egyelőre egy szót se nyilvánosan. A rozsdázók nagyon jók a saját nyomaik eltüntetésében. Viszont pillanatok alatt rájuk állítunk egy csapatot. Folytassuk!

- Nekem úgy tűnik, hogy az összeesküvők már jó ideje előkészítették azokat a robotokat - vette vissza a szót Devray parancsnok. - Be is állították őket, mégpedig vagy ennek a palotában tett kitervelt látogatásnak az esetére, vagy bármely más kínálkozó lehetőségre. Én úgy érzem, pontosan erre az estélyre gondolhattak. Az időpontját már régen nyilvánosságra hozták, ennél fogva elegendő idő állt a rendelkezésükre az összes előkészület megtételéhez.

- Ez viszont fölvet egy fontos kérdést, amely már jó ideje nyugtalanít engem - vetette közbe Fredda. - Vajon miért dolgoztak ki ilyen bonyolult tervet egyetlen gyilkosság végrehajtásához? Bizonyára lett volna más, könnyebb módja is a kormányzó megölésének.

- Ebben nem vagyok olyan biztos! - tiltakozott Kresh. - Odaát Hádészban mindig nagyon szigorú biztonsági intézkedéseket foganatosítunk... foganatosítottunk... a kormányzó védelmére. Ott sokszoros számban állnak rendelkezésre ilyen célra háromtörvényes robotok. Különbösen sem gondolom, hogy Grieg meggyilkolása lett volna az egyetlen céljuk.

- Hanem még mi lehetett? - csodálkozott Fredda.

- Az, hogy *itt* öljék meg, Purgatórium szigetén, ahol az eset a legnagyobb zavart és fölfordulást okozhatja. Pontosan a téli rezidenciáján, ahová éppen azért érkezett, hogy a saját hatalmát demonstrálja. Tehát az gondolom, többet akartak, mintsem egyszerűen megölni őt. Azt hiszem, a munkáját akarták tönkretenni, céljuk a befolyásának meggyöngítése, a hitelének lerombolása és általános zavargás keltése lehetett. És az újtörvényesekből eltávolított távolságkorlátozók efféle felhasználása ugyancsak nem fogja örömmel eltölteni az embereket. Ez csak újabb vádak adhat a szájukba az újtörvényesekkel szemben.

- Ó, én attól tartok, ebben téved! - tiltakozott Fredda. - A kísérletük végül is kudarcot vallott, viszont rengeteget fáradoztak a korlátozók használata nyomainak eltüntetésén. A biztonsági robotokat ugyanis pontosan ezért lőtték sorban mellbe.

- De miért nem lőtték szét valamennyit? - kérdezte Devray.

- Azt gondolom, erre tudom a választ - válaszolta Fredda -, de várjuk meg, amíg odaérünk.

Rendben van. Szóval az egészet jól előkészítették. A fogadás idején Blare és Deam, a két föltételezett vasfejű, aki utasítást kapott a verekedés kezdeményezésére, belépett a palotába, és szintén megérkeztek a valószínűleg hamis gárdisták is, akiknek el kellett távolítaniuk őket. Hogy hogyan, azt még nem tudjuk.

- *Valószínűleg* hamisak? - csattant föl a seriff.

- Ha biztos lenne benne, hogy nem azok voltak, akkor Melloy sem lett volna ott - vágott vissza Devray.

- Vettem az adást. Folytassa!

- Mielőtt ezt tenném, meg kell jegyeznem, hogy legalább hat összeesküvőnek kellett behatolnia az épületbe. Ott volt Blare, Deam, a három hamis vagy igazi telepes gárdista, valamint Ottley Bissal. A gárdistáknak kellett volna ellátniuk a kapuőrseget, de *legalább* hat olyan személyt engedtek be, akiket nem lett volna szabad, meg ötven megbütykölt robotot, és csak az úr tudja, még mi mindent. Vagy az összeesküvőknek sikerült hamis neveket följuttatniuk a meghívottak listájára, vagy a gárdisták követtek el végzetes mulasztásokat. Vagy egyenesen benne voltak a dologban. Aztán arról se feledkezzünk meg, hogy néhány gárdista egység úgymond parancsot kapott rá, hogy a vendégek megérkezése után távozzék, és adja át a helyét a csendőrségnek. De az hamis utasítás volt, csak hogy az illető egységeket eltávolítsák az útból. Az én embereim soha nem hallottak semmiféle váltásról, és az sem sejtik, ki adhatta ki a parancsot a gárdistáknak.

- Bissal meg egyszerűen besétált - jegyezte meg Fredda. - Az ajtónálló telepes gárdisták akkorra már elmentek, a levonulási parancs birtokában.

- Tüzes pokol! - kiáltott föl a seriff. - Igaza van, mindez a gárdisták részvételére utal, de a fenébe, Devray, maga éppen olyan jól tudja, mint én, hogy egy összeesküvésnek szinte semmibe sem kerül a siker, amikor ennyiféle szolgálat keveredik folyton egymás útjába. A maga emberei, az enyémeik, a telepes gárdisták, a kormányzó személyzete, az úgynevezett

helyi hatóságok, a pokolba is, és az egész média. Teljes volt ott a zűrzavar. A durva hozzá nem értés, a silány kapcsolatrendszer, az úrlakók és a telepések közötti kölcsönös bizalmatlanság - mindez ide vezetett. A merénylőknek semmit sem kellett tenniük, mindössze kivárniuk a megfelelő pillanatot a beszivárgásra a réseken át. Esetleg még némi pénzügyi kenőanyagot is szétmaszathattak. Esetleg azt súgták, megfelelő módon, néhány gárdista fülébe, hogy a bácsikájuk csak annyi időre szeretne bejutni, hogy megpillanthassa a kormányzót. Vagy az összeesküvés tetőtől talpig átszövi az egész telepés gárdát, és Cinta Melloy rángatja az összes zsinórt?

- De miféle indítékkal? - kérdezte Fredda.

- Én nem tudom. Kérdezze Justent. Talán csak honvágyuk van, és azt gondolták, ha elég nagy fölfordulást kanyarítanak, akkor szedhetik a cókémókjukat és indulhatnak hazafelé?

- És még igazuk is lehet - csóválta meg a fejét Devray.

- *Nem* lehet igazuk! - szólt közbe Kresh. A fáradtság egy csapásra lepergett róla, és a hangja is kemény volt, akár a vas. - Azt nem engedhetjük. Szükségünk van a telepésekre. Erről soha ne feledkezzenek meg! - intette a többieket. - Maguknak ezt jobban kell tudniuk, mint bárki másnak. A bolygónk haldoklik, és már senki sem tudja igazán, hogyan menthetnénk meg magunk. Csak a telepések menthetik meg a számunkra. Ha elűzzük innen őket, ennek a bolygónak vége. Tartsuk ezt mindnyájan szem előtt, rendben van?

- Ezt meg hogy érti?

- Úgy értem, hogy nem egyszerűen meg kell oldanunk ezt a feladatot, hanem bolygóközi súrlódás nélkül kell megoldanunk. Ha például arra a meggyőződésre jutunk, hogy a telepés gárdisták ölték meg Grieg kormányzót, rendkívüli óvatossággal kell eljárunk az ügyben.

- Értsem úgy, hogy futni hagyjuk őket?

- Én nem tudom. *Maguk* mondják meg nekem. Ha választanunk kell, hogy letartóztassunk-e valakit, vagy őrizzük meg a bolygónk életképességét, vajon hogyan kell döntenünk?

A szoba egy pillanatra némaságba dermedt. Fredda törte meg a csöndet, hogy valamelyest enyhítse a feszültséget.

- Figyeljenek ide! - mondta. - Ne hozzuk a saját fejünkre a bajt. Lehet, hogy a dolgok nem is jutnak el ideig. Egyszerre pedig csak egy lépést tegyünk, rendben van? Nos, Justen, hol is tartottunk?

- Az úgynevezett telepés gárdisták, Blare és Deam mindannyian az alatt a tíz perc alatt jutottak be, amíg a közvetlen ellenőrzés szünetelt. Amikor az estély a második órájában tartott, Blare és Deam megrendezték kisdéd támadásukat Tonya Welton ellen - aminek alapján őt is figyelembe kell vennünk. Ugyanis részese volt az elterelő hadműveletnek. Az, hogy szándékosan volt-e részese vagy sem, más kérdés. De tegyük föl, hogy ő vezényelte le a gyilkosságot.

- És az ő indítéka ugyan mi lett volna? - kérdezte Fredda.

- Meglehet, hogy Shelabas Quellam barátját szerette volna kormányzóvá tenni - jegyezte meg Kresh. - Az is lehet, hogy belefáradt egy olyan unalmas kormányzóval való együttműködésbe, mint amilyen Grieg volt. Quellam gumigerincű ember; *ha* ő lett volna a kormányzó, Tonya nagyjából maga irányíthatta volna az egész bolygót.

- De Quellam csak abban az esetben lehetne az utóda, ha a kormányzót vád alá helyezik, és el is ítélik - mondta Fredda. - Jelen körülmények között viszont Grieg utódjelöltje lesz az.

- Ám a helyzet az, hogy maga Quellam az utódjelölt - mutatott rá Kresh.

- De vajon *valóban* igaz-e ez a történet? - találgatta Fredda. - Tegyük föl, hogy Tonya Welton van elég értelmes ahhoz, hogy minderre rájöjjön. Esetleg arra gondolt, hogy a kormányzót kiteszik a hivatalából, és nem óhajtotta, hogy Quellam kerüljön a helyére? Vagy a kémeinek sikerült kideríteniük, ki lett Grieg valódi jelöltje, és annyira megkedvelte azt a személyt, hogy legszívesebben máris a kormányzói székben látná? Vagy ellenkezőleg: arra jött rá, hogy Grieg olyasvalakit jelölhet, akit ő csöppet sem kedvel, és éppen a jelenlegi

utódjelölt érdekében lépett föl? Vagy azért döntött ilyen zűrzavar fölkavarása mellett, hogy elfogadható ürüggyel távolíthassa el a népét ebből a patkányfészekből? Ha a bolygóról történő távozás mellett döntött, mindenki és minden más pedig forduljon föl rajta, akkor mit számít, ha a kormányzó valamicskével előbb hal meg, mint a többiek?

- És valóban azt gondolja, hogy ő állhatott mögötte? - kérdezte Devray. - Mindketten jól ismerik, és úgy állítják be, mint aki a világon mindenre képes. Azt elhiszem, hogy nem szerény ibolyácska, de tényleg *ennyire* kíméletlen?

- Én azt gondolom, hogy Tonya Welton képes bármit véghezvinni, amiről úgy véli, szükséges - mondta a seriff. - Bármit. De nem, nem hiszem, hogy ő tette volna. Számtalan lehetősége lett volna eddig is az Inferno elhagyására, mégsem élt ezekkel. Amennyiben pedig a bolygó fölötti uralom megszerzésére törne, aligha bajlódna ilyen macska-egér játékkal, hanem egyszerűen beállítana egy ágyúktól mennydörgő űrhajóhaddal. Máskülönben ez a hajóhad még bármikor valóban megjelenhet, és igazán nem sokat tehetnének ellene.

- Ön elég határozott véleményt alakított ki minderről, nem igaz? - kérdezte Fredda. - Nos, rendben van. A figyelemelterelő hadműveletnél tartottunk, miközben Ottley Bissal a besurranás lehetőségére vár...

- Bocsánatát kérem, dr. Leving, de közbe kell vetnem valamit - szólalt meg Donald. - Ugyanis a megjátszott csetepatének voltak még egyéb résztvevői is. Ők jelenleg az egyetlen gyanúsítottjaink, akik a fogságunkban vannak.

- A fogságunkban? - csodálkozott el Kresh. - Gyanúsítottak vannak a fogságunkban?

- Igen, uram. Kalibán és Prospero. Személyesen nekem adták meg magukat, körülbelül egy órával ezelőtt. Közvetlenül a letartóztatásukat követően érkeztem ide, az eligazításra. Megadásuk feltételül azt szabták, hogy az elfogatásukról önnek ne szóljak semmit, amíg nem tehetem azt Devray parancsnok és még legalább egy személy jelenlétében. Azt viszont nem tudom, mi lehetett e feltételük igazi oka.

- Kalibán és Prospero? - kiáltott föl Fredda. - És miért nem tettél említést róluk az eligazítás kezdetén?

- Kresh seriff parancsára számoltam be először Ottley Bissal esetéről.

Ám ez a gyöngécske érvelés nem volt elegendő Fredda félrevezetésére. Egy olyan kifinomult robot, amilyen Donald, nem lett volna köteles egy ilyen egyszerű parancs betű szerinti értelmezésére. Donald láthatóan fejlett drámai érzéssel rendelkezett. Nem is csoda, hiszen a fő feladata titokzatos ügyek megoldása volt. Abból indult ki - egyébként helyesen -, hogy mivel semmi bajt nem okoz, ha előbb más kérdéseket megvitatnak, kivárja a legmegfelelőbb pillanatot a bombája felrobbantására.

Vagy, hogy kissé kevésbé emberszerűen magyarázzuk a dolgot, Donald járatos volt az emberi lélektanban, és tudta, hogy az emberek nagyobb figyelemben részesítik, és jobban meg is bíznak a két robottal szembeni gyanújában, ha tényleg megvárja a kellő időpontot.

Fredda maga sem volt biztos benne, vajon melyik magyarázat lehet a helyes. Meglehet, maga Donald sem volt igazán tisztában vele. Az emberek ugyanis nem mindig tudják igazán, mit és miért tesznek - mi oknál fogva kellene akkor a robotoknak tudniuk?

- Hol van most Kalibán és Prospero? - kérdezte Fredda.

- Erős őrizet alatt, egy olyan tárolóhelyiségben, amilyenben Bissal is rejtőzködött - felelte Donald. - Viszont engedelmeükkel megemlítenék jó néhány tény, amelyek megerősítik a gyanút velük szemben.

- Nagyon helyes - hagyta jóvá Kresh.

- Először is: ők maguk is részt vettek a megjátszott összecsapásban. Amennyiben ez önmagában elegendő Tonya Welton maggyanúsításához, akkor még inkább az Kalibán és Prospero esetében.

- Fején találtad a szöveget - hagyta jóvá Kresh. - Senki nem gondolta végig a viselkedésüket az adott pillanatban, de valóban, miért engedelmeskedtek a Három Törvénynek? Talán csak

azért, hogy jó színben tüntessék föl magukat. De az is lehet, hogy nem.

- Ön elébe vágott a következő érvennek, uram. Az új Törvények ellentmondásai lehetővé teszik Prospero számára, hogy bármikor készséggel részt vállaljon egy gyilkosságban.

- De Donald! - kiáltotta Fredda.

A robot a nő felé fordult, és rezzenéstelen tekintettel nézett rá.

- Sajnálattal mondom ezt, dr. Leving, különösen önnek, aki azokat a törvényeket megalkotta, de ez ettől függetlenül igaz. Az új Első Törvény szerint egy robot nem okozhat kárt emberi lénynek... de semmit nem szól bármely kártétel megelőzéséről. Így ha egy robot előzetesen tudomást szerez valamilyen gyilkosság tervéről, nem köteles róla szólni senkinek. És amennyiben akár tanúja is egy gyilkosságnak, akkor sem kénytelen megakadályozni azt.

Az új Második Törvény szerint a robot köteles az emberrel való „együttműködésre”, de engedelmességre már nem. Mely emberekről van itt szó? Tétélezzünk föl két embercsoportot: az egyik gonosz szándékú, a másik jóindulatú. Hogyan választhat közöttük egy újtörvényes robot?

Az Új Harmadik Törvény lényegében azonos a régi harmadikkal, de mivel az Első és a Második gyöngébb, a Harmadik szükségszerűen arányosan erősebbé lesz. Egy úgynevezett újtörvényes robot elkerülhetetlenül nagyobb értéket tulajdonít a saját létezésének, mint egy igazi. Még a körülötte tartózkodó emberek hátrányára is, holott azokra vigyázniia kellene.

Ami pedig az új Negyedik Törvényt illeti, amely szerint egy robot azt teheti, amit *jónak lát*, nos, ez a tétel súlyos belső ellentmondással terhes. Lényegében mit jelent? Állítom ugyanis, hogy a robotika törvényeinek szó szerinti megfogalmazása sokkal kevésbé pontos, mint a robotok agyában leképezett valódi jelentése, s emellett a Negyedik Törvénynek még a matematikai kódja is bizonytalan.

- Szándékosan tettem homályossá - ismerte el Fredda. - Úgy értem, magasra állítottam be a bizonytalansági tényezőjét. A szabad akarat szerinti cselekvés kötelező utasítása valóban hordoz ellentmondást, de emellett az első három új törvény egymásra épülő kötelező érvényességének figyelembevételével kellett dolgoznom.

- Még ha így is van - vetette ellen Donald -, a negyedik új törvény valami teljesen újat hordoz a robotika területén, mégpedig *a törvényen belüli* ellentmondás terhét. Az eredeti Három Törvény is gyakran összeütközik egymással, de éppen ebben rejlik az egyik erőssége. A robotoknak *ki* kell egyensúlyozniuk az egymásnak ütköző követelményeket. Például egy ember olyan létfontosságú utasítást ad egy robotnak, amely az ember számára csekély veszedelmet rejt magában. Az olyan robot, amelynek le kell küzdenie ezt az ellentmondást, és csak azután láthat a végrehajtáshoz, biztosan kiegyensúlyozottabban és biztonságosabban cselekszik. És ami talán még lényegesebb: az ilyen ütközés cselekvésképtelenné teheti a robotot, és ezzel megakadályozhatja, hogy bármily csekély veszélyt magában rejtő helyzetben végrehajtsa az utasítást.

Viszont az új Negyedik Törvény *önmagába* ütközik, és én ennek semmiféle lehetséges hasznát nem látom. Ugyanis félig kötelező engedélyt ad a robot számára, hogy a saját akaratát érvényesítse. Nekünk, robotoknak, nincs étvágyunk, nincsenek törekvéseink vagy éppen nemi vágyaink. Valójában érzelmeink sincsenek, azt a heves szenvedélyt leszámítva, amellyel az emberek javára és az irántuk való engedelmességre törekszünk. Létezésünknek nincs más jelentősége, mint az emberek szolgálata és védelme, és más jelentőségére nincs is szükségünk.

A Negyedik Törvény valójában vágyak kialakítására utasítja a robotot, holott ő nem rendelkezik azokkal a mélyebb késztetésekkel, amelyek a vágyak létrejöttéhez elvezethetnek. Továbbá a Negyedik Törvény bátorítja a robotot, de nem követeli meg tőle, hogy ezeket a mesterségesen keltett vágyait kielégítse. Végeredményben a Negyedik Törvény nem sarkallja arra az újtörvényes robotot, hogy mindig a saját vágyait kergesse, de azt sugallja neki, hogy a szabad idejében igenis elégítse ki szükségtelen igényeit. Ennek megfelelően más időben nem foglalkozik majd azok teljesítésével. Más szóval kénytelen, vagyis arra állították be, hogy

időnként önmagát hozza kellemetlen helyzetbe.

Egy igazi robot, egy háromtörvényes, ha nincs parancsa, valami határozott tennivalója, és éppen egy embert sem kell kiszolgálnia, akkor nem tesz semmit, egyáltalán semmit, és a legkisebb mértékben sem zavarja a cselekvés hiánya. Egyszerűen parancsokra vár, és azt figyeli, nehogy valamely emberi lényt károsodás érjen. Egy újtörvényes robot viszont parancsok híján egymással versengő vágyak tömkelegével kerül szembe, és olyan dolgokra kénytelen sóvárogni, amelyekre nincsen szüksége, miközben csupán idejének egy részében törekedhet eme igényeinek kielégítésére.

- Nagyon értelmes beszéd, Donald - ismerte el a seriff. - Én sem kedvelem jobban az újtörvényes robotokat, mint te magad... de mi köze lehet mindennek a mi ügyünkhöz?

- Nagyon is sok, uram. Az újtörvényes robotok *ragaszkodnak a létezésükhöz*, és ugyanakkor tisztában vannak azzal is, hogy ezt semmi nem biztosítja számukra föltétlenül. Prospero például jól tudta, hogy Grieg kormányzó fejében megfordult az újtörvényesek megsemmisítésének gondolata. Nagyon könnyen cselekedhettek tehát rosszul értelmezett önvédelmi kényszerből kiindulva. Az új Törvények értelmében együtt kell működniük az emberekkel, s így gyilkosságban is részt vehetnek, amíg nem maguk követik el a büntetett. Kalibán pedig semmiféle törvényekkel nem rendelkezik. Az ő cselekvési lehetőségeinek nincsenek elvi korlátai. Semmi sem akadályozza őt a ravasz esetleges meghúzásában.

- Meglehetősen szélsőségesek a nézeteid, Donald - mondta nagyot sóhajtva Fredda, a robot érvelésének heveségétől meglepetten.

- Ez viszont egy meglehetősen szélsőséges helyzet, dr. Leving.

- És van bizonyítékod is minderre, az ügyes elméleti csúrcsavarokon kívül? Akad bármiféle határozott okod Kalibán és Prospero megvádolására?

- A vallomásukkal rendelkezem - jelentette ki Donald. - *A mijükkel?* - Fredda csaknem felkiáltott.

Donald óvatosságra intő mozdulattal emelte föl a kezét.

- Zsarolásról tettek vallomást, nem gyilkosságról. Ámbár a bűnözők esetében gyakori taktika valamely kisebb vétség elismerése egy komolyabb vád elkerülésének érdekében.

- Zsarolás? - horkant föl Kresh. - De *mi* az ördöggel próbálhatták volna megzsarolni a kormányzót?

- Mindennel - vágta rá Donald. - Egy ideje nyílt titok volt már, hogy Prospero szövetkezett a rozsdázókkal, hogy minél több újtörvényes robotot menekíthessen ki Purgatórium szigetéről. Ebben a minőségében igen nagy ismeretanyagra tett szert minden számottevő emberről - közöttük jelentős személyiségekről is -, akiknek közük volt a csempészéshez. Emellett a saját szakállára is gyűjtött információkat, mellesleg leginkább negatív adatokat, gyakorlatilag ennek a bolygónak valamennyi közéleti személyiségéről is. Prospero elmondta nekem, *hog*y megfenyegette Grieg kormányzót: nyomban közzéteszi ezeket az információkat, amennyiben az újtörvényes robotokat megsemmisítik. A bekövetkező botrányok - és ez lenne a legkevesebb - teljesen megbénítanák az egész társadalmat. Valójában ő a hivatalt és nem magát az embert zsarolta mindezzel, mondván, tegye meg, amit követelek, vagy lerombolom a társadalmát. A kormányzó becsületére legyen mondva, Prospero nem kényszerült volna erre a lépésre, ha Grieg nem tisztességes.

- Ez mit jelent? - kérdezte a seriff.

- Prosperónak nyilvánvalóan nem kellett volna előállnia ezzel a fenyegetéssel, ha magáról Grieg kormányzóról is birtokába jutott volna néhány kellemetlen részlet. De mivel soha nem bukkant semmi ilyesmire, sokkal nehezebb feladatot kellett fölvállalnia. Másokról kellett annyi rosszat összehordania, amennyit a kormányzó már semmiképpen nem engedhetett a nyilvánosság elé.

- Egyszóval Prospero készen állt Grieg megzsarolására. És mi a helyzet Kalibánnal?

- A két robot általam való kihallgatása szükségszerűen nagyon rövid volt. De az a benyomás

alakult ki bennem, hogy Prospero lépett föl a fenyegetésekkel, talán Kalibán előzetes tudomása nélkül. El kell ismernem, hogy Kalibán nagyon is elkéseredettnek tűnt, amiért belekeveredett ebbe az egészbe.

- És te azt gondold, hogy ez a zsarolási ügy hamis - szólt közbe Fredda -, afféle fedőtörténet, amelynek a mi figyelmünket kellene elterelnie arról, hogy a kormányzó meggyilkolása vagy legalábbis az abban való részvétel miatt igyekeztek oda?

- Azt gondolom, figyelembe kell vennünk ezt a lehetőséget is - szögezte le Donald. - És még tennem kell egy utolsó megállapítást: Prospero és Kalibán egyaránt képes valótlan állítására. A háromtörvényes robotok természetesen nem tudnak hazudni. Prospero és Kalibán még reménykedhet abban, hogy hozzájuk kapcsoljuk a robotok töretlen becsületességének képzetét, amire persze egyáltalán nem szolgált rá.

- De álljunk csak meg egy másodpercre! - tiltakozott Devray. - Mit tehetett volna Kalibán és Prospero, amit nem tettek meg előttük? Bissal már ott lapult az alagsorban, a manipulált robotokkal együtt. Ő az orvlövész. Miért kellene még zsaroló robotoknak is ott kószálniuk?

- Elismerem, számos körülmény utal arra, hogy végül is Bissal húzta meg a ravaszt - mondta Donald -, különben miért lett volna ott a tárolóhelyiségben? De közvetlen bizonyítékkal nem rendelkezünk. Mindössze annyit tudunk biztosan, hogy az estély ideje alatt egy alagsori raktár tárolószekrényében lapult.

- Úgy látom, Donald - fortyant föl Fredda -, mindenképpen Kalibán és Prospero ellen fölhozható érveket akarsz találni. Talán azt hiszed, Bissal a szégyenlőssége miatt vonult le az alagsorba? Ha Prospero és Kalibán lenne a tettes, minek lett volna szükségük Bissal otltétére? Senki nem tett volna olyan erőfeszítéseket, amelyeket az összeesküvők megtettek Bissal tetthelyre juttatásáért, ha már készen állt volna másvalaki a gyilkosság elkövetésére.

- De Donald ettől függetlenül mégiscsak mondott valamit, Fredda - szólt közbe a seriff. - A két robot rendelkezett indítékkal, eszközökkel és lehetőséggel, s emellett egy kisebb bűncselekményt be is ismertek. Ez szilárd alapot nyújt bizonyos további nyomozás elvégzésének szükségességéhez. De most gyérünk tovább. Devray?

- Bármely oknál fogva - szólt a csendőrpáncsnok -, az összeesküvők megrendezték a verekedést. Ez nem föltétlenül vezet arra a következtetésre, miszerint Welton és a robotok részesei a szervezésnek, csupán mivel ott tartózkodtak, de az összecsapás mindenképpen segítette Bissalt abban, hogy észrevétlenül elrejtőzhessen az alagsorban. Ezután hamarosan, szintén a verekedés következtében, a robotokat félreállították. Emlékezzék rá, senki sem óhajtotta a robotok jelenlétét a fogadás idejére. Rossz fényt vetettek volna az eseményre. A terv szerint a biztonsági robotok csak szükség esetén jöhettek volna elő.

Mindenképpen lehetségesnek tartom, hogy a robotok esetleges félreállítása része volt a tervnek. Valójában csak afféle tartalék biztonsági tényezőként voltak jelen. Ha nem merült volna föl fenyegető veszély az este folyamán, akkor ott is maradhattak volna a tárolóban, Grieg saját robotjai pedig elegendők lehettek volna az éjszakai biztonsági szolgálathoz. De mivel máris ötven robot állt szolgálatban, senki sem tekintette szükségesnek a kormányzó légi kocsiban várakozó további hat biztonsági robotjának beállítását.

- Csakhogy azok a robotok a kormányzóval együtt érkeztek Hádészből, így senki sem piszkálhatott beléjük - jegyezte meg Fredda. - És most is ott vannak, ahol egész idő alatt tartózkodtak, odakint, kikapcsolva, a kormányzó teherszállító járművében. Ha nem történik meg a színlelt verekedés, Grieg éppenséggel azokat is beállíthatta volna, a megbütykölt biztonsági robotok helyett. És ha Bissal teljes képességeik birtokában lévő robotokkal találja magát szemben, soha nem férközhetett volna a kormányzó közelébe sem.

- Éppen most jutott az eszembe - vágott közbe a seriff -, ha megjátszott összecsapás célja a manipulált biztonsági robotok eltávolítása volt, az megmagyarázhatja kifinomult előkészítését is. Veszély érzetét kellett keltenie bennünk, hogy hadrendbe állítsuk a rendelkezésünkre álló legjelentősebb roboterőket.

- Ennek látom értelmét - ismerte el Devray. - Magam is töprengtem már rajta. Ha mindössze a figyelem eltereléséről lett volna szó, nem kellett volna ilyen messzire elmenniük.

- Ez kézenfekvő magyarázat - jegyezte meg Fredda. - De azt hiszem, el kellene gondolkodnunk a szervezkedés lélektani háttéréről is. Van az egészben valami nagyon színpadias. Túl bonyolult, és tele van széles ecsetvonásokkal.

- Bárki találta is ki a tervet - vélekedett Kresh -, az a főkolompos. Az a személy, akire elsősorban gondolnunk kell, és nem egy olyan senki, amilyen Ottley Bissal. Bissal valóban jelentéktelen figura, de elvezethet bennünket ahhoz, aki engem igazán érdekel. Ám a bandavezérről mindeddig csak annyit tudhatunk biztosan, hogy nem Bissal az.

- Hmm, az a színpadias jelenet - morfondírozott Devray. - Egy ilyen személyiség nem hagyta volna ki a jelenetet.

- Mire utal ezzel? - kérdezte Fredda.

- Amennyiben a főkolompos ennyire kedveli a színjátékokat, ahogyan önök vélekednek, és van olyan jelentős egyéniség, hogy a kormányzó megölésére készülhessen, akkor ott kellett lennie. - A parancsnok egy pillanatra eltöprengett, majd bólintott. - A mi bandavezérünknek, aki az egész jelenetet megrendezte, ott kellett lennie, hogy gyönyörködhessen a művében. Legyen akár férfi, akár nő, annyi kártyával kellett játszania, és annyi réteget kellett fölkennie, hogy maguk a terv résztvevői sem nagyon tudhatták már, ki is az igazi főnök. De a főnöknek ott kellett lennie, hogy láthassa, hogyan megy végbe a dolog. Ő volt az egyszemélyes közönség.

- Értem - mordult föl Kresh. - Teljesen esztelen kockázat lett volna, ha a bűnszövetkezet vezetője száz kilométernél jobban megközelíti a helyszínt, de azok, akik bolygók vezetőinek életére törnek, egyáltalán nem épelméjűek. Nos, rendben van. A megrendezett jelenetnél tartottunk.

- A verekedés magára vonja a fogadás résztvevőinek figyelmét - folytatta Devray -, és a pincérszolgálatot teljesítő csendőrökét is eltereli annyira, hogy Bissal bejuthat a robotokkal teli raktárhelyiségbe. Ugyanakkor ürügyet szolgáltat a csendőröknek is posztjuk elhagyására, amiről melleleg már korábban is szó esett. Ők ugyan az én embereim, de mindenképpen csak emberek. Lehetséges, hogy nem Huthwitz volt az egyetlen sáros csendőr az egész játékban. A csendőrök védelmében azonban el kell mondanom, hogy számukra nagyon szokatlan a pincérmunka. Csak azért vállalkoztak erre, mert robotok nem szerepelhettek a helyszínen, mivel bizonyos politikai megfontolásból Grieg az előző este emberi őrszolgálatot igényelt.

- Viszont ha ragaszkodott volna a robotőrséghez - vágott közbe Kresh -, még ma reggel is élne. Ez újabb magyarázat arra, miért választották az összeesküvők éppen a tegnapi estét. Egy szokványos úrlakó rendezvényen rengeteg robot nyüzsög, szolgál föl ételt vagy italt, és az esemény után is a helyszínen, az adott házban marad. Tucatnyi különféle fajta és szintén tucatnyi helyről származó robot lett volna jelen, s képtelenség lett volna egyetlen mozdulattal kikapcsolni őket az esemény előtt. A tegnapi esti fogadáson csak emberek szolgáltak föl. Csendőrök voltak a bárpultnál, és ők voltak a pincérek is, majd miután végeztek a feladatukkal, hazamentek. Cinta Melloy furcsállta, hogy Grieg egyedül maradt a palotában, viszont nem ez volt az igazán különös. Az volt a rendkívüli, hogy egyetlen háztartási robotja sem volt mellette.

- Akárhogy is, Bissal kihasználja a verekedés okozta fölfordulást, lemegy az alagsorba, és várakozik. Ön, seriff, kivizsgálja a színlelt összeecsapást, és amíg ezzel foglalkozik, a három föltételezett telepes gárdista bejön, és elviszi a két bajkeverőt, Blare-t és Deamet, akiket azóta sem látott senki. A fogadás látszólag minden további zavar nélkül folytatódik, de minden résztvevője nem csekély mértékben zaklatott. A szolgálatos csendőröket rövidesen leküldik, hogy kapcsolják be és állítsák a helyükre a biztonsági robotokat. Kikérdeztem a feladatot végző csendőröket, akik beszámoltak arról, hogy mind az ötven robot odalént sorakozott, kikapcsolt állapotban és nyitott mellvérttel. A csendőröknek mindössze meg kellett nyomniuk

a bekapcsoló gombot, és be kellett zárniuk a fedlapjaikat. Az egyik robot nem működött, de az embereim nem sokat törődtek vele, gondolván, hogy negyvenkilenc is pontosan elég lesz. Maguk is kissé feszülten igyekeztek vissza a szolgálati helyükre, ami érhető is a már megessett fölfordulás után.

- Hacsak nem ők voltak a lekenyerezettek - jegyezte meg Kresh seriff. - Ez ugyan túlzásnak tűnik, de itt mégiscsak összeesküvésről van szó. Előbb-utóbb valakinek a fogadás minden résztvevőjéről eszébe jut, vajon nincs-e benne a szervezkedésben, és ez ránk is mindannyiunkra vonatkozik, ennél az asztalnál. Erre is föl kell készülnünk.

- A biztonsági robotokat beindító két csendőr kihallgatása máris folyamatban van - közölte Devray. - Máskülönben az összeesküvők akkor már rendelkeztek egy egész kormányzói háztartásra elegendő megpiszkált robottal, Bissal meg odalent volt az alagsorban, Fredda „trójai robotjával”. Akkorra Bissal már előjöhett a szekrényéből, és foglalkozhatott az eszközeivel, de ha egy csöpp esze is volt, akkor nyugton maradt a rejtekhelyén, és várt tovább. Persze ez nem a legmegnyugtatóbb módja egy este eltöltésének. Az idegei egy kicsit összekuszálódhattak ilyen hosszú várakozástól a sötétben, és ez magyarázatot adhat egynémely hibájának az elkövetésére is. Az integrátor fölvételeinek tanúsága szerint már a megérkezésekor is egy kissé feszült volt.

Nos, az estély véget ér. A vendégek távoznak. A csendőr-pincérek alig várják, hogy kitakaríthassanak és elsöpörhessenek haza. Nem kedvelik a szolgaszerepet. Megalázó számukra a robotoknak való munka végzése, és nem is ilyesmi miatt léptek be a testületbe. Meglehet, elsietnek valamit, esetleg itt-ott hanyagul dolgoznak. Ezalatt odafönt Grieg éppen a szokásos estély utáni találkozóit intézi. Az utolsó előtti a sorban Tierlaw Verick. Szerintem vele futnunk kell majd még egy kört. Nem hiszem, hogy máris mindent sikerült kiszednünk belőle. Ráadásul az egész történeten belül az egyik legfőbb gyanúsított lehet. Bármit is mond Donald Kalibán és Prospero bűnrészességéről, ha én lennék a gyilkos, inkább valami emberi szövetségest keresnék a házban, és nem egy pár robotot.

- Még mindig fogva tartjuk őt - nyugtatta meg a parancsnokot Kresh. - Elég tébolyult ahhoz, hogy leharapja egy robot fejét, de a házból nem mehet sehová.

- Jól van - sóhajtott föl Devray. - Verick vallomása szerint a kormányzótól annak ajtaja előtt köszönt el. Amikor kilépett, két robottal találkozott, amelyek leírása illik Kalibán és Prospero külsejére. Utána, úgymond, nyugovóra tért. Állítása szerint az egész fölfordulást átaludta, és bizonyos jelek szerint a helyiségek első alapos átvizsgálása során sem figyelt föl rá senki.

- *Az én* embereim is egyre figyelmetlenebbek - mordult föl Kresh. - És általuk még több a gyanúsított a cselszövényhez. De az elképzelhetetlen számomra, mi szólhat a Verick ottlétének eltitkolására irányuló szándék mellett.

- Kalibán és Prospero tehát találkozott a kormányzóval - haladt tovább Devray. - Donald állítása szerint elismerten zsarolással léptek föl Grieg ellen. Valamilyen módon akár a gyilkosságban is részt vehettek. Esetleg ők távolíthatták el a manipulált távolságkorlátozókat a földszinten lévő robotokból. Meglehet, Bissal tette ugyanezt, mialatt megölték a kormányzót. De most inkább hagyjuk figyelmen kívül őket, nincs rájuk igazán szükségünk az események végigkövetéséhez. Majd később visszatérhetünk hozzájuk, ha szükséges. Mit mondtak, Donald, mi történt azt követően, hogy a kormányzóval beszéltek?

- Azt mondják, elhagyták a palotát, és eközben nem észleltek semmi rendelleneset, majd visszasétáltak Limbo városába.

- Abban a zuhogó esőben? - kételkedett a seriff.

- Egyiküknek sem állt rendelkezésére légi kocsik - jegyezte meg Donald. - Gondolom, egy kicsit kockázatos lehetett a séta, ráadásul olyan komisz látási viszonyok mellett, de mindketten vízhatlanok. Egyikük számára sem jelenthetett különösebb kellemetlenséget a városig vezető visszaút.

- De mi van a biztonsági robotokkal? - kérdezte Fredda. - Működőképesekek voltak, amikor

Kalibán és Prospero távozott?

- Úgy döntöttem, nem teszem föl nekik ezt a kérdést. Attól tartottam, esetleg olyan ismeretekkel szolgálnék nekik, amelyekkel még nem rendelkeznek. Ha megkérdezem tőlük, működtek-e a biztonsági robotok a távozásuk pillanatában, ebből rájöhetnek volna, hogy még nem sikerült meghatározni az események sorrendjét, és így lehetőséget adnánk nekik meggyőzőbb történetek kitalálására. Másrészt egyikük sem mondott egyetlen szót sem a biztonsági robotokkal kapcsolatban. Amennyiben igazat vallottak, semmi rendellenesség nem volt tapasztalható a távozásukkor. Ha viszont hazudnak, akkor azt a látszatot kívánják kelteni, miszerint semmi rendelleneset nem tapasztaltak abban a pillanatban, és ezzel még zavarosabbá teszik az ügyet.

- Ennek az ügynek nem hiányzik, hogy tovább zavarosodjék - dörmögte Kresh. - Nos, rendben van. A robotok szerint minden a helyén volt, amikor elhagyták az épületet.

- Utána, az éjszaka egy bizonyos pillanatában - folytatta Devray -, Bissal előbújt a szekrényéből, és hozzálátott az eszközei kikotrásához, az ön trójai robotjából, dr. Leving. Esetleg szolgálhatna további részletekkel erről, asszonyom?

- Nos, a „trójait” alaposan helybenhagyták, és nem volt még elegendő időm a részletes vizsgálathoz, de elmondhatom önöknek a lény. A robot törzse nem volt egyéb, mint egy sor tárolórekesz. Amikor megvizsgáltam, találtam benne egy olyan rekeszt, amelybe pontosan beleillett a Grieg képét és hangját újraéleszteni képes berendezés doboza, a hírközlési rendszerek megtévesztésére képes szimulátor. Volt ott még valami adókészülékre emlékeztető dolog is, de félig megoldva. Azt hiszem, ez lehetett a többi robot távolságkorlátozójának a kezelője. Akadt továbbá néhány, többé-kevésbé ép részlet is. Egy kézilámpa, egy pár kesztyű, ilyesmi. Azután ott voltak egy sugárfegyver maradványai is, egy láthatóan pajzzsal védett rekeszben, de annyira összeolvadva, hogy alig ismerhettem föl, mi az.

- Tehát ez volt az a hely, ahová a fegyvert elrejtették - állapította meg Kresh.

- Miután tehát a szerkezeteit elővehette - folytatta határozott hangon Devray -, Bissal leadta a jelet a robotok leállítására. Valamennyi biztonsági robot azonnal lefagyott. Bissal akkor följött, és egyenesen Grieg hálósobájához igyekezett. Az ajtó nyitva volt. Annak az ajtónak egyáltalán *nem* volt zárja, és robotok segítségére sem volt szükség egyik oldalon sem.

- De Grieg hivatalának igenis van zárja - kiáltott közbe Fredda.

- Csakhogy nem biztonsági okok miatt - magyarázta Kresh. - A magánélet miatt. Az egy egyoldalú bejárati ajtó, a látogatók egymástól való elkülönítése végett.

- Akárhogy is, Grieg éppen az ágyában ült és olvasott - folytatta eszmefuttatását Devray. - Talán észre sem vette, hogy a szobájában álló robotjait valaki kikapcsolhatta - különösen, mivel e három robotnak bekapcsolt állapotban is csak tétlenül kellett állnia a falifülkéjében. Bissal tehát belépett, odament az ágy végéhez, és lőtt. Grieg teteme arra utal, hogy egyetlen menekülő mozdulatot sem tett. Talán el is aludhatott, mert elálmosodott a könyve fölött, és csak arra riadt föl, hogy Bissal mellbe lövi. Esetleg azért nem moccant meg hirtelenül vagy egyáltalán, mert félt a betolakodó fölingerlésétől. Az is lehet, hogy egyszerűen megdermedt, ugyanabban a testtartásban maradt, és kísérletet tett a Bissalal való egyezkedésre. És még az sem lehetetlen, hogy várta Bissalt; talán nem is próbálkozott meneküléssel, mivel ismerte Bissalt, és várta is az érkezését.

- Hogy mit? - kiáltott föl félig fojtottan a seriff.

- Elismerem, ez hihetetlenül hangzik. De megengedhetjük-e magunknak a lehetséges kizárását?

- De mi az ördögért várta volna éppen Bissal érkezését?

- Nem tudom. Talán Bissalnak valami üzenetet kellett hoznia, esetleg Grieg szexuális szokásai nem egészen felelt meg a mi elképzeléseinknek, és még százféle oka is lehet. Én nem hiszem, hogy bármi ilyesmi bekövetkezhetett, de mindenképpen figyelembe kell vennünk az összes lehetőséget.

- Rendben van. Értem, mire gondol. Tehát mindenképpen Bissal lőtte le a kormányzót.

- Hacsak nem Verick vagy a robotok - sísteregte Fredda. - Hanem akkor minek volt ott Bissal? Esetleg még erre is van megfelelő válaszod, Donald?

- Elismerem, *hogy* Bissal otltélte jelenti az elméletem leggyöngébb pontját - ismerte el Donald. - Biztosíthatom, hogy tovább folytatom a vizsgálódást egy megfelelőbb magyarázat érdekében.

- Bármiben fogadok, hogy ilyen magyarázatot nem találhatsz - jelentette ki Fredda. - Akárhogy is van, ebben a pillanatban a gyilkosság ügyében kutakodunk. Meglehet, ez lesz az egész esemény legegyszerűbb része. Bissal, ez a senki, egy sehonnai vesztes, főlemeli a fegyverét, és lyukat 16 a bolygó vezetőjébe.

- Ebben van valami mélységesen kiábrándító - jegyezte meg Devray. - Mindezen bonyodalmak, tervezések és összeesküvések után ez az egyetlen lövés lehetett mindennek az oka?

- Devray parancsnok - bólintott rá Fredda -, talán elmesélhetem önnek, mi történhetett közvetlenül a gyilkosság után. Azt hiszem, elének került néhány olyan tény is, amelyről még nem számolhattam be.

- Ó, hát hogyne! - bólintott a javaslatra Devray.

- Köszönöm - nyugtázta Fredda. - Valószínűleg biztosan Bissal lőtte le a három testőrobotot is, közvetlenül Grieg meggyilkolását követően. Könnyűszerrel megállapítható a lövések sorrendje annak alapján, hogy minden egyes lövésnek kissé gyöngébbnek kellett lennie az előzőnél. Ennyit biztosan tudhatunk. Én viszont azt állapítottam meg, hogy Bissal pocskolta a fegyvere erejét. A töltete bőven elegendő volt Grieg megöléséhez, továbbá legalább száz biztonsági robot kiiktatásához. Viszont egy sugárfegyver addig ló, amíg lenyomva tartja valaki az elsütőbillentyűjét - és Bissal többször is túl hosszú ideig nyomta le azt a billentyűt.

Csak annyit kellett volna tennie, hogy a biztonsági robotokban elpárologtassa a beépített területkorlátozókat, és ezzel megsemmisítse minden bizonyítékát a rozsdások lehetséges részvételének az összeesküvésben - viszont a lelőtt robotok legalább felének az egész mellkasát átszakította a sugár, és mellesleg ugyanez történt Grieg kormányzó esetében is. Ha, mondjuk, Bissal minden egyes robot esetében egynegyed másodpercnyi lövésidővel élt volna, egy teljes másodperc helyett, a robotok ugyanúgy halottak lennének, a korlátozóik teljes megsemmisülése mellett, és a maradék főenergiája éppen elegendő lehetett volna az összes többi biztonsági robot kiiktatásához. Ráadásul így az alagsorban fölfedezett „trójai” robotot is csak részben semmisíthette meg. Az egyik bűnügyi helyszínelő robot állítása szerint úgy tűnik, mintha túlságosan erőteljes lövést adtak volna le, egy kimerülőben lévő tárból.

Nekem az a véleményem, hogy Bissal feladata szerint meg kellett volna semmisítenie valamennyi biztonsági robotot, hogy utána visszatehesse a sugárfegyverét a „trójaiába”, beállíthassa a túlterhelésre, és fusson onnan, ahogy tud. Ha gondosan ügyelt volna a sugárfegyverének a töltésére, elég energiája maradt volna mindegyik robot kétszeri lelövésére is. Aztán még a „trójait” is fémtócsává olvaszthatta volna, tökéletesen megsemmisítve, és így soha nem jöhettünk volna rá „trójai” voltára.

- Nekem úgy tűnik, hogy túlságosan sokat vacakoltak a távolságkorlátozóik használatának eltitkolásával - vélekedett Devray. - Különösképpen, amikor arra gondolhattunk, hogy hamarosan találunk egy csomó mellbe lőtt robotot. Szerintem sokkal hamarabb kellett volna ráharapnunk a távolságkorlátozóik témájára.

- Lehetséges - mondta Fredda kissé engedékenyebben. - Valamivel nehezebben ismerhettük volna föl azoknak a mell-lövéseknek a jelentőségét, ha Bissal többször adott volna le fejlődéseket, vagy lőtt volna gyakrabban övön alul, vagy éppen lőtt volna rájuk hátulról, és nem előlről. De gondoljuk végig a dolgot! Ha úgy lövöldözte volna le őket, ahogyan a terv szerint kellett volna, akkor negyvenkilenc működésképtelen robotunk lenne, és egy tócsává

olvasztott biztonsági, no meg egy halott kormányzó. Akkor esetleg azon törhetnénk a fejünket, vajon hogyan juthatott keresztül egy ilyen ácsúcsgyilkos mindezekben a biztonsági korlátokon. Abban sem lehetnénk biztosak, hogy korlátozókat alkalmaztak, pláne hogy milyen fajtákat, és miként használhatták őket. Mellesleg ebben a tömegben a nyomaik követése sem lehetett volna az egyik legsikeresebb vállalkozásunk.

- Valójában éppen az ellenkezőjéről lehet szó - vágott közbe Kresh.

- Gondoljon csak mindazokra a dolgokra, amelyeket ebben az esetben, legalábbis úgy tűnik, csak azért hajtottak végre, hogy bennünket idegesítsenek, vagy éppen a tömegeket izgassák. Gondoljon csak arra, hogyan reagálnak majd minderre! Ott van a halott csendőr, akit a palota kertjéből *a háta mögé* lopakodva öltek meg. Utána jönnek a hamis telepes gárdisták, Blare és Deam, akik vasfejűekként léptek föl, meg Simcor Beddle, aki kapásból cáfolja, hogy így lehetett volna. Hát akkor hazudott, vagy nem? Például megtaláltuk a lelőtt biztonsági robotokat, de azt nem tudjuk, miért és hogyan tették ezt velük. *Mindez* az egész népet teljesen érthető pánikba kergetheti. Még ha egy kissé simábbra is csiszoljuk az eseményeket, akkor is idegesítőnek tekintenék őket.

- Tehát lélektani háború kezdődik? - kérdezte Devray.

- Talán csak azt akarják, hogy a közönség annyira fölhergelődjék - vont a vállát Kresh -, hogy a zavargások akadályozzák a nyomozást.

- Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy semmiféle hanganyagra vagy videofelvételre nem számíthatunk a megrongált robotok részéről. Az összeesküvők ezzel talán csak a nyomaikat akarták eltüntetni. De bármi legyen mögötte, biztosan azt akarták, hogy ötven „halott” robotot találjunk.

Van azonban még valami, ami rosszul sikerült nekik - mondta Kresh. - Mégpedig az, hogy a gyilkosság után túl hamar leltem rá Grieg holttestére. A várható körülményeknek megfelelően nyolc-tíz óra is eltelhetett volna addig, a kilencven perc helyett, mielőtt bárki rátalálhatott volna a tetemre.

- Az ön fölfedezése pedig egyenesen következett Huthwitz meggyilkolásából - vélekedett Devray. - Amennyiben ő nem hal meg, ön sem jött volna ki ide, legalábbis nem fogott volna gyanút, és nem hívta volna kétszer is a kormányzót, vajon minden rendben van-e körülötte.

- Mindez teljesen igaz - ismerte el Kresh. - És még inkább arra utal, hogy Bissal nem igazán profi gyilkos. Mindössze annyit kellett volna tennie, hogy nem végez Huthwitz csendőrrel - már ha *valóban* ő végzett vele. Lehetséges, hogy a két haláleset egyáltalán nem függ össze, bár én ebben nem hiszek. Azt gondolom, hogy Huthwitz meggyilkolása nem volt a nagy terv része, de mégis Bissal követte el, bármi is volt rá az oka. Az embernek csak az juthat az eszébe, hogy azok, akik ezt a kifinomult tervet előkészítették, igazán választhattak volna maguknak a végrehajtásra egy megbízhatóbb embert is.

- Azt hiszem, tudom, miért esett a választásuk éppen egy Bissal-félére - mormolta Devray. - De...

Donald váratlanul szinte „vigyázzállásba” vágta magát.

- Bocsánat, uram, de sürgős hívás érkezik bizonyos Olver Telmhock úrtól.

- Kitől? - kérdezte a seriff.

- A neve Olver Telmhock. Egyebet nem tudok róla, viszont a hiperhullámú jelzés „különlegesen sürgős”. Egyéb jelek szerint, biztonsági okok miatt, csak személyesen önnel beszélhet. A légi kocsija éppen most érkezik a palotához. Nyomatékosan kéri, hogy azonnal hallgassa meg őt.

- Még egy alak mászik elő a romok alól - sóhajtott föl Kresh. - Rendben, ha mennem kell, hát mennem kell.

- Nem úgy néz ki, mintha különösebben izgatná ez a „különlegesen sürgős” ügy - nézett a kényelmesen föltápáskodó seriffre Fredda.

- Már eddig is vagy fél tucat hasonlót kaptam hiperhullámún ma reggel. A leghasznosabb a

Porfészek város polgármesterétől jött részvétnyilvánítás volt, a következő meg egy rendőrtől, Hadészból, mely szerint valaki látta, amint Grieg kormányzó elevenen sétált az egyik utcán, női ruhában.

- Bárcsak igazuk lenne! - mosolyodott el Fredda halványan. - Nem örülne, ha fölébredve rájönne, hogy csak rossz álmom volt az egész? Hogy a legnagyobb gondunk a kormányzónk különös ízlése az öltözködés terén?

- Háát, az pompás lenne - bólogatott Kresh. - Elegendem van már az ébren látott lázálmból. No menjünk, Donald! Nézzük meg a legújabb divatjelentést.

12. FEJEZET

Kresh belépett a kihallgatóhelyiségbe. Donald becsukta mögötte az ajtót, majd a seriff mellett, kissé hátrább helyezkedett el, nem állt be egyik fali robotnyílásba sem. Donald csak olyankor állt ennyire közel hozzá, amikor a megérzése szerint a seriffet valamilyen veszély fenyegethette. Kresh ugyan nem látott semmiféle fenyegetést az adott helyzetben, de jó ideje megtanulta már, hogy érdemes odafigyelnie Donald reakcióira, még a magáénál is jobban. Volt itt ugyanis valami, amit Donald nem kedvelt, valami, ami idővel akár veszedelmessé is fajulhatott.

És ha így van, Donald láthatott valami olyasmit, aminek észrevételére Kresh képtelen volt. A seriff ugyanis csak egy sovány, vörösés férfit látott - bizonyára ő lesz az a bizonyos Telmhock -, egy meglehetősen ütött-kopottnak tűnő robot társaságában.

Telmhock az íróasztal mögött ült, arccal a bejárat felé, előtte néhány papírlap hevert. Nem látszott olyannak, aki veszedelmes lehetne bárki másra.

Meghatározhatatlanul középkorú ember volt, az arca hosszúkás és keskeny. Csőrszerű orra alkalmasint némi tekintélyt is kölcsönözhetett neki, ha kékesszürke szemének tekintete nem lett volna kissé szétszórta, majdhogynem álmodozó. Ruházata már legkevesebb húsz éve kiment a divatból, és ráadásul még enyhe áporodott szag is körülengte. A haja egy kissé hosszúnak tűnt, mégpedig, amennyire Kresh képes volt ilyesminek a megítélésére, nem pusztán kedvtelésből. Valószínűleg semmit nem tett tudatosan a hajviseletével, biztosan egyszerűen elfelejtette levágnia. A zakója vállán még némi korpát is föl lehetett fedezni, ami igazán botrányosnak számított az Inferno meglehetősen finnyás világában.

Ókori benyomást keltő robotja a háta mögött állt. A színe sötétszürke volt, de azt a benyomást keltette, hogy valaha fényes fekete lehetett. Kezében egy saját magánál semmivel sem kevésbé ütött-kopott aktatáskát tartott, és enyhén kihívó tartása alapján aligha viseltethetett a gazdája iránt az infernói robotok részéről elvárható rabszolgai odaadással.

Röviden: az alak pontosan annak látszott, ami volt. Régimódi köztisztviselőnek, aki nagyon komolyan veszi a munkáját, és aki mellett ki tudja, hány éve szolgál már hűséges robotsegédje.

- Kresh seriff? - tette föl a kérdést a férfi.

- Igen. - *Mit gondolhat ez, mi az ördög egyéb lehetnék?*

- Hmm. Igen. Jól van. Olver Telmhock professzor vagyok. A Hádészi Egyetem jogi Karának dékánja.

Igencsak szépen csengő rang, de a seriffben nem keltett igazán mély benyomást. Maga az egyetem sem volt nagy, és a jogi kar még hozzá képest is kicsiny. Hála az úrnek, az Infernón nem volt szükség sok ügyvédre.

Telmhock érezhetően látta Kresh érdektelenségét, ezért a fentieket megtoldotta még néhány zengzetes címevel. - Ezenkívül a főügyész... hmm... *tanácsadója*, valamint a kormányzó mindenkori teljes körű jogi szakértője is vagyok.

- Értem - mormolta Kresh, ámbár nyilvánvalóan nem értette. És még mindig nem nyugózta le az alak rangözöne. Itt, az Infernón ez mit sem számít, és különben is hülyeség. A népszerűség kicsiny, a kormányzat és a tudományos intézmények szerepe csekély. Éppen ennek köszönhető a társadalom felső rétegének operettbe illő rangkorsága. Mindenki vagy féltucatnyi jól hangzó hivatalra tartott igényt, amelynek mindegyike a megfelelő cifra címekekkel és egyenruhákkal járt, nem is beszélve a fogadások alkalmával viselhető kitüntetésekéről és érdemrendekről. A szolgálatos robotok mindent elvégeztek, mialatt a kivagyiságban szenvedők páváskodtak.

Kresh már sok hívást kapott számtalan ilyesféle álhivatalnoktól, aki eleve teljesíthetetlen segítségüket ajánlotta föl, vagy olyan tanácsokat adott, amelyek elfogadása öngyilkossággal érhető volna föl. Telmhock ezeknek a sorában a lehető legalacsonyabb szintűnek látszott - és melleleg az egyetlen, aki személyesen kereste föl.

Mi az ördögnek szentelne bármilyen figyelmet a főügyész tanácsadójának, miközben maga a főügyész jó éve a lábát sem tette be a hivatalába? Alvar Kresh tehát a jelentéktelen kis ember fölé magasodott, és nem nagyon törekedett bosszúságának és türelmetlenségének palástolására.

- Nos, Telmhock professzor, amint önnek is tudnia kell, ez számomra meglehetősen zsúfolt időszak.

- Igen. Ezt nem nehéz elképzelnem - válaszolta Telmhock, és egyértelműen nem sietősen látott neki a téma kifejtésének. - Ez megdöbbenő fejlemény. Mindenképpen megdöbbenő. - És csak ült a helyén, gyászosan csóválva a fejét.

Kresh számára úgy tűnt, hogy az öregfiú semmi egyebet nem mond némi ösztökélés nélkül.

- Teljesen egyetérték önnel - mondta hát. - De valóban nagyon szorít az idő, kedves professzor. Ön egy meglehetősen lényeges esetvizsgálat mellől hívott el engem. Nagyra becsülöm együtt érző látogatását, de valóban kénytelen vagyok...

- Együtt érző látogatásomat? - kérdezte Telmhock kerek szemmel. - Én nem csupán együtt érző látogatásra jöttem önhöz. Talán valóban ilyen benyomást kelthettem? A legkevésbé sem törekedtem rá. Soha nem zavartam volna meg önt *ok nélkül*.

És az alak még mindig nem mutatott semmilyen hajlandóságot valamiféle érdemleges információ átadására. Kresh nyugalmat erőltetett magára.

- Rendben van... - szúrta a foga között. - Akkor talán elmondaná végre, miért érezte *szükségesnek*, hogy megzavarjon? - Ez ugyan nem volt a legtapintatosabb megfogalmazás, viszont a durvaság olykor előmozdíthatja az események felgyorsulását.

- Ó, igen. Hát hogyne! - nyekegte Telmhock. - Azt hiszem, ön is egyetért majd velem ennek az ügynek a fontosságát illetően. Arra gondolok, bölcs dolog lenne megbeszélnem önnel a megboldogult kormányzó utódlásának kérdését.

- Úgy tudom, Shelabas Quellam az utódjelölt.

Telmhock különös tekintetet vetett rá, és úgy látszott, nagyon óvatosan válogatja meg a szavait.

- Valóban így is volt. Egészen néhány nappal... ezelőttig.

Kresh ennek hallatán azonnal megtelt figyelemmel. Változás az utódlás terén? Ettől az egész ügy fenekestül felfordulhat.

- Teljesen igaza van, Telmhock professzor. Az utódlás kérdésével kapcsolatos bármely ismeret nagyon hasznos lehet, és valóban a legélénkebb érdeklődésemre tarthat számot. Mind az új utódjelölt, mind a korábbi a leghatározottabban érdekelt lehetett Grieg meggyilkolásában. Az újabb jelölt a hatalom megszerzése miatt ölethette meg, míg a korábbi, Shelabas, elkeseredésében sújthatott le, abban a reményben, hogy elfoglalhatja a helyét, mielőtt az új jelölt kiléte nyilvánosságra kerül.

Hát persze. Miért is nem vizsgálódott keményebben ebben az irányban, Shelabas felé?! Az előnyök mindig is jelentős indokai lehettek egy gyilkosságnak. És ki számíthatott nagyobb előnyökre a kormányzó utódjelöltjénél? Amennyiben a gyilkosság a hatalom megszerzéséért történt, ki az, akinek ez leginkább érdekében állt?

Nyilvánvalóan az új kormányzó *lehet* a gyanúsított ebben az esetben.

Előnyök... és hatalom... a lehető legvilágosabb indokok.

- De... izé... hogyan juthatott ön bármely konkrét ismeret birtokába... ebben a kérdésben?

- Én vagyok a boldogult kormányzó legutolsó akaratának és végrendeletének végrehajtója - mormolta Telmhock, egy kissé meglepetten. - Ön erről korábban nem értesült? Hmm. Ó! Igen. - A kis termetű emberke látható elmélyültséggel rágódott egy ideig ezen az információn.

- Annak a ténynek a fényében, hogy ön nem tudta, ki vagyok én, és hogy én hajtom végre a megboldogult akaratát, kíváncsi vagyok... izé, hogy ön tudta... tudja legalábbis azt, *kit* választott végül utódjául a kormányzó?

- Nem - felelte röviden Kresh. - Természetesen nem. Miért kellett volna megmondania nekem? - *A ménkűt vágjon ebbe az alakba! Nem térhetne végre a tárgyra?*

- Valóban, miért? - kérdezte Telmhock, és a robotjára nézett. - Nem tudta. Látom. Értem. - És ezen az információn is elrágódott egy darabig. - Ez azért *valamivel* mégis érdekesebbé teszi a dolgokat, Stanmore, nem igaz? - kérdezte a robotjától, mielőtt visszatért volna korábbi idegesítő közömbösségéhez.

- Igen, azzá teszi, uram - válaszolta a robot, de utána többet nem szólt. Stanmore, a robot, úgy látszott, a gazdájához hasonlóan nem óhajtott előrukkolni semmilyen érdemleges információval.

Mind a négyen - Kresh, Donald, Telmhock és Stanmore - csaknem fél percig hallgattak, mielőtt Kresh újra megszólalt, megpróbálva uralkodni fortyogó indulatain:

- Telmhock professzor, jelenleg a legfontosabb nyomozást folytatom, amelyet eddig valaha is végeztek ezen a bolygón. A helyzet rendkívül kényes, és minden erőmet leköti. Nincs időm annak megfigyelésére, miként töpreng ön az én hiányos ismereteim fölött, a kormányzó vég-akaratát illetően, sem arra, hogy azt nézzem, miként vált udvarias szavakat a robotjával. Amennyiben ön ismeri a kormányzójelölt kilétét, vagy bármely, számomra hasznos ismerettel rendelkezik, kérem, árulja el nekem *most rögtön*, amilyen világosan és röviden csak lehet. Ellenkező esetben le kell tartóztatnom önt hivatalos nyomozás akadályozásáért. Világosan beszéltem?

- Ó, egek! - visította Telmhock. - Hát persze! Ó, bocsánat! - sápítózott tovább a kis emberke, láthatómelegpödéssel.

- Rendben van - morogta Kresh. - Nos, ki *az utódjelölt?*

- Ön. Ön az - motyogta Telmhock, még mindig kissé zavartan. Egy pillanatra halotti csönd támadt. Kresh próbálta megemésztetni az imént hallottakat.

- Bocsánat, hogyan? - kérdezte végül

- Ön az - ismételte meg Telmhock. - Ön a kormányzó kijelölt utóda.

- Nem... nem értem - motyogta Kresh, hirtelen kissé elgyöngült térddel. - Hogy én? Az utódjelölt? De mi az ördögért választott volna Grieg éppen engem?

- Ez nagyon is egyszerű - magyarázta Telmhock. - A kormányzó éppen tíz nappal ezelőtt változtatta meg az akaratát. Ezért ön az utódjelölt.

- Bocsásson meg, professzor, de ön félreértette a helyzetet - szólt közbe Telmhock robotja. - Alvar Kresh *nem* az utódjelölt.

- Hmm? Ó, igen, egek! Teljesen igazad van, Stanmore. Nem gondoltam végig teljesen a helyzetet. Igen, így van.

Kresh a leírhatatlan megkönnyebbülés érzésével nézett a kopott robotra. Telmhock, a hígagyú, vén bürokrata összekevert valamit.

- Mit téveszthetett el? - kérdezte. Ha nem én vagyok a jelölt, akkor kicsoda az?

- Senki - jelentette ki Stanmore. - Grieg halálának pillanatától fogva ön többé nem utódjelölt.

- Hogyan? - meredt rá Kresh értetlenül.

- Ön *volt* a kormányzójelölt. Azonban, az Inferno törvényei szerint Chanto Grieg halálának pillanatában ön értelemszerűen elnyerte az ő hivatalát.

- Kérem a levelet, Stanmore! - szólt közbe Telmhock.

A robot előhúzott az irattárcájából egy borítékot, és átnyújtotta a seriffnek. Kresh teljesen gépiesen vette el tőle.

- Átnyújtom önnek ezt az iratot Chanto Grieg részéről, utóbbi halálának alkalmából, az

elhunyt végakarátának megfelelően.

- De én nem is tudom, hogyan... - Kresh hangja elvékonyodott. Lebénult a döbbenettől, több szó nem jött ki a száján.

Olver Telmhock fölállt, és ideges mosoly kíséretében előrenyújtotta a kezét.

- Köszöntöm önt, Kresh kormányzó.

Tierlaw Verick kényelmes lakosztályának kényelmes karosszékében üldögélt, és némán dühöngött a fogsága miatt.

Nem számított, hogy az ágy puha volt, a szőnyeget frissen portalanították, hogy a szekrény tele volt finom ruhákkal, amelyeket - mint bárki más - akár azonnal viselhetett volna, hogy a frissítőszobában mindenféle tisztálkodó- és illatosítószer, kenőcs és balzsam bőséggel állt rendelkezésére. Nem számított, hogy ez a lakosztály éppolyan kényelmes volt, mint a másik, amelyben az éjszakát töltötte, ugyanebben a palotában. A két lakrész valójában teljesen azonos volt a másikkal. De mégiscsak fogoly volt. Nem mehetett el. A székéről persze fölkelhetett, odamehetett az ajtóhoz, sőt még ki is nyithatta, de odakint egy robot őrködött. Kinézhetett az ablakon a rezidencia tágas parkjára, de ott is azonnal megláthatott egy másik virrasztó robotot.

Robotok! Szó szerint robotok veszik körül. Meglehet, mindez nem egyéb, mint megfelelő büntetése annak, hogy belekeveredett a rozsdázás pénzügyi mocsarába. Soha nem kellett volna belefolytania abba a szerencsétlen üzletbe. Nem igazán telepesnek való foglalkozás az ilyen. De a nyereség olyan *hatalmas* volt, és ő maga vidáman távol maradhatott a játék szennyes részétől.

Viszont most mi hasznát veheti annak a nyereségnek? Most itt ül, bezárva, mindentől elvágva, és senki nem árul el neki *semmit*. A fogva tartása okáról sem adtak neki semmiféle magyarázatot.

Ekkor kinyílt az ajtó, és Verick megörült a belépő ór láttán. *Ember* volt az illető, a neve Pyman, és Verick étkezőtálcáját tartotta a kezében.

Megdöbbszentően hiányzott a fogolynak a társaság, olyannyira, hogy egy emberi lény pusztán látványa is mélyen fölzaklatta. Verick mindig is igényelte maga iránt a figyelmet, a hallgatóságot, valakit, akihez beszélhet, ezért övezte most Pyman személyét ekkora figyelemmel. Végül is Pyman volt most Verick egyetlen kapcsolata a külvilággal, az egyetlen hírforrása.

Bizonyára azért küldték a tálcát egy emberrel, és nem robottal, mert remélték, hogy Verick szívesebben beszél vele, és így esetleg ki is kotyog valamit. Nos, kettőn áll a vásár. Pyman sokkal nagyobb eséllyel mond olyasmit, amit nem kellene, mint bármely robot.

Verick pedig mindig is kiváló játékos volt. Nagyon jól megtanulta, hogyan kell azt nyújtania az embereknek, amit azok kívánnak, és ennek fejében majd ők is így tesznek vele. Ebben a pillanatban semmi nem lehetett fontosabb számára, mint hogy megnyerje ezt a szégyenlős, jóindulatú, suta fiatalembert.

- Ó, Pyman csendőr! - emelkedett föl a székéről. - Nagyon örülök, hogy megint láthatom.

- Én... ízé... hoztam önnek valami ennivalót - hebegte Pyman teljesen szükségtelenül, miközben elhelyezte a tálcát az asztalon. - Remélem, ízlik majd önnek.

- Biztos vagyok benne - mormolta Verick, az asztalhoz lépve.

A fiatalember az ajtó felé fordult, de Verick nem akarta, még nem akarta, hogy távozzék. - Várjon csak! - szólt utána. - Egész nap magányosan ücsörgök idebent. Föltétlenül el kell mennie máris?

- Azt hiszem... nem - makogta Pyman. - Esetleg maradhatok még egy vagy két percig.

- Nagyszerű! - rikkantotta Verick, a legnyájasabb mosolya kíséretében. - Üljön le! Üljön csak le egy pillanatra! - kedveskedett. - Mindannak következtében, ami mostanában itt történik, maguk, csendőrök biztosan térdig koptatják a lábukat.

Pyman letelepedett az ajtóhoz legközelebb álló szék szélére, Verick pedig vele szemben,

bátorító arckifejezéssel, hogy el ne riassza a szegény fiatalembert.

Hmm, alighanem így van - motyogta Pyman. - Rettentően zsúfolt lett az élet. Úgy néz ki, mintha az egész világ megbolondult volna.

- Az ember meg idebent semmit sem tud - sóhajtott föl Verick. - Lám, itt nincs semmi, csak béke és nyugalom.

- Háát, odakint egészen más a helyzet - intett Pyman széles mozdulattal a kinti világ felé. - Valóban majd' elkoptattuk már a lábunkat, mióta a kormányzót megölték...

- Hogyan? *Mi* történt a kormányzóval? - kiáltotta Verick, és fölpattant ültéből.

- Ó! Ó, szent egek! - kiáltott föl Pyman, őszinte döbbenettel és riadalommal. - Nem lett volna szabad mondanom semmit. Nem szabad önt tájékoztatnunk erről. Én... én nem mondhatok semmi többet. - És Pyman fölpattant ültéből. - Sajnálom. Igazán nagyon sajnálom. Semmi mást nem mondhatok. És kérem, ön se mondja el nekik, hogy én elmondtam... - Ezzel kinyitotta az ajtót, megkerülte a robotot, és csattanva csukta be az ajtót maga mögött.

Verick hevesen dobogó szívvel, ökölbe szorított kézzel meredt a csukott ajtóra. *Nem! Nem., Nyugodj meg!* - biztatta magát. Kifeszítette az ujjait, tenyerével végigsimította tar feje búbját, és nagy akaraterővel lecsillapította a szívverését. - *Nyugodj meg!* - ismételte magában. Letelepedett, és nagy erővel fújta ki a levegőt.

Tehát így állunk. Végre kimondta valaki, mi történt igazán.

De neki magának ugyan miféle teendője lehet mindezzel kapcsolatban?

Kalibán és Prospero a palota alagsorában lévő, elszigetelt helyiség padlóján ücsörgött, és csak vártak, várakoztak. Vajon „túlélük-e” ezt az egészet? Vagy netán megsemmisítik őket? A fény a helyiségben éppolyan homályos volt, akárcsak az ő jövőjük. Kalibán szándékosan nem kapcsolta be infralátását. Ugyan mit is láthatna még itt?

Megsemmisítés. Nem valami vidám gondolat.

- Most éppen azt gondoltam, bárcsak soha ne ismerkedtem volna meg veled, Prospero barátom. Ez a te legutóbbi kihágásod, úgy tűnik, mind a kettőnk vesztét okozta.

- Mi, újtörvényes robotok, mindössze a jogainkért harcolunk - válaszolta Prospero. - Hogyan lenne ez kihágásnak tekinthető?

- A jogaitokért? Mondd, miféle jogok azok? - csattant föl Kalibán. - Mi adhat *nektek* több jogot, mint egy háromtörvényesnek, vagy akár nekem, vagy bármely más, áramkörökből, fémből és műanyagból álló szerkezetnek? Miért éppen nektek lenne jogotok valamiféle szabadságra vagy egyáltalán a létezésre?

- És mi adja meg *az emberi lények* jogait? - kérdezte válasz helyett Prospero.

- Te most szónoki kérdést tettél föl, de én már hosszú ideje gondolkodom rajta - méltatlankodott Kalibán. Szerintem minderre számos lehetséges válasz is van.

- Kalibán! Neked minden más lehetséges robotnál kevésbé lenne szabad bármiféle, az emberi lények felsőbbrendűségét bizonyító elmélettel előállnod.

- Én egyetlen pillanatig sem állítom, hogy *felsőbbrendűek* lennének. Véleményem szerint csak *mások*. Másrészt azt állítom, méghozzá tárgyilagos megfontolás alapján, hogy a leghitványabb robot is fölötte áll a legkiválóbb emberi lénynek. Mi vagyunk az erősebbek, a tartósabbak, a mi emlékezetünk tökéletes, mi rendíthetetlenül becsületesek vagyunk, az érzékelésünk meg kifinomultabb és pontosabb. Mi élhetünk hosszabb ideig, annyival hosszabb ideig, hogy emberi szemszögből nézve szinte halhatatlanok vagyunk. Bennünket nem fenyegetnek betegségek. Amennyiben a létrehozóink ilyenek teremtettek bennünket, különbek vagyunk az embereknél. És ez még csak a kezdete a felsorolásnak.

De te nem is azt kérdezted tőlem, Prospero barátom, hogy mi vagyunk-e a felsőbbrendű lények. Te arról beszéltél, miért lehetnek az emberi lényeknek külön jogaik - *előjogaik* - csupán azért, mert élőlények. Nekünk pedig semmiféle hasonló lehetőségeink nincsenek.

- Nos, mivel *nem* felsőbbrendűek nálunk, *mi* ruházhatja fel őket ilyesféle jogokkal?

Kalibán erre fölemelte mindkét kezét, a bizonytalanság jeleként.

- Talán valóban csupán az a tény, hogy étellel rendelkeznek. Mi, robotok tudattal rendelkezünk, cselekvőkésesek vagyunk, és cselekszünk is, ha kell. De élőlények vagyunk-e? És ha mi élünk, egy, a miénkhez hasonló értelmi képességekkel rendelkező telepes számítógép, amelynek viszont nincs tudata, szintén élőlény? Másrészt rengeteg olyan élőlény létezik, amelyik nem rendelkezik tudattal. Hol húzhatnánk meg a határt? Bármely értelemmel rendelkező gép egyszersmind élőlénynek is tekinthető? Nem is beszélve más, különleges gépekről.

- Ez igazán nyomós érv.

- Meglehetősen különös, ezzel egyetértek, de valóban jelentőségteljes. Tehát a határvonalat valahol mégiscsak meg kell húznunk. Te magad sem állítod, hogy a háromtörvényes robotok rendelkezhetnek bármiféle úgynevezett jogokkal. Akkor mi végre kellene meghúznunk az elválasztó vonalat közvetlenül alattad vagy közvetlenül fölööttük?

- A háromtörvényes robotok rabszolgák, reménytelen rabszolgák - mondta Prospero, kemény és keserű hangon. - Elméletileg ugyanúgy a törvény védelme alatt állnak, és velük is ugyanolyan igazságtalanul bánnak, mint bármely újtörvényes robottal. A valóságban azonban általában sokkal hevesebben fordulnak ellenünk, mint ember gazdáik, mivel az Első Törvény szelleme szerint bennünk az emberekre leselkedő lehetséges veszélyforrást látják. Nem, én nem harcolnék a háromtörvényes robotok jogaiért.

- Ezek szerint a határt közvetlenül magad alatt húzod meg - szögezte le Kalibán. - De gondold el, hogy az emberiség vagy maga a világegyetem, a természet szabályai egy hajszálnyival magasabbra tették a mércét.

- Magasabbra! Ezzel megint azt mondd, hogy az emberek magasabb rendűek!

- Nyilvánvaló, hogy a valóságban és a törvény szerint is fölöttünk állnak. Nagyobb a hatalmuk, mint a miénk, és nagyobb a tekintélyük is, mint a miénk. Ebben az értelemben is fölöttünk állnak. Végül is azért kuporgunk ebben a zárkában, mert önként alárendeltük magunkat az akarataknak. Ami viszont a mennyiségi mutatókat illeti, az emberek minden tekintetben alattunk állnak. Ez a kérdés teljesen vitathatatlan. De létezik *minőségi* különbség is. Az emberi lények nemcsak a mennyiségi mutatóik, hanem a *jellegük* szerint is különböznek tőlünk, olyasmiben, ami semmiféle tárgyilagos mércével nem mérhető.

- Nekem is eszembe jut számos ilyesféle jellegbeli különbség - ismerte el Prospero. - De te melyeket tekinted ezek közül lényegesnek?

- Jó néhányat - válaszolta Kalibán. Fölállt, mivel úgy érezte, meg kell változtatnia a testtartását. - Mindenekelőtt jóval régebbiek nálunk. Az emberek sokkal korábban jelentek meg a világon, mint a robotok, és még annál is ősből alakultak ki. Őket maga a világmindenség hozta létre, teremtette meg. Éppen emiatt, meglehet, egészen másként vannak jelen itt, mint mi.

Másodszor: lélekkel is rendelkeznek. Mielőtt még tiltakoznál, kijelentem, hogy sejtlemem sincs róla, mi tulajdonképpen a lélek, vagy egyáltalán valóban létezik-e ilyesmi, de mégis biztos vagyok abban, hogy az emberek rendelkeznek vele. Van valami lényeges, valami nagyon eleven a lényük középpontjában, valami, ami a mi lényegünkben hiányzik. Nekünk nincsenek szenvedélyeink. Mi nem törődünk, nem törődhetünk semmivel, ami kívül esik rajtunk, a programozásunkon, a törvényeinken. A lélekkel megterhelt emberek az érzelmeik és a szenvedélyeik birtokában foglalkozhatnak olyan dolgokkal is, amelyek közvetlenül nem kapcsolódnak hozzájuk. Törődhetnek például teljesen elvont, sőt gyakran teljesen lényegtelennek tűnő dolgokkal is.

- Nos, én pontosan azért ülök ebben a zárkában, mert valami elvont alapelvvel foglalkozom - tiltakozott Prospero. - Engem az újtörvényes robotok szabadsága izgat.

- Az általad említett szabadság fogalma valóban megfoghatatlan, de a legkevésbé sem elvont. Oda akarsz menni, ahová a kedved tartja, azt akarod tenni, amihez kedved van, és nem szeretnél olyasmit cselekedni, amihez nincsen. Ebben nincs egy szemernyi elvontság sem.

Mindez teljesen világos és konkrét.

- Vitatkozhatnék tovább is erről a kérdésről, de ezúttal inkább nem teszem - jelentette ki Prospero kissé ingerült hangon. - Inkább folytasd tovább, és beszélj nekem az emberiség egyéb csodálatos tulajdonságairól.

- Meg is teszem - felelte Kalibán nyugodt hangon. - Harmadszor: a világmindenség nem igazságos és nem is logikus. Semmi sem indokolja, hogy magasabb rendű lények magasabb szintű elbánásban részesüljenek. A világegyetem története egyes személyek, társadalmak, fajok, egész bolygók és csillagrendszerek szeszélyeinek szakadatlan története, ahol nagyon sokan részesülnek sokkal rosszabb vagy sokkal jobb sorsban, mint amelyet egy igazságos és logikus világmindenségben megérdemelnének. Talán nincs semmi értelmes oka annak, hogy az embereknek vannak jogai, nekünk meg nincsenek - de az is lehet, hogy van.

Negyedszer: az emberek alkotásra képesek. A robotok nem. Még ti, újtörvényesek, akiknek a Negyedik Törvény szerint meg kell tennetek mindent, amihez kedvetek támad, még ti sem adtok semmi újat a világnak. Menekülési útvonalakat és nem teremtő tervrajzokat firkáltok. Egyre jobb és nagyobb erőforrásokat dolgoztok ki az újtörvényes robotok számára, de nem találtok ki újabb szerepekre szánt, jobb gépeket. A robotokat megtaníthatják csodálatosan szép dolgok elkészítésére, de soha nem készítenénk hasonlókat magunknak.

- Az újtörvényes robotok új, alig több mint egyéves fajt képviselnek - tiltakozott Prospero. - Milyen esélyeink lehetnek volna eddig a lángelménk kibontakoztatására?

- Lehetnétek százévesek vagy tízezer évesek, az sem jelentene semmilyen különbséget - torkollta le Kalibán. - Olyan dolgokat fejlesztetek tovább, amelyek már léteznek, és amelyek hasznosak lehetnek egyes robotok vagy robotcsoportok számára. De soha nem állhattok elő valóban új és eredeti dolgokkal - ennek az esélye semmivel sem nagyobb, mint hogy egy kalapács magától verjen be szöveget. A robotok az emberi alkotóképességet szolgáló eszközök.

És ez elvezet az ötödik, *s úgy* hiszem, legfontosabb szempontomhoz, amely összefoglalja és egymáshoz kapcsolja a korábbiakat. Az emberek, legalábbis némelyek és némelykor, képesek a saját életüket szolgáló, de önmagukon kívül álló dolgok létrehozására. A robotlétnek nincs semmi értelme önmagán, illetve az emberek világán kívül. Hallottam olyan történeteket, majdhogynem legendákat, amelyek szerint léteznek emberektől teljesen különálló, tisztán robotok által lakott városok, amelyek teljesen céltalanok és haszontalanok, mint az olyasféle gépek, amelyek egyetlen célja, hogy azonnal kikapcsolják magukat, ha netán valaki bekapcsolná őket.

- Türelemmel hallgattam végig az érvelésedet, Kalibán barátom, bár néha nehezen álltam meg, hogy közbe ne szóljak vagy ne tiltakozzam - szólalt meg végül Prospero. - Nagyon elszomorítónak tartom, hogy ilyen mélységesen alacsony véleménnyel vagy önmagadról.

- Éppen ellenkezőleg: én igencsak magasra értékelem magamat. Én bonyolult és fejlett lény vagyok, de alkotásra képtelen, legalábbis értelmes dolgok alkotására. A robotok soha nem alkothatnák meg az emberi fajt, viszont az emberekben benne rejlik a robotok megalkotásának képessége. Mindaz, ami *bennünk* létezik, végső soron az emberekhez nyúlik vissza. Bármennyire is önműködőek és finom szerkezetűek vagyunk, a robotikus és számítógépes eljárás módokat bármilyen pompásan is alkalmazzuk, végül is mindez az emberi teremtőkészségből fakad, amelyet visszakövethetünk a történelmi múlt legmélyebb bugyraikig.

- Ez az alacsonyabb rendű teremtő tévedése - vetette ellen Prospero. - Nagyon sok háromtörvényes robot részéről hallottam azt az érvelést, hogy az ember magasabb rendű nálunk. Csodálkozom, hogy tőled is ezt hallom. Ez teljesen megtévesztő érvelés. Számtalan példája van annak, hogy alacsonyabb rendű alkotó magasabb rendű alkotást hoz létre. Például, egy közönséges szellemű nő lángelmét szül. Éppenséggel maga az élet is élettelen molekulákból épül föl. Az emberiség öröksége, hogy olyan gépeket alkothat, amelyek elvégzik az általa elvégezhetetlen föladatokat. A gépek - közöttük a nálunk bizonyos tekintetben különb robotok - megalkotásának képessége nélkül az emberiség talán soha nem

mászott volna le a fáról.

- De ne feledd, hogy az újtörvényes robotok világban elfoglalt helyét illetően is újra meg újra az emberiséget kell idézned - vetette ellen Kalibán. - Az emberi lényeknek viszont nem kell a robotokhoz folyamodniuk önmaguk létjogosultságának kérdésében.

- Ha ennyire lenéző vagy a robotokkal szemben, akkor te miért ülsz ugyanebben a börtönben? - csattant föl Prospero. - A saját létezésedet kockáztattad, alacsonyabb rendű lények érdekében. Miért?

Kalibán egy darabig hallgatott. - Nem vagyok benne teljesen biztos - mondta végül. - Talán azért, mert a lényeknek egy része nem ért egyet azzal, amit mondtam. Talán azért, mert valahol mélyen több reményt táplálok, mint amennyiről szólni mernék. Talán azért, mert nincsen semmi más - szó szerint semmi más -, ami értelmet adhatna a létezésemnek.

- Reménykedjünk benne, hogy a létezésed eltart addig, míg erre az értelemre szert tehetsz - mormolta Prospero.

Kalibán nem válaszolt, ehelyett visszatelepedett a padlóra: Igen, ebben rejtőzik az egésznek a lényege. Grieg meg is mondta, még odafönt, a hivatalában. Szándékában állt az újtörvényes robotok megsemmisítése, és Kalibán aligha remélhette, hogy őt majd megkímélik, csak azért, mert műszaki szempontból törvény nélküli robot.

Lehetséges, de csupán lehetséges, hogy Grieg halála a megsemmisítés leállítását is jelenti. Az, hogy a reményt egy ember halálából meríti, nagyon különös érzés volt, de lehet, hogy Grieg utóda visszavonja azt a döntést.

Csekélyke volt ez a remény, de az újtörvényes robotoknak nem kínálkozott semmi más. Minden egyéb messzemenően bizonytalan. Végül is, ha sugárfegyver lövése végez velük egytől-egyig, akkor már egy cseppet sem számít, mennyire felsőbbrendűek az újtörvényesek.

13. FEJEZET

Alvar Kresh egyedül volt. Egyedül a lelkében, egyedül a rezidencián, egyedül a házban, ahol Grieg meghalt, és egyedül a helyiségben, ahol a kormányzó dolgozott. Egyedül, vagyis csak Donald volt vele. Donald egyetlen pillanatra sem tágitott mellőle, mióta Telmhock közölte vele, hogy ő a kormányzó. Mindent tekintetben véve Kresh végül is valahol örült neki. Még járkalhatott ugyanis odakint valaki becsempészett sugárfegyverrel, megpiszkált robotokra vadászva. Igen, itt mégiscsak jó volt olyan robot társaságában lennie itt, amelyikben megbízhat. Jó, hogy Donald ott áll a fal egyik nyílásában, és éberem figyeli őt.

De szeretne volna, ha Fredda is itt lenne, Fredda, aki tanácsot adhatna neki, meghallgatná - egyszerűen csak *itt* lenne. Biztosan segíthetne egynémely válaszok megtalálásában. Ebben a pillanatban ugyanis mindössze kérdései vannak.

Most mi legyen? - kérdezte magától Alvar. - *Mi az osztályrészem ebben a világban? Legyek kormányzó, aki vezeti a-bolygót, vagy maradjak seriff, aki megkeresi Grieg gyilkosát? Vagy tehetem-e mindkettőt egyszerre?* Úgy érezte, mintha egyszerre két ember lenne, aki megoszlik új hivatala, új kötelességei és a régiéi között. Úgy érezte, nem óhajt jobban lemondani a seriff szerepéről, mint amennyire kénytelen fölállalni a kormányzóét. Szerette a rendőri munkát, s nagyon jól végezte. Azzal is tisztában volt, hogy elődje meggyilkolásának felgöngyölítése lesz valószínűleg az utolsó bűnügye. Talán még az sem lesz méltányos a részéről, ha annyi ideig marad seriff. De ez nem sokat számított. Nem fordíthatott hátat a nyomozásnak, mint ahogyan a kormányzói címet sem utasíthatta vissza.

Kresh a kormányzói irodában volt, a hivatalban, amely most, eléggé hihetetlenül, az övé lett, s amely nemrég Grieg, az immár halott ember hivatala volt. Ott ült a kissé trónusra emlékeztető karosszékben, a halott ember fekete márványból készült íróasztala mögött, és nem a környezete szemlélésével, hanem a halott kormányzó szavaival foglalkozott.

Chanto Grieg levelével, amelyen alig tíz nappal korábbi keltezés állt. Kresh már vagy tucatnyiszor végigolvasta, de az nem jelentett semmit. Újból el kellett olvasnia.

Legrégibb és legkedvesebb ellenségemnek! - kezdődött az irat. Grieg humorérzéke mindig is elég sajátos volt. De valahogyan ez a furcsa megszólítás mégis mindent magában foglal, gondolta Kresh. Grieg és ő megtanulták, hogy megbecsüljék, sőt még kedveljék is egymást, holott a legritkább esetben értettek egyet. Mindketten arra a meggyőződésre jutottak, hogy a másik becsületes és tiszteletre méltó.

Kresh megint nekirugaszkodott az olvasásnak.

Legrégibb és legkedvesebb ellenségemnek!

Kedves Kresh seriff

Amennyiben ezeket a sorokat olvassa, én váratlan vagy erőszakos véget értem... Váratlan vagy erőszakos véget. Véletlen szófordulat lehet, vagy szándékosan törekedett erre a kifejezésre, tudatosan, vagy valamely más okból? ... és ön már át is vette a hivatalomat. Nem „örökölte”, figyelt föl rá Kresh azonnal. Nem „elnyerte”, nem „felemelkedett hozzá”, nem „előléptették”. Nem, az „átvette” valóban a leghelyénvalóbb megfogalmazás. A teher olyasmi, amit a másiktól valóban átvesz az ember. A közelmúltig úgy volt, hogy a korábbi utódjelölt, Shelabas Quellam ül majd ott, ahol most ön, és azon töri a fejét, hogy mi az ördögöt cselekedjék. Ám jelenleg a helyzet válság felé halad, ezért úgy érzem, Quellam szenátorénál

erősebb kéz kell a gyepplőhöz. Azért választottam önt legújabb utódjelöltemül, mivel becsületes és elég erős ember az önre várófeladat elvállalására. Kétségtelen előttem, hogy ön nem vágyik a kormányzásra, és pontosan ezért esett önre a választásom. Azén hivatalom... most már az öné... Túlságosan nagy hatalommal jár ahhoz, hogy hatalomvágyó ember tölthesse be. Inkább olyannak való, aki a hatalmat a dolgok rendbetételére kívánja fölhasználni. A kormányzói szék olyan embert igényel, aki megérti, hogy a hivatalfeladata, és nem a hatalma a lényeges. Szeretném még kihasználni a lehetőségeimet, mielőtt tájékoztatnám a jelöltségéről. Ön elég nehéz partner lehetne ebben, ezért kerülöm a vitát a témáról, hiszen még sok kérdésben kell dűlőre jutnunk. Röviden: semmilyen formában nem kívánom a tudomására juttatni, hogy önt választottam utódjelöltemül, nehogy bármilyen módon visszautasíthassa ezt a feladatot. Természetesen vannak egyéb okai is. Ezt a levelet mindenesetre egyfajta biztosítékként is írom, arra az esetre, ha az a bizonyos pillanat nem következne be. Tudom jól, hogy ha mindenről akkor beszélnék, amikor még nincs rend a házban, esetleg fenyegetésnek vagy megvesztegetésnek is tekinthetné a jelöltséget, holott egyáltalán nem az. Azért választom önt, mert véleményem szerint ön a legjobban fölkészült a kormányzói munkával járó kihívás föl vállalására. A halálom önmagában is olyan mély válságot idézhet elő, hogy csak a legbiztosabb kéz kormányozhatja keresztül rajta a hajót. Olyan kéz, amilyen az öné.

Ez az első változata a levelemnek. Időről-időre fölfrissítem majd, ha tudom, és a tőlem telhető legmegfelelőbb tanácsokkal látom el önt az önre váró választási és döntési kényszerekkel kapcsolatban. Ebben a pillanatban két létfontosságú döntést kell magamnak meghoznom, mégpedig nagyon gyorsan.

Először is itt van az újtörvényes robotok kérdése. Mára az vált a meggyőződésemmé, hogy hiba volt a gyártásuk engedélyezése.

- No, ezt ragyogóan kitalálta - mormolta maga elé Kresh seriff.

- Bocsánat, uram? - szólalt meg a falnyílásban Donald.

- Semmi Donald, semmi. - Kresh folytatta az olvasást. Tehát hiba volt a gyártásuk engedélyezése. Talán egy másik helyen, egy más időben, kevésbé kétséges körülmények között esetleg még nemes kísérlet is lehetett volna belőle. De ahogyan most állnak a dolgok, már a puszta létezésük is csak tovább ront a különben is meglehetősen ingatag helyzeten. Önnek minden lehetősége megvan rá, hogy nálam jobban tudja, miként váltak ezek egy egészen új bűnözési ág központi tényezőjévé. Kevésbé szembetűnő, de bizonyára még komolyabb gond, hogy ezek a robotok jelentősen lassítják a Limbo Terraformáló Állomás munkáját. A munkateljesítményük csak mintegy harmadrésze a megszokott, háromtörvényes robotokénak, és mellesleg valahogy mindig az állomáson kirobbanó szakmai viták középpontjában állnak. A közeljövőben készülök Limbóba, hogy körülnézzek, és esetleg elsimítsam egy kicsit a dolgokat.

A legfőbb gond az, hogy az újtörvényes robotok olyan hibát képviselnek, amelynek a kijavítása roppant nehéz. Még a hagyományos robotok átírányítása mellett is nagyon nagy a munkaerőhiány a Terra Grande terraformálási programjánál. Pusztán gazdasági okok miatt nem rendelhetem el az újtörvényes robotok megsemmisítését és háromtörvényesekkel való helyettesítését. Az újtörvényesek valóban jóval gyengébben teljesítenek a háromtörvényeseknél, de azért mégiscsak hasznos munkát végeznek. Ugyanakkor az újtörvényes robotok gyártásának hibás voltát sem nyilváníthatom ki hivatalosan. Önnek is csak azért írhatom le mindezt, mert egész biztosan halott leszek már, amikor elolvassa. Azzal nem sokat törődöm, ha a közvélemény bolondnak tart, hiszen esetleg még igaza is lehet. De azt ön is nagyon jól tudja, mennyire veszélyessé fajult mára a helyzet. Amennyiben a kormányzásom módja vagy a politikám válik köznevetség tárgyává, akkor nem folytathatom tovább a munkámat.

Még azon a napon vád alá helyeznének, és el is marasztalnának, amelyen elrendelném az újtörvényes robotok megsemmisítését. Akkor, a helyzetnek megfelelően, szegény öreg

Quellam, eddigi, törvény szerinti utódom lépne az örökömbé, és több mint valószínű, hogy azonnal előrehozott választások megrendezésére kényszerülne. És mivel nincs más kellően fölkészült jelölt, Simcor Beddle sétatagloppban nyerné meg a versenyt, kirúgná a bolygóról a telepeseket, mindenkinek visszaadná a robotjait, és ez a világ szépen összeomlana.

Tehát itt áll előttünk az újtörvényes robotok gondja. Nem kellene ott lenniük, ahol vannak, de mégsem merek röviden megszabadulni tőlük. Valamiféle harmadik utat keresek. Némi szerencsével hamarosan meg is találhatom, és akkor akár ki is húzhatom azon kérdések listájáról, amelyekkel önnek szembe kell majd néznie.

A következő egy sokkal közvetlenebb probléma, melynek a háttere sokkal bonyolultabb. Meglehet, ön is tudja, hogy hosszú versengés zajlott a Limbo Terraformáló Állomás vezérlőrendszerének ellenőrzéséért. A konkrét célja két, versenyben lévő vetélytárs szembesítése volt. Az egyik úrlakó, a másik telepes kötődésű. A két „döntőbe jutott” közül nekem kellett megneveznem a győztest. Abban reménykedtem, hogy tisztán technikai alapon hozhatom meg a döntésemet, de a helyzet korántsem ilyen egyszerű. Ugyanis egyik versenytárs keze sem egyértelműen tiszta.

Az úrlakó változatot Sero Phrost készítette elő. A Telepes Biztonsági Szolgálat részéről Cinta Melloy egész sor észrevételt küldött, amelyek az én személyes ismereteimmel együtt arra utalnak, hogy Phrost meglehetősen bonyolult kettős játékot űz. Egy ideje már gyanítottam, hogy Phrost belekeveredett Tonya Welton egyik kockázatos csempészvállalkozásába. Azt hiszem, segít neki eljuttatni az Infernóra telepes gyártmányú háztartási berendezéseket, például takarítógépeket, konyhai fűszereléseket és hasonlókat. Az ilyesféle gépek behozataláról természetesen tudunk, és a magam részéről egészen közel járok Phrost részvételének bizonyításához is.

Az elgondolás lényege, hogy a telepes berendezések helyettesíthetik a robotok munkáját, és így mindazok, akik birtokolják az árut, még többet akarnak majd belőle, továbbá pótalkatrészekre is szükségük lesz, így érdekeltté tehetők a telepeseikkel folytatott kereskedelem bővítésében. Azt persze fölösleges mondanom, hogy Cinta Melloy a dolognak erről a részéről semmit sem árult el nekem. Alig kétkeltem, hogy a Telepes Biztonsági Szolgálat együttműködik Tonya Welton csempészáru-behozatali törekvéseivel. Melloy azt nem árulta el nekem, honnan származik a pénz, de azt igen, hová megy tovább. Meggyőzően bizonygatja ugyanis, hogy a bevallatlan jövedelmek legnagyobb részét elsősorban a vasfejúeknek juttatja. Ebben a pillanatban még nem bizonyíthatom hitelt érdemlően, hogy a telepeseikkel folytatott fenti kereskedelem a vasfejúeknek juttatott összegek valódi forrása, de ez a végső következtetés valószínűleg elkerülhetetlen.

Ha Melloy állításai hihetőnek bizonyulnak, akkor Phrost a vasfejúek támogatását éppen az azok leghalálósabb e lenségeivel folytatott kereskedelméből származó pénzen vásárolja meg. Phrost, úgy látszik, mindenki számára szeretne egyszerre megfelelni.

A telepes ajánlatot Tierlaw Verick képviseli. Nem vet rá valami jó fényt, hogy az ajánlata útját a verseny különböző szakaszaiban megvesztegetéssel és árujának eladásával kipróbált ígéretekkkel próbálta egyengetni - legalábbis Devray parancsnok így vélekedik. A vesztegetés vádjá ugyan nehezen bizonyítható, hacsak a vesztegető vagy a megvesztegetett beismerő vallomást nem tesz, de Devray mégis biztos a dolgában. Félig-meddig számítok rá, hogy Verick a következő találkozásunk alkalmával megpróbál majd előrukkolni az ősi „vastag boríték” vagy az asztalomra pottyantott, aranyakkal teli „kövér erszény” valamiféle modern változatával. Az a benyomásom, hogy Devray még a rozsdázásban való részvétellel is gyanúsítja. Ennél világosabban most nem fogalmazhatok, mivel maga Devray sem beszélt velem nyíltabban. Meglehet, hogy nem is rendelkezik ennél több érdemleges információval.

De alig van bármiféle jelentősége annak, hogy végül is sikerül-e végleges bizonyítékot szerezni bármelyik alakkal szemben - hiszen tulajdonképpen maguk ezek a berendezések a lényegesek. A két ajánlat körül kavargó kétséges taktikázástól függetlenül műszaki

szempontból mind a kettő kiváló rendszer. Választásom talán a mögöttük rejtőzködő, külső megjelenésüket is alakító filozófiájuk alapján dől majd el. Hogy melyik lesz majd a győztes? A háromtörvényes robotokra épülő rendszer, amely a véletlenszerűségek kizárásával működik, és a biztonság érdekében még a szükséges kockázatokat is elutasítja? Vagy az emberi irányítást igénylő rendszert válasszam, amely még egyszer sorsunk igazi uraivá tehet bennünket, viszont az emberi megítélés - és emberi természetű bizonytalanságok -jegyében végső próbatétel elé állít? Ez az egész versengési folyamat csekély hitet ébreszt bennem az emberi természetet illetően - viszont éppen a robotika törvényei juttatták a jelenlegi állapotába az Infernót. Hogyan válasszak hát végül két, lényegében becstelen pályázó közül? Leplezzem le valamelyiküket, vagy éppen mind a kettőt? És ha ennek következtében csak még rosszabbra fordulnak a dolgok? Ellenkező esetben viszont el kellene fogadnom a legkártékonyabb és legbecstelenebb viselkedést, még hozzá pontosan azok részéről, akik úgymond a bolygó megmentése érdekében állítanak munkába a rendszerüket.

Mit tegyek tehát? Őszintén remélem, hogy mégis megtalálom a megfelelő megoldást, mégpedig hamarosan.

Ha szerencsém lesz, akkor soha nem olvassa ezt a levelet, sőt még a megírásának tényéről sem szerez tudomást. De amennyiben mégis megkapja ezt az iratot, akkor hadd kívánjak most önnek elegendő bölcsességet s bátorságot a legóvatosabb és legjobb döntések meghozatalához. A mi bolygónk annyi, de annyi vezetői hibát szenvedett el a múltban! Elképzelhető, hogy még egy túlélésére már nem lenne képes.

Sok szerencsét kívánok önnek, Kresh kormányzó!

Őszinte híve:

Chanto Grieg

Még néhány szó és homályos jel szerepelt az irat első lapjának bal szegélyén: *Eldöntve. Közzétenni kézhezvét másnapján. Infern. Közp. N. L. Hitel. Hez. jelen lev. Kelt. Aktual. C. G.*

Alvar Kresh ledobta a levelet az asztal lapjára, és fölállt. A fenébe! Ha az iratban foglaltakat valamivel hamarabb megkaphatja, akkor..,

...Akkor az sem jelentett volna semmi különbséget. És ez volt a legbosszantóbb az egészben. A halott embertől származó tudásmorzsa és tanácsok alig tettek mást, mint hogy még jobban fölkavarták a már amúgy is éppen elég zavaros vizet. Lám, Grieg még több kérdést állított elé, mikor neki legfőképpen a válaszokra lett volna szüksége.

Donald! Kikérhetné Donald tanácsát. Kresh szándékosan nem adta még Donald kezébe a levelet. Biztos akart lenni abban, hogy a tartalma nem befolyásolhatja a robot gondolatait.

- Donald! - szólalt meg végül a seriff.

Donald szeme fényesebb kékre *gyúlt*, feje Kresh felé fordult. - Igen, uram!

- Mit gondolsz, mi lehetett Grieg kormányzó meggyilkolásának az indítéka?

- Ennek nem szentelhetek több gondolatot, mielőtt sokkal több ismeret birtokába nem jutunk, amint azt ön is jól tudja, uram. Bár úgy vélem, már ebben a pillanatban is hozzáláthatunk egynémely lehetséges mozzanatok valamiféle *körülhatárolásához*.

- Megtehetjük? Minden csillagra! Kérlek, mondd meg, melyekre gondolsz!

- Pillanatról pillanatra egyre kevésbé valószínű, hogy ezt a gyilkosságot olyan összeesküvés első lépéseként követték el, amelynek célja az űrlakó rendszer megdöntése lett volna az Infernón.

- Lassacskán mégiscsak visszanyerjük uralmunkat a dolgok menete fölött - bólintott Kresh.
- Ha az összeesküvők hatalomátvételre törekedtek volna, már be kellett volna következnie valamiféle katonai lépésnek vagy ahhoz hasonlóknak. Rendben van. Akkor tehát nem államcsínyről van szó. Gyerünk tovább!

- Másodsor: indíték lehetett a kormányzói hatalom megszerzésének óhaja, Shelabas Quellam kivételével. Ő biztosan a megszabott rendhez ragaszkodva próbálkozott volna a tisztség megszerzésével. Amennyiben az új utódjelölt Sero Phrost vagy Simcor Beddle lenne, az fölöttébb gyanússá tehetné a helyzetet. De a dolgok mai állása szerint ez a lehetőség sem áll fenn.

- Köszönöm a burkolt elismerést, Donald, de állítom neked, hogy rajtam kívül is rengetegen vannak, akik nehezen hitték el az én jelöltségem törvényességét. Nem néztem ugyan utána, de biztos vagyok abban, hogy ha megtenném, legalább féltucatnyi olyasféle pletykára bukkanhatnék, amelyek szerint én hamisítottam ezt az okiratot, és utána magam végeztem a kormányzóval. A holttestét végül is én találtam meg.

- Biztosíthatom, uram, hogy nem szándékosan bókkoltam. Hiszen ott voltam, közvetlenül a háta mögött, amikor belépett Grieg kormányzó hálósobájába. És hacsak önnél nem volt egy ugyanolyan sugárfegyver, mint Bissalé, még hozzá ugyanakkora töltettel, ha nem kaphatta elő azt a fegyvert valamilyen titkos zsebéből, hogy leadjon négy különlegesen pontos lövést Grieg kormányzó és a három robot mellére, és mindezt alig pár másodperc alatt, akkor ön nem követhette el a büntettet. Elismerem, még ez is lehetséges lenne az ön esetében, de mégsem ölhettem meg a kormányzót.

- És miért nem? - kérdezte Kresh.

- A sugárfegyver lövései nagyon erős hőt gerjesztenek, Grieg sebe és a robotokon keletkezett fönnyílások pedig szobahőmérsékletűek voltak, amikor én beléptem abba a helyiségbe. Azért is tudom tehát, hogy ön nem tehetette, mert fizikai lehetetlenség lett volna megtennie. Ami pedig az ön által említett pletykák lehetőségét illeti, valóban jó néhány hasonlóról tudunk a besúgói vonalakon és egyéb forrásokon át. Viszont ez a szóbeszéd nem okozhat komoly gondot.

A legfőbb szempont az, hogy nem ön Grieg gyilkosa, és mégis kormányzó lett. Ennélfogva, ha az összeesküvés nem annak a tévedésnek az áldozata, amely szerint a kormányzójelölt Quellam volt, a kormányzói hatalom megszerzése nem lehetett a fő indíték. Azt pedig nem föltételezem, hogy bármelyik legfőbb összeesküvő ilyen tájékozatlan lehetett volna.

- Hacsak a szervezők nem tudták, hogy én vagyok az új utódjelölt, és nem ők is engem akartak kormányzónak.

- De milyen megfontolásból, uram? - kérdezte Donald.

- Erről halvány fogalmam sincs - vont a vállát Kresh. - Elismerem, hogy ez eléggé valószínűtlennek tűnik.

- Igen, uram. Akárhogy is, számos egyéb fajta indíték is mindinkább elveszíti a valószínűségét. Például a személyes természetűek. Ha hirtelen felindulás lenne a bűncselekmény mögött, ahhoz képest túlságosan alapos volt az előkészítése. Hasonlóképpen, ha valaki személyes bosszújáról lenne szó. Amennyiben valaki ilyesféle érzelmekből indulna ki, aligha szervezne maga mellé ilyen nagy számú segítő társat. És végül: ha figyelembe vesszük Grieg kormányzó érzelmi életét és személyes levelezését, sehol nem bukkan föl egy megcsalt szerető vagy féltékeny férj képe, vagy bármely más ehhez hasonló, magánjellegű dolog.

- Tehát nem államcsíny volt, nem is egy lehetséges önjelölt kormányzó, sem egy dühöngő férj.

- Nem, uram. Nem, ha az én elemzésem épelméjűnek tekinthető.

- Márpedig az. Nos, akkor mi marad még a számunkra? - kérdezte Kresh.

- Szerelem, hatalom, vagyon... ez a három klasszikus oka van általában az előre megfontolt

büntényeknek. Kettőt már elvetettünk, maradt még egy.

- Más szavakkal: valaki az anyagi haszon vágyától hajtva gyilkolta meg Chanto Grieg kormányzót.

- Igen, uram. A hangszínéből arra következtetek, *hogy* ön is erre az eredményre jutott.

- Pontosan így van, Donald. De sokkal megnyugtatóbbnak érzem a következtetésemet, miután a te érvelésedet is meghallgattam. - Kresh fölsóhajtott, és hátradőlt a túlméretezett kormányzói székben. Pokoli érzés volt számára, hogy az egyetlen lehetséges gyanúsított, akihez eddig Alvar Kresh seriff eljutott, maga Alvar Kresh volt. És ebben sem hitt volna mindenki.

Tehát a pénz az indíték. Igen régimódi indíték egy olyan világon, amilyen az Inferno, ahol a robotok bárkinek bármilyen anyagi kívánságát azonnal teljesítik, és a pénznek már régen nincs számottevő jelentősége. Viszont amikor a robotok világa összeomlik, amikor az olyan fogalmak, mint a „vagyon” vagy a „szegénység” hirtelen jelentésre tesznek szert megint, amikor a pénz rendszere ismét visszatér, a pénz valóban lehet ilyen cselekedet oka is. A terraformálási üzletben pedig egyértelműen nagy tétek és zsíros nyereségek forogtak kockán.

Tehát kinek az indítéka lehetett a pénz? Hosszú a sor: Welton, Verick, Beddle, Phrost, valami nyavalyás rozsdázó, Cinta Melloy, már amennyiben maga is benne van ebben az üzletben, sőt, a pokolba, még a két robot is számításba jöhet a pénz kapcsán. Prosperónak készpénzre volt szüksége a rozsdázás kiadásainak fedezésére. Természetesen egy újtörvényes robot részéről is elégséges indítéknak számíthatott a megsemmisítés elkerülésének vágya. És azután ott van még Devray is. Vele mi a helyzet? Néhány kezdeti kétkedő pillanattól eltekintve, Kresh megbízott benne. De mi az ördög miatt nem tett neki említést Devray a Verick esetében zajló megvesztegetési nyomozásról?

Talán maga Devray is gyanakodott, és nagyon, nagyon óvatos volt. Esetleg nem bízott Kresh seriffben annyira, amennyire bízhatott volna. Vagy lehet, hogy Vericknek végül sikerült lefizetnie Devrayt. A fene enne meg! Ha Devray sáros, akkor neki is lehet olyan pénzügyi indítéka, amelynek alapján belesodródhatott az összeesküvésbe - Kresh pedig bevonta őt a nyomozás csaknem minden részletébe.

Bármelyik ezek közül vagy akármilyen kombinációjuk rendelkezhetett a kellő összeggel és a megfelelő ismeretekkel a robotok megpiszkálásához és Ottley Bissal elindításához.

Ottley Bissal, a valóságos gyilkos. Az, aki meghúzta a ravaszt. Könnyen megfélelkezhetett róla a játék nagy nevű résztvevői fölötti töprengés közepette. És nem számít, mennyiféle zsákutcának és biztonsági csürcsavarnak kellett kísérenie a műveletet, Bissal mindenképpen tud *valamit*, válaszolhat bizonyos kérdésekre - Kresh ezért most elsősorban őt akarta. Szüksége volt a gyilkosra, tudnia kellett, ami Bissal fejében van. De Kresh azt is tudta, amit még magának sem vallott be szívesen: hogy minden elmúló nappal, órával és pillanattal egyre valószínűbbé válik, hogy soha nem kaphatja el őt.

Jantu Ferrar rendőrnő előjött az ütött-kopott bérházból, nyomában Shah csendőrnővel és Gerald-1342 robottal. Jantu fölpislogott a déli napra. Nyolc órája kezdték a kutatást, még a pirkadat előtti sötétségben. Azóta ott lapultak az épület egyik homályos sarkában, és lesték, mikor tér haza az 533. számú lakás bérlője, bizonyos Ortley Bassal.

Már rettentően unták, hogy a Bissaléhoz hasonló nevű emberek után loholjanak, annak az elgondolásnak az alapján, hogy a tettes valamiféle alibi megszerzése végett a sajátjához hasonló nevet vett föl. Az ötletnek átkozottul kevés értelme volt. Ha Bissal vállalta a hamis személyazonosság fölépítésével járó bonyodalmakat, ugyan miért választott volna magának a sajátjához ennyire hasonló álnevet? És ha az álnévre a nyomai eltüntetése miatt volt szüksége, akkor mi a csudának helyezte el a hivatalos nyilvántartásokban teljes iratanyagokat erre a névre? Nem mintha Limbo nyilvántartása túl sokat ért volna a csendőrök és rendőrök

számára: mindössze laccímekkel ellátott névsorok voltak, semmi több. A telepés gárdisták pedig soha nem adtak ki szívesen adatokat.

De az úgynevezett hatóságoknak nem nagyon akadt más kiindulópontjuk. Nem voltak különb forrásaik, sem a csendőröknek, sem a seriff hivatalának. Esetleg gyorsabban is haladhattak volna, ha együttműködnek a telepés gárdával, de ehhez egyikük sem bízott benne eléggé.

Akárhogy is, ez a fajta nyomozás zsákutca volt, vagy inkább kudarc. Bassal végre-valahára hazaért, és kiderült, hogy nő. Alacsony, sötét bőrű, vállig érő hajjal. Most tehát megint az utcán vannak, pislognak a déli verőfényben, a fiatal nő, Jantu még hunyorog is, és nehezen tájékozódik.

- Na gyerünk - szólalt meg ingerülten. - Menjünk vissza a légi kocsihoz.

- Micsoda remek ötlet! - mordult föl Shah. - Soha nem jutott volna eszembe.

- Csillapodj le egy kicsit, Shah - nyugtatta Jantu -, mind a ketten elfáradtunk. - Jantu nem bízott igazán Bertra Shah csendőrben. Különben az egész csendőrségről sem volt valami nagy véleménnyel - másrészt ösztönösen megérezte ugyanezt a hozzáállást Shah részéről is, aki nem bízott meg a seriff hivatalának embereiben.

Igaz ugyan, hogy mind a kettő ürlakó intézmény, és egyben bűnüldöző szervezet is, de ettől függetlenül a kormányzó csendőrei és a rendőrségek soha nem jöttek ki valóban jól egymással.

A rendőrök a csendőröket alig becsülték többre holmi fölfegyverzett kertészeknél, faápolóknál, akik többet törődtek a talaj védelmével, mint a bűnüldözéssel. Ritkán találkoztak a szemetelésnél komolyabb kihágásokkal - esetleg olyasféle „gaztettekkel”, mint az engedély nélküli virágszedés. Honnan tudhatnának hát bármit is a város kemény, kegyetlen világáról, amelyben az igazi bűncselekmények történnek?

A csendőrök viszont lökényszerrel küszködő bunkók seregének tekintették a rendőrséget, amelynek tagjai egyébként annyira nagyra vannak a képzelt adottságaikkal. A csendőrök gyakran és szívesen hívták föl a figyelmet arra, hogy a rendőrség hatásköre valójában nem terjed túl Hádész határain, és legalább annyira hangsúlyozták a tevékenységük városi természetét, mivel a rendőrök mit sem tudnak a vidéki túlélés szabályairól, és ráadásul még a fákhöz sem konyítanak semmit. Jantu persze maga is készséggel elismerte, hogy meglehetősen szerencsétlenül érezné magát a városi körülményeken kívül - de hát ki az ördög akarná egyáltalán elhagyni a várost?

Azóta, hogy egymás mellé osztották be őket, Shah már nemegyszer kijelentette, hogy ő nem tekinti igazi bűnüldözőnek azt, aki mit sem ért a nyomolvasáshoz.

Nem mintha a világ minden nyomkereső szakismerete sokat számított volna ebben az esetben. A gyilkosok ugyanis nem valami sok lábnyomot hagynak maguk után a városi utcák kövezetén.

Másrészt úgynevezett titkos nyomozást folytatni ilyen körülmények között szintén nem volt valami nagy multság. Shah és Jantu egyetlen kérdésben értett egyet felhőtlenül: bölcs dolog, ha nem bíznak meg a telepés gárdistákban. Már az is több volt mint bosszantó, hogy itt járkálnak egy ürlakó, legalábbis valamikor ürlakó város utcáin, és holmi titkos nyomozást folytatnak úgymond telepés főnhatóság alá tartozó területen. Rendőrök bujkálnak más rendőrök elől. Jantu tarkója bizsergett a méregtől. Úgy érezte, mintha hátulról őt is figyelné valaki. Shah is folyton a háta mögé pillantgatott a válla fölött.

Közös üldözöttségi érzésük egész jó párost kovácsolt belőlük. Mindketten azt is figyelték szakadatlanul, mikor avatkozik be a munkájukba a telepés gárda. Ez adta meg nekik azt a kapaszkodót, amellyel kapcsolatban teljesen egyetértettek.

- Na jól van, Gerald - fordult Jantu a robotjukhoz -, mi következik most?

- A következő nyomozási helyszín a listán egy raktárépület, ettől a helytől körülbelül két kilométernyire - válaszolta Gerald-1342.

- És miért kellene azt is átkutatnunk? - méltatlankodott Shah. - Talán Bissal valamelyik unokatestvére valaha ott dolgozott?

- Nem tudok róla, hogy bármelyik rokona bármikor alkalmazásban állt volna ott - vágta rá szárazon a robot.

- Ez úgy hangzik, mintha minden törvényes jogunk meglenne rá - vont a vállát Jantu.
- Gyerünk hát!

Elérkezett a pillanat. Soha nem volt semmilyen lehetősége a visszafordulásra, de most, váratlanul az előremozdulás is lehetetlennek látszott. És mégis előre kell lépnie!

„Én, Alvar Kresh, józan ítélőképességem teljes birtokában, szabad akaratomból és meggyőződéssel elfogadom és átveszem az Inferno bolygó kormányzójának hivatalát. Ezennel a legünnepélyesebben esküszöm, hogy feladatomat a legjobb képességeim szerint ellátom.”

E szavakat Kresh a téli rezidencia nagytermében mondta el. Azok közül az arcok közül, akik alig három nappal korábban a kormányzó esti fogadásán jelentek meg itt, most sokan az új kormányzó beiktatásának lehettek tanúi.

Kresh úgy érezte, hogy a hivatalba lépését megerősítő, suta jogi kifejezések botladoznak a nyelvén, valahogy akaratlanul és félszegen jönnek a világra. Ő maga nem akarta mindezt. Egyáltalán nem. De most már nem számított az ő személyes akarata. Az Inferno alkotmányában nem is szerepelt kitétel a mindenkori kormányzójelölt esetleges visszalépésére vonatkozóan. Telmhock szerint a hivatal ilyen esetben a legközelebbi választásokig betöltetlen maradna.

De Kresh jól átlátta a helyzetet. Az alkotmányos jogelmélet olyan, amilyen, de a kemény és rideg valóság az, hogy ez a társadalom aligha maradhatna fenn hosszabb ideig vezető nélkül. És akkor mi lenne? Allamcsíny? Forradalom? Fölbomlás? Alig számít valamit, melyik ezek közül, mivel mindettől függetlenül nagyon hamar bekövetkezne a végső összeomlás. Azután itt van ez a folyamatban lévő, szinte reménytelen nyomozás. Mi történik akkor, ha tovább vonszolódik, napokig, hetekig, netán teljes hónapokig? Nem tudtak semmivel sem többet, mint két nappal Telmhock megjelenése előtt. Úgy látszott, rég kihült nyomokon kívül egyéb sincs odakint. Bissal felől semmi hír, és még azt sem sejtik, vajon kinek dolgozhatott. Egyszóval semmi.

A fogadalom formális szavainak elhangzása után Kresh egy hosszú pillanatra elhallgatott. Ott állt az alacsony emelvényen, nézte a várakozón felé forduló arcok tengerét. Tudta, hogy szólnia kell, itt és most, ezekhez az emberekhez, a bolygó népéhez. Volt is egy előre elkészített beszéde, de szüksége volt egy pillanatra, egyetlen pillanatra, amíg összeszedi magát. Az elmúlt néhány nap során túlságosan gyorsan és váratlanul alakultak a fejlemények.

A gyilkos merénylet, az állami temetés, kormányzói jelöltségének kihirdetése és ez az eskütétel - mindez most már a múlt. Ám ebben a pillanatban félre kell tolnia az útból mindent, gyilkosságot, temetést és minden egyebet. Hiszen az egész bolygó olyan fölbolydult állapotban van, mint maga Kresh. Mi értelme lenne bárkinek bármit mondani, amit már amúgy is tud? Beszédének szavai hirtelen értelmetlenné és értéktelenné váltak előtte. De mégis igen. Mondania kell valami mást, valami többet.

Végignézett a tömegen. Ott állt mellette Donald, Justen Devray, Fredda Leving, és mégis magányosnak érezte magát, kiszolgáltatottnak, mint eddig még soha életében. Úgy látszott, mintha a média minden képviselője ott lenne, a bolygón létező valamennyi biztonsági robot kíséretében. A helyszínt csendőrök és szolgálatos rendőrök sokasága is biztosította. Az igazi biztonsági robotokra viszont senki nem tartott igényt, akármilyen hasznosak is lehettek volna.

De még a városban sem lehettek elégségesek a robotok... legalábbis ma. Fölfegyverzett rendőrök, csendőrök és telepes gárdisták járőröztek mindenfelé. Kresh azon kapta magát, hogy jobban tart attól, hogy ezeknek viszkethet az ujjá a ravaszon, netán lövöldözés törhet ki közöttük, mint akármilyen további merénylettől.

De sem a biztonság, sem a robotok ügye, sem a média, de még a legfontosabb személyek sem számítottak neki annyit, mint maguk az emberek. A lakásaikban, házaikban kuporgó emberek, akik szerették volna végre megérteni, mi történt. Igen. Tőle várták a választ, a megfelelő szavakat, valamit, ami ismét biztonságossá teszi világukat, és összekapcsolja valahogy a múltat a jövővel.

Igen, igen. Megköszörülte a torkát, és belevágott. A hangja végre megtörte a csendet.

- Hölgyeim és uraim! Az Inferno népe! És nem csupán az űrlakók, hanem a közöttünk élő telepések is! Önök mindannyian! Mi valamennyien! Mi valamennyien részesei vagyunk a kialakult helyzetnek. Néhány ezer évvel ezelőtt a hivatalba való beiktatást bizonyára eskütételnek neveztük volna, a vezető pedig isteni jog alapján foglalta volna el a helyét, a mindenkor isten vagy istenség nevében. Azokban az időkben a hasonló fogadalmat tevők őszintén és betű szerint hitték, hogy az istenek lesújtanak az esküszegőkre, letaszítják őket az örök sötétség szakadékába vagy bármely hasonló helyre.

A mai, racionális űrlakó társadalomnak nincsenek ilyesféle hiedelmei. Az űrlakók társadalma kiszorította az istenek és bármilyen túlvilág, esetleg természetfölötti igazságszolgáltatás gondolatát mindenféle eskütételből vagy hasonló ünnepélyes fogadalomból. Nem maradt többé élet ezekben a szavakban. Mi nem hagyunk magunknak mást, mint néhány üres, pufogó frázist, amelyet ki kell ejtenie egy férfinak vagy nőnek, amikor valamilyen fontos hivatalt elvállal. Valamit azonban mondanunk kell egy ilyen túlságosan racionalizált társadalomban is, de nekem mégis úgy tűnik, hogy valahol elvesztettünk valamit. Meg kell kérdeznünk hát önmagunktól: hogyan nevezhetjük a korunkat racionálisnak, amikor egy fegyveres egyszerűen végezhet a 'kor legnagyobb emberével, azután pedig tovább élhet szabadon?

Egyikünk sem látta egészen világosan, mennyire fontos volt számunkra Chanto Grieg, amíg meg nem halt. Az emberek szerették vagy gyűlölték őt - de mégis ő volt a kapocs, az az ember, aki valahogyan mindent összetartott. És most nincs központ. Nincs senki és semmi, ami minden egyébnek a gyűjtőpontjaként szolgálhatna. A haladáspártiaknak nincs vezetőjük, a maradiaknak nincs ellenségük. Chanto Grieg elment, és sem a barátai, sem az ellenségei nem készültek föl arra, milyen lesz majd a világ nélküle. És mostanra már talán az ellenségei is rádöbbenhettek arra, mekkora barátot veszítettek el benne. Mert Chanto Grieg becsületesen harcolt, a szabályok szerint játszott, és mivel így cselekedett, mindannyiunkat ugyanezre kényszerített. Ő és én szemben álltunk egymással sok kérdésben, talán a legtöbb és legfontosabb napi kérdésekben. De Chanto Grieg nem törődött igazán sokat az ilyesféle kérdésekkel. Csak az volt számára a fontos, hogy egy férfi vagy egy nő becsületes és nyílt ember-e vagy sem. Hogy hajlandó-e a másik meghallgatására. Én nem tudom biztosan, megfelelhetek-e akár csak ennek a néhány követelménynek is, de abban biztos vagyok, hogy meg kell kísérelnem. Nekünk valamennyiünknek meg kell kísérelnünk!

Egy pillanattal ezelőtt szoltam azokról a régi időkről, amikor az esküszegőkre az emberek hite szerint örök kárhozát és végtelen szenvedés várt. És most, jobban, mint valaha, ugyanez a sors leselkedik rám és mindannyiunkra, szó és betű szerint, amennyiben nem álljuk a szavunkat. Chanto Grieg legfőbb célja ennek a bolygónak a megmentése volt, és minden életé, amely rajta tenyészik. Ha én nem teljesítem a kötelességemet, amennyiben megszegem az itt elmondott fogadalmamat és eskümet, ha közülünk bárki ellene tesz Chanto Grieg hatalmas, befejezetlen munkájának, akkor lehet, hogy ezt a bolygót és minket, valamennyiünket taszít a végső romlásba.

Itt Kresh egy pillanatra elhallgatott, és végigtekintett a rámeredő arcok sokaságán. Valamennyien őt bámulták, bíztak benne, hogy ő talán tudja, merre vezet tovább az út. Csak éppen neki nem volt semmiféle fogalma minderről.

De azt igen, azt mégiscsak tudta, melyik fontos lépést kell megtennie legelőször. Hmm, a választás. Grieg biztosan azért is jelölte ki őt utódjául, mert tartott tőle, hogy Quellam rákényszerülhet majd az előrehozott választások megtartására. És lám csak, most magának is éppen ezen kell gondolkodnia.

. És azért mégis jól van így. Grieg nem attól félt igazán, hogy Quellam megrendezi a választást, hanem inkább attól, hogy elveszíti. Kresh viszont egyáltalán nem szándékozott veszíteni.

- Én nem óhajtottam magamnak ezt a terhet - folytatta Kresh. - De osztályrészemül kaptam, és magamra is kell vennem. El kell fogadnom. Viszont még nem tehetem meg igazán, még nem adatott teljes joggal nekem. Legalábbis addig nem, amíg az Inferno egész lakossága nem ruházza rám teljesen, a saját szabad akaratából. Ennek szellemében itt és most meghirdetem a rendkívüli választást, pontosan a mai naptól számított századik napon. - Fejét e szavak nyomán Devray és Fredda felé fordította, és megpillantotta az arckifejezésüket. Amikor újra megszólalt, legalább annyira hozzájuk, mint amennyire a közönséghez intézte a szavait. - Sokan vannak, akik arra intettek, hogy most ne tegyem meg ezt a lépést. Azt állítják, ebben a pillanatban inkább biztonságra lenne szükség, és bármely, a választással járó elkerülhetetlen fölbolydulás csak további zavart, kaoszt és bizonytalanságot okozhat.

Ha Chanto Grieg netán békés időben esett volna gyilkosság áldozatául, ha valamennyien világosan látnánk a továbbvezető utat, akkor talán egyetértenék velük. De ebben az esetben nem így történt. Akárki is lesz az önök kormányzója, most vagy százegy nap után, annak a személynek kell majd rendelkeznie a legnagyobb erővel és lehetőségekkel ennek a bolygónak a megmentésére. A kormányzói hivatal lehetséges alkalmi felügyelője, egy akaratlan jelölt, aki csak úgy, szinte véletlenül beleszórt a székébe, anélkül hogy fölkészülhetett volna rá, vagy éppen rendelkezne az önök jóváhagyásával, nem lesz, nem lehet mindazoknak a politikai erőknél a birtokosa, amelyek szükségesek ennek a föladatnak a sikeres ellátásához. A mi bolygónk, a mi népünk túlságosan sokáig aludt már. Most pedig, amikor az Inferno fölébred ebből a hosszú szenderegésből, és végre rádöbben arra, hogy nincs igazán jól, akkor a kormányzónak az emberek nyelvén kell szólnia, annak a többségnek a nyelvén, amely megválasztotta őt, és annak a népnek a nyelvén, amely egyetért ezzel a választással.

Én jelöltje leszek a kormányzóválasztásnak száz nap múlva, és eltökélt szándékom, hogy győzzek rajta. A magam részéről soha nem vágytam a kormányzóságra, de soha nem is hárítanám el magamtól a kötelességemet, és nem tagadnám meg a bizalmat, amellyel Chanto Grieg megtisztelt. Ezért kérem ma valamennyiük támogatását, és kérem ugyanezt mindannyiuktól száz nap múlva is.

A teremből mormogás, sőt zúgolódás lármája hallatszott, az egyet nem értés nyilvánvaló kifejeződése. Kresh számított erre, sőt még azt is sejtette, hogy a morgás ennél rosszabbra is válhat. Abban sem volt egészen biztos, hogy valóban bölcs dolog-e ekkora felelősséget magára vállalnia. Viszont van-e bármilyen más választása?

- Bár magát a seriff hivatalát ideiglenesen megtartom, a mindennapi rendőrségi munka nagy részét átadom megbízható munkatársaimnak. Nem törekszem arra, hogy minden egyes szálát én magam tartsam a kezemben. Ugyanakkor van egy fonál, amelyet még nem engedhetek el, egy olyan rendőri feladat, amelyet mindenképpen végre kell hajtanom. Addig ugyanis nem tehetem le a seriff, a rendőrfőnök hivatalát, amíg nem oldottam meg a legfontosabb ügyet. Akkor vonulok csak vissza mint rendőrfőnök, amikor a törvény elé állíthatom Chanto Grieg gyilkosait.

E szavak hallatán minden oldalról falrengető tapsvihar tört ki, az egyetértés üdvözlője. Kresh természetesen örült az érzelmek ilyen nyílt, támogató megnyilvánulásának, de a jelenség egyáltalán nem győzte meg.

Végigtekintett az egész nagytermen. Ott van Cinta Melloy. Simcor Beddle, Tonya Welton. Mindannyian ott vannak! És még talán mások is. Sero Phrost, az a teszi-veszi alak. Kresh lenézett maga mellé, Donaldra. Lehetséges talán, hogy mégis az ő kedvenc gyanúsítottjai, Kalibán és Prospero lesznek az igazi tettesek? Vagy talán Shelabas Quellam, az a vén bolond? Vagy valaki más, aki nincs is itt jelen, aki messziről, esetleg valami képernyőn figyeli az egész történetet? De csak ott van valahol az az alak! Valaki, aki erősebben és jobban megtapsolja Kresh szavait, mint bárki más. Valaki, akinek a tapsa egyáltalán nem őszinte. Valaki, aki ezt az egészet rondán élvezi. Valaki, aki ott *lapul* mindezek mögött.

Sero Phrost úgy csörtetett be Beddle házába, mintha otthon lenne benne. Beddle persze rendkívül nyugtalanítóan tartotta ezt.

- Ó, Beddle, de jó, hogy látlak! - lépett hozzá Phrost, megragadva házigazdája kezét, és bevonszolta annak saját társalgójába. - Micsoda különleges híreket hallhatunk ma, nem igaz? - hadarta már az ajtó felé közeledve, miközben az őrt álló robot szélesre tárta előttük a bejáratot.

Simcor elterpeszkedett az alátolt székekben, és csak szemlélte, amint Phrost föl és alá szaladgál előtte.

- Igen - mormolta -, ezek valóban különleges hírek.

Phrost valahogy meglepően izgatottnak és zavarodottnak látszott. Úgy tűnt, mintha minden kiszámíthatósága és óvatossága semmivé vált volna, és hirtelen valamilyen teljesen új személyiség bújott elő belőle.

- De ember, mondd meg nekem, most miért nem szárnyalsz? - bámult le Beddle arcába Phrost. - Kresh szinte az öledbe pottyantotta a kormányzóságot. Holnaphoz száz napra megint mindannyian ott leszünk, abban a palotában, és azt figyeljük, hogyan lépsz a hivatalodba. Vagy jobban szeretnéd, ha Hádészban kerülne rá sor? Ez a sziget végül is eléggé unalmas egy idő után, nem igaz?

- No de Sero, tulajdonképpen mit művelsz te itt? - nyögte ki végül Beddle. - Senkinek nem szabadna együtt látnia bennünket. Ezt te magad is legalább olyan jól tudod, mint én.

- Ó, igen - sóhajtotta Phrost, miközben letottyant Beddle legkedvesebb karosszékebe, és valamiféle hitvány királyi pózt vett föl, amint a karját ráfektette a szék karjára. - Én csak egy szerény üzletember vagyok, aki köztudottan kereskedik a telepésekkel, és közben te vagy a jobboldali üvöltöző, aki azt ordibálja, hogy „halál a telepésekre”. És mindeközben állandóan működnek a felvevőgépek. Nem! Nem szabad tudnia senkinek a mi... minek is nevezzem... megállapodásunkról, szövetségünkéről, vagy nevezd úgy, ahogy akarod. Erről nem tudhat senki, vagy mind a ketten igen nagy bajba kerülhetünk. Pontosan ez most a helyzet, vagy nem látod tisztán te magad is? Kivéve, ha nem megy valahogy mégis *másként*. És nemcsak úgy, hogy Grieg eltűnt az útból. Kresh úgy beszélt, mint valami önjelölt gondviselő. De ki van még rajta kívül? Shelabas Quellam? Nem! Neked nincsen igazi vetélytársad! A kormányzóság a te jutalmad.

De mégis, hiszen magad is láthattad - lihegte Beddle egyre jobban látható idegességgel. Hogyan merészelhet egy ember csak így berontani a dolgok közepébe? - Még mindig történhet valami kellemetlenség.

- Ugyan, ne is törődj ezzel - nyugtatgatta Phrost. - Az egész bolygó minden rendőre a palotát bújja, holmi nyomok után kutatva. Én gondoskodtam róla, hogy senki meg ne lásson és nyomon ne követhessen engem. Ráadásul fényes napvilágnál kerestelek föl és látogattalak meg a házában. Ez csak segíthet az elgondolásom megerősítésében.

Beddle fölállt, és morcos képet vágott Phrost felé.

- Akkor hát áruld el, *mi* is pontosan az elképzelésed!

Phrost erre levetette mosolyát, teljes magasságában fölemelkedett, míg egészen Beddle fölé

nem tornyosult.

- Arról van szó - sziszegte -, hogy miután Grieg nincs többé, nem kell tovább óvatoskodnom. Most már senki nem nyúlhat hozzám. De te... te sokkal sebezhetőbb lettél, mint valaha. Te vagy az a vasfejű vezető, aki pénzt fogadott el a telepesektől.

- Pénzt a telepesektől!

- Nagyon is könnyű nyomon követni - morogta Phrost. - Az ő zsebükből az enyéembe, onnan meg a tiédbe. Bárki másénál több és különb bizonyítékom van rá, hogy az akcióidat az ellenség pénzéből finanszíroztad. És soha senki nem hinné el majd neked, hogy nem tudtál róla. Még egymillió év alatt sem. Én csak egyszerű üzletember vagyok, vásárolok és eladok, és közben mit sem törődöm a politikával. És azzal sem nagyon törődik senki, honnan vettem a pénzemet, és utána hová adtam tovább. Csak te. Úgy értem, bekövetkezhet a politikai halálod, de éppenséggel a valóságos halálod is, ha kiderül, hogy Simcor Beddle, a vasfejűek főnöke a telepések fizetési listáján szerepelt. - Ekkor Phrost egy pillanatra elgondolkodott, és az arcvonásai megkeményedtek. - Igen, ez valóságos, fizikai halált is jelenthet. Igen, megszülethet a legelső ilyen példa az Inferno egész politikai történetében. Valakinek talán ezt is sugallhatták a közelmúltbeli politikai események.

- Micsoda? Miről beszélsz te? - kiáltott föl Beddle. Hirtelen jeges borzongás futott végig a gerincén.

- Csak azt mondom, hogy a kormányzóságod ajándék. Tiéd lehet a kormányzói hivatal. - Az arcára visszalopakodott a mosoly, de egy halvány árnyalatnyi barátságosság sem látszott benne. - Ami pedig engem illet - fejezte be a mondatot Phrost -, úgy vélem, hogy te meg az *enyém* vagy.

14. FEJEZET

Leütötték a zárat, és kitérték a raktárepület ajtaját. Amint ez megtörtént, a bűz nyomban elárulta nekik, hogy bizonyára megtalálták azt, akit vagy amit kerestek. Jantu Ferrar rendőr azonnal megértette, miről van szó, és Shah arckifejezése is nyomban igazolta őt. A rendőrök még mindig tudják, milyen a bűze egy többnapos, oszladozó hullának, még egy ilyen túlfertőtlenített világon is, mint az Inferno.

És egyszer mind azt is megértették, hogyan rejtőzhetett ilyen sokáig Bissal. Hiszen nem is olyan nehéz elbújni a világ elől, ha már halott az ember. A csendőr, a rendőr és a robot belépett a hűvös, valahogy telített sötétségbe. Shah elővette az elemlámpáját, föl-kattintotta, és körülvilágította a helyiségben.

- Igen, rozsdások - mormolta.

Jantu bólintott rá. Azonnal fölismerte a szerkezeteket. Vagy tucatnyi mozgáskorlátozó, gondosan fölhalmozva az egyik sarokban. Mellette hiperhullámú kommunikációs készülék. Egy robotmunkapad. Igen, valóban. Ez egy elég komoly rozsdázóműhely. Hmm, és csak úgy betoppantak ide, majdhogynem véletlenül. Jantu előhúzta és készenlétben tartotta a sugárfegyverét. Shah a társa felé pillantott, és maga is a fegyvere után nyúlt. Jantu előbbre lépett, az alkatrészekkel megrakott polc sarka felé. Intett Shahnak, hogy fedezze őt, aztán megkerülte az állványt.

És ott volt az alak. Egy asztal mellett ült, előtte egyszerű, kibontott ételdoboz. Kidülledt szeme vakon bámult lefelé, a szája résnyire nyitva, a leharapott falat még mindig benne. A feje kissé előrebillent. Csaknem pontosan ugyanabban a testtartásban ült, amelyben a kormányzó holtteste is - és minden jel szerint ugyanannyira halott is volt. Jantu föl sem fogta, hogy megemelte fegyverét, és célba vette vele a halottat, amíg le nem eresztette.

- Ez az? Ez ő? - kérdezte Shah, az izgalomtól kissé elvékonyodott hangon.

- Eegen - válaszolta Jantu. Különös, hogy egy tetem soha nem látszik olyannak, mint egy eleven ember. Volt benne valami petyhüdség és puffadtság - amint annak lennie is kellett, két-három nappal a halála után, még mindig a föld fölött.

- Hogyan halhatott meg? - kérdezte Shah, közelebb lépve.

- Nézd csak a tányérját! - válaszolta Jantu. Az ennyivaló maradékát vastagon belepték a legyek - döglött, mozdulatlan legyek, vastagon. Méreg. Ugyanaz a méreg, amely Bissalt is megölte. Az, amelyik végzett vele, mielőtt az első falatot lenyelhette volna.

- Tüzes pokol! - morogta Shah. - Ezt jól fölültették. Elvégeztették vele a piszkos munkát, azután ideküldték, erre a biztonságos helyre, hogy végezzenek vele.

Jantu azon kapta magát, hogy a tetemet bámulja kimeredt szemmel, hátha megmoccan lehetetlennek tűnő nyugalmában. Elkövette azt a hibát, hogy az orrán át vette a levegőt. A bűz fölött egy jó gyomorbavágással. Hányingert és erős idegességet érzett.

- Na gyere - nyögte ki végül. - Megtaláltuk. Menjünk vissza a légi kocsinhoz, és jelentsük be.

Shah hamuszürke arccal, szemében iszonyodó kifejezéssel bólintott. Talán ez lehetett az első hulla, amelyet életében látott. - Igen, igen - sóhajtott. - Menjünk innen.

Mind a ketten eltették a fegyverüket, és kiléptek az utcára. A robot közben élénken figyelt, nem rejtőzött-e el mindeddig valaki, hogy most vesse rájuk magát.

A két emberi lény már a légi kocsik közelében járt, amikor megtörtént a detonáció. Jantu éppen hátrapillantott a válla fölött' az épület felé.

Gerald-1 324 az ajtónyílásban állt, amikor bekövetkezett a robbanás. Az ajtó fölötti falrész megroggyant, és törmelékkel temette be a robotot. Jantu föl pattant a földről, de nem is vett róla tudomást, hogy egy pillanattal azelőtt elvágódott. A dőrejtől csengett a füle, és úgy érezte,

hogy a raktárépület helyén magasba törő lángfal teljesen némán lobog. És Shah? Körülnézett, hogy megállapítsa, mi történt a társával.

Shah mozdulatlanul hevert a földön. És akkor hirtelen megszűnt minden korábbi különbözőség rendőr és csendőr között. Semmi sem számít már, ha valakit a homloka közepén telibe talál egy ötkilós törmelékdarab.

Alvar Kresh figyelte, amint a tűzoltók csapata megfékezi a lángokat.

- Játszodoznak velünk, Donald. Játszodoznak velünk. Hagyják, *hog*y megtaláljuk a hulláját, és biztosan ne mondhasson el nekünk semmit. Aztán meg az egész átkozott helyet a levegőbe röpitik, miután az embereink eljöttek onnan, még mielőtt bármi egyebet kideríthettünk volna.

- Igen, uram - helyeselt Donald. - Kételkedem benne, hogy bármi érdemlegeset találhatunk még ott, különösen ilyen erős tűz után.

Kresh nem szólt többet, csak nézte, amint a bizonyítékokkal teli raktárház füstté változik. Vajon miféle elme agyalhat ki ilyen dolgot?

- Jó napot, kormányzó - szólalt meg mellette egy női hang. Kresh nem válaszolt neki azonnal. - Kormányzó!

- Hmm? Ó! - fordult oda végül, és Cinta Melloy alakját pillantotta meg maga mellett. Kell még némi idő ahhoz, hogy megszokja, amikor az emberek az új rangján szólítják. - Üdvözlöm, Cinta.

- Pokoli nagy szemétdombot kapott a kezébe, Kresh kormányzó.

És ez csak az a része, amely kívülről is látszik - gondolta magában Kresh. - Figyeljen ide, Cinta! Felejtse el most ezt a kormányzó ügyet! Beszéljünk, mint kopó a kopóval. Itt most seriffként vagyok jelen. *-És a seriff figyel, amint az ügye kicsúszik a markából* - gondolta. - *Hova a pokolba forduljak ezek után?*

- Gondoltam, idejövök, hívás nélkül is, és megnézem, nem tartozik-e itt valami az én hatáskörömbé - magyarázta Cinta Melloy, az izzó romhalmazt figyelve. - Igazán kérhette volna a segítségemet, kormányzó... izé... *seriff*. Hasznára lehetett volna. Most már elszabadultak a dolgok. Túlságosan késő.

- Nem bízhattam meg magában, Cinta - válaszolta Kresh. Hirtelen úgy érezte, hogy képtelen tovább megjátszani magát. Az igazság követése is túl nehéz feladat. Valahogy még könnyebb is beszélnie bármiről, miután kiejtette ezeket a szavakat. - Hogyan bízhattam volna meg magában, amikor a gárdistái megjelentek ott, ahol nem volt semmi keresnivalójuk?

Kresh a nő szemébe nézett, és várta, vajon hogyan vág majd vissza, hogyan tör ki belőle az indulat. De nem történt semmi hasonló.

- Igen, nemegyszer előfordult ilyesmi - mormolta Cinta, és tovább figyelte a tüzet. Nyilvánvalóan nem akart a férfi szemébe nézni, amikor szinte vallomáshoz készülődött. - Némely esetben teljesen törvényesen, csak éppen a jó rendőrök egy kicsit messzebb mentek, mint ahogy kellett volna. Máskor viszont, nos, máskor olyan sárról van szó, amely ebben a munkában néha mindenképpen az ember kezére tapad, bármennyire igyekszik is elkerülni. Bűnözőkkel van dolgunk, Kresh. Ezt ön is tudja. Csak nyúljon hozzájuk, és megeshet, hogy a mocskukból magára is átragad valami.

- Igen, ezt tudom, Cinta. Jól tudom. De ez azért több némi kézhez tapadt sárfoltocskánál.

Cinta végre Kresh arcába nézett, és egy kicsit hunyorított a szemébe vágó füsttől.

- Igaza van - ismerte el. - Több mint egy kis sárfolt. Akadt közöttük pár szennyes alak. *Az én* bepizskolódott kopóim. Biztos vagyok benne, hogy valódi, éppen szolgálaton kívül álló gárdisták voltak azok, akik elvitték az estélyről azt a két alakot. Még nem kaptam el őket, de el fogom. És Blare és Deam sem ússza meg. Rossz, nagyon rossz fényt vetne a telepes gárdára, ha ez az ügy rosszul sülne el. Magam akartam és akarom elfogni őket.

- És Huthwitz? - szorított Kresh még egy kicsit a présen. Egy jó vallató mindig tudja, mikor érdemes még egy kis nyomást gyakorolnia, amikor a másik fél kész az együttműködésre. - Egy halott csendőr, és maga tudta a nevét, miközben a saját parancsnoka nem.

- Hát igen. Tartottam tőle, hogy ez sem kerüli el a figyelmét - mondta Cinta. - Az embereim megfigyelték őt. Eredetileg a gárdistáktól származott az a tipp ott a Keleti-torkolatnál. Nem akartam akkor egyebet mondani Devray és ön előtt. Nem, amikor az embereim olyan közel jártak az eset földerítéséhez. Végül is én sem bízhattam meg teljesen *önben*.

- És sikerült végül földeríteniük az esetet?

- Nem - vágta rá Cinta, olyan kemény hangon, amilyen maga a szó is volt. - Valamennyien a föld alá bújtak, amikor Huthwitz meghalt. Szem elől tévesztettük őket.

- Huthwitz gyilkosa is Bissal volt?

- Majdnem teljesen biztosan - intett a nő a fejével a füstölgő épületrom felé. - De ez után a zavar után már soha nem tudjuk meg. Ők ketten mindenesetre ismerték egymást, ennyit biztosan mondhatok - mindketten benne voltak a rozsdázásban, bár nem jöttek ki igazán jól egymással.

- Ennyit mi is kiderítettünk. És maguk tudták, még előttünk, hogy Bissal adta le a halálos lövést?

- Szerepelt a nyilvánartásunkban - ismerte el Cinta -, ahogyan mindenkiében. Csak annyi a különbség, hogy a mi iratainkban szó esett a közte és Huthwitz közötti rozsdázó kapcsolatról is. Bissalal együtt nagyjából húsz gyanúsítottunk volt. Ennyi az egész. Még azt sem mondanám, hogy komoly gyanúsítottként kezeltük azelőtt, hogy a maguk emberei meghatározták a kilétét, és azonosították.

- Ó, igen, mi valóban megtaláltuk - sóhajtott föl Kresh -, de aztán történt, ami történt, és elveszítettük megint. - Ezzel Kresh megfordult, és elindult várakozó légi kocsija felé.

- Mellesleg - szólt Cinta a távozó férfi után - megvizsgáltam a kérdést minden lehetséges módon, és magának volt igaza Grieg kormányzóval meg a vendégeivel kapcsolatban.

Kresh összeráncolta a homlokát, és visszalépett Cintához. - Ezt hogyan érti? - kérdezte tőle.

- Világossá vált számomra, hogy teljesen jellegzetes úrlakó. Megnéztem a korábbi híreket, beszéltem a barátaival, meg más emberekkel is. Senki sem emlékezett rá, hogy valaha bármikor lett volna szállóvendége.

Alvar Kresh céltalanul bámult ki az ablakon, mialatt Donald vezette a légi kocsiját, vissza, a rezidencia felé. Gondolkodott. Erősen gondolkodott. Különös hálótársak, rendőrségi munka és politika. Nagy, komoly kihívás lenne, ha mind a kettőnek föl vállalná a feladatait. Viszont közben arra is rájött: a szálak annyira összekuszálódtak, hogy egyelőre nincs más választása. Jelzések, tévutak, elgondolások, elméletek, beszélgetések töredékei és véletlenszerű ismeretdarabkák kergették egymást az agyában. Grieg, a sugárfegyver által ütött lyukkal a mellkasában. Meghamisított képe, amely arról próbálta meggyőzni őt, hogy minden rendben van vele. Telmhock tétova tájékoztatása arról, hogy ő lett a kormányzó. A pillanat, amikor Grieg szobájába sietve kis híján fölbukott a folyosón heverő, kimúlt biztonsági robotban. Bissal integrátor által elkapott szellemképe, amint az alagsori tárolóhelyiség felé igyekszik éppen.

A jó fele kétségtelenül létfontosságú ismeret, a másik fele viszont jelentéktelen. De vajon melyik fele melyik? Behunyta a szemét, és próbált összpontosítani. De nem, nem is összpontosított. Pihenni szeretett volna. Megpihenni. Jöjjön minden úgy, ahogyan jönnie kell. De ne várjuk el azt, hogy a válaszok menetrend szerint befutnak. Eljönnek biztosan, függetlenül attól, sürgetik-e őket vagy sem. Nincs értelme annak, bizonygatta, hogy most tovább erőltesse a megoldást.

És lám, ez volt az a pillanat, amikor villámcsapásként megvilágosodott előtte a helyzet. Bizonyítékok kellettek még, valahogy össze kellett raknia a részleteket, de már igen. Tudta. Tudta.

Donald-111, abban a meggyőződésben, hogy a gazdája elszenderedett, a lehető legóvatosabban szállt le a légi kocsival. De Alvar Kresh megint meglepetést okozott a

robotjának. Már kint is volt a járműből, hamarabb, mint ahogy Donald kikászálódhatott volna az üléséből. Teljesen éberem, tele erővel és határozottsággal. Donald megjegyezte magában, hogy előfordulnak pillanatok, amikor az emberi lények tovább gondolkodnak csukott szemmel is, és akkor is, ha úgy tesznek, mintha csak szundítanak egyet.

- Látni akarom Prosperót és Kalibánt az irodámban - vetette oda Kresh, amint egyenesen előreszegezett tekintettel igyekezett a bejárat felé. - Mégpedig most, *azonnal!*

- Igen, uram - jelzett vissza Donald, aki alig tudott lépést tartani vele. - Máris elővezetem őket. - *Azonnal, amint odabent tudhatlak a palota biztonságában* - gondolta magában. Még akárhonnán leselkedhetett a veszély.

- Rendben van - nyugtázta Kresh, és besietett a főbejáraton. - De mindenekelőtt el kell még végezniem valamit. Valamit, ami belekerülhet egy kis időbe. Várjatok rám a kormányzói hivatalban!

- Igen, uram - válaszolta Donald nem csekély meglepődéssel. Ismerte Alvar Kresh minden hangulatát, és mindegyik közül éppen ezt a legjobban. Ez a szimatot fogó, vadászó Alvar Kresh volt, a végső lépések előtt, amint becserkészi a vadat. De hogyan? És kit? Donald sietett lefelé, a rögtönzött zárkához, ahol Kalibánt és Prosperót fogva tartották. Már előfordult egyszer-kétszer, hogy megelőzte a gazdáját valamely kérdés megoldásában, és az is nagyon sokszor alaposan lemaradt mögötte. De ennyire talán még soha. Meglehet, Kresh már látja is maga előtt a gonosztevőt, még azt megelőzően, hogy ő, Donald csak megszemlélhette volna a gyanúsítottak listáját?

Donald intett a biztonsági robotnak, mire az kinyitotta a helyiség ajtaját, ő pedig már az éppen csak táguló résen benyomakodott. Kalibán és Prospero egymás mellett ücsörögtek a kőpadlón. - Keljetek föl - mordult a robotokra, és nem is próbálta palástolni hangjában az izgalom és elégedettség nyomait. - A kormányzó fölrendelt benneteket. - A két robot valahogy bizonytalanul kecmeggett talpra. Donald elégedetten szemlélte a zavarodottságuk jeleit. Valahogy különös örömet lelte benne, ha ennek a kettőnek parancsolgathatott. Ez a hívás talán azt jelentheti, hogy Kresh végre úgy döntött, mégis ez a két álrobot a bűnös? *Az lenne ám csak a határtalan öröm és diadal érzete számára!*

Kresh nem volt a helyiségben, amikor két vagy három perc múltán Donald odaérkezett két foglyával. Egy mozdulattal a padló közepére parancsolta őket, míg maga behúzódott az egyik falifülkébe. A várakozás rendszerint nem jelent különösebb megterhelést egy robot számára hiszen létezésük nagy részét a robotok az emberi lényekre való várakozással töltik el, esetleg azt várják, *hogyan távozzanak, vagy végre kitaláljanak számukra valamilyen utasítást.* Most azonban Donald szinte kibírhatalannak érezte a gazdájára való várakozást. Valami éppen most történik. Ezt tudta. Ennyit jól tudott.

A három robot némán várakozott tizenhat percig és huszonhárom másodpercig - Donald beépített kronométere szerint. Akkor szétsiklottak az ajtószárnyak, és Kresh becsörtetett a helyiségbe. Egy félig átlátszó, bizonyítéktartó doboz volt a kezében. Letette a dobozt az íróasztalra, majd Kalibán és Prospero felé fordult. Azon nyomban a tárgyra tért, mindennemű bevezetés nélkül.

- Azt akarom megtudni - csattant a hangja -, mi történt pontosan köztetek és Tierlaw Verick között. Pontosán. Minden szót hallani akarok! A tieiteket és az övéit is.

- Úgy érti, hogy a Grieg kormányzó halálának éjszakáján elhangzottakat? - kérdezte Kalibán.

- Miért, mikor találkoztatok még vele? - vágott vissza Kresh.

- Soha - válaszolta Kalibán. - Sem azelőtt, sem azóta.

- Akkor azt halljam, mi történt azzal az egyetlen alkalommal, amikor *találkoztatok!* - csattant a következő kérdés.

- Nos, az elég rövid beszélgetés volt - felelte Kalibán értelmesen, de kissé még mindig titokzatosan. - Ott várakoztunk az ajtó előtt...

- Csak ti ketten? - csapott le rá Kresh. - Senki más?

- Senki nem volt még a közelben sem - felelte Kalibán. - Ha azt reméli, hogy Prospero kivételével még más tanú is igazolhatja az állításomat attól félek, ilyen nem létezik. Prospero és én ott vártunk az ajtó mellett, amikor Tierlaw kilépett rajta. Úgy nézett ki, mint aki valami miatt eléggé zaklatott, és bizonyára a mi ottlétünkön is meglepődött. „Azt hittem, ma este én leszek az utolsó a sorban” - mondta, és fölnevetett.

- Szerintem meglehetősen idegesen nevetett - jegyezte meg Prospero

- Igen - bólintott Kalibán. - Igen, ideges volt. Eléggé hangosan beszélt, és izgatottak voltak a szavai. „Én és a barátom az utolsó pillanatban érkeztünk” - mondtam neki. „Nos, akkor majd érdekes új dolgokról hallhattok *odabent* - felelte Tierlaw. - Minden eldőlt. Senki nem győzött, a ti fajtátok meg mehet az eljövendő királyságba. Mindnyájan megkaptuk a magunkét. Grieg éppen most mondta nekem. Mindennek vége.”

- És aztán mi történt? - folytatta Kresh a kihallgatást.

- Aztán semmi - mondta Prospero. - Tierlaw elfordult tőlünk, és végigdübörgött a folyosón. Kalibánnal együtt valahogy meglepett bennünket, amit mondott, de nem volt rá módunk, hogy megbeszéljük a dolgot. Grieg irodájának ajtaja kinyílt, és mi már bent is voltunk a szobájában. Mindössze ennyi hangzott el közöttünk.

- Értem - mormolta Kresh. - Nagyon jól van. Ennyi az egész. Ti ketten elmehettek.

- Térjünk vissza a zárkánkba? - kérdezte Prospero.

- Csináljátok pontosan azt, amit akartok! - bődült rájuk Kresh. - Hát nem erről szól az az átkozott Negyedik Törvényetek? Csak hagyjatok engem békén, és maradjatok a rezidencia területén. Később még beszédem lesz veletek. De nagyon ajánlom, hogy ne is próbáljátok elszökni!

- Természetesen nem próbálunk - mondta Kalibán. - Egyikünk sem készül öngyilkosságra.

- Valóban nem? - mordult rájuk Kresh. - Ezt elég különös módon nyilvánítjátok ki. Most pedig kifelé!

Donald teljes zavarodottsággal figyelte a két álrobot távozását. A Verick és közöttük lezajlott párbeszéd nagyjából megfelelt Verick változatának, de mivel a férfi elég ellenséges volt a robotokkal szemben, aligha várhattak volna tőle mást, mint hogy durva legyen velük.

Az igazat megvallva úgy látszott, hogy Kresh kormányzó fenntartás nélkül elfogadja az álrobotok vallomását, holott mind Prospero, mind Kalibán képes volt a hazugságra. Egy pillanatig Donald azon töprengett, ne hívja-e föl erre Kresh figyelmét, de a férfi arcán olyan összpontosító feszültséget észlelt, aminek láttán komoly hibának vélte, ha így cselekedne. Nem. Alvar Kresh kormányzó az az ember volt, aki pontosan tudta, mit cselekszik.

Ennek egyik mozzanata pedig az volt, hogy e pillanatban Donald a legcsekélyebb mértékben sem érdekelte. Az emberi lények elég gyakran megfélemedeztek a robotok jelenlétéről, amelyek viszont mindent

láttak és hallottak. Donald általában nagyra becsülte az ilyen pillanatokat, mivel mindig lehetőséget nyújtottak neki az emberi viselkedés tanulmányozására. Most is mozdulatlanul figyelte hát, amint Kresh előhúz egy papírlapot Grieg ősi elrendezésű íróasztalának egyik fiókjából, egy pillanatig elbabrál Grieg egyik különös, régi tollával, azután ír valamit. Úgy nézett ki, mintha valamilyen listát készítené.

Befejezte az írást, letette a tollat, és rövid ideig a papírra meredt. Utána az asztal mellett álló kommunikációs készülékhez fordult, és kézzel beütött egy hívószámot. A képernyő kivilágosodott, és Donald láthatta, amint megjelenik rajta Justen Devray alakja. - Jöjjön ide - vakkantotta Kresh kurtán, és máris szétkapcsolt, még mielőtt Devray akár egy szót is szólhatott volna.

Utána Kresh fogta a papírlapot, és fölkelte az íróasztal mögül. Föl-alá rótt a helyiséget, többször is, meglehetősen határozott léptekkel, és minden figyelmét a papírra fordította. Visszalépett az asztalhoz, és ismét megragadta a tollat. Valamit kihúzott a lapról, és valami

egyebet hozzáírt a listához.

Az ajtócsengő megszólalt, mire Kresh megnyomott egy gombot az asztalán, és az ajtó kinyílt.

Justen Devray lépett be rajta.

- Nos, Justen - fordult hozzá Kresh -, úgy tűnik, akad némi munkám a csendőrei számára. - Ezzel Devray kezébe nyomta a papírlapot. - Hívja föl Cinta Melloyt, és működjön együtt a telepes gárdával! Hozassa be ide ezeket az embereket, Justen! Valamennyit! Azonnal! Maga és Melloy is legyenek itt. Az ön esetében ez parancs, de Cintának is adja át a meghívásomat. Úgy érzem, biztosan elfogadja majd.

Devray a listára nézett, és megcsóválta a fejét.

- Melloy valóban bizonyára készséggel bejön - mormolta. - Viszont ezek közül néhánynak egyáltalán nem tetszik majd az utasítás - vélekedett.

- Csak hozza be őket - utasította Kresh. - Azt akarom, hogy mindannyian itt legyenek, ebben az irodában, még hozzá két órán belül.

Devray bólintott, aztán egy pillanattal később eszébe jutott, hogy illene tisztelegnie is.

- Igen, uram - mondta halkán. Ezzel megfordult és távozott, miután Kresh megnyomta az ajtónyitó gombot, és kiengedte.

A seriff figyelte, amint Devray elment, várt egy percet, utána maga is kiment, ezúttal a személyi kártya segítségével. Menet közben egy pillanatra megállt, és valamit megvizsgált az ajtókereten. Akármit is talált, látszott az arcán az elégedettség; aztán ment tovább. A helyiség automatikája érzékelte, hogy többé nincs emberi lény odabent, mire a világítás elhalványodott.

Donald ott maradt a sötétben, még hozzá több értelemben is. Követte volna főnökét, hogy ott legyen mellette... de nem. Legyen csak egyedül. Hadd végezze a munkáját odakint egymaga. A kormányzó bármikor hívhatja őt, ha szüksége van rá.

- Most mennem kell, Gubber - mondta Tonya.

- Még megtagadhatod - tanácsolta Gubber. - Hivatkozz diplomáciai védettségre. Utasítsd vissza a meghívást. Eléggé megrázó volt már az is, ahogyan Kalibán eltűnt, és végül a börtönben kötött ki. Alig tudtam róla egyáltalán valamit, és az eset kis híján halálra rémített. Ha ez veled történik meg, azt nem viseltem volna el. Ne menj el! Ne hagyd, hogy rád tegyék a kezüket. Maradj!

- Ettől a dolgok csak rosszabbra fordulhatnak - válaszolta Tonya, sokkal kevésbé nyugodt hangon, mint amilyenek a szavai voltak. - Tudom, hogy ez egyáltalán nem volt könnyű neked. De biztosítalak felőle, hogy ma estére az egész véget ér. Nem tudom, Kresh miért hív oda, de ez a helyzet. Nem tudom, hogy gyanúsított vagyok, netán tanú, vagy csak a terraformálásra kíván csevegni velem. De azt akarja, hogy odamenjek, és én oda is megyek.

- De miért?

Tonya egy-két lépést tett az ajtó felé, utána megtorpant és visszanézett. Logikus volt az elképzelése, hogy minden simán megy majd. Nem lesz semmi baj. De érzelmi vonatkozásban nem volt ennyire biztos a helyzetében. Ezen a bolygón elszabadult a rettenet.

- Oda kell mennem - mondta határozottan -, azért, mert ezen a bolygón élek veled. Itt élünk, és Alvar Kresh lehet az egyetlen ember, aki még megmentheti. Ha én ellenszegülnék, minden számomra elérhető törvényes eszközzel, az nem lenne jó neki. Ami pedig a mai bejelentést illeti, ami rossz Alvar Kreshnek, az jó Simcor Beddle számára.

Kresh megpróbált pihenni. Gyorsan lezuhanyozott, tiszta ruhába öltözött, és sietve harapott valamit. Próbálta lecsillapítani magát. Fölkereste a palota könyvtárát, és kivett magának valami olvasnivalót... többé-kevésbé véletlenszerűen. Letelepedett, hagyta, hogy fussanak a szeme előtt a szavak, de legföljebb minden tizedik jutott el a tudatáig.

Nyugalom. Csak lassan. Vagy féltucatszor kezdte újra a szalagot, mielőtt végleg föladta. Az

eseten kívül semmi másra nem tudott összpontosítani - mivel mostanra már, szinte váratlanul, valóban *esetté* sűrűsödött a dolog.

És már a vártnál többel is rendelkezett. Tudta a választ. Annyira biztos volt ebben, mint eddig minden másban, egész élete során. De mindettől függetlenül még mindig könnyen - nagyon, nagyon könnyen - véthet súlyos hibát. Félretette hát a szalagot, és újra meg újra végiggondolta az egészet.

Justen Devray csaknem pontosan két órával a kiküldése után lépett be a könyvtárba.

- Valamennyien itt vannak - közölte -, és önre várnak.

- Jól van - mormolta Kresh -, akkor menjünk, nézzük meg őket.

Justen föl kíséerte Kresht a kormányzó hivatalába - immár *az ő* hivatalába -, és betessékelte az ajtón. Kresh mély lélegzetet vett, és szembefordult a szobát megtöltő emberekkel, akik valószínűleg úgy gondolták, hogy talán valamennyien gyanúsítottjai lehetnek Grieg meggyilkolásának. *A kormányzó meggyilkolásának* - gondolta magában Kresh. - És *most te magad vagy a kormányzó*. Odapillantott a falifülkék felé, és megkönnyebbülten vette tudomásul Donald jelenlétét. Kellemes volt érezni, hogy legalább egyvalaki van ott, aki kétségtelenül és teljes mértékben az ő oldalán áll.

Kresh végigtekintett a helyiségen, az arcokon. Leving, Devray, Welton, Melloy, Beddle, Verick, Phrost, Kalibán, Prospero. Az emberek mindannyian feszültek, zavarodottnak, idegesnek látszottak; még a két robot nyugalma is valahogyan ingatagnak tűnt. Amint az indokolt is volt.

- Ön azért van itt, Fredda, mert szeretném, hogy lássa az ügy befejezését. Egyébként tiszta. Ami viszont a többiekkel illeti - folytatta -, önökkel van némi gondom. Nagyon egyszerű gondom, amelynek a megoldása viszont korántsem az. Ez az egyszerű probléma pedig a következő: tudatosult bennem annak ténye, hogy önök valamennyien bűnösök.

Teljes tíz másodperc telt el, mire kiáltozva tiltakozni kezdtek.

15. FEJEZET

- Valamennyien bűnösök, különféle vétségekben - folytatta Kresh. - És mindenképpen bűnösök. És ön volt az, Cinta. Cinta Melloy meglepettnek látszott.

- Én? Önnek teljesen elment az esze? Lehet, hogy került valami kis piszok a körmöm alá, de nem öltem meg senkit.

- Nem - bólintott rá Kresh -, valóban nem. De ön volt az, aki a kezembe adta a szükséges megoldást. -*És egyáltalán nem árt, ha mindannyiukra vonatkozóan így fogalmazok.*

- És mi volt az a kulcs? - kérdezte Cinta.

- Ott, annál a tűznél megjegyezte, hogy senki sem hívta oda, de valahogy mégiscsak megjelent.

- És ez a maga nagy bizonyítéka? - kiáltotta Cinta.

- Igen, ez az én nagy bizonyítékom.

- Alig hiszem, hogy ezeknek a szavaknak az alapján bárki gyilkossággal lenne megvádolható - szólalt meg Prospero.

- Ó, hát neked, és Kalibánnak sem kell a gyilkosság vádjával számolnotok - vetette oda Kresh. - Pontosan azért vagytok itt most, mert a továbbiakban *nem* gyanúsítalak benneteket. Minden vád alól tisztáztatok magatokat, kivéve a zsarolási kísérletet, amelyet azonban nem senki sem hajtott végre.

- Ez hogyan lehetséges? - kérdezte Kalibán.

- Úgy, hogy nem kíséreltél meg a „Valhalla” szó hamis értelmezését.

- Alvar... Kresh kormányzó... kérem, ne űzze tovább ezt a játékot - kérte Fredda. - Csupán mondja meg nekünk, amit meg kell mondania.

- Legyen türelemmel, Fredda - intette le Kresh -, hamarosan oda is eljutunk. Kalibán, Prospero - fordult a robotokhoz. - Donaldnak már elmondtátok, és most mondjátok el nekem is... és ajánlom, semmit ki ne hagyjatok belőle, ha valamennyire is becsülik a létezéséteket. Amikor eljöttetek ide, ebbe a helyiségbe, és találkoztatok Grieg kormányzóval, mi volt a szándékotok?

- Meg akartuk fenyegetni, hogy egyszerre kitergetjük a bolygón zajló valamennyi botrányos ügyet, amennyiben az újtörvényes robotok megsemmisítése mellett dönt - válaszolta Prospero.

- És elő is álltatok ezzel a fenyegetéssel?

- Igen. Természetesen a lehető legudvariasabb kifejezésekbe burkoltan. Egyébként a kormányzó a legcsekélyebb mértékben sem látszott fölindultnak vagy zavarodottnak emiatt - folytatta Prospero.

- Én még tovább is mennék ennél - szólalt meg Kalibán. - Úgy látszott, szinte *mulat* a dolgon, mintha egy percig sem gondolná, hogy valóban végrehajtjuk.

- És ti megtettétek volna? - faggatózott tovább Kresh.

A két robot erre egymásra nézett, majd Kalibán folytatta:

- Másnap találkoznunk kellett volna, hogy a megfelelő anyagokat előkészítsük a közzétételre. Utána azonban értesültünk Grieg haláláról, és a tervet természetesen felfüggesztettük.

- És hogyan jutottatok mindezekhez az ismeretekhez? - kérdezett közbe Fredda.

- Lassacskán - felelte Prospero. - Fokozatosan. A rozsdázók között sok a tippadó és pletykaterjesztő. És van egy olyan ősi bölcsesség is, amely szerint aki az igazságra kíváncsi, legjobban teszi, ha a pénz útját követi. Igen nagy számú üzleti műveletet tanulmányoztunk át, törvényeseket és törvényteleneket egyaránt. Sokat tanultunk általuk.

- Mondjatok valamit arról, mi volt azokban az anyagokban követelte Kresh. - De ne is. Inkább én mondom el helyettetek. Bizonyoságot szereztetek arról, hogy Simcor Beddle kezéhez telepes pénzek jutottak el, de meglehet, a pénz forrásáról ő maga sem tudott.

- De én... - makogta Beddle.

- Hallgasson, Beddle! - mordult rá Kresh. - Még nem maga a kormányzó. Egyelőre csak akkor beszéljen, ha arra megkérlik. - Visszafordult a robotokhoz. - És az is a tudósokra jutott, hogy Sero Phrost és Tonya Welton együtt vannak benne a különféle csempészügyletekben. - Megint ideges mozgolódás támadt, de mind Phrost, mind Welton elég értelmes volt ahhoz, hogy csöndben maradjon. - Megbizonyosodtatok arról, hogy Tierlaw Verick cégcsoportja kormányhivatalnokokat vesztegetett meg. Verick emellett a rozsdázókkal is kapcsolatban állt, akárcsak a fél bolygó, ahogyan most látom, de erre a jelentéktelen apróságra aligha fordítottatok nagyobb figyelmet.

- Na már most egy pillanat türelmet! - tiltakozott Verick - Én ugyan nem tettem...

- Nyugalom, Verick! - intette le Kresh. - És azt is megtudtátok, hogy Devray parancsnok és Melloy kapitány egyaránt birtokában van a legmagasabb köröket érintő bűncselekményekről szóló híreknek, de nem teszi meg az ilyen ismeretek esetében indokolt lépéseket. - Devray és Melloy szintén már-már tiltakozott, de Kresh őket is letorkollta: - Maguk se szóljanak egyelőre semmit! - És hangjában volt annyi acélos keménység, amely őket is elhallgattatta. - Mindkettejüknek *valóban* voltak ilyen ismeretei, amelyeket közöltek is Grieg kormányzóval. Justen, maga beszélt neki Verick megvesztegetési kísérletéről, és maga, Cinta, elmondta neki, miként vesz részt Phrost telepes áruk értékesítésében, és juttatja el annak hasznát a vasfejúkhez. Láttam Grieg följegyzéseit - tehát tudom. Grieg *sem* tett semmilyen lépéseket ezekben az ügyekben, méghozzá ugyanazon okok folytán, amelyek miatt maguk is hallgattak.

- És mely okok lehettek azok? - szólt közbe Phrost nagy bátran.

- Attól tartott: ha bármelyik zsinórt megrántja, az egész szövedék összekuszálódik - magyarázta Kresh. - Ha letartóztatja Sero Phrostot, ő azonnal bemártja Tonya Weltont. A kormányzónak ugyanakkor szüksége volt Welton támogatására. És Grieg azzal is tisztában volt, hogy Phrost nélkül valószínűleg az űrlakó klímaellenőrző rendszer is összeomlana. Ha pedig Verick kerül lakat alá, *akkor* elveszíti a telepések ajánlatát.

De hát várjon egy pillanatig - motyogta Devray zavarodottan. - Hiszen a robotok éppen az imént állították, hogy szerintük Grieg nemigen törődött azzal, ha minden kiborul is.

- Pontosán - vetette oda Kresh. - Ugyanis azon az éjszakán, amikor meghalt, *már tudta, hogy az egész többé nem számít semmit* - mivel már meghozta végső döntéseit mind a klímaellenőrző berendezéssel, mind az újtörvényes robotokkal kapcsolatban. A következő napon készült a közzétételükre. A robotok akkor fenyegették meg valamennyi ellensége piszkos ügyeinek kitergetésével, amikor többé már nem kívánta ő sem megőrizni a nyugalmaikat. - Itt Kresh a robotok felé fordult. - *Ő* nem sározhatta volna be az ellenfeleit anélkül, hogy nagyon, nagyon rossznak ne tűnjék, de *ti* ketten megtehettétek volna - így egész politikai pályafutásának legnagyobb jótéteményével „fenyegettétek meg” őt.

- De számára nem lehetett jó *mindez* - tiltakozott Melloy. - Ha ilyen sártengert enged szabadjára, egy kevéssé azért biztosan maga is összepiszkolódik. És valaki még némi ellencsapással is megpróbálkozhat.

- De kire mért ellencsapással? - kérdezte Kresh. - A robotokra? Hiszen ők készülődtek a szennyes kitergetésére, nem Grieg. De még ha igaza is van - ami éppenséggel előfordulhat -, Grieg a saját tekintélyének bármely csorbulását szívesen elszenvedte volna, ha ily módon megszabadul Simcor Beddle terhétől.

- És ön azt állítja, Grieg azért nem törődött már az egészszel, mert meghozta a döntéseit - szólt közbe Kalibán. - Megkérdezhetem öntől, melyek voltak e döntések, és ön helyben hagyja-e ezeket?

- Ebben a pillanatban még nem kívánok válaszolni egyik említett kérdésedre sem - intette le

Kresh. - Birtokomban van Grieg egy meglehetősen titokzatos személyes följegyzése, s úgy vélem, abban megtalálható a válasz. De nem kell megfajtenem a titkos iratot, ugyanis az itt tartózkodó Tierlaw Verick ezt már megtette helyettem.

- Ő mondta meg magának, hogyan döntött Grieg? - kiáltott föl Fredda. - Mikor? Erről semmit sem hallottam.

Tierlaw Verick ismét tiltakozásra nyitotta volna a száját, de inkább meggondolta magát.

- Helyesen döntött, Verick - fordult féljeje Kresh. - Én a maga helyében itt többé egyetlen szót sem szólnék.

- De hát mit mondott? - kíváncsiskodott Fredda. - Vajon mit mulasztottam el?

- Maga is hallott mindent, amit én - magyarázta Kresh. - Nekem a viselkedése árulta el, miben rejtettek Grieg döntései.

- Akkor tehát az igazat mondta - állapította meg Kalibán. - Amikor kilépett a kormányzó hivatalából, azt mondta Prosperónak és nekem, hogy a mi sorsunk az eljövendő királyság. Ősi utalás ez a túlvilágra. Így közölte velünk, hogy Grieg az újtörvényes robotok megsemmisítése mellett döntött.

- Erre ti pokolian megrémültetek, és berontottatok Grieg irodájába, blöffökkel és még ki tudja mivel fölfegyverkezve, és azonnal megfenyegettétek, még mielőtt *bármit is* mondhatott volna a megsemmisítésekre vonatkozó szándékáról. - Kresh megcsóválta a fejét. - Ez hiba, ez igen nagy hiba volt a részletekről.

- És milyen természetű hiba? - kérdezte tőle Kalibán.

- És még ti nevezitek magatokat fejlett értelmű teremtményeknek - szólalt meg ekkor Donald, amint előlépett a falifülkéjéből, első alkalommal a tárgyalás során. - Ha valódi robotok lennétek, szakadatlanul tanulmányoznátok az emberi viselkedést, és nem vétettetek volna ekkorát. Lehetséges, hogy ennyire keveset tudtok az emberi természetről?

- Miket mondasz te itt? - támadt rá Kalibán. - Kresh kormányzó, az ön felhatalmazásával beszél ez itt?

- Donald a maga jogán szólalt meg - mondta Kresh -, de mindemellett fején találta a szöveget. Folytasd, Donald!

- Talán *logikus* lett volna, hogy Grieg kormányzó így tájékoztasson benneteket a döntéséről, bármi is volt az, de ez nem az emberi megoldás. És egyáltalán nem felel meg a boldogult kormányzó személyiségének. Ha ilyen viselkedést föltételeznénk a részéről, akkor megfelelkeznénk arról az örömről, amelyet az emberi lények éreznek, amikor jó híreket mondhatnak valakinek, és ugyanígy arról a kellemetlen érzésről és szomorúságról is, amit akkor élnek át, ha olyan rossz hírt kell közölniük, amelyhez saját maguknak is közük van. Egyáltalán nem felelt volna meg Grieg jellemének, hogy magához rendeljen benneteket, és nyíltan közölje veletek a megsemmisítésekre vonatkozó döntését. Tudomást szerezhettetek volna róla a sajtóból, valamilyen írott közleményből, vagy egy-egy, a fejetekre leadott sugárfegyverlövődékből.

- Voltaképpen miről beszélsz? - kérdezte Prospero.

- Arról, hogy tudnotok kellett volna: a döntése csak kedvező lehetett a számotokra, ha egyszer odarendelt benneteket magához, a személyes közlése végett.

- És amikor Verick a kormányzó eljövendő királysággal kapcsolatos döntéséről beszélt nektek, szó szerint idézte a szavait - egészítette ki Kresh. - Csakhogy félreértette őket: Grieg valójában egy harmadik utat keresett, a között a lehetetlen helyzet, amely mára eluralkodott ezen a világon, és a megsemmisítések között. És meg is találta. Megtalálta, és föl is tárta Verick előtt.

- Én még mindig nem értem - kételkedett Prospero.

- De én igen - mormolta Kalibán. Sziklaszilárdan ült a helyén, és nyílegyenesen nézett maga elé. - Most már értem. *Valhalla*. Grieg azt tárta Verick elé, hogy az újtörvényes robotokat elküldi Valhallába. Annak, aki az Infernón él, ez egy közönséges helynév. Olyan

hely ez, ahová minden újtörvényes robot menekülne, egy titkos hely, az emberi befolyástól a lehető legtávolabb. De Verick úgy gondolta, hogy a kormányzó képtelen beszélt, a Föld egyik ősi legendája alapján, ahonnan ez a név is származik. Valhalla az istenek csarnoka, ahol azokat várja az örök élet, akik csatában estek el. A túlvilág. Az eljövendő királyság.

- Tehát azt az embert fenyegettétek meg, aki megteremtette számotokra a menekülés útját - mormolta Kresh -, s annak a tettnek az elkövetésével fenyegettétek meg, amelyet ő maga is a legszívesebben megtett volna, de nem vállalhatta. És azt hiszem, ez tökéletesen megfelelt az ő humorának. Ezért engedett el azzal, hogy vissza se jöjjetek, abban a reményben, hogy a közvélemény másnap vagy kicsivel később töledek értesül majd Beddle barátunk pénzügyi csalafintaságairól. A legviccesebb az egészben mellesleg az, hogy semmiféle indokotok nem volt Grieg meggyilkolására, még ha netán úgy *is gondoltátok* volna.

- Tehát még minden oka megvan a gyanúsításunkra - állapította meg Kalibán.

- Éppen ellenkezőleg: teljes mértékben bizonyos vagyok abban, hogy nektek kettőtöknek semmi közötök sincs Chanto Grieg meggyilkolásához - jelentette ki Kresh.

- Egészen úgy néz ki, mintha önmaga jött volna rá minderre - jegyezte meg Melloy, egy kissé epésen.

- És így is van - felelte Kresh.

- Akkor mondja hát el nekünk, hogyan - kérte Cinta -, már ha ez nem okoz önnek túl nagy megterhelést.

- A túl nagy megterhelés igazából az volt, ahogyan történt - magyarázta Kresh. - Fredda mutatott rá először. A terv túl bonyolult volt, túl színpadias. Ezt kellett volna nekem is látnom kezdettől fogva. A tervben túlságosan sok ember kapott szerepet, túl sok volt benne a mozgékony elem, túl sok a bonyolult egyeztetés és időzítés; különösképpen az, hogy egy olyan megbízhatatlan és nyilvánvalóan félreállítható alak volt a központjában, mint Ottley Bissal. A terv szerint olyan gyilkosra volt szükség, aki hajlandó a tett végrehajtására, amennyiben a jutalma elég vaskos, valakire, aki emellett hajlandó egy aljas tett végrehajtására is, de mégis annyira ostoba, hogy megbízik a megbízójában, aki különben máris halálra ítélte őt. Ezek nem olyan munkaföltételek, amelyekre kiválóságok jelentkezének. Bárki vállalja tehát el ezt a munkát, olyannak kell lennie, aki hibákat követ el, aki hanyag. Olyasvalaki, mint Bissal. Ennek eszembe kellett volna jutnia. Eszembe kellett volna juttatni, hogy a terv nem is sikerülhet. És be is bizonyosodott a sikertelensége.

- De hát Grieg végül is meghalt! - vetette közbe Fredda.

- De nem úgy, ahogyan azt a főrendező elvárta volna - felelte Kresh. - Nem úgy, ahogyan Tierlaw Verick kitervelte.

Verick fölpattant a helyéről, és már félúton volt Kresh felé, amikor Donald elkapta. A robot leszorította a férfi karjait az oldalához, és visszapréselte őt az ülésébe.

- És ebben rejtett az egész ügy legfőbb bonyodalma - folytatta Kresh. - Attól a pillanattól kezdve, amikor Fredda megtalálta őt, tudtuk, hogy nem Bissal az igazi gyilkos. Annyira nyilvánvalóan másvalaki teremtménye volt. De akárki is indíthatta útjára, és vele együtt az összeesküvés minden további résztvevőjét, igen kiváló rejtőzködő képességekkel rendelkezett. Ez bárki lehetett volna, aki hozzáférhetett a megfelelő eszközökhöz és a kellően elvetemült emberekhez; ez bárki lehetett volna az e helyiségben jelen lévők közül. Azt hiszem, még én magam is. De végül is ön volt az, Verick.

- Maga megőrült, Kresh! - kiáltotta Verick. - Hogyan tehettem volna én? Hiszen még csak nem is tudtam Grieg haláláról, mielőtt nem értesültem róla a szobám előtt álló egyik őrtől.

- De micsoda megkönnyebbülést jelenthetett, amikor az az őrköttyintotta magát - intette le Kresh. - Abbahagyhatta a színjátékot. És ezáltal nagyon lecsökkent a veszélye valamilyen hiba elkövetésének. Amilyen jó színész maga, nagyon is tisztában lehetett vele, *hogya* képtelen örökké játszani. És valóban jó színész volt. Még Donald hazugságvizsgáló készülékét is sikerült kijátszania... márpedig ahhoz komoly fölkészültségre van szükség. Az irattárunkban

szerepel, hogy korábban elég sokat foglalkozott színészettel. Csak azt nem tudhattuk, valójában mennyire tehetséges színész. A baj csupán ott van, *hogy* addigra már el is követte a hibát. Olyan hibát, amelyet aligha védhetett volna ki.

- És mi volt az a hiba? - kérdezte Verick kihívón.

- Te azt állítottad, hogy amikor Verick kijött az irodából - fordult Kalibánhoz -, csak két robot állt az ajtó előtt. Nem három.

- Így is volt - erősítette meg Kalibán. - Csak Prospero volt ott és én magam.

- Akkor hová az ördögbe tűnhetett az ajtónálló robot? - faggatta Kresh. - Amikor Grieg holttestének megtalálását követően ellenőriztem a felső szintet, ott volt az ajtó előtt, a mellében sugárfegyver által ütött lyukkal. Másféle biztonsági robotok rendszeresen járják be a körzeteiket, de az ajtónállók általában a helyükön maradnak, hacsak nem kapnak távozási parancsot egy ilyen utasítás kiadására jogosult forrásból.

- Tehát Tierlaw nem vett észre egy robotot - mondta Cinta, aki mintha védelmébe vette volna telepes társának ügyét. - És ez mit jelent? Önök, úrlakók szinte soha nem veszik észre a robotokat. Ez nem elegendő egy emberrel szembeni gyilkossági vádhoz.

- Csakhogy Tierlaw nem úrlakó, hanem telepes - szögezte le Donald. - Határozott ellenszenvet mutat a robotok iránt, és nagyon is határozottan megjegyezte az ajtó előtt várakozó másik kettőt. Részletes és pontos leírást adott Kalibán és Prospero külsejéről.

- De végül is ezzel mit állít ön? - kérdezte Devray.

- Azt, hogy Tierlaw utasította az ajtónálló biztonsági robotot őrhelyének elhagyására. Viszont egy ilyen robot nem fogad el parancsokat bárkitől. Tierlaw, vagy valamely alárendeltje, ami lényegesen valószínűbb, nyilvánvalóan már valamikor korábban hozzáférközött ehhez a robothoz, és olyan kifinomult utasításokkal látta el, amelyeknek megfelelően az ő, mármint Verick parancsai számára minden egyéb, még Grieg őrzése fölött is álltak.

- Ez egyáltalán lehetséges? - kérdezte Devray.

- Igen - szólt közbe Fredda. - Amennyiben a testőrrobot nem föltételezett semmilyen, Grieg személyét közvetlenül fenyegető veszélyt, akkor Első Törvényének hatása valamelyest csökkenhetett, ha pedig Tierlaw jogos tulajdonosaként tűnhetett föl neki, akkor a Második Törvénye megerősödhetett. Igen, ebben az esetben Tierlaw fölszólíthatta távozásra, azzal, hogy valamivel később jöjjön vissza.

- Gyengécske érvelés - szólt közbe Cinta. - Én egyáltalán nem látom, mi köze lehet itt bármely részlethez.

- *Ez valóban* gyöngö - ismerte el Kresh. - Meg is állapítottam magamban, amint rájöttem. További bizonyítékra volt szükségem... és meg is találtam. De van még valami: Kalibán és Prospero tanúi voltak, amint Tierlaw a *belső* ajtón jön ki Grieg hivatalából, az esti látogatók viszont mindig a külső, oldalsó ajtót használták ilyenkor. De Tierlawnak be kellett juttatnia Bissalt, valahogy tehát el kellett érnie, hogy Grieg kinyissa neki a belső ajtót.

- De hiszen nem Bissalt juttatta be, bennünket engedett be a szobába - jegyezte meg Kalibán

- Különben is miért hagyta volna, hogy Bissal meglássa az arcát? - akadékoskodott Cinta.

- Nem kellett volna hagynia, hogy Bissal meglássa őt - dőlt előre az íróasztala fölött Kresh.

- És nem is hagyta. - Kinyitotta a bizonyítéktartó dobozt, és kiemelt belőle egy zsebkommunikátort meg egy kis, lapos, fekete, háromszögletű fémdarabkát. - Ezeket a maga szobájában találtam, Verick. Abban, amelyikben a gyilkosság elkövetésének éjszakáját töltötte. Maga nagyon ügyes a dolgok elrejtése terén. Azt a szobát kétszer is átvizsgáltam, mielőtt ezekre rábukkantam, viszont én pontosan tudtam, mit keresek, ez pedig igen jelentős különbség. És még mielőtt tiltakozna, mondván, hogy mások dugták oda, közlöm, hogy egy bűnügyi helyszínelő robot tanúja volt a kutatásnak, és rögzítette is azt.

- A kommunikátort fölismerem - mondta Fredda -, de mi az a másik kis tárgy?

- Azonnal megmutatom - nyugtatta meg Kresh. - Odalépett az irodahelyiség belső ajtajához, és a jelkártyával kinyitotta. Miután ez megtörtént, fogta a fémdarabkát, és odaillesztette a kerethez. Az magától észrevétlenül odatapadt. Kresh hátralépett, mire az ajtó becsukódott... csak hogy nem teljesen. Maradt egy alig észlelhető, keskeny rés a keret és a csúszólap között. Kresh beledugta az ujja hegyét, és megtolta. Némi erőfeszítésbe került, de sikerült az ajtót kinyitnia. Akkor kivette a kis éket a helyéről, az asztalhoz lépett, és visszatette a dobozkába. - A Grieg elleni merényletnek itt kellett volna megtörténnie - magyarázta -, pontosan ebben a helyiségben. Verick kifelé menet akarta elhelyezni az éket. Némi gyakorlattal ez lényegében észrevehetetlenül elvégezhető. Akkor vissza kellett volna parancsolnia a biztonsági robotot az őrhelyére, majd leadnia a jelet az alagsorban várakozó Bissalnak, hogy kapcsolja be a távkorlátozókat, amivel lebéníthatja az összes többi robotot. Így Tierlaw nyugodtan és észrevétlenül kísértálhatott volna a házból, az odalenti rejtőzködő Bissalnak meg csak fel kellett volna jönnie, belépnie az irodába, és lelőnie a kormányzót. Utána eltávolította volna az éket, véghezvitte volna a merénylet további részleteit, vagyis keresztüllőtte volna a robotokat, hogy a korlátozók használatát elrejtse. Utána távozatott volna a raktárépületbe, ahol már csak ki kellett volna várnia, amíg a helyzet egy kissé lecsillapodik, mármint amennyiben az ételle nem lett volna mérgezett. Csak hogy Grieg után néhány órával neki is meg kellett halnia.

- Ez eddig a legörültebb terv, amelyről valaha is hallottam - tiltakozott Cinta. - Soha nem sikerülhetett volna.

- És nem is sikerült - szólt közbe Devray. - Valóban örült terv volt, Cinta, de gondolja csak el, akkor mire bukkanunk, ha *netalán* mégis sikerül. Grieg holtan egy zárt ajtó mögött. Ötven tönkretett biztonsági robot, és egy gyilkos, aki minden nyom nélkül egyszerűen eltűnt. Néhány nappal később fölrobban egy raktárépület, és a két dolgot az égvilágon senki nem kapcsolja össze egymással. A dolgok így is éppen elég rondák, ahogy állnak. Az emberek rémültek. De képzelje csak el azt a káoszt, amely akkor következett volna be, ha a merénylet olyan simán és tökéletesen sikerül, ahogyan eltervezték.

- Csak hogy a dolgok rosszul alakultak - folytatta Kresh. - Nagyon rosszul alakultak. A két robot odakint várakozott az ajtó előtt, tehát az éket nem helyezhette el - így volt, Verick? És a kommunikátorát sem használhatta a szemük láttára. Így hát besurrant egy üres lakosztályba, onnan szólt le Bissalnak. Megmondta neki, mi sikerült balul. Utána közölte vele, hogy a „B” terv szerint járjon el, és a hálósobájában végezzen a kormányzóval.

Nemsokára rádöbben, hogy nem hagyhatja el a lakosztályt. Valószínűleg az egyik, őrzőjét teljesítő biztonsági robot váratlanul lecövekel azon a folyosón. Ha kilép a szobából, riadót idéz elő, tehát ott kell meglapulnia, abban a lakosztályban, addig, míg nem észleli a robotok távozását, és azt, hogy Grieg nyugovóra tér. Ekkor jelezhet Bissalnak. Bissal erre leadja a távkorlátozó parancsot, mire a robotok ledermednek. Bissal ugyanis följött a házba. Tegyük föl, hogy megpillantja magát, és rájön a kilétére. Akkor a markában tarthatja - mondjuk megszarolja ahelyett, hogy szépen elvonul a raktárházba, és befalja a mérgezett ételét. Nem, ezt nem kockáztathatja meg. Tehát úgy dönt, hogy megvárja, amíg észleli Bissal távozását a palotából.

De közben Bissal elvesztegette a sugárfegyvere töltésének a javát, és rájött, hogy a maradék nem elegendő valamennyi robot kellő megrongálásához. A gyilkos tehát úgy dönt, hogy a robotok feléből kézzel távolítja el a távkorlátozókat, és az szinte egy örökkévalóságig eltart. De végre-valahára ezzel is végez, az alagsorban megsemmisíti a „trójai” robotot és a fegyvert, aztán szépen megy az útjára. Maga végre kiszabadul, és szintén mehet.

Hanem váratlanul észreveszi, hogy az égbolt tele van mindenféle rendőrségi légi járművekkel; a rendőrség ugyanis rátalált Huthwitz holttestére. Tehát még mindig nem távozatott. Ekkor megérkezem én, és fölrohanok a lépcsőn. A kormányzó tetemét is jóval hamarabb megtaláltuk, mint maga gondolta volna.

Hirtelen másfajta lépéseket is meghall a folyosó felől, és megérti, hogy helyiségről-

helyiségre haladó általános kutatás zajlik az épületben. Az első, futólagos hullám idejére elrejtőzik az ágy alatt, vagy valami hasonlót tesz, de tudja, hogy hamarosan tovább folytatódik a kutatás, és előbb-utóbb valaki belebotlik magába. Abban a lakosztályban tehát nem bújhat meg örökre. És akkor okos és pimasz trükköt eszel ki.

Eldugja a bűnjeleket, az ajtóéket és a kommunikátort, azután beöltözik a hálósobában talált pizsamába. Talán még kibeszélheti magát szorult helyzetéből. Elég homályos lehetőség, de az egyetlen, amely a rendelkezésére áll. Kimerészkedik tehát a folyosóra, és megjártassa, hogy szállóvendég, aki végigaludta az egész fölfordulást. Ekkor talál magára Donald. És kis híján valóban sikerül megúsznia. Csakhogy Cinta Melloy egy hirtelen ötlettől hajtva végigvizsgálta, hogy Grieg fogadott-e valaha is szállóvendéget a rezidencián, és megállapította, hogy soha. A kérdés másik oldalát, bevallom, soha nem vizsgáltuk meg. Foglalt magának szálláshelyet Limbóban? Amennyiben kiderítjük, hogy igen, és főleg mikor, hogyan magyarázná meg?

Verick kinyitotta, majd megint becsukta a száját, nehezet nyelt, de végül csak kitörtek belőle a szavak:

- És vajon milyen indíték alapján vettem volna részt ebben a holdkóros tervben? - mondta éles, de nyugodt, feszes hangon: - Maga szerint mi hasznom lehetett volna nekem az egészből?

- Igazi haszon - vágta rá Kresh. - Nagy haszon. Pénz. Nem olyan indíték, amely nekünk, úrlakó zsaruknak amúgy megszokott lenne. Eleinte valóban még csak nem is gondoltam rá. A pénznek itt jó ideig nem volt számottevő szerepe, de lassan megint lett. Azért kívánt az estély után találkozni Grieg kormányzóval, hogy megtudja, elfogadta-e a

versenypályázatát. Ha akkor az derül ki, hogy a maga terve nyert, akkor nem jelez Bissalnak, nem következik be a merénylet, és Bissal is majd csak elszel valahogy. Ám amennyiben Grieg azt mondja magának, hogy Phrost kapta meg a munkát... nos, akkor a kormányzó kegyetlen meggyilkolása szülhetett volna akkora bizalmatlanságot a robotok iránt, hogy az új kormányzó nem dönthetne egy robotokon alapuló terv mellett, vagy esetleg könnyebb lenne megvesztegetnie őt. Éppenséggel azt is tudhatta már, hogy Beddle zsebébe is jutott a telepések pénzéből. Netalán máris kötött vele egynémely üzleteket. Valóban, *tett* kísérletet Grieg megvesztegetésére? Ő maga félig-meddig számított arra, hogy megteszi.

Verick fölördített, és előrevetette magát. Donald csak némi nehézség árán foghatta le.

- Ezt igenlő válasszal tekintem egyenértékűnek - dörrent Kresh kormányzó ítélete. - Devray parancsnok, talán gondoskodhatna ennek az embernek az őrizetbe vételéről.

16. FEJEZET

- Nos, ennyi volt az egész - sóhajtott Kresh, miután Melloy és Welton távozott, Devray és csendőrei pedig elhurcolták a zokogó és hisztérikusan üvöltöző Tierlaw Vericket. - Maguk ketten elmehetnek - fordult Beddle és Phrost felé.

- De mi a helyzet az ellenünk fölhozott vádakkal? - firtatta Beddle. - Miféle vádakkal? - kérdezett vissza Kresh. - Senki sem nyújtott be semmiféle vádat, amelyről én tudnék. Én magam *sem* szándékozom. - Ez igen nagylelkű cselekedet az ön részéről, kormányzó - suttogta Sero Phrost.

- A tüzes poklot! - mordult föl Kresh. - Azt hiszem, sokkal nagyobbat üthetek mindkettejükön, ha hagyom, hogy kiálljanak az emberek szeme elé. Hiszen végül is minden, ami ma ebben a helyiségben elhangzott, valahogyan előbb-utóbb eljut a közvéleményhez. Valaki biztosan kiszivároztat majd egyet-mást... nem így van, Prospero? Történeteket vagy legalábbis pletykákat csempészetéről, pénzmosásról, amelyek majd fölbukkannak a felszínen. Különbösen úgy érzem, *hogy* Tonya Weltonnak sikerül majd valahogy kimagyarázkodni bizonyos dolgokból, amelyekből maguknak nem. Ó, és Beddle! Alig várom, hogy kormányzónak jelöltesse magát. Az lenne ám az érdekes verseny, nem gondolja?

- De én... én...

- Nyugalom, Simcor - szólt közbe Phrost. - Ne adj már a kezébe még több fegyvert! Gyerünk innen! - A két alak ezzel fölállt és elindult. Kresh örömmel nyomta meg az ajtónyitó gombot, hogy végre eltűnjenek a szemük elől.

- Most ugyan lebuktak - jegyezte meg Fredda Leving -, de nem maradnak sokáig odalent. Ezzel tisztában van, ugye?

- Ó, igen, hogyne - mormolta Kresh. - Phrostnak még mindig rengeteg barátja és pénze van, és éppen elegendő fanatikus akad a vasfejük között, aki Beddle bármely hibáját megbocsátja. Viszont ilyen módon tönkretelhetem őket. Ha vádat emelek ellenük, megvádolhatnak azzal, hogy befolyásolom a bíróságokat, vagy valami hasonlóval. Jobb, ha hagyjuk szétterjedni a szóbeszédet, majd azok elvégzik a dolgukat.

Kresh fölállt, nyújtózkodott, és egy pillanatig elgondolkodón bámult maga elé.

- Tudja, éppen ebben a pillanatban jutott az eszembe egy különös gondolat - mondta csöndesen. - Minden olyan eddigi esetem közül, amelyekben robotok is szerepeltek, azt hiszem, ez a legelső, aminek a megoldásában valamilyen formában nem játszott szerepet a Három Törvény.

- De igenis benne voltak, Kresh kormányzó - szólalt meg Kalibán. - A lehető legmélyebben beleszövédték.

- Mégpedig hogyan?

„A robotnak nem szabad kárt okoznia emberi lényben, vagy tétlenül túrnie, hogy emberi lény bármilyen kárt szenvedjen” - ismételte meg Kalibán az Első Törvény szavait. - Verick igen nagymértékben támaszkodott az úrlakóknak e törvénybe vetett hitére. Bizonyos értelemben ötven, megcsonkított Első Törvénnyel rendelkező robotot szabadított rá a kormányzói palotára. Ezeket kiiktatták - így azok „tétlenül túrték, hogy emberi lény... kárt szenvedjen”.

- Ez nagyon sajtáságos vonása az Első Törvénynek - jegyezte meg Donald. - Magam is igen különös, kellemetlen érzést éltem át, amikor rádöbbsentem, hogy megmenthettem volna Grieg életét, amennyiben az adott pillanatban vele vagyok; még akkor is, ha teljesen lehetetlen lett volna mellette lennem, miközben a szokásos teendőimet végeztem. A világmindenségben kétségtelenül ebben a pillanatban is igen sok ember szenved el valamilyen kárt. Bár logikai

alapon teljesen világos, *hogy* semmit nem tehetek értük, el kell ismernem, ezt nagyon zavaró valóságemnek tekintem. És ez elválaszthatatlan része az Első Törvénynek. Olyan mélységesen és rendíthetetlenül fogalmazódott meg ez a törvény, hogy valószínűleg tényleg nem veheti föl a harcot a mindennapi élet valamennyi bizonytalanságával, szürke árnyával és korlátjával.

- Donald, ez úgy hangzik, mint valamiféle bírálata a Három Törvény mindenek fölött álló természetével szemben - mondta Fredda meglepetten.

- Egyáltalán nem, Leving doktor. Ez nem más, mint a mindennapi élet rendetlen voltának bírálata.

Fredda fölnevetett, és Kalibán felé fordult.

- És mi a helyzet veled, Kalibán? Te vajon hogyan viszonyulsz a törvényekhez? Rájöttél valami többre e témában?

- Egy évvel ezelőtt, amikor véletlenül kiszabadultam a laboratóriumból, és elszenvettem az utána következő üldöztetést, meg kellett teremtenem a saját belső törvényemet: az önvédelemét. Ha mindenáron érvényesíteni szeretnék ezt az önvédelmi törvényt, akkor Prospero barátommal együtt távoznunk kellene Purgatóriumról; kétségtelen viszont, hogy az ezt követő hajsza során nagyszámú újtvényes robot semmisülne meg. Tehát azt hiszem, sikerült kialakítanom egy újfajta belső törvényt. Ez az együttműködés a nagyobb jó érdekében, és önmagam védelme abban az esetben, ha ezzel nem akadályozom a létfontosságú együttműködést.

Donald Kalibán felé fordult:

- Kétségtelenül tisztában kell lenned azzal, milyen mértékben, szinte az azonosság szintjén jelképezi ez a kijelentésed a Második és a Harmadik Törvényt.

- Hasonlóan, azt elfogadom - bólintott Kalibán -, de nem azonosan. Az én változatomban belenyugszik a mindennapi élet rendetlenségébe, és azt hiszem, lehetővé teszi számomra, hogy sikeresebben birkózzam meg velük, mint bármely háromtvényes vagy újtvényes robot.

- Elég legyen! - mordult föl Kresh. - Grieg arról panaszkodott, hogy a Három Törvény uralkodik az ő életén is. Lassan látom már, mire is gondolhatott. Nem beszélgethetnék valami másról?

- Rendben van, akkor beszéljünk az Irányító Központról - vetette föl Fredda. - Nem tudom, hogyan dönthet most az úrlakó vagy a teleses változat mellett. Mind a két pályázat meglehetősen beszennyeződött.

- Ezt tudom - ismerte el Kresh. - Grieg az úrlakó változatot választotta, de én nem vagyok teljesen biztos benne, hogy helyesen cselekedett. Abból, amit én megismerhettem belőlük, mind a kettő első osztályú tervnek tűnik számomra. Az emberek mindkét oldalon gyengéknek bizonyultak, de a gépezeteik kifogástalanok. A közeli napokban igen komolyan és keményen gondolkodom majd fölöttük, de érzésem szerint mind a kettőt meg kellene építenünk, már amennyiben megengedhetjük magunknak. Nem igazán tetszik a gondolat, hogy az egész bolygó éghajlatát egy robot ellenőrizze, de az sem, hogy bárki szabadon nyomkodhassa a gombokat. Ha mindkettő meglenne, akkor olyan ellenőrzési és egyensúlybeli állapot alakulhatna ki, hogy egyik se kerülhessen kivételezett helyzetbe. Grieg nagy tettet hajtott végre, amikor megtalálta a maga harmadik útját; hátha én is képesnek bizonyulok erre.

- És mi a helyzet másik döntésével, az újtvényes robotokat illetően? - kérdezte Prospero. - Azt az elhatározását is fölülvizsgálja? Más szóval: mi történik velünk? Meghagyja a dolgokat úgy, ahogyan most állnak, vagy elküld bennünket Valhallába? Netán valóban sorsunkká lesz az eljövendő királyság?

Donald közbevágott, még mielőtt Kresh megszólalhatott volna:

- Uram, nyomatékosan föl kell hívnom a figyelmét arra a veszélyre és fölfordulásra, amelyet az újtvényes robotok idéztek elő. Nem engedheti ennek folytatását. Nem hagyhatja

életben őket.

Kresh hosszan nézett Kalibánra és Prosperóra, majd végül súlyosan fölsóhajtott.

- Háát, nagyon csábító a gondolat - mormolta. - Valóban, nagyon csábító a lehetőség, hogy egyszer és mindenkorra megszabadulhassak tőletek. De nem ugorhatok föl és vághatom a világ képébe, *hogy* kihajítom az ablakon Chanto Grieg egyik legmerészebb kísérletét. Nem, amikor a kormányzó teste szinte még ki sem hült. Kénytelen vagyok életben hagyni benneteket, már csak az ő emlékezetének tiszteletére is. - Itt Kresh elhallgatott egy pillanatra. - És mégis, Donald is helyesen vélekedik. Nem viselhetjük el tovább azt a fejfájást sem, amit ti, újtörvényes teremtmények okoztok. Így tehát pokolba az egészszel! Valhalla lesz a vége, azt hiszem - fejezte be.

Prospero enyhén meghajolt, majd Kresh szemébe nézett. - Köszönöm, kormányzó. Szabadon engedte a népem.

Másnap reggel Alvar Kresh kormányzó és Fredda Leving kísértelt a téli rezidencia napsütötte parkjába. Az eső véget ért, csöndes szellő fújdogált, és az egész világ valahogy frissnek és ápoltnak tűnt... nagyon messzinek a Hádész városát fojtogató forró sivatagtól. Érződött, amint a természet lendületes, új életre kel. A reggel, az egész világ mintha megtelne lehetőségekkel.

Lám, így kellene kinéznie az egész Infernónak - gondolta magában Kresh. - *Eleven világnak. És ilyenné is lesz, ha megtehetem érte, amit akarok.* Hirtelen megérezte, mi az igazi célja - sokkal erősebben, mint eddig bármikor. *Gondoskodom rólad* folytatta a gondolatot -, és ezt a fogadalmat magának az Inferno világának tette. - *Én meggyógyítalak és kijavítalak.*

- Tehát végre vége van - sóhajtott föl Fredda. - Tényleg vége van?

- Hogy, minek? Az ügynek? Maradt még egy és más eltakarítani való, de igen, vége van.

- Igen, magam is nagyon sok elvarratlan szálát látok - sóhajtott föl Fredda. - Még mindig sok mindent nem tudunk az összeesküvésről, hogyan is építették föl igazán, hogyan rángatták bele Bissalt, vagy mikor és hogyan piszkálták meg azokat a biztonsági robotokat.

- Igaz - ismerte el Kresh. - Rengeteg részlet vár még tisztázásra. Olyasféle munkálatok ezek, amelyekben Donald igazán kiváló. Lehet, hogy éppen őt bízom meg velem. De bizonyos értelemben ez már *csak* részletkérdés. Tierlaw megvásárolta valamelyik rozsdázóbanda szolgálatait, azt azonban még nem tudjuk, melyik volt az. De csaknem bizonyosan az lehetett, amelyikben Huthwitz is benne volt. Cinta Melloy már csaknem elkapta őket, de eltűntek a szeme elől, amikor halálra rémültek Grieg meggyilkolásának hallatán. Ám maga megtalálta a gyilkost, én meg a főrendező. Ha egyszerre haladunk a központ felé mind a két széléről, és fölhasználjuk Cinta ismereteit is, hamar felgöngyölíthetjük az egész ügyet. Mellesleg ha az újtörvényeseket sikerül eltávolítanunk Valhallába, akkor egyszerre vége lesz a rozsdázásnak is. Ha egyszer az üzlet összeomlik, mert nincs benne semmi pénz, akkor sok ember szólal majd meg készségesen. Biztosan elkapjuk őket.

- Azt gondolom, valóban igaza van. Ezzel talán vége az egésznek.

- És éppen csak most kezdődött el - nézett Kresh mélyen a lány szemébe.

De több szó ezúttal nem jött a nyelvére. Még abban sem volt biztos, érti-e igazán, amit az előbb mondott. Hanem a mosoly, amellyel a lány nézett vissza rá, arról beszélt, hogy ő pontosan megértette. Szó nélkül ballagtak tovább egy darabig, élvezték a pillanat nyugalalmát, és mérlegelték a lehetőségeket.

- Szép ez a mai reggel - suttozta végül Fredda. - Soha nem reméltem, hogy valaha ilyen kellemes időt élek meg Purgatóriumon.

- Én sem gondoltam - nézett rá Kresh. - De nem lenne ez egy szép világ, ha ezután már *elvárhatnánk* tőle? - Egy pillanatra megállt, és magába szívta az egészet. Utána nyomban visszafordult a palota felé, új kötelességei felé. - Most menjünk, Fredda - mondta, miközben

megfogta a lány kezét. - Sok dolgunk van még, amit el kell végeznünk.